הארץ

1 ש"ח יום ד' ז' בתשרי תשמ"ח, 30 בספטמבר VOL.68/20798 SEPTEMBER 30 1987
(כולל מע"מ בגולה 65 אג')

חבר — חברה לשרותי כוח אדם
חבר עובד יותר טוב אצלך
ת"א טל. 03-221214, י-ם טל. 02-234265, חיפה טל. 04-663966

נציגי ירדן, פקיסטאן, בנגלה־דש, אלג'יר ומצרים לא עזבו את האולם

פרס באו"ם: או שיתחיל מו"מ או שנחמיץ השלום

נאומו בעצרת זכה לשבחים ● מנה 8 תנאים לכינוס ועידה בינ"ל ובהם – שהיא לא תכפה פתרון, שמשתתפיה יקבלו מראש החלטות 242 ו־338 והמו"מ ימצא פתרון לשאלה הפלשתינית בהשתתפות 5 החברות הקבועות של מועצת הביטחון ● היציאה ההפגנתית מהאולם היתה קטנה מבעבר: רק נציגי סעודיה, לוב, סודאן, איראן, לבנון, סוריה, דרום תימן ועומאן

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). החודשים הקרובים יהיו גורליים לעתידו של המזרח התיכון. במהלכם ייקבע אם יתחיל מו"מ על אחת הבעיות החשובות של זמננו, או שנחמיץ את ספינת התקווה. בפרק זמן זה ניווכח אם תיווצר פריצת הדרך לה אנו מייחלים זמן רב, או יישמר השיתוק הפוליטי – אמר אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בנאומו בעצרת האו"ם.

היציאה ההפגנתית מאולם עצרת האו"ם, כאשר שר החוץ התחיל בנאומו, היתה קטנה לעומת שנים קודמות. בין אלה שעזבו את האולם היו נציגי סעודיה, לוב, סודאן, איראן, לבנון, סוריה, דרום תימן ועומאן. בין אלה שבלטו בהישארותם באולם היו נציגי ירדן, פקיסטאן, בנגלה־דש, אלג'יר והמצרים.

השנה עורר תשומת־לב התור הארוך של נציגי מדינות שונות שהמתינו כדי ללחוץ את ידו של שמעון פרס לאחר שירד מדוכן הנואמים. יותר מ־20 שרי חוץ היו בין אלה שבירכו את פרס. רבים מאלה שלחצו ידו היו נציגי מדינות אפריקאיות. נאומו של פרס זכה לשבחים וכתבים במרכז האו"ם הגדירו אותו כחזון תקווה לעתיד המזה"ת.

תחושת רחיפות

פרס יצר תחושת רחיפות הכריעה

(סוף בעמוד 4)

שמיר מרוצה; פרס לא הכניס שינויים בנאום

מאת עקיבא אלדר
סופר "הארץ"

ראש הממשלה, יצחק שמיר, הגיב בסיפוק על דברי פרס באו"ם בעניין חילוקי הדעות השוררים בממשלת ישראל באשר לדרכים להגיע למו"מ ישיר לשלום. מלשכת ראש הממשלה נמסר כי הדברים מבטאים נאמנה את הנוסח שהגיע שמיר בשיחותיו עם פרס ערב צאתו של האחרון לכינוס מושב עצרת האו"ם בניו־יורק. שמיר קיבל אמש מניו־יורק את הנוסח המלא של נאום פרס, בפקסימיליה, זמן קצר לפני שנשא אותו שר החוץ, ולאחר מכן בחן אם הוכנסו שינויים של הרגע האחרון בנאומו של פרס בפני העצרת.

הסינים הסכימו לוותר על חשאיות; פרס נפגש היום עם שר החוץ שלהם

שר החוץ של דרום־קוריאה חזר בו מביטול הפגישה עם פרס והסכים אף לפירסום הודעה

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

היום תתקיים בניו־יורק פגישה ראשונה בין מדינאים בכירים מישראל ומסין. מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס יוועד עם עמיתו הסיני וידון עימו על כינוס ועידה בינלאומית ועל התנאים לכינון יחסים דיפלומטיים בין שתי המדינות.

הסינים הסכימו לפרסם את דבר קיומה של הפגישה, ולפיכך אישר אתמול משרד החוץ בירושלים כי היא תתקיים היום בניו־יורק. בפגישות שקיים מנכ"ל משרד החוץ, אברהם תמיר, עם שגריר סין באו"ם, אמר האחרון כי פקין לא תפגר אחרי בריה"מ, כאשר זו תחליט על חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל בעקבות כינוס ועידה בינ"ל.

שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו־יורק, מוסר כי מקורבי שר החוץ מעריכים כי ביום זה אישום לפגישה עם שר החוץ הסיני מתוך חשש כי התבטאות מיותרת עלולה לטרפד את הפגישה. הדבר מטעם משלחת סין העממית לאו"ם סרב להכחיש או לאשר את קיום הפגישה.

שר החוץ של דרום־קוריאה חזר בו מהחלטתו לבטל את הפגישה עם פרס מחשש שיפגע מקיומה הדלף.

במגעים עם משלחת דרום־קוריאה באו"ם סירבה ישראל לקיים את המפגש בחשאי בטענה שאין מקום להסתיר פגישה בין שרי חוץ של מדינות המקיימות יחסים דיפלומטיים מלאים.

בראשית השבוע קיבלו הקוריאנים את התנאי הישראלי כי בתום הפגישה תפורסם הודעה קצרה על קיומה.

סוכלה תכנית להציב מכונית תופת בתחנה המרכזית בי"ם

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ" בירושלים

זרועות הביטחון סיכלו תוכנית של מחבלים, להציב בתחנת האוטובוסים המרכזית של ירושלים מכונית תופת ממולכדת בחומרי נפץ. שלושה מתושבי מזרח ירושלים נעצרו בחשד לתכנון המעשה וחקירתם הושלמה. בימים אלה תועבר החומר בעניינם, לפרקליטות הצבאית הראשית לצורך הכנת כתבי אישום.

מקורות בטחוניים מסרו, כי מחקירת השלושה עולה, שהכינו את המעשה כמבוק קבלה לארגון הפתח. עוד נמסר כי אחד מהם שהה בירדן לתקופה מה וקיבל הוראות ממפקדיו בפתח, להכין את מכונית התופת ולהניחה בתחנה המרכזית, ההומה אדם של ירושלים. הטלוויזיה הישראלית בערבית שידרה אתמול, כי ברשות החשודים נתפשה גם המכונית.

שולץ לא ילחץ בנושא הוועידה; שמיר: הוא יודע שאני לא נלחץ

באו"ם מעריכים כי ביקורו הוא מאמץ לשפר את מעמד ארה"ב באזור לאחר פרשת איראנגייט ● בירושלים מעריכים כי שולץ חושש מעימות עם ראש הממשלה, שיתפרש ככשלון שליחותו

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

במגעים עם דיפלומטים אמריקאיים, שקדמו להחלטה על ביקורו של מזכיר המדינה האמריקאי, ג'ורג' שולץ, באזור, הובהר כי המלך חוסיין לא יוותר על הוועידה הבין־לאומית כפתיחה למשאומתן ישיר עם ישראל. חוסיין דחה את הרעיונות שנדונו בשיחותיו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, עם יועצו של שולץ, צ'רלס היל.

עם זאת, במגעים לקראת ביקור שולץ במזרח התיכון, התברר כי אין בכוונתו ללחוץ על שמיר להסיר את התנגדותו לוועידה הבינ"ל. בירושלים מעריכים כי שולץ חושש מעימות עם ראש הממשלה, שיתפרש ככשלון שליחותו. ההערכה היא כי שולץ החליט לבקר בירדן ובמצרים בדרכו למוסקווה, על־מנת לעודד את הכוחות הערביים המתונים, על רקע מעורבותה של ארה"ב במלחמת המפרץ.

הביקור בא בהמשך לביקורו של שר ההגנה, קספר ויינברגר, בסעודיה. שולץ החליט לצרף את ישראל למפת הסיור, כדי להפגין בפני אנשי מדינות כי המימשל מוסיף להיות פעיל גם בתהליך השלום באזור.

(סוף בעמוד 6)

ואנונו פותח בשביתת רעב שנייה על תנאיו בכלא

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

מרדכי ואנונו, אסיר האטום הכלוא בכלא אשקלון הודיע כי מחר, רביעי, 30 בספטמבר, הוא פותח בשביתת רעב זאת במחאה על תנאי כליאתו והתנאים האנושיים בכלא אשקלון בו הוא נתון. יצוין כי זוהי שביתת הרעב השניה שמחליט ואנונו לעשות.

אחיו אשר ואנונו אשר ביקר אתו בבית הכלא מסר כי אחיו החליט לשבות רעב במחאה על הסיפור הדרך הבאתו ארצה. לדבריו נתון ואנונו בשנה האחרונה בתוך צינוק כאשר מצלמה עוקבת אחריו 24 שעות. כמו כן בחדרו יש רק מנורה של אור פלורסנט ומאפשרים לו לטייל שעה אחת בלבד. טרם נקבע מועד חידוש משפטו.

בוב וודוורד, סגן עורך "וואשינגטון פוסט", בספרו החדש "צעיף" שיצא שלשום

ראש הסי־איי־איי העריץ את שרון – ראה בו הוגה דעות ופטריוט לאומי

לפיכך, כשביקש שרון בתחילת שנות ה־80 עשרה מיליון דולר מהסי־איי־איי כדי לממן את אימונם הצבאי של הכוחות הנוצרים של ג'ומייל, הצליח קייסי, בניגוד לדעת סגנו, לשכנע את הנשיא רייגן לחתום על צו המורה על העברת סכום זה

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). בידי הסי־איי־איי היה מידע מפורש על פעולות מתוכננות של אש"ף נגד ישראל, אך אנשי סוכנות הביון האמריקאית התנגדו למסור מידע זה לישראל, מחשש לשריפת מקורותיהם בשורות אש"ף. למרות לחצם של אנשיו, הורה ראש הסי־איי־איי לשעבר, ויליאם קייסי, להעביר את המידע לידי אלוף (מיל') יהושע שגיא, ראש אמ"ן לשעבר, בשל קשריו האישיים עמו, ובשל הערכתו לו.

כך מגלה בוב וודוורד, סגן עורך "וואשינגטון פוסט", בספרו החדש "צעיף", שיצא שלשום בערב לשוק. וודוורד כותב עוד כי לקייסי היתה הערכה ללא סייג למוסד ולאריאל שרון, שאותו ראה לא רק כגנרל, אלא כהוגה דעות ופטריוט לאומי.

לפיכך, כשביקש שרון בתחילת שנות ה־80 עשרה מיליון דולר מהסי־איי־איי כדי לממן את אימונם הצבאי של הכוחות הנוצריים של באשיר ג'ומייל, הצליח קייסי, בניגוד לדעת סגנו, בובי אינמן, לשכנע את הנשיא רייגן לחתום על צו המורה על העברת סכום זה עבור אימון הנוצרים.

הערכתו של קייסי לישראל הביאה גרמה לו גם להתנגד לסנקציות שהוטלו על ישראל בעקבות הפצצת הכור העיראקי. כלפי חוץ הוא אמנם גינה את ההפצצה, אך בחדרים סגורים הוא כינה את הסנקציות "בולשיט".

גילוי אחר המופיע בספר אומר כי בידי ישראל היו 18 שמות של מי שהיו מעורבים בפיצוץ מפקדת המארינס בביירות, והשגרירות האמריקאית.

משלחת חשאית מישראל בראשות איש צבא ביקרה במלטה ונפגשה עם רה"מ

איש הצבא תואר כ"אדם קשוח ובעל יכולת" שקנה לעצמו מוניטין בסדרה של מו"מים שבהם היה מעורב בעבר ● בוניצ'י, מנהיג הלייבור, שאיבד את השלטון חודשים לאחר מכן ביקש למנוע את פרסום הפגישה בגלל יחסיו ההדוקים עם העולם הערבי ועם קדאפי

מאת שאול צדקא
שליח "הארץ" למלטה

ואלטה (מיוחד ל"הארץ"). משלחת ישראלית רמת דרג, בת ארבעה אנשים, ובראשה עמד איש צבא בכיר, ביקרה בחשאי במלטה בתחילת חודש מארס ונועדה עם ראש הממשלה דאז כרמלו מיפסוד בוניצ'י.

חברי המשלחת דנו עמו ביחסים העכורים השוררים בין שתי המדינות, אולם הם הירבו לשאול את מארחם על "איש אש"ף בכיר", אשר שהה בעיר כמה שבועות קודם לכן. הם התעניינו לפעילותו וביקשו הבהרות למעשיהם של פקידים פלשתינאים אחרים במלטה.

בוניצ'י, מנהיג מפלגת הלייבור ויורשו בתפקיד של דום מינטוף, ניסה לשמור על המפגש בסוד, אולם העניין הודלף והגיע לידיעתם של דיפלומטים זרים באי, ואף פורסם בביטאון "דמוקראט" התומך במפלגה הלאומית.

אלה מחו נמרצות, אף כי רק בשיחות פרטיות, על דבר הביקור וגינו את מה שכינו "המגעים" בין הממשלה המאלטזית לבין הציונות. לדברי הדיפלומטים המפגשים נוגדים לכך שמלטה תוחזר בה מעמדה היה הפרו־ערביות הידועות. כמה מהמדינות, ערב אף איימו לשקול מחדש את עתיד היחסים עם מלטה.

ביקש לשמור בסוד

איש הצבא, שעמד בראש המשלחת הישראלית, תואר כ"אדם קשוח ובעל יכולת" שקנה לעצמו מוניטין בסידרה של מו"מים שבהם היה מעורב בעבר, הוא ועמיתו נהלו שיחות ארוכות עם ראש הממשלה ועם שר החוץ ד"ר אלכס טריגונה, ודנו באפשרות כי שר ישראלי בכיר, ככל הנראה שמעון פרס, יבקר באי בעתיד הנראה לעין.

בוניצ'י, שאיבד את השלטון חודשים לאחר מכן ברוב של מושב אחד, ביקש למנוע את פרסום הפגישה בגלל יחסיו הקרובים עם העולם הערבי ועם קדאפי. אולם במהלך מערכת הבחירות היתה מתיחות כללית ממדיניות החוץ של מלטה, והוא מצא לנכון לספר לציבור באסיפות הבחירות על המפגש הקצר שהיה לו עם שמעון פרס בוועידת האינטרנאציונל הסוציאליסטי ברומא.

בוניצ'י שיקר לקהל הבוחרים וסיפר כי פרס שיבח את מדיניות החוץ של מלטה, ואף הוסיף כי פרס ביקש ממנו לסדר לו פגישה עם יאסר עראפת. ראש־הממשלה החדש, ד"ר אדי פנק'ראמי, אמר כי בוניצ'י חשב שהדבר יסייע לו בהעלות הבחירות, אולם איש לא האמין לדבריו.

שוק ההון

נמשכות הירידות

מאת אריה לביא

הקיצוצים וירידות השערים בשוק המניות נמשכו גם אתמול עקב חוסר עניין במסחר מצד מרבית הפעילים. המחזור המשיך לרדת והגיע אתמול לכ־9 מיליון שקל. מחזורים מצומצמים היו אף באפיקי המסחר האחרים.

בשוליים ניתן היה להבחין כי מנהלי תיקים העוסקים ב"חולפת מזומנים", מנהלי קרנות הנאמנות אומרים שאינם סובלים מפדיונות גבוה.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

ארנס יוצא היום לארה"ב "לתקן המשגה של הלביא"

שמיר אינו יוזם מהלכים חדשים בנושא הלביא אולם נתן לארנס את ברכתו

מאת עקיבא אלדר וצבי בראל
סופרי "הארץ"

השר לשעבר, ח"כ משה ארנס, יוצא הבוקר לארה"ב וינסה לגייס משקיעים לפרוייקט הלביא.

ארנס דיווח לפני כמה ימים לראש הממשלה יצחק שמיר על שיחות שקיים בנושא זה בארה"ב ימים אחדים לאחר שהתפטר מהממשלה.

שמיר אינו יוזם מהלכים חדשים בנושא הלביא, אולם הוא נתן לארנס את ברכתו. ארנס הוזמן לארה"ב על ידי שירות ההסברה האמריקאי.

ח"כ ארנס אמר אתמול כי החלטת הממשלה לבטל את פרוייקט הלביא

(סוף בעמוד 2)

בדואים גילו את גופת החייל הנעדר שנרצח לפני כמה ימים

חנוך סטיב דנמן בן 27 מחיל ההנדסה חי בארץ בגפו ● בתחילה גרסו החוקרים כי מדובר במעשה התאבדות, אולם תוצאות הניתוח לאחר המוות שגילו בגופו סימני אלימות שינו את כיוון החקירה ● "הוא היה כמו בן מאומץ שלנו", אמרו שכניו בעכו שהם חשוכי ילדים

מאת ירח טל
סופר "הארץ"

בשדה כותנה של קיבוץ פרוד, ליד קיבוץ כפר־מסריק בגליל המערבי, גילו שלשום שני רועים בדואים את גופתו של החייל חנוך (סטיב) דנמן מחיל הנדסה בן 27 שנעדר מזה כשבועיים. בניתוח שלאחר המוות שבוצע בגופה במכון לרפואה משפטית באבו כביר התגלו סימני אלימות על הגופה. המשטרה וכוחות הביטחון חוקרים אפשרות שהחייל נרצח. ככל הנראה ימים ספורים לפני גילוי הגופה.

מפקד משטרת מרחב הגליל, ניצב יעקב גנות, מינה אתמול צוות מיוחד בראשותו של מפקד משטרת עכו, סנ"צ משה אסף, לחקור בנסיבות מותו של החייל. המשטרה חוקרת הן בכיוון הפלילי והן החבלני. מטעם המשטרה נמסר אמש כי לא ברור עדיין אם החייל היה מצויד בנשק אישי. אם היה כזה הרי שהוא לא נמצא ליד גופתו.

בתחילה גרסו החוקרים כי מדובר במעשה התאבדות, אולם תוצאות הניתוח לאחר המוות שבוצע בגופה שינו את כיוון החקירה של החוקרים. החייל חנוך סטיב דנמן חי בארץ בגפו. היו לו מעט מאוד ידידים ומכרים שהכירו אותו מקרוב. מי שאולי היה מקורב אליו יותר מכל בארץ היו שכניו, בני הזוג רינה וצבי אולשובסקי, שכניו לדירה בעכו.

משנודע להם שלשום על מותו של שכנם החייל פרצו בבכי. "הוא היה כמו בן מאומץ שלנו", אמרו בני הזוג שהם חשוכי ילדים. צבי אולשובסקי סיפר כי חנוך־סטיב עבר להתגורר בדירה בעכו לפני כשמונה חודשים מדירה שכורה אחרת בקרית אתא, שממנה לא היה שבע רצון.

לדבריו, חנוך־סטיב היה בתקופת שירותו בצבא מגיע לחופשה אחת לשבועיים־שלושה ותמיד הקפיד לבלות את החופשה בדירתו בעכו במחיצת השכנים. הוריו של החייל שנרצח קיבלו את ההודעה המרה על מות בנם אתמול ועומדים להגיע היום לארץ.

סטיב עלה לבדו מהולנד – למד ב"אור שמח" והתגייר

חנוך סטיב דנמן הקפיד הקפדה מלאה בשמירת שבת ● שכניו שהתפללו עמו בבית הכנסת סיפרו כי נהג לשמוע קלטות של דרשות רבנים בנושאי יהדות ● הוריו ביקרוהו לפני חודש

חנוך סטיב דנמן ז"ל והשכנים צבי ורינה אולשובסקי

מאת ירח טל
סופר "הארץ"

חנוך סטיב דנמן הוא בן למשפחה נוצרית בהולנד. ב־1981 עלה בגפו לארץ, מטעמים אידיאולוגיים, וכאן התגייר. את תהליך הגיור ותקופת שהותו הראשונה בארץ עשה בישיבת "אור שמח" בירושלים. גם לאחר שעזב את הישיבה המשיך באורח חיים דתי – הוא חבש כיפה והקפיד על קיום המצוות, כמו שמירת שבת ואכילת אוכל כשר.

לפני כחצי שנה התגייס דנמן לצה"ל, ושירת כחייל בחיל ההנדסה ברמת הגולן.

ביום שישי לפני כשבועיים יצא מבסיסו ברמת הגולן לחופשת סוף שבוע. הוא עשה את דרכו לדירה השכורה שהצבא העמיד לרשותו כחייל

(סוף בעמוד 6)

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: מאיר יהל, מומחה לקרמיקה האמנותית להודה
על: אמצעי ההתגוננות מול סכינים שלופים (עמ' 2)

★ דו"ח אמנסטי: מאות הוצאו להורג באיראן, עיראק ודרא"פ (עמ' 5)

★ עמיר פרץ: ההתנחלויות ברצועה – לא כמו בגדה (עמ' 3)

★ אושר תקציב למאבק למען הלביא: 800,000 ש"ח (עמ' 3)

★ עליה של 577% בריווחי איד"בי (עמ' 8)

★ מכירות מזגנים עלתה השנה ב־35% (עמ' 8)

★ 3 נהרגו אתמול ו־14 נפצעו (עמ' 7)

וורדמיל®
המכה האחרונה בעיבוד תמלילים ©
ר-ם: 639015, 227248, 699311
ת"א: 615270, 285282, 499389
צפון: 04-333950, 335233, 06-571343

שרות הארץ

מזג האוויר

● תל־אביב: 29-21.
● ירושלים: 32-17.
● חיפה: 30-22.

לוטו

3, 14, 19, 20, 22, 36. המספר הנוסף: 16.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6055	+0.0015
נוסעים	1.9082	+0.0017
שחור	1.700	—

שער הסל

יציג	1.6765	-0.0048

בגליון זה 16 עמודים

ללקוחות מסחריים:

הלוואה דולרית לטווח ארוך בריבית הנמוכה ביותר במשק 13.5% בלבד

בנק לאומי מציע לך הלקוח המסחרי, הלוואה דולרית לטווח ארוך בריבית כדאית במיוחד ופטורה מהיטלים.

סכום ההלוואה	ריבית	תקופת ההחזר
$ 50,000–500,000	● ריבית משתנה LIBOR+5.5% (כיום 13.5% לשנה)	תשלום אחד אחרי 39 חודשים או בתשלומים לתקופה של 78 חודשים
	● ריבית קבועה 15% לשנה (נכון להיום)	

חברי התאחדות התעשיינים יוכלו לקבל את ההלוואה בתנאים מיוחדים במסגרת ההסדר עם ההתאחדות.

הבנק רשאי לשנות את תנאי התכנית או להפסיקה בכל עת.
מתן ההלוואות מותנה בבטחונות כמקובל

פרטים בכל סניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

صكنا من الاهل

למרות הופעתו נמשך המסתורין סביב סיבת העדרותו הממושכת של גורבצ'וב

קיים אתמול במשך יותר משעתיים דו־שיח של שאלות ותשובות עם משלחת גדולה של מבקרים מצרפת, בהם ראש הממשלה לשעבר, פייר מורואה ● הבעות פניו, הילוכו ותגובותיו נבחנו בשבע עיניים על־ידי חברי המשלחת – הוא הרבה להתלוצץ, הגיב בזריזות ובחריפות, לחץ ידי רבים מהנוכחים, והקרין תחושה של ביטחון גמור

מנהיג בריה"מ, מיכאל גורבצ'וב, בעת נאומו אתמול בפני המשלחת הצרפתית. (תצלום: איי־פי)

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ"-בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). לאחר קרוב לשבעה שבועות של היעדרות ושמועות בדבר חתירה אלימה נגדו, מחלות והרעלות, הופיע אתמול מנהיג ברית־המועצות, מיכאל גורבצ'וב, בפומבי באולם דיונים בקרמלין.

המנהיג הסובייטי קיים משך יותר משעתיים דו־שיח של שאלות ותשובות עם משלחת גדולה של מבקרים מצרפת, בהם ראש הממשלה לשעבר, פייר מורואה.

גורבצ'וב – שהבעות פניו, הילוכו ותגובותיו נבחנו בשבע עיניים על־ידי חברי המשלחת – הותיר על מרבית הנוכחים רושם "ממדרגה ראשונה". הוא הרבה להתלוצץ, הגיב בזריזות ובחריפות, לחץ ידי רבים מהנוכחים, והקרין תחושה של ביטחון גמור. אחדים מחברי המשלחת סברו, עם זאת, שהמנהיג הסובייטי רזה במקצת, וכי מראה פניו – "על גבול השיזוף" – אינו מצביע על עורף שעות־שיזוף לחוף הים השחור.

גורבצ'וב עצמו התחמק מלהשיב במפורש על שאלות בדבר העדרו; הוא ציין בנוסח מבודח כי נטל חופשה, "שהייתי בהחלט ראוי לה", בת חודש ימים: 24.8–24.9. לדבריו, הקדיש את חופשתו להכנת דו"ח מקיף שהוא עומד להגיש למזכירות המפלגה, ולכתיבת ספר שיתפרסם בחודש הבא.

את השמועות שנפוצו במערב בדבר מחלה או הרעלה, פטר באמרו: "שמענו רבות על מה שמסוגלת לטעון העיתונות הבורגנית, החופשית־כביכול, העצמאית־כביכול".

התמיהות עדיין קיימות

הופעתו הפומבית אתמול של גורבצ'וב אינה מסלקת את המסתורין סביב העדרותו הממושכת ממוסקווה. גם תאריכי חופשתו בהם נקב אתמול אינם מבהירים לחלוטין את התמיהות שהתעוררו: מה עשה גורבצ'וב בין 7 באוגוסט (אז נראה לאחרונה בפומבי בחברת סוכיטולר־גים מארה"ב) לבין 24 באוגוסט, תאריך בו יצא לדבריו, לחופשה, ומדוע התמהמה להופיע בפומבי מאז שובו מחופשה לפני חמישה ימים? מדוע בחר לפני כחודש לפרסם הצהרה מדינית בעלת חשיבות עליונה (בנושא פירוק החימוש האסטרטגי) באמצעות מאמר מודפס ב"פראבדה", שעה שאשתקד, בתקופה המקבילה, נשא נאום בטלוויזיה ממעון הנופש שלו לחוף הים השחור?

במרוצת השבועיים האחרונים טענו דיווחים בעיתונות המערבית, שהסתמכו על אישים בתוך בריה"מ ועל מקורות ביון, כי גורבצ'וב נפל קורבן להרעלה (יש שטענו אף – הרעלה מכוונת) וכי החלמתו "הסתבכה".

דיווחים אחרים גרסו שהיו אלה קנוניות בצמרת המימשל הסובייטי שעיכבו את שובו למוסקווה.

מקורות אחרים – בהם חוגים מקורבים לצמרת במוסקווה, כנראה בחוקת מדליפים רשמיים – טענו שרעייתו של גורבאצ'וב, ראיסה, נותחה במעי העיוור, אך החלמתה התעכבה בשל סיבוכים רפואיים. מיכאל גורבאצ'וב, לטענתם, עיכב את שובו למוסקווה פעמים אחדות כדי לסעוד את רעייתו המחלימה.

ראיתי שמעתי

שולץ על קו ירושלים־מוסקווה

ביקור הפתע של שר החוץ האמריקאי, ג'ורג' שולץ, בירושלים דווקא בעונת החגים, העמיד את אנשי משרד החוץ בפני בעיות אכסון קשות. זה היה אחד הנושאים המרכזיים שנדונו אתמול בישיבה שכינס המנכ"ל לצפון אמריקה, יואב בירן, שהוא גם הבכיר במשרד בהיעדרם מהארץ של השר, שני המנכ"לים והמשנה למנכ"ל. מצפים כי הפעם תהיה הפמליה גדולה במיוחד, שכן במטוסו של שולץ יהיו גם פקידים בכירים העוסקים בנושא פירוק הנשק ובנושאים אחרים שעליהם ידון שולץ במוסקווה, לשם יגיע בטיסה ישירה מהמזרח התיכון.

שותף להכנות לביקור הוא גם סגן נשיא מכון ויצמן, האחראי לקשרי חוץ, חנן בר־און, המטפל בטקס הענקת תואר דוקטור כבוד לשולץ. עד לא מכבר היה בר־און עצמו משנה למנכ"ל הממונה על צפון אמריקה והיה מופקד על ארגון ביקוריו הקודמים של שולץ בארץ.

א. לם

ד"ר רוזן ופרופ' זוסמן לבנק דיסקונט

ד"ר מאיר רוזן, מי שכיהן עד לאחרונה כשגריר ישראל בארצות־הברית ופרופ' פנחס זוסמן, שהיה בעבר מנכ"ל משרד הביטחון ומכהן כעת כסגן נשיא האוניברסיטה העברית בירושלים, צורפו כנציגי ציבור למועצת המנהלים של חברת אי. די. בי. החברה־האם של בנק דיסקונט. בכך נתרחבה גלריית האישים החברים במועצת המנהלים של אי. די. בי.

אל מועצת המנהלים של חברת הבת אי. די.בי. פיתוח, שהיא זרוע ההשקעות של אי. די.בי., הצטרפו מיכאל לוי, מנכ"ל מפעלי "ג'ילית" ועו"ד דן אבינועז, יו"ר ועדת הביקורת של לשכת ארגוני העצמאים. כל הצטרפויות התרחשו בעקבות תיקון חדש לפקודת החברות.

אריה לביא

נפטר יעקב מנוזה

יעקב מנוזה, נגן צ'לו בתזמורת הפילהרמונית מזה שלושים שנה נפטר בגיל 64. מנוזה, שהצטרף לתזמורת בשנה בה עברה לנגן בהיכל התרבות, השתתף עוד בסיור האחרון של התזמורת לחו"ל. ביום ב' בבוקר חש שלא בטוב, ונפטר מחולת לב ממנה סבל שנים רבות.

יעקב מנוזה, לבד מהיותו נגן ותיק בתזמורת, ייסד את "הרביעיה הישראלית" והיה חבר בה במשך 25 שנים. הוא היה גם ראש משפחת מנוזה, שרבים מבניה חברים במשפחה הפילהרמונית. אחותו האחת, פולית, מנגנת קונטרבס ונשואה לנגן הקונטרבס, פורי קליגר. אחותו השנייה, רות מנוזה, היתה במשך שנים רבות הספרנית של התזמורת. בתו, מירה, היא ויולנית והשתתפה פעמים רבות כנגנת נוספת בקונצרטים של התזמורת. היא נשואה לשמואל הרשקו, נגן הטובה של התזמורת.

ב.ש.

פגישה שכזאת: פרס וג'יין פונדה

להרצאתו של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, בבית הכנסת הגדול שבשדרות ווילשייר התייצבו אתמול לא רק 2,500 מיהודי לוס אנג'לס, אלא גם הסנאטור הרפובליקאי פיט ווילסון, מושל של מדינת נוואדה, ריצ'ארד בראיינט, ראש העיר, תום בראדלי ותום היידן ואשתו ג'יין פונדה. פרס פתח את נאומו בסיפור פגישתו עם הכוכבת היפהפיה, "התרגשתי מאד לראותה והודתי לה על שהעלתה את בעייתה של אידה נודל בשיחתה עם שר החוץ שווארדנזה".

בני לנדאו
לוס אנג'לס

תנועת "תכלת לבן" מצ'כיה מתכנסת שוב

שנת הארבעים למדינה עוררה אצל אנשים רבים געגועים לתקופה שהיתה, לזמנים אחרים ולאנשים אחרים. אחת מאלה שהחליטה להיזכר בעבר היא רות פדרמן, אשתו של שמואל סמו פדרמן, סגן יו"ר מועצת המנהלים של חברת המלונות דן.

רותקה שטקלמאכר, כפי שנקראה אז, עלתה לישראל ביולי 1939 בגיל 12, באוניה האחרונה שיצאה מצ'כיה. יחד עם ארבעה חברים החליטה להקים בארץ סניף של תנועת "תכלת לבן", תנועה שהיתה קיימת בצ'כיה, ושמטרתה היתה להעניק בית חם לכל הילדים והילדות דוברי הצ'כית והגרמנית בארץ.

כעבור שנתיים, עם פרוץ המלחמה, התפרקה התנועה, שבה היו חברים 120 איש. עתה, כאמור, ינסו לכנס שוב את החברים שחלקם השתקע באוסטריה, חלקם בגרמניה ובארצות־הברית וחלקם הגדול בישראל. ב־15 באוקטובר יערכו את המפגש במלון דן פנורמה בתל־אביב וכולם יזכרו בזמנים בהם היו אידיאליסטים וצעירים בארבעים שנה.

השחקן ביל קוסבי ניצב בבניין האו"ם כשבידיו אקווריום מלא במטבעות. זהו גימיק שמטרתו היתה לסמן את התחלתו של מסע בשם "פיתחו את כלא האפרטהייד", הקורא לשחרור פוליטיקאים צעירים מכלא בדרום אפריקה. המטבעות הממלאים אמורים להישלח כמחאה לממשלת דרום אפריקה. (תצלום אי. פי)

בעריכת עידית רוזנבלום

שיחת היום / גדעון אלון

עם: מאיר יהל, מומחה לקרטה ואמנויות לחימה
על: אמצעי ההתגוננות מול סכינים שלופים

אם היה למותקפים ידע בקרטה הם היו מיטיבים להגן על עצמם

בשבוע האחרון היינו עדים [illegible] מקרים של תקיפה אלימה עם סכינים. כיצד היית מייעץ לאדם שאינו בעל "חגורה שחורה" בקרטה להתגונן?

חייבים להבין שאי־אפשר ללמוד הגנה עצמית בקורס קצרצר או על־ידי מרשמים של בית מרקחת. כדי לדעת להתמודד עם אדם השולף מולך סכין, עליך להיכנס למסגרת תקנית, ולעבור אימונים ותרגולים. לדעתי, חייבים להגביר את המודעות הציבורית ולפתוח קורסים במסגרת מערכת החינוך, הגדנ"ע או צה"ל. בשלב ראשון יש להשתתף בקורס תחת פיקוח מדריך מקצועי, ולאחר מכן ניתן לבצע את התרגילים לבד. אין ספק שהתרגול מגביר את המודעות. יש ללמוד כיצד להתרכז, להבין את צורת ההתנהגות של היריב, כיצד הוא יגיב. ללמוד עפ"י ההתנהגות שלו אם הוא מסוכן או שהוא עושה את עצמו, אם הוא יעיל בשימוש בסכין, או שברצונו רק לאיים עליך. המיומנות הזו לוקחת זמן.

היית ממליץ להתחיל באימונים האלה בגיל צעיר?

אני מקיים חוגים לקרטה לילדים קטנים בני שש, כמכינה לקראת הקורס, ובמקביל גם למבוגרים בני 40, 50 ואפילו 60. יש לי חניכים מבוגרים עם "חגורה שחורה", ואתה צריך לראות מה זה עושה להם.

לאחר תקיפתו של העיתונאי צדוק יחזקאלי, אתה סבור שכדאי לעיתונאים להירשם לחוגים לקרטה?

בזמנו פנו אלי עיתונאים וביקשו להשתתף בחוגים שלי. אבל הם עסוקים ולכן אינם באים לפעילות סדירה. צריך להבין שלא ניתן ללמוד הגנה עצמית, קרטה או ג'ודו, על־ידי קריאה בספר או צפיה בטלוויזיה, ואף לא בקורס חד־פעמי של שמונה שיעורים. חשוב קודם כל לעורר אצל האנשים את המודעות שזה עלול לקרות להם; ואח"כ ללמוד את התגובות הטכניות הנכונות שיש להפעיל בשעת סכנה.

אתה מאמין שאילו נהג המונית הירושלמי, העיתונאי, הצעיר מראשון־לציון ואיש המילואים אשר הותקפו בסכינים, היו בעלי ידע בקרטה, הם היו מיטיבים להגן על עצמם?

אין שום ספק. אילו השתתפו אפילו בקורס קצר של צה"ל בתחום זה, שהיה מעודד אצלם מוטיבאציה בלתי־מתפשרת, והיו ממשיכים באימונים ותירגולים, שהם חשובים בתחום זה, כשמירה על כושר גופני – הם היו מגיבים מהר יותר, מרגישים שעומד לקרות משהו חמור, ועושים את הפעולה הנכונה בעיתוי הנכון, אפילו בלי להבין שעשו זאת. אני משוכנע שאם ביום בהיר אחד מישהו ינסה לתקוף את הילדים שלמדו אצלי, הם יידעו כיצד להגיב נכון כמבוגרים. לעומת זאת אם חלילה מישהו יתקוף אותך מחר וינסה לתת לך אגרוף בפרצוף, אם לא למדת הגנה עצמית ואינך מיומן, לא תדע כיצד להרים את היד בזמן הנכון, מתי להתכופף, או כיצד להסתכל לו לתוך העיניים. לפעמים זה מספיק, כי היריב שלך יידע עם מי יש לו עסק.

האם כל אימת שגוברת האלימות בחברה שלנו, גדל שיעור המצטרפים לקורסים להגנה עצמית?

לצערי המודעות לנושא של הגנה עצמית היא נמוכה ביותר. ההתייחסות לכך היא כמו לתאונות־דרכים. מיד אחרי שקורה אסון ומישהו נדקר, כולם מתעניינים – אבל אחרי יומיים ההתעניינות נפסקת. זו התייחסות לא רצינית.

מהשיחה אתך כבר למדתי שההתנהגויות העיקריות שמותקף נזקק להן בשעת צרה הן עירנות ותגובה מהירה. זה מדוייק?

זה נכון, אבל גם מודעות לשוני בהתנהגותו של האדם שעומד מולך. מי שעומד לתקוף מקרין אגרסיה. מי שלומד הגנה עצמית, משכיל להריח את ריח האגרסיוויות של האיש שעומד מולו, ובהנחה שיש לו גוף מאומן, הוא גם יודע כיצד להגיב על המקום בצורה נכונה. נראה לי שגם התוקפים מפתחים לעצמם חוש ריח, ויודעים את מי לתקוף. כשבעל סכין יראה שתגובתו של האיש מולו היא נכונה, הוא יגיע מהר מאד למסקנה שהוא לא רוצה להתעסק אתו.

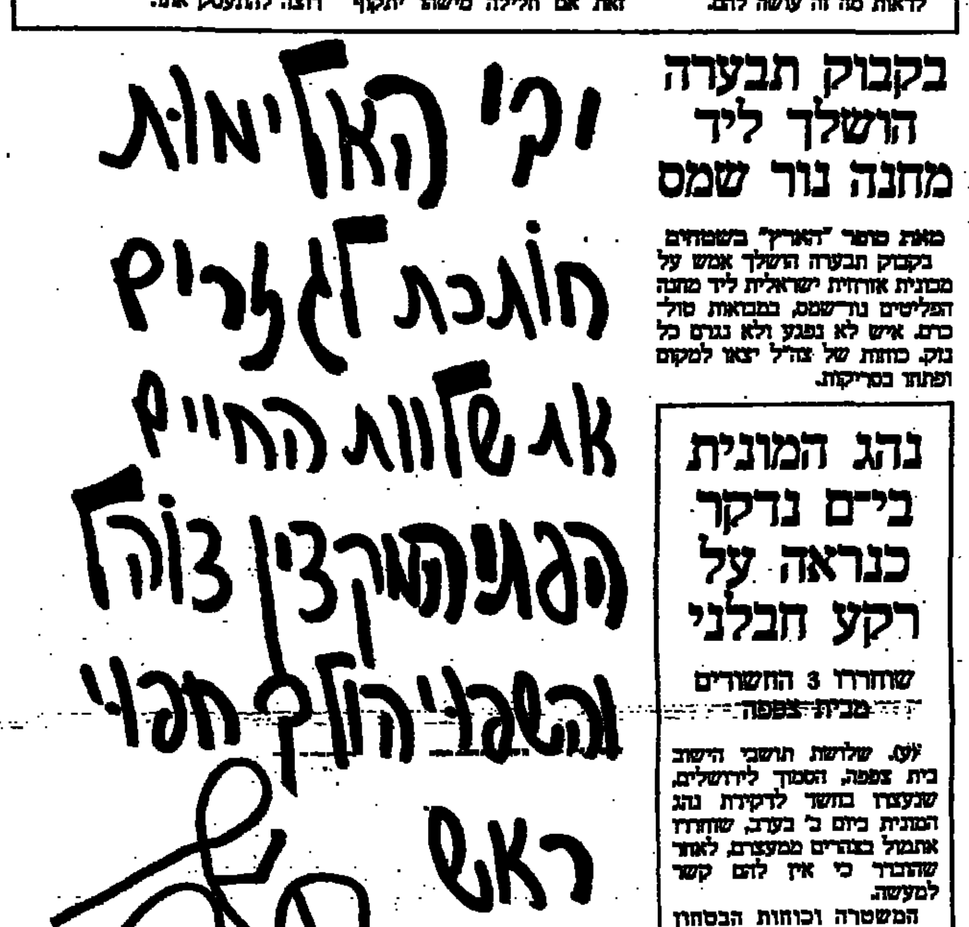

בקבוק תבערה הושלך ליד מחנה נור שמס

מאת סופר "הארץ" בשטחים

בקבוק תבערה הושלך אמש על מכונית אזרחית ישראלית ליד מחנה הפליטים נור־שמס, במבואות טול־כרם. איש לא נפגע ולא נגרם כל נזק. כוחות של צה"ל יצאו למקום ופתחו בסריקות.

נהג המונית בי־ם נדקר כנראה על רקע חבלני

שוחררו 3 החשודים מבית צפפה

(עי). שלושת תושבי הישוב בית צפפה, הסמוך לירושלים, שנעצרו בחשד לדקירת נהג המונית ביום ב' בערב, שוחררו אתמול בצהריים ממעצרם, לאחר שהתברר כי אין להם קשר למעשה.

המשטרה וכוחות הבטחון סבורים, כי האירוע במהלכו נדקר נהג המונית שמעוני חגי הינו על רקע פיגוע חבלני והחקירה מתמקדת בכיוון זה.

מבית החולים שערי צדק, בו מאושפז הנהג נמסר, כי חלה הטבה במצבו והוא ישוחרר בקרוב לביתו.

מטען קטן ליד גן קלור בת"א

(ע). מטען חבלה קטן התגלה אתמול בצהריים בתחנת אוטובוס ברחוב הרברט סמואל ליד גן צ'ארלס קלור בתל אביב.

כוחות גדולים של משטרה, שהגיעו למקום, חסמו את הכביש וחבלני מרחב הירקון ניטרלו את המטען. המשטרה עצרה 50 ערבים שעבדו באיזור לחקירה.

גם לפני כחודש וחצי התגלה מטען חבלה בגן צ'רלס קלור. גנן, ערבי מעזה, שגילה את המטען, הזעיק את המשטרה וגם במקרה ההוא פורק המטען ללא כל נזק.

אסף אדיב נחקר ראשון על שיחות עם אש"ף בז'נווה

(ע). אתמול נחקר בראשונה אחד ממשתתפי שיחות ז'נווה בין ישראלים לבין נציגי אש"ף. חבר מזכירות חד"ש, אסף אדיב, שנחקר במשטרת ישראל על תוכן שיחותיו, נשאל אם ידוע לו כי החוק אוסר על מפגשים מעין אלה, מתי יצא למפגשים, ואם קיבל אישור לכך מממשלת ישראל.

דימון זה הוא, כנראה, הראשון בסדרת חקירות שמתכוננת משטרת ישראל לערוך למשתתפי המפגש.

"קזינו צף" בקו חיפה – פורט סעיד

מאת ירח טל
סופר "הארץ" בחיפה

אוניית נוסעים, שהיא "קזינו צף", תחל באוקטובר לשייט בקביעות בין נמל חיפה לנמל פורט־סעיד שבמצרים.

האוניה, "פרינצסה מאריסה", תופעל בידי סוכן האניות י. כספי. יהיו בה 10 שולחנות הימורים, שולחנות רולטה, למשחקי קלפים ומכונות־מזל רבות.

ידידי ישראל בקונגרס מוכנים לפשרה בנושא מכירות הנשק למדינות ערביות

מאת צבי בראל
שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ידידי ישראל בקונגרס מוכנים לפשרה בנושא מכירות הנשק למדינות ערב, בתנאי שהמימשל יגלה גמישות אף הוא. "הבעיה עתה היא כיצד לשמור על הכבוד", אמר נציג השדולה היהודית, איפא"ק. "המימשל יכול להחליט שהוא מתנגד עד הסוף ואז ידידי ישראל ייצאו להשיב מלחמה שערה. הוא יכול לקיים משא ומתן ולהגיע להסכמה על הפריטים שיימכרו, והוא יכול להגיע לעימות פומבי ואז יתחילו ידידי ישראל להתנגד בשיטת הסלאמי, פריט אחר פריט".

פריטי הנשק שהם סלע המחלוקת, כוללים 1,600 טילים נגד־טנקים מאבריק, 12 מטוסי אף־15–אי, מערכות משופרות למטוסי אף־15, טנקים אם־60 ונושאי גייסות משוריינים בראדלי – כל אלה לסעודיה; וכן 70 טילי קרקע־אוויר סטינגר לבחריין. השווי הכולל: למעלה ממיליארד דולר.

כפי שנודע, מוכנים ידידי ישראל בקונגרס להסכים למכירת מטוסי אף־15, אך יתנגדו למכירת טילי מאבריק וסטינגר.

בדיונים סגורים ובהתייעצויות שנערכו השבוע הובע החשש שהקונגרס לא יוכל להתגבר על וטו נשיאותי הצפוי על החלטה שלא לאשר את מכירת הנשק. נודע עוד כי חברים בוועדת החוץ הביעו דעה כי רצוי להגיע להסכמה עם המימשל, כדי להימנע מהצבעת עימות בקונגרס על נושא זה. אך עד כה הצליחו נציגי המימשל וחברי הקונגרס להגיע להסכמה על פריטי הנשק שרצוי להגישם בבקשה הפורמלית לקונגרס.

בינתיים הגיבה דוברת מחלקת המדינה על מכתבם של 64 הסנאטורים שדרשו מן הנשיא לא למכור נשק למדינות ערב, באומרה: "חבל שמכירות נשק אלה נתקלות בהתנגדות, במיוחד כאשר הסעודים מספקים עזרה קריטית לחיל־הים האמריקאי הפועל במפרץ הפרסי בדרך העולה בקנה אחד עם אינטרסינו וצרכינו ברוך לה קראו חברים רבים בקונגרס... אנו קוראים לסנאטורים לשמור על ראש פתוח במהלך ההתייעצויות. מכירות נשק אלה משרתות את האינטרסים הלאומיים של ארה"ב".

ויינברגר: נתקוף מיד כל אנייה שתיתפס בעת הנחת מוקשים במפרץ

וואשינגטון (ע"ר וע"צ). הכוחות האמריקאיים במפרץ יתקפו מיד כל אניה שתיתפס בעת הנחת מוקשים, הכריז אתמול שר ההגנה האמריקאי, קספר ויינברגר.

בשובו מביקור במפרץ ובמדינות ערב, אמר ויינברגר בטלוויזיה: "כשזורעים מוקשים, ואנו רואים זאת – מובן שנתקוף את האוניה ונשתדל לתפוס אותה, בדיוק כפי שעשינו עם האוניה הראשונה, משום שמדובר בהפרת חוק ופשע ברורים ביותר, במים בינלאומיים פתוחים... איננו חייבים להמתין עד שניפגע, להמתין עד שאוניה תוטבע – אנו תוקפים מיד".

הצעה: אמברגו על איראן

מנהיג הסיעה הרפובליקאית בסנאט, בוב דול, הציע אתמול להכריז על אמברגו אמריקאי מוחלט על יבוא מאיראן, כולל של נפט (כ־700 מיליון דולר).

הסנאטור בעל ההשפעה, שהוא גם מועמד למינוי הרפובליקאי לנשיאות, הגיש הצעת תיקון לאיסור היבוא, כתיקון לחוק ההגנה התלוי ועומד, וציין כי הוא מצפה שמימשל רייגן יתמוך באמברגו המוצע, שזכה לתמיכה בשתי המפלגות.

סעודיה: לבודד את איראן

סעודיה קראה אמש בעצרת האו"ם לבודד את איראן מבחינה מדינית וכלכלית על שהיא מסרבת לקבל את הפסקת האש כדרישת מועצת הביטחון, ועל תפקידה במהומות במכה, שגרמו למאות הרוגים. שר החוץ הסעודי, סעוד אל־פייסל, אמר בעצרת האו"ם כי איראן אחראית להרחבת המלחמה למדינות השכנות במפרץ ולספנות הבינלאומית, והיא גרמה לכך שחוליות ים זרים ירדו לנתיב המים.

התקפה עיראקית

בחריין (ע"ר וע"צ). דליקה פרצה במיכלית־על איראנית, לאחר שנפגעה אתמול אחר־הצהריים בהתקפה של מטוסים עיראקיים, בצפון המפרץ. מקורות ספנות מקומיים מסרו כי המיכלית "הארק" נפגעה בקרבת ראס אל־מושאף, ליד חופי איראן, אך לא היו נפגעים.

בשלושת הימים האחרונים דווח על שש התקפות עיראקיות על מיכליות איראניות בצפון המפרץ.

בדרום המפרץ מתנהלת תנועת האניות בצורה תקינה, וממשיכים החיפושים אחר מוקשים.

רדיו טהראן אישר כי מטוסים עיראקיים תקפו אתמול מספר יעדים באיראן, כולל אזור תעשייתי בפרברי טהראן, וגרם לנזק מסויים. בהתקפה על יעד תעשייתי אחר במחוז לורסטאן שבמערב איראן נהרגו או נפצעו מספר עובדים. זו הפעם הראשונה מאז הופסקה "מלחמת הערים" בפברואר, שהעיראקים תקפו בקרבת טהראן.

שולות מוקשים בריטיות

אתמול החלו ארבע שולות־מוקשים בריטיות בחיפוש אחר מוקשים בדרום המפרץ, בתאום עם הצי האמריקאי באזור. שלשום התגלו חמישה מוקשים, כ־40 ק"מ מנמל דובאי.

הסנאט אישר אמברגו על יבוא נפט גלמי מאיראן

וואשינגטון, (ע"ר). הסנאט האמריקאי אישר אתמול הטלת אמברגו על יבוא נפט גולמי וסחורות אחרות מאיראן. ההחלטה התקבלה ברוב של 98 קולות ללא התנגדות, כתיקון לחוק תקציב ההגנה ל־1988.

מצפים כי ההחלטה תהפוך לחוק בתוך שבועות ספורים, לאחר שגם בית הנבחרים יקבל החלטה דומה.

מנהיג הסיעה הרפובליקאית בסנאט, הסנטור רוברט דול, הנחשב למועמד לנשיאות ארה"ב, העלה את הצעת התיקון. הוא אמר כי יש להבהיר לאיראן שארה"ב לא תמשיך ב"עסקים כרגיל", בשעה שטהראן מסרבת לשאת־ולתת לסיום מלחמה עם עיראק, ומוסיפה לזרוע מוקשים במים הבינלאומיים במפרץ".

עוד ציין דול כי איראן מנצלת את הכנסותיה מהנפט כדי לנהל את מלחמתה ולקנות טילי "סילקוורם" וכלי נשק אחרים המאיימים על הכוחות האמריקאיים במפרץ.

אם יאושר התיקון, הוא ימנע ייבוא נפט גולמי וסחורות אחרות מטהראן, לרבות מוצרי טקסטיל ואגוזי פיסטוק. הייצוא האמריקאי לאיראן אינו עולה על 40 מיליון דולר בשנה, וכולל בעיקר ציוד לשדות נפט.

בשלוש השנים האחרונות ייבאה ארה"ב מאיראן סחורות בסכום כולל של 700 מיליון דולר בשנה, כשיבוא הנפט הגולמי מהווה כ־600 מיליון דולר מתוך הסכום הכולל. לפני כן אישר אתמול הסנאט הצעת חוק בלתי־מחייבת, המשבחת את הכוחות האמריקאיים שתקפו בשבוע שעבר כלי שיט איראני, שפיזר מוקשים במים הבינ"ל במפרץ הפרסי.

רפאל איתן: "אם תופסים ערבי עם סכין – להורגו על המקום"

ביקש להבהיר: הדברים נאמרו על רקע תגובתם ההססנית של החיילים מול רוצחו של ארד ● שרון: לא הפרזתי בדברי על זרועות הביטחון – הן אינן עושות די בנושא הפיגועים

(עתי"ם). ח"כ רפאל איתן (התחיה), שהתבטא השבוע כי "אם תופסים ערבי עם סכין – צריך להרוג אותו על המקום", ביקש אתמול להבהיר כי דבריו אלה נאמרו על רקע תגובתם ההססנית של החיילים שעמדו מול רוצח החייל אלכסנדר ארד בצומת מגידו, כשזה עומד מולם עם נשק שלוף. עוד אמר כי "יהודים מסתובבים היום בהרגשה לא נוחה, ואת הרגשת האי־נוחות יש להעביר לצד השני".

"לאלה המנסים לנצל ולסלף את הדברים, יש להבהיר שהכוונה היא שנגד מחבלים ערבים, המנסים לפגוע ביהודים, יש לנהוג כמו במלחמה, לפי הכלל: הבא להורגך השכם להורגו", אמר איתן.

תנועת התחיה הודיעה אתמול כי עמדתה בנושא הטרור ידועה ולא השתנתה. "קיימות פרצות בחזית הטרור, שאותן יש לסתום על־ידי שורת צעדים, ובתוכם עונש מוות למחבלים. הטרור הפך לשיגרה יום־יומית בחיינו. מחבלים נוצים מכל העולמות: הצליחו לפגוע ולהימלט – מה טוב; הצליחו לפגוע ונעצרו – הם משתחררים לאחר סיום [illegible] לטרור בבית־כלא ישראלי, ומתהלכים כגיבורים לאור מים; והיום נוצים גם מאלה המבצעים דברי רפול כדי לגנות אותו ולהציגו כמפלצת צמאת דם", נאמר בהודעת התחיה.

שרון: לא הפרזתי

(ע). שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, אמר אתמול: "אינני חושב, אפילו לרגע, בעקבות דברי ראש הממשלה, שהיתה הפרזה כלשהי בדברי בישיבת הממשלה בנושא ביטחון הפנים. שמיר חושב ומתבטא כראש ממשלה – אני חושב ומתבטא כשר בממשלה, כאזרח, וכמי שעסק שנים רבות בנושא ביטחון, כולל במלחמה בטרור".

שרון, שהתארח בכינוס השנתי של איגוד התעשייה הקיבוצית, שנערך בבקעת בית־שאן, אמר כי העלה באותה ישיבה "כמה הצעות מעשיות בכל הנוגע לחיילים בר־שאינסק, והצעה נוספת שנועדה לסמן במסמכי הזיהוי של אדם, שהיה חבר בארגון חבלה או שישב בשל כך בכלא: הלא האיש שרצח את החייל בצומת מגידו ישב בעבר בכלא בשל חברותו בארגון טרור", הסביר שרון.

שרון אמר עוד: "ודאי שאינני מרוצה ממה שקורה בתחום ביטחון הפנים. איך יכול אדם להיות מרוצה כשמנסים לרצוח שני ילדים יהודיים בני 14 ברמת השרון, ליד המכללה לביטחון לאומי, או כשרוצחים חייל יהודי בצומת מגידו במרכז הארץ? יחד עם זאת אני חושב שנעשים מאמצים מאד גדולים ע"י צה"ל, המשטרה ושירותי הביטחון, ואני מברך אותם על כך, אבל נראה שכרגע לא עושים די בתחום זה".

בתשובה לשאלת עיתונאים אם הוא מצדד בהטלת עונשי מוות על מחבלים המבצעים מעשי רצח, אמר שרון כי צריך להשקיע מחשבה יסודית בעניין עונש המוות: "לא תמכתי בעבר בעונש זה. אני יודע את ההגבלות המסורות הקיימות, אך יש כמה דברים שהם כל־כך נוראיים, ונראה שהעונשים המירביים הקיימים כיום, אינם נותנים להם תשובה".

ארנס לארה"ב

(סוף מעמוד 1)

היתה השגיאה הגדולה ביותר מאז מחדל מלחמת יום הכיפורים.

ח"כ ארנס ציין כי יש למעשה רק הבדל אחד בין המשגה הנוכחי למחדל יום הכיפורים והוא שאת המשגה הנוכחי ניתן עדיין לתקן. ח"כ ארנס הופיע אמש לפני 120 תעשייני דור המשך בהתאחדות התעשיינים.

הממשל האמריקאי נוטה להסכים להשתתף ב־90% בסך עלות פיתוח טילי "חץ" נגד טילים, לפי שעה אין בידי הממשל תקציב להתחיל בפיתוח הפרויקט. פרויקט זה אם יאושר יגיע לכמאה וחמישים מליון דולר על פני חמש שנים. נושא זה יעלה בשבוע הבא כאשר ידונו הוועדות הצבאיות המשותפות בוואשינגטון.

דיון זה יוקדש לבחירת החלופה למטוס לביא. אך גורמים אמריקאים קבלו על כך שישראל טרם העבירה את החלטה באשר לחלופה הרצויה לה. לפיכך עלול הדיון שיתקיים בין המשלחות להיות עקר ובלתי אפקטיבי. גורמים ישראלים דחו את טענת פקידי הפנטגון והבהירו כי מכתבו של רבין לויינברגר כולל את סדר העדיפויות הרצוי לישראל.

נכונות לייצור אף־16

בממשל קיימת נכונות לאפשר לישראל לייצר את מטוס אף־16 עבור עצמה ואף לוותר על הוצאות בלתי־חוזרות, המתחייבות מפיתוח קו ייצור, אך הממשל יסרב להשיב לישראל את ההוצאות הבלתי־חוזרות ששולמו על הוצאות מטוסי אף־16 בעבר.

בפגישה גם תידון בניית צוללות דיזל בישראל ובחינת עלות ביטול פרויקט הלביא.

אמש בתיאטרון / מיכאל הנדלזלץ

ימי חיפה העצובים

"ימי פרנקפורט העליזים" מאת יוסף מונדי. בבימוי: המחבר. תפאורה: אדריאן וקס. מוסיקה: יוסי מרחיים. תלבושות: גילה להב. תאורה: יחיאל אורגל. משתתפים: ויקי מרון, אלכס מונטה, שאול מרדה, יוסף באשי ואחרים.

מחזהו של מונדי הוא הדבר הציוני והקונפורמי ביותר מבחינת המסר שלו: הוא מראה לנו איך יהודים מתעשרים מפשע בגרמניה ומקבלים את העונש המגיע להם, למרות שהם מנסים לגייס לעזרתם את האנטישמיות והשואה, ואיך בחור ישראלי שמתגלגל לשם לא מוכן לשחק את המשחק המלוכלך, והוא לבטח יחזור אלינו, הביתה לישראל.

לעומת זאת, מבחינת האיכות התיאטרונית זה קרוב לוודאי הדבר הגרוע ביותר שהועלה אי־פעם על בימת תיאטרון חיפה (ואני ראיתי שם הרבה דברים מסוגים שונים). מעודני פורנו, כמו שמתאר אותו לעצמו מונדי הבימאי: אני מסרב להאמין שהוא לא ראה ולו פעם אחת את הדבר האמיתי, ואם מה שמועלה על הבמה אמור להיות פרודיה – אין בו שמץ של דמיון פרודי.

ההובבנות מתמודדת בהצלחה עם העילגות של השפה והביטוי על כתר הדבר המגוחך ביותר. על משחק מוטב לא להרחיב את הדיבור. שאול מורדי מתורים, בתפקידו, ש"אני לא שחקן", והשאר אינם מפגרים אחריו.

אני מניח שאלמלא השערוריה שהתלוותה להצגה, בשל פרישתה של עופרה ויינגרטן (אינני מבין מה במחזה לא מצא חן בעיניה, אלא אם היתה אסורה לשחק את מכונת הפליפר המשמיעה קולות ארוטיים) – לא היה המחזה הזה עולה על הבמה הגדולה. אני רוצה להאמין שמנהלי התיאטרון לא קראו את המחזה לפני שהחליטו להציגו, ואם קראו אותו ובכל זאת החליטו להעלותו – אלה ימי חיפה העצובים.

אל על

	מעל' מינימום	מעל' מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	4	17	מ"ח	5	13
אתונה	20	32	מ"ח	22	27
בוקרשט	—		גשום	7	10
בריסל	5	13	מ"ח	5	14
וינה	6	13	מ"ח	6	12
ז'נבה	10	14	בהיר	5	15
לונדון	9	16	מ"ח	6	18
ליסבון	18	25	בהיר	18	24
מדריד	15	26	בהיר	10	26
ניו־יורק	16	28	מ"ח	16	26
פאריס	9	15	מ"ח	8	14
פרנקפורט	0	14	מ"ח	4	15
ציריך	—		בהיר	6	12
קהיר	19	32	בהיר	25	32
קופנהאגן	4	14	מ"ח	6	12
רומא	20	31	מ"ח	16	18
שטוקהולם	8	6	גשום	8	10

EL AL אל על

יחזקאלי, שנדקר בשבת, מבקש: השעו את החרם על בית"ר י-ם

תא כתבי הספורט קיבל את בקשתו והמליץ לאיגוד הארצי של העיתונאים לחכות עד שיימצא הדוקר

אסיפה מיוחדת של תא עיתוני הספורט שליד אגודת העיתונאים בתל־אביב קיבלה אתמול את בקשתו של צדוק יחזקאלי, כתב "ידיעות אחרונות", שנדקר בשבת באצטדיון מאיצטרין בלומפילד ביפו, והמליצה בפני הנהלת האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל להשעות את החרם על בית"ר ירושלים עד שתתברר מעל לכל ספק זהותו של התוקף.

עם זאת, אימץ תא עיתונאי הספורט את החלטת האיגוד הארצי של העיתונאים, שהתקבלה ביום א', להשבית ביום ה' את מדורי הספורט בכל כלי־התקשורת: עיתונות, רדיו וטלוויזיה, כאות מחאה על התגברות גילויי האלימות כלפי העיתונאים, בשל אי העמדת תנאים הולמים למילוי תפקידם.

תא עיתונאי הספורט פנה בקריאה דחופה להתאחדות לכדורגל ולכל האגודות בליגה הלאומית והליגה הארצית, לפעול מיידית לשיפור תנאי העבודה של העיתונאים במגרשים. נקבע כי על האגודות יהיה להתחיל בביצוע פעולות אלה מיד, כדי לסיימן לא יאוחר מ־1 בינואר 1988.

ערך את העמוד: יצחק לאור

גידור, מנכ"ל התעשיה האווירית לשעבר: "שרון קלקל קשרי־חוץ"

לוועדה לביקורת המדינה סיפר גידור, כי כשהתמנה כשר ביטחון, דרש שרון מאנשי המקצוע להפסיק את קשרי התעשיה בחו"ל והחל לנהל את הקשרים הללו בעצמו בלי שום ייעוץ מקצועי

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני מלכלה

מנכ"ל התעשיה האווירית לשעבר, גבריאל גידור, מתח אתמול ביקורת על מעשיו של השר אריאל שרון, בעת שכיהן כשר הביטחון. בהופיעו לפני הוועדה לביקורת המדינה של הכנסת אמר גידור, כי מינויו של שרון כשר ביטחון, הביא להחמצת האפשרויות להגיע להסכמים עם מדינות באירופה ולבצע שותפויות בפרוייקט הלביא.

גידור ציין, כי שרון הורה לתעשיה האווירית להפסיק כל מגע עם גורמי חוץ, והחל לטפל אישית בקשרים אלה. גידור טען כי קודם לכן לא היה תקדים לכך ששר־ביטחון יטפל מגעים באופן אישי עם חברות ויצרנים, על עסקים משותפים ורכישת חלפים: בלי שישתף את המומחים המקצועיים הנוגעים בדבר.

גידור טען כי פעולתו זו של שרון סותרת את חוק רשות החברות הממשלתיות.

הוא הוסיף, כי כשסוכם בין שרון ויורם אריגור, שכיהן אז כשר־האוצר, להמשיך בפרוייקט ולהקים לשם כך ועדת היגוי, התעשיה האווירית לא שותפה בוועדה זו.

גידור אמר כי ראש הממשלה דאז מנחם בגין העניק גיבוי לשרון ולכן העדיף גידור להתפטר מתפקידו מאשר לנהל מלחמה שוטפת בשר־הביטחון.

כמו כן, ציין, כי המעבר ממנוע קטן למנוע גדול היה בבחינת שינוי דראסטי.

ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) הציע לדרוש ממבקר המדינה לחקור את את תהליך קבלת ההחלטות בממשלה לסגור את הלביא.

המבקר יעקב מלץ אמר בתגובה כי התרשמותו שהפעם, בטרם נסגר הפרוייקט, נבדקו כל ההיבטים ונשמעו קולותיהם של כל מי שצריכים להישמע. המבקר הדגיש כי יבדוק פנייה לחקור הנושא, אם תוגש לפניו רשמית מאת הוועדה.

חברי הכנסת חיים רמון (מערך) ויאיר צבן (מפ"ם) דרשו שהמבקר יחקור את פעולותיה של התעשיה האווירית בשנים האחרונות, בה"ה מיוחד, לנוכח העדויות שנשמעו בוועדה על התעשיה האווירית בעניין הלביא.

יו"ר הוועדה, ח"כ דוד ליבאי (מערך), אמר כי הוועדה תדון בכך בראשית המושב הבא של הכנסת היות ואי־אפשר לדון בהצעות אלה בתקופת הפגרה.

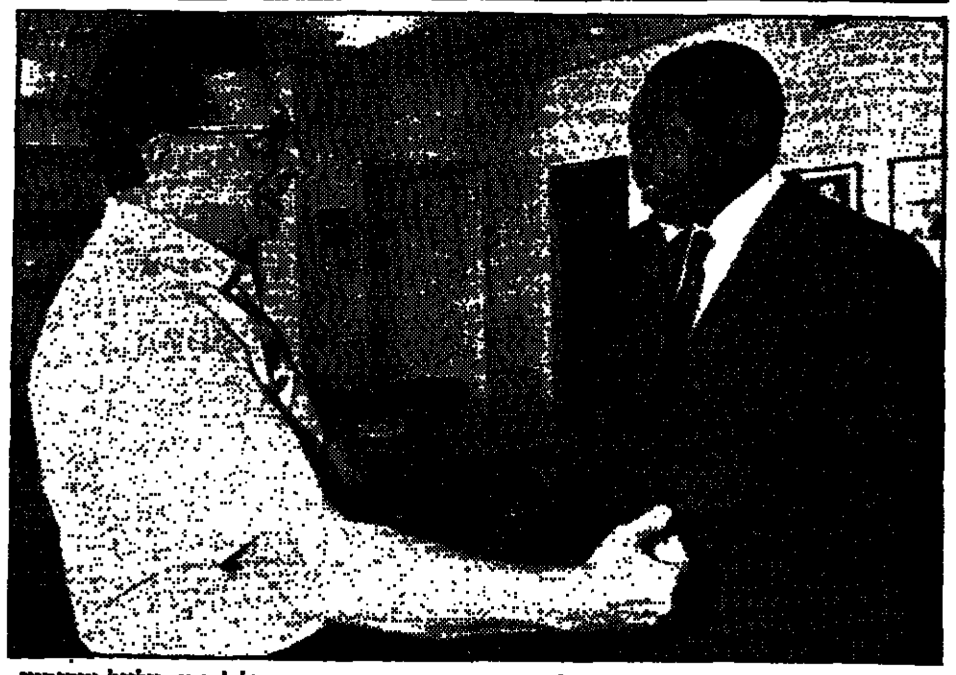

שר התחבורה חיים קורפו נפגש אתמול עם שר התחבורה והתקשורת של לסוטו, קולנל מהבנסטו. המבקר בארץ. האורח מבקש לקבל מהתעשיה האווירית סיוע בשיפוץ, תחזוקה והדרכה של מטוסי "בואינג" 707, אשר יוכנסו בשלב ראשון להובלת מטענים. לסוטו נשלטת ע"י בת צבאית, שעלתה לשלטון לפני שנה וחצי. (כתב: זוהר בלומנקרנץ; צילום: רחמים ישראלי)

אושר תקציב ביניים של מאבק התעשיה האווירית: 800,000 ש'

מועצת עובדים החליטה לנכות 2% ממשכורת כל עובד (יום עבודה) להמשך מימון הוצאות המאבק נגד ביטול הלביא

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תעופה

סכום של 800 אלף ש"ח, חלק מההוצאות שהיו לוועד העובדים בפעילות עד היום במאבק נגד החלטת הממשלה, בדבר הפסקת פרוייקט הלביא, אושר אתמול על ידי מועצת העובדים של התעשיה האווירית. מדובר רק בחלק מההוצאות עד היום, כיוון שלא התקבלו עדיין כל החשבונות הקשורים למאבק. עיקר ההוצאות היו על הסעות מאורגנות של עובדים להפגנות המחאה השונות, פרסום מודעות באמצעי התקשורת והכנת חומר כתוב. ועבודות דפוס מסוגים שונים להפצה.

המועצה אישרה בישיבתה אתמול ניכוי של 2% ממשכורתו של כל עובד, בחודשיים הקרובים, שבסך הכל שווי ערך ליום עבודה, להמשך מימון הוצאות המאבק נגד ביטול הפרוייקט. מועצת העובדים אישרה גם את המשך דרכי המאבק, שיכללו הפגנות וכנסים ונסיעות שכנוע והסברה.

אתמול נפגשו נציגי העובדים בנפרד עם השר יצחק מודעי וח"כ רן כהן מרצ, המשנה למזכיר ארגון עובדי התעשיה האווירית, שאול עציון, קרא להקמתה של ועדה ממלכתית לא־תלויה שתחקור את הנתונים המספריים השקריים, כהגדרתו, שנמסרו לשרי הממשלה, בנושא עלות סגירתו של פרוייקט הלביא. נציגי העובדים ביקשו מהשר מודעי לפעול בנושא זה ומסרו לידיו תחשיבים המצביעים על הפרש של כ־500 מיליון דולר בין עלות רכישתם של מטוסי אף־16 לבין המשך ייצור הלביא — לטובת פער הרבה יותר גדול שהוצג לחברי הממשלה.

מודעי אמר לנציגי העובדים, כי הגורם הכלכלי לא עמד בבסיס ההחלטה להפסיק את הפרוייקט. לדבריו, בדק ומצא כי אין למעשה חלופות לצה"ל במקום הפרוייקט שבוטל.

ח"כ כהן, שתמך בסגירת הפרוייקט, אמר לנציגי העובדים כי יפעל למען קיום הבטחתה של הממשלה לדאוג, כי פרוייקטים חליפיים יועברו לתעשיה האווירית וכי ייעשה ניסיון לצמצם את מספר העובדים שיפוטרו מהתעשיה האווירית בשל ביטול הפרוייקט.

המשטרה חושדת:

בכירים בתעשיה האווירית קיבלו טובות הנאה מבעלי מכון לגרפיקה

נעצרו שני בעליו של המכון הגדול לגרפיקה, צילום ושרטוט, ביצעו עבודות בהיקף נרחב עבור התעשיה האווירית

מאת ראובן שפירא, סופר "הארץ"

המשטרה חושדת כי כמה בעלי תפקידים בכירים בתעשיה האווירית שיתפו פעולה תמורת קבלת טובות הנאה עם בעלי מכון גדול לביצוע עבודות גרפיקה, צילום ושרטוט בתל אביב, שביצעו עבודות בהיקף נרחב בעבור התעשיה האווירית.

שני בעלי המכון, תושבי תל אביב, נעצרו אתמול על ידי חוקרי היחידה הארצית לחקירות פשעים. הם החשודים שהגישו חשבונות מנופחים לתעשיה האווירית על עבודות, שכביכול ביצעו בעבורה, וגבו מאות אלפי שקלים יותר מהמגיע להם.

היום יובאו החשודים בפני בית המשפט, לדיון בהמשך מעצרם.

חוקרי היחידה לחקירות פשעים עמדו לחקור אתמול בעלי תפקידים בכירים בתעשיה האווירית, הנראה כי אחדים מהם, שהיו בקשרי עבודה עם בעלי מכון הצילום והגרפיקה, ייעצרו לחקירה. המשטרה חושדת כי בעלי התפקידים מהתעשיה האווירית, שאישרו את התשלומים לבעלי המכון, ידעו כי מדובר בחשבונות מזוייפים ושיתפו פעולה עם החשודים. מדובר, לפי החשד,

במעשי מרמה שנמשכו תקופה ארוכה. חקירת המשטרה נמשכה באופן סמוי במשך חודשים ובמהלכה בדקו החוקרים באופן סמוי מסמכים וחשבונות של התעשיה האווירית, בלי שהחשודים ידעו זאת. החקירה המשטרתית התנהלה תוך שיתוף פעולה מלא עם קציני הביטחון של התעשיה האווירית, שאף הביאו את החומר הראשוני לידיעת המשטרה. גם ראשי התעשיה האווירית ידעו על החקירה המתנהלת.

חוקרי המשטרה מעריכים כי בידיהם ראיות לכאורה המספיקות להוכחת החשדות נגד העצורים. עם זאת, לאחר שייחקרו עובדי התעשיה האווירית הקשורים לפרשה, תיתכן התפתחות החקירה גם לכיוונים נוספים, לרבות קשרי העבודה של ספקים אחרים עם התעשיה האווירית.

נעצר עזתי כחשוד בניסיון לרצח הנערים מרמת־השרון

(ע). צעיר מעזה נעצר אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב ל־7 ימים, כחשוד בתקיפת שני הנערים מרמת השרון, ליד בריכת הזרמצון בהרצליה, בשבוע שעבר.

ביום א' בשבוע שעבר, בשעה 16.30, הותקפו שני נערים בני 14 ע"י בני מיעוטים, שזממו לרצוח אותם. השניים נפצעו ונזקקו לטיפול בבית החולים.

אתמול הובא לבית המשפט עבד־אלעזיז מוגרבי בן 19 מבני מרפילה בעזה. ב"כ משטרת הרצליה, רס"ר עמליה עמרם, טענה כי החשוד זוהה ע"י אחד הנערים שהותקפו, במסדר זיהוי בתחנת משטרת הרצליה. "החשוד זוהה ע"י המותקף כדומה מאוד לאחד התוקפים", אמרה החוקרת.

ב"כ המשטרה אמרה, כי הוטל איפול על החקירה ומסרה לשופט יצחק בראל חומר חסוי. השופט הורה להאריך את מעצרו של החשוד.

עמיר פרץ נסע להתנחלויות הרצועה ושינה שם את דעתו

קובע: הן לא כמו ההתנחלויות בגדה

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

ביקור של קירוב לבבות והבנת טוב התקיים אתמול בחבל עזה, בין מתנחלים לתושבי מהעבר הזה של הקו הירוק. עמיר פרץ, ראש מועצת שדרות, נענה להזמנת ראש המועצה האזורית חוף עזה, ראובן רוזנבלט, לבוא ולהכיר את החבל ואת תושביו, כדי להיווכח שיישובי החבל אינם פוגעים ביישובים שבתחום מדינת ישראל.

הביקור כלל סיור באתרי התיירות, שהתפתחו לאחרונה בחבל, בהתנחלויות ובשטחי החקלאות החוממת שלהן. בתום הסיור נערך במדרשת הדרום דיון בין נציגי המתנחלים של חבל עזה ועמיר פרץ.

בדיון אמר עמיר פרץ: "עמדתי מקרוב על המתרחש בחבל עזה ומסקנתי היא שמתיישבי החבל אינם משפיעים על עיירות הפיתוח כפי שמשפיעה ההתיישבות ביהודה ובשומרון. שאיתה יש לנו ויכוח על סדרי קדימויות המשפיעים על עתיד עיירות הפיתוח".

יצחק רבין איננו בטוח אם אחרי שיושג הסדר מדיני ייעלם הטרור

בביקור ברצועת עזה: "במציאות זו יש לעשות את המירב והמיטב לצמצום מידת היפגעותנו"

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

"לצערנו הרב, הטרור הערבי היא תופעה שלא התחילה עם תחילת ההתיישבות היהודית בארץ־ישראל, גם לא בהקמת מדינת ישראל. ואינני בטוח שאחרי שיושג פתרון מדיני ייעלם הטרור.

"במציאות זו יש לעשות את המירב והמיטב לצימצום מידת היפגעותנו. ואני חושב שבסך הכל — בהביאנו בחשבון שאנחנו עדיין במצב מלחמה עם מרבית מדינות העולם הערבי — ושארגוני טרור רבים, כ־30 במספר, קבעו להם כיעד לפגוע בישראל, ועם כל הכאב על כל פגיעה, אני מאמין שעם ישראל למד, להיות עם זה" — אמר אתמול שר הביטחון יצחק רבין בסיור ברצועת עזה.

רבין ביקר במחנה הפליטים ג'יבליה, ונפגש לאחר ממחנות הפליטים הרומינגטים והמסוכנים ביותר ברצועה. הוא ביקר בכסימטאות תוך הפגנת נוכחות.

בהתייחסו לדברים שאמר השר אריאל שרון על התערערות מצב הביטחון בישראל, אמר רבין: "אני לא נכנס לוויכוח עם אף אחד". עם זאת, אמר כי כשמדובר בביטחון מבדילים בין שני מישורים. המישור העיקרי הוא הבטחוני, ומידת האיום של אפשרות להתלקחות מלחמה — וזו אינה גדולה. העניין הזה נמצא בביקורת ובמעקב מתמיד".

השר נפגש עם חיילי צה"ל המשרתים ברצועה. החיילים התעניינו בפרוייקט הלביא ובהודעה הבין־לאומית, ואחד מהם התלונן בפני השר על חוסר כבוד אדם ברצועה. השר שיבח את החיילים על הפעילות המבצעית שלהם.

דובר צה"ל הזמין עיתונאים אך אלוף מרדכי "עשה להם תרגיל"

אלוף פיקוד הדרום ניסה למנוע מהעיתונאים המסקרים את רצועת עזה לשוחח עם שר הביטחון, למרות שדובר צה"ל הזמינם לסיור

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, הפגין אתמול את סלידתו מהעיתונאים המסקרים את אזור רצועת עזה. האלוף ניסה למנוע מעיתונאים לשוחח עם שר הביטחון יצחק רבין, שסייר ברצועה. למרות רוגזו של האלוף, ניאות רבין להשיב על מספר שאלות.

העיתונאים המסקרים את רצועת עזה קיבלו אתמול, בהתראה של חצי שעה, הודעה מדובר צה"ל, כי השר ואלוף הפיקוד מבקרים ברצועת עזה. כאשר הגיעו העיתונאים לרצועה, נאלצו לחכות קרוב לשעתיים לשר. לאחר שהשר אכל ארוחת־צהריים, ביקשו העיתונאים לשוחח אתו. השר הפתיע: "מה אתם עושים פה?" "דובר צה"ל הזמין אותנו", ענו העיתונאים. "אני לא יודע מזה", אמר רבין.

אלוף הפיקוד ניסה למנוע את שיחת העיתונאים עם השר, אך רבין הסכים להתראיין.

סופר "הארץ" שאל את מכירו הצבאי של רבין, תת־אלוף רגב, שנלווה לביקור, לפשר המבוכה. רגב אמר: "תרגיל של אלוף פיקוד דרום".

סופר "הארץ" וכתב "חדשות" פנו אתמול לדובר צה"ל והיילת בשם שרון מסרה להם את התגובה הבאה: "קיבלנו הוראה להזמין את העיתונאים לביקור של השר רבין ברצועה. את ההוראה נתן לי רס"ן אפי מלצר, לאחר תיאום עם פיקוד הדרום. הזמנו אתכם לביקור ואני מתפלאת שאתם מתלוננים".

ב"הארץ" פורסמו כתבות ביקורתיות על אלוף פיקוד הדרום, וראש לשכת האלוף אמר לסופר "הארץ" כי האלוף לא ראה זאת בעין יפה. אלוף פיקוד דרום מוחרים את סופר "הארץ" ואינו משוחח איתו בגלל הכתבות הביקורתיות.

תעסה־גלזר על סרבני השטחים: "ביום פקודה, 16 חותמי המכתב יבצעו כל משימה שתוטל עליהם"

מאת סופר "הארץ"

בעקבות מכתבם של 16 תלמידי י"ב שביקשו משר הביטחון לפטור אותם משירות צבאי בשטחים, אמרה אתמול ח"כ מרים תעסה־גלזר (תחיה) כי המכתב הוא "תעלול פרסומת או מעשה קונדס".

"אני משוכנעת כי ביום פקודה, חותמי המכתב יבצעו כל משימה שתוטל עליהם, ומתריעה מפני העובדה שצידוק אידיאולוגי עלול להעיק מאוד על מצפונם של אחרים שלא לשרת ברמלה, לוד, יפו וירושלים על שני חלקיה".

ח"כ תעסה־גלזר העידה כי כ־70 אלף תלמידים יסיימו השנה לימודי תיכון, ולכן "יש לראות את המכתב בפרופורציה הנכונה".

גאולה כהן: היכן שר החינוך? (עתי"מ). במברק לשר החינוך שאלת חברת הכנסת גאולה כהן, מדוע לא נשמע עד כה קולו המגנה את מכתבם של השמיניסטים, סרבני השירות, שהחליטו לקחת את החוק בידיהם על מנת להפר אותו. "האם זה לימוד הדמוקרטיה בבתי הספר?"

שמיניסטים חברי נוער "התחיה" כתבו לראש הממשלה ולשר החינוך: "אנו, נוער 'התחיה', העומדים להתגייס לצה"ל, רואים זכות מיוחדת לשרת ולהגן גם על גבולותיה של מדינת ישראל מפני אויביה מבחוץ וגם על ההתיישבות היהודית בכל חלקי ארץ ישראל, כמיטב המסורת של כוח המגן העברי מאז יסוד השומר ועד הקמת צה"ל. אנו רואים בשאט־נפש את מכתבם של 16 תלמידי שמיניות, סרבני השירות."

המשטרה תאכוף חגורות בטיחות בערים בהדרגה עם "מסע ריכוך"

(ש). המשטרה תאכוף את חובת חגירתן של חגורות הבטיחות בערים בהדרגה, אחרי שתנהל מסע הסברה, שיכוּוון לציבור את הצורך בחוק החדש. אמר אתמול סנ"צ דן לירון, סגן ראש מחלקת התנועה במטה הארצי.

סנ"צ לירון אמר, כי לאחר שיסתיים "מסע הריכוך" ו"תקופת ההסתגלות", כדבריו, תקבל אכיפת החוק עדיפות במשטרת התנועה.

לנוכח דרישתם של חלק מנהגי המוניות להוציאם מחובת החוק, מדגיש סנ"צ לירון, כי בתחילה לא יינתן שום פטור מהחוק, אולם קיימת אפשרות שבמשך הזמן תגיע המשטרה למסקנה שיש לתת פטור כזה למספר גורמים מיוחדים.

חצי שנה הוקצבה לבדיקת החוק החדש. מחקרים בחו"ל מצביעים על ירידה של כ־10% במספר תאונות הדרכים, וירידה גדולה עוד יותר בחומרת הפציעות. לדעתו של סנ"צ לירון, אפילו ירידה של 5% במספר התאונות, תצדיק את שינוי החוק בספר חוקי התנועה.

מדי שנה נגרמות בארץ כ־14 אלף תאונות דרכים עם נפגעים. מכאן נובע ש־5% הן 700 תאונות דרכים ומספר גדול מזה של נפגעים. הוא ציין.

אל על — התנועה של המדינה

מ מחר
חוזרים מחירי הנסיעה הבינעירונית באגד לקדמותם.
מחרתיים, אפשר להוזיל שוב.

במשך חודשיים שילמת מחירים מופחתים בעד נסיעות ב"אגד" בקווים מירושלים, מחיפה ובאר שבע לתל־אביב, ובקו מירושלים לחיפה.

במבצע זה רצינו להראות לך מה יכולים להיות המחירים אילו היו נקבעים על־פי חישוב כלכלי — ולא על־פי תכתיב של הממשלה.

היום הוא היום האחרון של המבצע ומחר חוזרים המחירים לקדמותם. מחרתיים, או בכל רגע שהממשלה תאפשר זאת, יוכלו מחירי הנסיעה הבינעירונית — שגם כיום הם זולים בהרבה מאשר ברוב העולם — לרדת שוב. כל מה שצריך הוא להתאים את תעריפי הנסיעה למשך הנסיעה ולאורכה (עלות בפועל) וצריך גם שהממשלה תשוכנע שזו הדרך הנכונה.

מחירי הנסיעה ממחר הם:

ירושלים — תל־אביב	4.80 ש"ח
חיפה — תל־אביב	5.20 ש"ח
באר־שבע — תל־אביב	5.50 ש"ח
ירושלים — חיפה	8.50 ש"ח

* מחירים מוזלים בכרטיסי הלוך ושוב

מימל — קרן נאמנות

דיקלה
חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ
מנהל הקרן

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
בנק אגוד לישראל בע"מ
נאמנים של הקרן

הודעה

בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח—1968 ניתנת בזה הודעה כי ביום 30.9.87 פורסם תשקיף בדבר הנפקת מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 0.01 שקל חדש ע.נ. כל יחידה, בתעודות השתתפות על שם בנות 100 יחידות או כפולה של 100 יחידות לתעודה, המוצעות תמורת תשלום מחירן היסודי בתוספת שיעור הוספה של 1.5% או כמפורש בפרק 1 לתשקיף החל מיום 1.10.87 ועד ליום 30.9.88.

עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הבנקים הסוחרים בניירות־ערך ואצל סוכני ניירות־ערך החברים בבורסה לניירות־ערך בתל־אביב. את הבקשות לרכישת היחידות המוצעות יש להגיש למנהל הקרן באמצעות הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, סניף ראשי תל־אביב, רחוב אחד העם 9, תל־אביב.

עותק מהתשקיף והעתק מההיתר לפרסומו הוגשו לרישום אצל רשם החברות.

הודעה זו אינה מהווה הזמנה לציבור.

חיסון נגד שפעת לחברי קופ"ח "מכבי"

חברי קופת חולים "מכבי" הנמצאים בקבוצות סיכון גבוה, כפי שהוגדרו על ידי משרד הבריאות, יזכו השנה לקבל חיסון נגד מחלת השפעת חינם במרפאות הקופה. במבצע החיסון שיחל ביום שני הבא 5.10.87 יצטרכו חברים הנמצאים בקבוצות הסיכון הבאות והמעוניינים בחיסון, לפנות לרופא המטפל, שיקבע אם הם זקוקים לחיסון. על פי אישורו יקבלו חברים אלה את החיסון במרפאות הקופה - חינם. לחברים שירכשו את החיסון בבתי מרקחת - לא יוחזר סכום הרכישה. מומלץ לקבל את החיסון לשלושת נגיפי השפעת הצפויים בחורף - במהלך החודש הקרוב.

בקבוצות הסיכון נכללים:
* בני כל הגילים מ־6 חודשים ואילך הסובלים ממחלות ממושכות.
* אנשים מבוגרים, במיוחד הנמצאים במוסדות.
* חולים כרוניים, הנמצאים במוסד סגור.
* ילדים מגיל 6 חודשים המקבלים טיפול ארוך טווח באספירין.
* לנשים בהריון הסובלות ממחלות רק מהשליש השני או השלישי של ההריון.
* אנשים הממלאים תפקידי מפתח שהדבקותם במחלה עלולה ליצור שיבושים בתיפקוד שרותים קהילתיים.

מכבי — רפואה ברמה פרטית בקופת חולים ציבורית

טריאל עתונות

صكنا من الأهل

صكنا من الاهل

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

פתיחה ישראלית מוצלחת בזירה האירופית:

אליצור: לא קל — אבל טוב

אליצור נתניה — שיבנקה שיבניק 76—91 (40—40)

* המצטיין: איוויצה סוריץ'

זה לא היה קל אבל הסוף מבחינת אליצור נתניה היה טוב. 76—91 חייב בהחלט להספיק כדי להעלות את אליצור לסיבוב השני. הגומלין בין שתי הקבוצות יהיה הערב (8.30) בנתניה.

המחצית הראשונה היתה הגרועה מהמחציתיים בכל מה שקשור לאליצור. פתיחה גרועה מאוד הביאה את היוגוסלבים ליתרון 13 נקודות 17—6. בדקות אלה נראה אליצור רע מאוד. היוגוסלבים צלפו בכל מצב ובמיוחד איוויצה סוריץ' המצויין ולאליצור לא היתה תשובה. לקראת סוף המחצית הצליח אליצור לחזור לתמונה וגמר בשוויון 40—40.

ואז באה המחצית השניה בה הר־ביח אליצור שהשנה תהיה לו קבוצה טובה. בפתיחה עלה אליצור ליתרון 43—44 ואז שגה המאמן היוגוסלבי בורה מאקוביץ, כאשר הוציא את המצטיין שלו איוויצה ואליצור עלה ליתרון גבוה. כשחזר סוריץ' למשחק לאחר ארבע דקות כבר היתה התוצאה 61—48 לאליצור.

במחצית השניה ראינו נתניה טובה, כאשר השחקן הבולט בקבוצה היה פיל לוקאס כדורסלן הרכש. אומנם הוא קלע במחצית זו רק 5 נקודות, אבל הצליח לשמור יפה את איוויצה. בשתי הדקות הראשונות של המחצית השניה, כאשר שמר עליו לא קלע איוויצה נקודה, ואז הוציאו המאמן והקבוצה היוגוסלווית נשברה. לוקאס היה השליט הבלעדי בריבאונד במחצית השניה, כאשר קלט 14 כדורים חוזרים. בנוסף ללוקאס היה גם לסביב מאלוביק יום טוב, ונראה שאצל צביקה שרף הוא פורח מחדש. גם הרכז דני ברכה היה טוב. אמנם לא פתח, אך לאחר כמה דקות גרועות מאוד של יואב קרמן נכנס ברכה ואז נראה אליצור אחרת. גם טרי פייר היה טוב כששיחק. אור גורן פתח את חלש אך השתפר, במיוחד בקליעות שלוש הנקודות שלו. הוא סיים עם 16 נקודות.

שיבנקה הפגינה סיגנון יוגוסלבי טיפוסי בקליעות ממרחק. כאשר בלטו שנים שקלעו בעצם את רוב הנקודות. הראשון הוא איוויצה סוריץ' שקלע 35 נקודות, והשני פרדראג זוריץ'. במחצית הראשונה קלע 20 נקודות, בשניה נחלש והד־סיף 2 בלבד.

הפתיחה היתה של שיבנקה. אליצור היה רע מאוד ושיבנקה עלתה ליתרון גבוה. באותן דקות נראה היה שאליצור תישבר ולא תחזור למשחק. אך כניסתו של

גביע קוראץ

ברכה שינתה את התמונה ואליצור עלה ליתרון 25—26 חמש דקות להפסקה. במחצית היה שוויון 40—40.

פתיחתל המחצית השניה היתה מצויינת מבחינת אליצור. אחרי ארבע דקות היתה התוצאה 51—44, ובדקה ה־29 היה 66—52. הפרש השיא היה דקה לסיום המשחק 89—69.

משחק הגומלין הערב לא צריך להיות בעייה לנתניה.

● לאליצור נתניה קלעו: גוד־סון 17, גורן 16, לוקאס 15, מאלוביק 13, זיטמן 12, פייר 11, ברכה 5, קרמן 4.

● לשיבנקה קלעו: איוויצה סוריץ' 35, פרדראג זוריץ' 22, נבאר סלאוויצה 14, זיפיקו 2, קלפיק 2, פופוביץ 1.

שפטו ריגאס מיוון ואקטי מטור־קיה, אולם אליצור נתניה, 800 צופים

יוסי לוין

סקעת צפופה של כדורסלני אליצור חוסמת יריב יוגוסלבי במשחק בו נוצחה אמש שיבנקה בהפרש 15 נקודות בנתניה (צילום: עודי קרן)

מכבי חיפה השתעשע ביריב חלש מניקוסיה

מכבי חיפה — אכילס ניקוסיה 96—49 (51—37)

* המצטיין: דורון שפע

סקים מידלס, קפטן קבוצת אכילס ניקוסיה, המשמש גם כמאמנה ורכז מישחקה, הבריק אמש אבל לא הצ־ליח למנוע מפלה 49—96 נגד מכבי חיפה במיפגש הראשון בגביע קוראץ'. גם במחצית הוליכו הצד־פאים בצורה ברורה, 51—37, כאשר מידלס נמוך הקומה ניווט היטב את קבוצתו, פרץ, קלע וגנב את ההצגה מחבריו.

מכבי חיפה לא נאלץ לגלות אפילו מעט מיכולתו. היריב החלש ושחקניה המבוכים של ניקוסיה הקלו על מלאכתו, והמישחק הזכיר התמודדות של בתי ספר תיכונים. הרמה לא הלמה מיפגש בגביע אירופה.

דורון שפע היה אמש בכושר קליעה מעולה, והמאמן החיפאי יוסי הרדי יכול להרשות לעצמו לשתף את כל שחקני קבוצתו בגלל היריב החלש שניצב מולה.

רק בפתיחה עדיין הצליחו הקפר־סאים להוות יריב שקול: 5—4 לחיפה, 13—13 בדקה השביעית ולאחר סידרת סלים של שפע, כש־חיפה הגדילה יתרונה ל־24—13, הצ־ליחו מידלס וחבריו לצמצם ל־31—34 בדקה ה־15. אך לקראת ההפסקה הגדילה חיפה את הפער והוליכה 51—37.

במחצית השניה כבר התנהל מישחק חד־צדדי: 68—41, 80—43 ו־96—49 בסיום.

הערב ב־8 יהיה ברוממה מישחק הגומלין. הנהלת מכבי חיפה החליטה כי הכניסה תהיה חופשית, כדי לעודד את תלמידי בתי הספר לבוא ולחזות במישחק.

● למכבי חיפה קלעו: פלאוארס 18, גודרון 15, שפע 15, שטיינ־האואר 13, אופיר 11, ברנע 7, רד־ונברג 6, הבר 4, פייגלין 4, ביציון 3.

● לניקוסיה קלעו: מידלס 18, פפידס 16, קריקו 4, סידס 4, חולמבוס 4, קוסטס 3.

שפטו מנטלה (איטליה) וגיאוחוליס (יוון), 200 צופים, היכל ברוממה בחיפה.

אברהם ציבין

ליוורפול ניצחה 4—0

ליוורפול (שירות "ספורט הארץ"). ליוורפול עשתה אתמול צעד חשוב לראשות הטבלה, כאשר הביסה במגרשה 0:4 את קובנטרי במישחק כדורגל דחוי ועלתה למקום השני בפיגור 3 נק' בלבד מהמובילה ק.פ.ר. עם 22 נק'. לליוורפול שני מישחקים חסרים. ג'ון אולדרידג' הבקיע שלושה שערים ופיטר בירדסלי הבקיע את שער הבכורה שלו באנפילד.

כדורעף

הפסד לעולים במחזור הפתיחה

שני העולים החדשים נוצחו אמש במחזור הראשון בליגה הלאומית בכדורעף. מכבי פתח־תקוה נוצח 3—0 ע"י האלוף הפועל מטה־אשר, איחוד עירון נוצח 3—0 ע"י הפועל המעפיל. * במישחקים האחרים: הפועל כפר־סבא — הפועל רמת־אביב 1—3, מכבי חיפה — הפועל עוגן 0—3. הפועל בת־ים — הפועל יריד 0—3. אליצור תל־אביב לא הו־פיע למישחק בקרית־אתא נגד הפועל המקומי.

ח"כ שילנסקי מכנס ישיבה בעקבות דקירת יחזקאלי

חבר הכנסת דב שילנסקי יו"ר ועדת הפנים של הכנסת מכנס פגישה היום ב־15.30 בהשתתפות ראשי בית"ר ירושלים ויו"ר האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל אמנון גדב, כדי לבחון את הדרכים להבטחת תנאי עבודתם של העי־תונאים במגרשי הכדורגל.

בניצוחה של דרייגור (23) נצחון 8 נק' על הרומניות

גביע האלופות

אליצור תל־אביב — קלוז' רומניה 93—85 (47—47)

המצטיינת: סנדרה מאיי

אלופת ישראל בכדורסל לנשים, קבוצת אליצור תל־אביב, השיגה אמש מיקדמה בלתי מבוטלת בסיבוב הראשון של גביע אירופה לאלופות, כאשר גברה באולם "עלית" באוניברסיטת תל־אביב על האלופה הרומנית קלוז' 93—85, לאחר שוויון במחצית 47—47.

שחקניות אליצור הפגינו יכולת גבוהה המעניקה להן תקוות רבות למישחק הגומלין שייערך מחר בערב באותה זירה. הן פתחו ביתרון 4—0, אך האורחות הגיבו בסידרת סלים ועלו ליתרון 15—8 בדקה ה־7. ויזה רון שקלעה ברציפות שני סלים רצופים של 3 נקודות הקטינה ל־37—38 ועד למחצית בסל נוסף של 3 השוותה ל־47—47.

במחצית השניה פתחו הרומניות בסערה תוך דקה עלו ליתרון 47—54. שחקניות החיזוק שהוצמדו לעור של אליצור סנדרה מאי המצויינת (21 נק' ו־10 ריבאונדים) וקלמנט ברוקר (14 ריבאונדים) הצ־ליחו להשאיר את קבוצתן בתמונה ועלו ליתרון 57—56, 68—56 והצ־ליחו לסיים בניצחון 93—85. אליצור לא הצליחה לרכוש יתרון גבוה יותר בגלל איבודי כדור. מאמן אליצור, יצחק יעקובוביץ' מקווה, כי היתרון יספיק גם למישחק הגומלין וקבוצתו תעלה לסיבוב הבא.

● לאליצור קלעו: דרייגור 23, מאיי 21, ברוקר 18, רון 15 (4 של שלוש נק'), גרוסמן 14, גושן 2.

● לקלוז' קלעו: דראגוש 20, מנסאיס 17, גרייבה 14, האלאש 9, קיש 8, ורגינה 7, מיסאילה 7, טיונרה 3.

שפטו סורקאן (טורקיה) ומנוס (יוון) 400 צופים.

יוסף הכם

קידס לכפר־סבא

שלמה קידס, לשעבר כדורגלן בנבחרת ישראל, מתכונן להצטרף להפועל כפר־סבא וכבר התאמן בקבוצתו החדשה־ישנה. בתחילת העונה הצטרף קידס להפועל קרית־מלאכי מליגה א', אך לבסוף החליט להעדיף הופעה נוספת בליגה הלאומית.

ידידיה, במשחק בו ניצחו בנות אליצור תל אביב את הרו־מניות במישחקן הראשון בגביע אירופה. (צילום: עודי קרן)

המאמן מיהיץ' עם פתיחת השלב המכריע בהכנות לטורניר הקדם־אולימפי:

שגרירינו באירופה לא בטוחים בהרכב הנבחרת

מיהיץ' ימליץ על אורי מלמיליאן לקפטן הלאומי אם אבי כהן לא יבוא מסקוטלנד

כדורגל

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

נבחרת ישראל פתחה אתמול את השלב העיקרי בהכנותיה לטורניר הקדם־אולימפי שיהיה בחודש מארס 1988 באוקיאניה. בתחושה שהנ־סיבות האובייקטיביות — מותו של אבי רן ז"ל, הצטרפותם של כמה משחקי הנבחרת לקבוצות בחו"ל — החזירו את הגלגל לאחור. בשל כך פרק הזמן שנותר עד למשימה החשובה בעוד כחצי שנה, יוקדש גם לבניית שלד חדש וגם לגיבושו.

עם נתון מקשה זה הדריך מאמן הנבחרת מיליינקו מיהיץ' את חניכיו לאימון הבכורה, בו שיחקו עם נבחרת העתודה. הסגל הלאומי ניצח 3—2. ניר קלינגר, משה איינברג ואורי מלמיליאן כבשו למנצחים. שחר בראל ואלון חזן כבשו לעתודה. מאמן נבחרת הנוער שלמה שרף, שימש כמאמן נבחרת העתודה במשחק זה. הוא ימלא תפקיד דומה במשחק של נבחרת העתודה עם הנבחרת המקבילה של קפריסין שי־היה ב־21 באוקטובר בחיפה. זאת, מאחר שמיהיץ' ידריך את שחקני הנבחרת הלאומית במשחק שיהיה בתום המשחק הנ"ל עם הנבחרת הלאומית של קפריסין. אם המשחק המתוכנן בין נבחרות העתודה של ישראל ושוויץ יהיה מוקדם לזה של הנבחרות הלאומיות של שתי הנבחרות (ב־14 בדצמבר) יחזור התהליך על עצמו.

במשחק אתמול שפט יעקב שיינר ועזרו לו רוחמים דינאבי וצבי שריד ששימשו קוונים. השלושה אמורים לשפוט ב־7.10 במשחק בינלאומי ברומניה, בין הנבחרת הרומנית לנבחרת יוון.

שתי הקבוצות התירו רושם חיובי. שביעות רצון מיוחדת גרמה מהשאפתנות הרבה שגילו השחקנים, שנעו במרץ ובקצב, אף לא נרתעו מתיקולים, ששניים מהם שלחו את דניאל בריילובסקי ויגאל מנחם מעבר לקווים. ומיהיץ'? הוא היה מרוצה "זהו אימון מוצלח. הגישה למשחק ורמת המשחק היתה גבוהה מאוד".

מי שמבקש לתהות, מהיכן שואבים השחקנים כמות כה גדולה של מוטיבציה, שישאלם מה אמר להם מיהיץ' בחדר ההלבשה. את זה הוא אמר גם לעיתונאים אחרי האי־מון: "השחקנים שהיו היום באימון הם שלד הנבחרת. אזמן שחקנים מחו"ל, רק אם יוכיחו את עצמם ויתפסו בקבוצותיהם מקום קבוע בהרכב. לא יהיה נאה ולא יהיה נכון כלפי שחקן שמשחק בארץ ומשקיע, שלשחקן מחו"ל יהיה מקום בטוח בהרכב. אם השחקן בחו"ל ידע שהוא בטוח יוזמן, אולי לא ישקיע כל־כך". על אלי אוחנה הביע דעה חיובית ואמר שלפי מה שראה בטלוויזיה הוא לא יאבד את מקומו בהרכב מאלין. "אלי יכול לשחק גם בקבוצות טובות יותר".

מיהיץ' מודע לעומס הגדול שיוטל על השחקנים. אך לדבריו אין ברירה. התכנית כוללת 9 משח־קים בינלאומיים, 6 משחקי מבחן עם קבוצות מקומיות ו־12 אימונים.

על היריבים מאוקיאניה אמר: "יהיו בעיות עם האוסטרלים ועם הניו־זילנדים. יהיו דברים אחרים מלבד כדורגל. הם משחקים נוקשה — כדורגל 'מלוכלך'" אמר מיהיץ' והוסיף שרק במשחקי־צוות ובכוונות להשקיע את הכל אפשר יהיה להתגבר. "לאוסטרליה ולניו־זילנד יתרון, כי הם משחקים בבית, מול הקהל שלהם. מי יודע מה יהיה עם השופטים?" דבר נוסף שמטריד אותו — השהות הממושכת של השחקנים מחוץ לביתם. "40 יום מחוץ לבית זה הרבה גם לנבחרות טובות מאיתנו".

מיהיץ' התעכב על תפקיד השוער. "אבי רן הסתלק בדיוק ברגע בו עמד על שתי רגליים מוצקות. באוקיאניה נזדקק לשוער שישרה בטחון במערך העורפי. משחק אחד יכול להיות קובע. בוני גינצבורג הוא כרגע השוער הבכיר, אך יש אפשרות ששוער אחר יגן על השער".

גם נושא הקפטן הלאומי עלה בשיחה איתו. מיהיץ' ציין שאם אבי כהן לא ישחק בנבחרת, יתכן שהתפקיד יועבר לאורי מלמיליאן. בכל מקרה הוא מתכוון לשמוע מה השחקנים אומרים.

בשבוע הבא, ביום שלישי, תתמודד הנבחרת עם קבוצה מהליגה הארצית, כנראה הפועל חדרה.

טניס

פיו הדיח את מאיוט מטורניר סן פראנציסקו

סן פראנציסקו (איפ"י). טים מאיוט שדורג כאן 2 הפתיע כאן בסיבוב הראשון של טורניר סאנפראנציסקו (295 אלף דולאר), כאשר הובס 5—7, 7—6, 5—7 על ידי ג'ים פיו, ה־58 בדירוג העולמי. מאט אנגר מארה"ב הדיח את הצרפתי הנרי לקונט 7—6, 6—4, 4—6.

סאטורן קלן ניצחה 98—82 בסקוטלנד

אדינבורו (ע"ה). קבוצת הכדורסל המערב גרמנית סאטורן קלן הנחילה כאן הפסד ביתי ראשון לאלופת סקוטלנד, מאריי אינטרנשיונאל, 98—82 בגביע אירופה לאלופות. באותה מסגרת ניצחה שאמפל לנוזה את לבסקי סופיה 116—115 וקינגסטון מלונדון גברה על דן הלדר מהולנד 84—82.

בגביע קוראץ' השיגה יוגופלסטיקה ספליט ניצחון חוץ 102—78 על הונוד בודאפשט.

ניצחון לאחייניה של גורבאצ'וב

האמבורג (ע"ה). אחייניתו של מנ־היג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב, ליילה מרזוי, המדורגת 171 בעולם, חוללה הפתעה כשניצחה כאן את המדורגת 12 בעולם, הגרמניה בטינה בונגה 6—4, 3—6, 6—4.

בגלל סמים: הפסידה מדליה ו־10.000 דולאר

לונדון (איפ"י). האתלטית השו־ודייצית סאנדרה גאסר הושעתה סופית לשנתיים, לאחר שבדיקה נוספת אימתה מימצאים קודמים, כי נטלה תכשירים אסורים — מסרה כאן אתמול התאחדות האתלטיקה הבינלאומית.

בגלל השימוש בסמים נשללה ממנה מדליית הארד, בה זכתה בריצת 1,500 מטר באליפות העולם ברומא, וכן נפסל ניצ־חונה במירוץ המייל בתחרות הגראנד־פרי שהיתה החודש בב־ריסל. לפיכך גם לא תקבל את הפרס הכספי בסך 10,000 דולאר.

גאסר היתה היחידה, מבין 192 האתלטים שנבדקו במהלך אלי־פות העולם, שנמצאה משתמשת בסמים אסורים. בשתי דגימות־שתן, שנלקחו ממנה בעת התח־רויות, נמצאו סימנים ברורים לשימוש בלתי חוקי בתמריצים.

מאדריד עוד לא הפסידה אבל נאפולי כבר הרוויחה

80 אלף כרטיסים הכניסו לאיטלקים 3 מיליון דולאר

גביעי אירופה

לונדון (איפ"י). בפעם הראשונה מאז הגמר האירופי הטראגי לאלו־פות, במאי 1985 בבריסל, יוזזר ויו־פיע הערב אחד מכדורגלני ליוורפול בטורניר אירופי רשמי. ומה אירוני הדבר, שאיאן ראש ילבש הפעם את מדי יובנטוס מטורינו, הקבוצה שניצחה אז את ליוורפול בגמר העקוב מדם שבו ניספו 39 אוהדי כדורגל. מאז הושעו הקבוצות האנג־ליות מגביעי אירופה, אבל ראש — שנמכר ליובנטוס בעיסקה של 4.8 מיליון דולאר — יעקוף את האיסור בצורה חוקית לחלוטין.

הכוכב הוולשי החמיץ את מישחקה הראשון של יובנטוס בגביע אופ"א, נגד ואלטה, בגלל פציעה. יובנטוס ניצחה בלעדיו 4—0 במאלטה, ולא תתקשה לחזור על ניצחונה הערב בטורינו.

נאפולי מחכה לריאל

במקום 60 המישחקים בשלושת הגביעים יהיה כמובן עימות אחד, שיתקיים גם הוא באיטליה: נאפולי תארח בו את ריאל מאדריד במישחק הגומלין בגביע האלופות. הספרדים ניצחו בביתם לפני שבועיים 2—0, ללא קהל בגלל עונש משמעתי, והלילה יצפו להם 80 אלף נאפולי־טאנים קנאים, כדי להריעם מהטורניר היוקרתי. המנן סוער זה, שהכניס לקופת נאפולי סכום־שיא של 3 מיליון דולאר, ידרבן את דייגו מאראדונה ואת חבריו. 3,000 שוטרים ישמרו על הסדר באיצטדיון סן־פאולו בנאפולי, לאחר קבלת הפנים הבלתי ידידותית שערכו האיטלקים לשחקני ריאל. האוטובוס של הספרדים נרגם במטר של ביצים ועגבניות. להרכב נאפולי חזר אחרי פציעה הבראזילאי קארקה, בעוד שבמוד ההתקפה של ריאל יחזור להופיע המכסיקאי הוגו סאנצ'ס.

קבוצה ספרדית אחרת, ברצלונה, תתקשה לשמור בפורטוגל על יתרון 2—0 על בלנאנשש, בגלל המשבר הפוקד אותה, אשר גרר חילופי מאמנים (אראגונס במקום האנגלי ונאבלס). לעומתה יהיה קל יותר לאספניול, אשר תארח את בורוסיה מנשנגלדבאך כשלזכותה יתרון 1—0 מפתיע מגרמניה. אבל אין לשכוח, כי גלאדבך ניצחה בשבת בבונדס־ליגה 8—2. שני המישחקים יהיו בגביע אופ"א.

אבי כהן נגד הירוקים

בחזרה לגביע האלופות, צפוי מאבק חריף בגלאזגו בין הריינג'רס — קבוצתו של אבי כהן — לדינאמו קייב, שניצחה 1—0 במישחק הראשון בבריה"מ. באותה מסגרת יוצאת בורדו מצרפת להגן על יתרון 2—0 נגד דינאמו במזרח ברלין. אלופת אירופה, פורטו, תופיע בגומ־לין בסקופיה עם יתרון 3—0 על ורדאר היוגוסלאווית. הפינאליסטית, באיירן מינכן, יוצאת עם 4—0 לגומ־לין עם צסק"א בסופיה.

מישחקים אחרים בגביע האלופות (בסוגריים תוצאת המיפגש הראשון): גורניק זבז'ה — אולימפיאקוס (1—1), אנדרלכט — מאלמה (0—1), גאלאטאסראי — איינדהובן (0—3).

עוד ישראלים במעולה

בטורניר האירופי למחזיקות גביע אמור אלי אוחנה לשחק במדי מאלין, בגומלין נגד דינאמו בבוקארשט. אחרי יתרון 1—0 לבל־גים בבית.

בגביע אופ"א עשוי רוני רוזנטל לשחק במדי ברוג' נגד זניט לנינגראד שניצחה 2—0 בבריה"מ. קבוצתו של משה סיני, בורן, יוצאת עם מיקדמה של 0—2 לגומלין נגד בוהמיאנס בפראג. מילאן תארח את ספורטינג חיחון (1—0) בלצ'ה, דרום איטליה, בגלל עונש משמעתי בע־קבות התפרעות קהל אוהדים במיגרשה הביתי.

הערב בכורה אירופית להפועל ראשון־לציון

כדוריד

קבוצת הכדוריד של הפועל ראשון־לציון תערוך הערב הופעת בכורה אירופית, כאשר תארח בהיכל הספורט בראשון־לציון (20.30) את הקבוצה היוונית דוקאס סקול במישחק הראשון בגביע אירופה למחזיקות גביע. הסגל היווני כולל שלושה משחקני נבחרת יוון, אבל המארחים מראשל"צ מקווים לעבור את המשוכה היוונית ולהגיע לסיבוב השני.

הרכב הפותח יכלול כנראה את השביעייה הבאה: גניס (שוער), אקרמן, דייק, קושניה, רפאלי, ורד, נאמני.

במשחק יצפו חיים הרפלה, יו"ר האיגוד המיקצועי בהסתדרות וראש עירית ראשון־לציון מאיר ניצן. ישפטו שני שופטים מאיטליה.

יוסף הכם

הפועל חיפה באתונה: קשה לשמור על יתרון 8 נקודות

אתונה (שירות "ספורט הארץ"). הפועל חיפה ינסה להעפיל כאן הערב לסיבוב השני של גביע קוראץ', כאשר יתמודד במשחק הגומלין מול פאנאתינאיקוס. במישחק הראשון בחיפה לפני שבוע ניצח הפועל בהפרש 8 נקודות, 77—69.

השאלה הגדולה היא כמובן, אם יתרון זה יספיק הערב לישראלים. הקבוצה היוונית לא התירה רושם רב בארץ, אך הערב היא משחקת באולמה הביתי ומול הקהל הקנאי שלה, וטבעי שיש לה מיקדמה רצינית למדי. מבחינת הרכב השח־קנים אין לקבוצה הרכב מרשים. הזרים של הקבוצה, פיין וקולס, חלשים למדי וחוץ משחקן נבחרת יוון, אנדריטסוס, אין לפאנאתינאיקוס כוכבים.

במישחקים הקודמים העונה, לא הציג הפועל חיפה יכולת טובה. שלשום בליגה, מול מכבי ת"א, כבר ראינו שיפור, וכדורסלני חיפה הצ־ליחו לשמור על תוצאה צמודה מול האלוף ברוב דקות המישחק. חיזוק נוסף לחיפה, לעומת המישחק הראשון נגד היוונים, הוא רודניס יוברס שנעדר בשבוע הבא בגלל פציעה. חיפה אמורה לפתוח בחמי־שיה זו: יוסטון, חלס, יוברס, שבי טוב וקסקי.

אם יצליח הפועל חיפה להעפיל לסיבוב הבא, יתמודד עם סניירו קאורדה בה משחק אוסקאר שמידט.

קן בארלו הגיע אתמול והספיק לאימון הבוקר

הפועל ת"א יארח את אליצור נתניה ביד אליהו

כדורסל

מאת יוסי לוין
סופר "ספורט הארץ"

כדורסלן מכבי ת"א קן בארלו, הגיע אתמול לארץ. בארלו נחת בישראל בשעת בוקר מוקדמת ומשדה התעופה, יצא לירושלים שם מקיים מכבי ת"א מחנה אימון מרוכז. בארלו הספיק להגיע לאימון הבוקר שהיה באולם מלחה בירוש־לים. מכבי ת"א ישהה במחנה האי־מונים עד יום חמישי.

● משחק הליגה בין הפועל ת"א לאליצור נתניה יהיה ביד אליהו ביום שני הקרוב. בהפועל ת"א מקווים שהצלחת הקבוצה בפתיחת הליגה תמשוך קהל רב להיכל.

לדברי אנשי ההנהלה קיום המשחק הביתי באוסישקין היה גורם לכך שכמעט לא היו יכולים למכור כרטיסים. כנגד, ביד אליהו מקווים להכנסה גבוהה. ההחלטה העקרונית על קיום המשחק ביד אליהו, היתה ידועה זה זמן, אך בימים האחרונים היו היסוסים בקרב כמה מחברי הנהלת הקבוצה, אלא שההישג שלשום שיכנע את כולם. מכירת הכרטיסים למשחק החלה אתמול. את האימונים במשך השבוע הקרוב תערוך הקבוצה ביד אליהו.

● מכבי רמת גן יקיים את משחק הבית הקרוב שלו מול הפועל חולון באולם אוסישקין בת"א. ראשי מכבי ר"ג מעוניינים בהכנסה גבוהה, אותה לא יכלו להשיג באולם הקטן בכפר המכביה. המשחק יהיה ביום שני.

חדשות המשק

תביעה להגביל את מס הכנסה לגבות שומות מיידיות

כיום רשאי מס הכנסה לגבות מיידית מכל מי שנחשד כי ברצונו לברוח מהארץ; נציב המס: איננו פועלים שרירותית וכפופים לביקורת בתי המשפט

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ח"כ דן תיכון (ליכוד) תובע לתקן את פקודת מס־הכנסה, על־מנת למנוע מנציב מס־הכנסה לקבוע שומה לתשלום מיידי מנישום העומד לעזוב את הארץ, החייב חובות גדולים לשלטונות המס.

סעיף 194 לפקודת מס־הכנסה מאפשר לנציבות המס לקבוע שו־מות לתשלום מיידי לנישום שלגביו הועלה חשד כי הוא עומד לברוח מהארץ, ורק לאחר ששילם הוא יכול לפנות בעניין לבית המשפט.

לדברי תיכון, שלטונות המס נוה־גים בשנים האחרונות להשתמש יותר ויותר בסעיף זה, גם ללא צורך, ויש להכניס תיקון בפקודת מס־הכנסה שימנע זאת. בנציבות המס אף נהגו כך כשקבעה שומות ליוסף דוד חכמי מחברת "פניקס", וכן לדוד לוי, מורה חיפאי שהרוויח כספים רבים בבורסה.

נציב מס־הכנסה, יאיר רבינוביץ, אמר בתגובה כי סעיף 194 נועד לאפשר לפקיד השומה, כשיש לו סיבה לחשוש שהמס לא ייגבה משום שאדם עומד לברוח מהארץ, לפעול בהליכים מהירים על־מנת להבטיח שהמס ישולם. הפעלת הסעיף נתונה לביקורת בתי המשפט, ופקידי השומה משתמשים בו רק כשיש להם חשד מבוסס לאי־תשלום מס עקב בריחה מהארץ. הוא הביע חשש כי ביטול הסעיף יגרום במקרים רבים לאובדן הכנסות מדינה.

עלו מכירות תדיראן של מוצרי צריכה 150 מיליון דולר השנה

יוקמו חמש חטיבות מישנה לחטיבת מוצרי הצריכה וייפתחו ארבעה אולמות תצוגה

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מכירות חטיבת מוצרי הצריכה בחברת "תדיראן" יגיעו השנה לשיא של 150 מיליון דולר לעומת 122 מיליון דולר בשנת 86 — כך מסר אתמול חיים הייטנר, מנכ"ל החטיבה.

הייטנר מסר כי מקצת הגידול נובע מהתחלת שיווק מוצרי "נשיונל" בידי החטיבה בתחילת שנה זו. מכירות מוצרי "נשיונל" מהווים כ־15% מכלל הפעילות של החטיבה.

עוד נמסר כי, לאור הגידול בפעי־לותה של "תדיראן", הוחלט על שינוי במבנה הארגוני של חטיבת מוצרי הצריכה. יוקמו חמש חטיבות משנה. החטיבות האלה יתמחו בסוג פעילות אחד וכל אחת תפעל בצורה עצמאית בתחום השיווק והשירות.

החטיבות החדשות הן: חטיבת מקררים ומזגנים המיוצרים בארץ, חטיבת מוצרי חשמל מתכלים, חטיבת מוצרי צריכה מיובאים, חטיבת מחשבים וציוד היקפי וחטי־בה העוסקת בייצור התקנת מזגנים ברכב, הוצאה לאור ודפוס.

חטיבת מוצרי הצריכה עומדת לפתוח ארבעה אולמות תצוגה חדשים ובהם יוצגו כל מוצרי החברה המיוצרים והמיובאים על־ידה. אולם תצוגה ראשון יפתח בר־חוב אבן־גבירול בתל־אביב וכן יפתחו אולמות תצוגה בירושלים, חיפה ובאר־שבע.

בית המשפט העליון קבע: בורר אינו חייב לנמק פסק הבוררות

אלא אם כן צוין הדבר במפורש בכתב הבוררות

(ע). בית המשפט העליון פסק אתמול כי בורר אינו חייב לנמק את פסק הבוררות, אלא אם קבעו זאת במפורש הצדדים לבוררות, בשטר הבוררות.

נשיא בית המשפט העליון, השו־פט מאיר שמגר, השופטים גבריאל בך ואליהו גולדברג, קבעו כי חוק הבוררות אינו דורש מהבורר לנמק את החלטתו, אלא מכיר זאת כאפשרות, שהצדדים לבוררות יכו־לים להסכים עליה.

בפסק הדין נאמר: "חובת ההנמקה צריכה להיות מפורשת הבוררות, ואז היא קיימת; ובהעדר הוראה מפור־שת, אין היא קמה כלל ועיקר".

בית המשפט העליון ביטל החל־טת בית המשפט המחוזי בחיפה, שקבע כי מאחר שבורר כפוף לדין המהותי, חלה עליו חובת ההנמקה של פסיקתו. ביהמ"ש המחוזי בחיפה ביטל פסיקת בורר שמינו המועצה המקומית שלומי והחברה הקבלנית "שורה בע"מ", והחזירו את העניין להנמקת הבורר.

בפסק הדין בביהמ"ש העליון נאמר כי "אכן כפוף הבורר לדין המהותי, המחייב אותו לשמוע את הצדדים, לקבל עדויות ומסמכים, לפני שהוא פוסק בבוררות. אך עם זאת, אין ללמוד מכך כי הוא גם חייב לפרש בפני בעלי הדין בפסקו, מה היו השלבים והדרכים שהוליכו מהדין המהותי, אל הפתרון הקונ־קרטי שעליו החליט, כל עוד לא חייבוהו בכך באופן מפורש", כלשון פסק הדין.

עשירית מיבול הכותנה ב־1988 כבר נמכרה, ו־75% מיבול '87

צפוי שהיצוא השנה יהיה בשווי דולרי כפול מאשתקד — למרות הקטנת השטחים

מאת אברהם צוער
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מועצת הכותנה ניצלה את המחי־רים הגבוהים יחסית בשוק העולמי ומכרה כבר כ־10% מיבולי הכותנה הצפויים לשנת 1988 — שנה לפני תחילת קטיף יבול אותה שנה. מיבולי הכותנה הנקטפת כעת נמכרו כבר כ־75% מהיבולים הצפו־יים.

ענף הכותנה, שרוב תפוקתו מיועדת לייצוא, סבל בשנתיים האחרונות ממשבר חמור. השנה נהנה הענף משיגשוג מחודש. השי־גשוג נובע מעליה חדה במחירי הכו־תנה בעולם בחודשים האחרונים.

בתקופת המשבר הוקטנו בארץ שטחי העיבוד לכותנה והם קטנים היום בכ־40% משהיו לפני שנ־תיים, ואינם עולים על 400 אלף דונם. למרות הירידה החדה בשטחי המזרע, ובכמות הצפויה של היבול, ההכנסות הדולריות של הענף מהיי־צוא המתוכנן יגיעו השנה לכ־155 מיליון דולר לעומת 80 מיליון דולר בלבד אשתקד.

מנכ"ל מועצת הכותנה, יוסף דלומי טוען כי ריווחיות הענף איננה מדביקה את העלייה בהכנסות. ההכנסות הן בדולרים של ארה"ב, אך ההוצאות מגדלי הכותנה הן בשק־לים. "מראשית המשבר לפני שנ־תיים עלו תשומות הייצור בכ־30%, אך שער הדולר עלה ב־7% בלבד".

כתוצאה מכך נשחקה רווחיות הענף בכ־23%", טוען המנכ"ל.

לדברי המנכ"ל נפגע הענף גם מכך שבתקופת המשבר נפגע האמון מלסייע. הירידה בהכנסות גרמה אף להקטנת שטחי המזרע ועכשיו, כאשר המחירים עלו, ישנם רק יבו־לים קטנים יחסית.

אשראי נוח לשיפור בטיחות ברכב מציע בנק הפועלים

את אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בנק הפועלים החל להפעיל מסגרת אשראי מיוחדת לבעלי מכוניות לרכישת אביזרים המיועדים לשפר את רמת הבטיחות של כלי הרכב שברשותם.

לקוחות יוכלו לקבל הלוואות בתנאים נוחים לרכישת מזגנים למכוניות חדשות וישנות, לחידוש צמיגים לקראת החורף ולשיפוצים אחרים בכלי הרכב. גובה ההלוואה שניתן לקבל במסגרת זו הוא עד 7,000 ש"ח. ההלוואות יינתנו בריבית מועדפת בשני מסלולים: הלוואות לא צמודות לתקופה של עד 12 חודש בריבית "פריים" בתוספת 1% בחודש; הלוואות צמודות למדד לתקופה של 24 חודש, בריבית של 0.85% בחודש. האשראי המיוחד הוא לתקופה מוגבלת.

המשכים מעמוד 1

נאום פרס באו"ם

(סוף מעמוד 1)

קרובה בנושא השלום במז"ת כאשר ציין: "אמון שניבנה בזהירות בין שותפים אחרים באזור, עלול להתפורר. קואליציה למען השלום עלולה להתמוטט, ומעטים הסיכויים שהיא תשוקם".

שר החוץ הוסיף ואמר: "משברים קיימים באזור, במפרץ הפרסי ובל־בנון, עלולים לקבל תפניות לא צפויות: אכזבה מהיעדר התקדמות עלולה ליצור קואליציה של עויינות. בלא תהליך שלום חי, האופק המדיני יהפוך ללא־צפוי ויביא יובש לאזור צמא".

לעומת מצב לא־צפוי כזה ניצבים הצדדים בעלי הגישה הריאלית בפני האפשרות להתחיל במו"מ. פרס תיאר את המצב המדיני במצרים, בירדן ובגדה המערבית, כשעת־כושר למו"מ. הוא הזכיר את השיפור ביחסים בין ישראל ומצרים. בה־תייחסו לירדן אמר: "מירדן, העשירה בהיסטוריה והדלה במים, אנו שומ־עים את הד קולו של המלך חוסיין, מנהיג בעל ניסיון, השואף כמונו להוציא את עמו מחשכת העויינות הישנה לשלום וביטחון".

שינוי בגדה וברצועה

שר החוץ ציין כי בגדה המערבית וברצועת עזה אנו מבחינים בשינוי. פלשתינאים רבים הגיעו למסקנה שאלימות מובילה לשום מקום ואסור לדחות דחייה. יש נכונות לשאת ולתת במסגרת משלחת יר־דנית־פלשתינית משותפת. פרס אמר: כולנו בגרנו מבחינה עליונית לאחר כשלונות חוזרים להשיג שלום. גילינו כי שום תוכנית לא תצלח אם היא מבוססת על תנאים מוקדמים. לכן, בשלוש השנים האחרונות הערכנו בתוכנית המב־טיחה להתחיל במו"מ בלי לתכנן מראש את תוצאותיו.

כאן מנה שמונה תנאים לכינוס ועידה בינלאומית, ובהם — שהיא לא תכפה פתרון, שמשתתפיה יקבלו מראש את החלטות 242 ו־338 וכי המו"מ ימצא פתרון לשאלה הפלש־תינית בהשתתפות חמש החברות הקבועות של מועצת הביטחון.

בהתייחסו למצב הפנימי בישראל אמר שר החוץ, שישראל מאוחדת בשאיפתה לשלום ובהתייחסותה למו"מ ישיר עם שכנותיה. "אנו חלוקים בדבר הדרך הטובה שבה עלינו לצעוד בכיוון השלום. יש מתנגדים לוועידת שלום, אך יש הרואים בה פתיחה".

פנייה לברית־המועצות

פרס קרא לבריה"מ להתייחס אל ישראל ולמאמצי השלום שלה, באותו אמון שישראל מעניקה לכוונותיה של בריה"מ להפוך את גלסנוסט לדו־כיווני. "אנו פונים לשליטי בר־יה"מ לאפשר ליהודים לבטא את זהותם ולהתאחד עם מוצאם בארץ אבותיהם", אמר.

פרס פנה בקריאה אל סין העממית. "אותה מדינה גדולה שכבר לנו מעריצים. לא להיות חד־צדדית בתמיכתה במו"מ חופשי. "לבריה"מ ולסין אנו אומרים, יחסים דיפלומ־טיים אינם פרס אלא אמצעי לתקשורת".

חלק מנאומו הקדיש פרס לפניה אל הפלשתינאים. להם קרא לנטוש את העבר שאופיין על ידי אלימות וטרור ולהתחיל בדיאלוג כדי להתגבר יחדיו לעתיד שונה. "אנו, שהתנסינו בשליטת זרים, לא רוצים לשלוט על אחרים; אנו, שחוננו לצדק, לא רוצים למנוע אותו מאחרים", הוסיף.

כלכלית אזורית

פרס כלל הצעה שיחד עם הוע־ידה הבינלאומית תוכנס ועידה כלכלית מיוחדת, בה ישתתפו אלה שגורלם תלוי ביציבות באזור והיכו־לים לתרום לו.

הוא בירך את שתי מעצמות־העל על ההסכם לחיסול הטילים ואמר שהסכם זה מוכיח כי אפשר לתת פתרונות צבאיים לבעיות מדיניות ומעתה חשוב למצוא פתרונות מדיניים לבעיות צבאיות.

מחויבות מצרים לפלשתינים

(ע"ד). שר החוץ המצרי, אחמד עיסמת עבד אל מאגיד, קרא אתמול בעצרת הכללית של האו"ם לכנס ועידת שלום בינלאומית במזרח התיכון. לדבריו, המשך הסטטוס־קוו באזור טומן בחובו סכנות חמורות. "ועידת שלום בינ"ל הפכה לנושא: אפשרית ומתקבלת על הדעת לחידוש תהליך השלום", הדגיש מאגיד. הוא אמר כי מאמציה של מצרים ושל מדינות אחרות הוליכו לקונצנזוס בינ"ל לתמיכה בכינוסה של ועידה כזו, שתשמש מסגרת יעילה למו"מ ישיר.

בהתייחסו להתנגדות שרי הליכוד בממשלת ישראל לכינוס ועידה כזו, אמר עבד אל מאגיד: "חשוב שכל המאבקים יתאמצו כדי לשכנע את הצדדים המתנגדים כי הגיעה השעה לבחור בגישה שתבחן את סיכוייו של עידן חדש, עידן ללא סיכסוכים ומלחמות, עידן שבו השלום ישלוט בכיפה".

הוא הדגיש את מחוייבותה של מצרים לעם הפלשתיני ולזכויותיו הלאומיות הלגיטימיות. הוא גם חזר והעיד כי אש"ף הוא הנציג הלגי־טימי היחיד של העם הפלשתיני.

בהמשך דבריו הבהיר, כי את ועידת השלום הבינ"ל יש לכנס בחו־סות האו"ם ולשתף בה את חמש החברות הקבועות במועצת הבטחון, ואת כל הצדדים הנוגעים בדבר לרבות אש"ף. "תוך תשומת לב מיוחדת להרכבה של משלחת יר־דנית־פלשתינית משותפת".

בוש דיבר אל הפולנים בשידור ישיר וקרא ליותר חירות: "אצלנו זה עובד"

וארשה (עי"ת). סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, סיים אתמול סיור בן ארבעה ימים בפולין, בביקור באתר מחנה ההשמדה אושוויץ, לאחר שהופיע בטלוויזיה הפולנית וקרא להענקת חירות פוליטית רבה יותר לפולנים.

בנאומו בטלוויזיה, שהועבר בשידור חי, ובו דיווח על שיחותיו עם מנהיגי ממשלה, כנסיה ואופוזיציה, הזכיר בוש גם את מנהיג "סולידריות" לך ואלנסה.

בוש, הנציג האמריקאי הבכיר ביותר, שביקר בפולין מאז הנשיא קארטר ב־1977, גם סמך את ידיו בעקיפין על המטרות של האיגוד המקצועי "סולידריות", שנאסר על ידי השלטונות לאחר שהוכרז ב־1981 על מצב צבאי.

בעקר הכרין, כי פולין חייבת להחליט בעצמה איך להגיע להתפייסות לאומית. אמר בוש: "אני יכול לומר לכם מה פעל כהלכה בארצנו ובארצות רבות אחרות. "זהו הכבוד לזכויות אדם. הזכות להקים ארגונים בלתי תלויים, אוטונומיים למטרות רבות, כולל הגנה על זכויות הפועלים. זוהי שיטה כלכלית המעודדת את האזרחים להגשים את מלוא הפוטנציאל שלהם".

בוש אמר לעם הפולני, כי היחסים בין וואשינגטון וורשה השתפרו לאחרונה, ובין היתר הוחלט להחליף שגרירים לראשונה, זה ארבע שנים. ביום שני חתמו שתי המדינות על הסכם בענייני מדע וטכנולוגיה.

שעות ספורות קודם לכן ביקר בוש על קברו של הכומר יז'י פופיאלושקו, מאנשי "סולידריות", שנרצח על ידי המשטרה החשאית הפולנית.

אונסק"ו: בעולם 889 מיליוני אנאלפבתים — 50% מהאפריקאים, ו־36.3% מהאסיאתים

ניז'ר, צ'אד, הרפובליקה המרכז אפריקנית מחזיקות בשיא העולמי — 95% ★ סין, אתיופיה, וזימבאבווה הן סיפורי הצלחה של הנחלת קרוא וכתוב להמונים

פאריס (עי"ת). 889 מיליון תושבים ברחבי תבל אינם יודעים קרוא וכתוב, לפי נתונים שפורסמו עתה על ידי אונסק"ו.

ממדי האנאלפבתיות המורים ביותר במדינות המתפתחות. 54 אחוז מתושבי אפריקה, 36.3 אחוז מתושבי אסיה ו־17.3 אחוז מתושבי אמריקה הלטינית והאיים הקאריביים הם אנאלפאבתים.

בכמה מדינות — ניז'ר, צ'אד, הרפובליקה המרכז אפריקנית, גיניאה־ביסאו והאיטי — שיעור הבערות נע בין 80 ל־95 אחוז.

מדינות באסיה הן בעלות שיעור של אנאלפבתיות מעל 50 אחוז — אפגניסטאן (76.3 אחוז), נפאל (74.4 אחוז), פאקיסטאן (70.4 אחוז), בנגלדש (66.9 אחוז), הודו (56.5 אחוז) ופפואה־גיניאה החדשה (54.3 אחוז).

מתוכת מבין 50 מיליון תושבי מצרים אינם יכולים לקרוא ופקידי משרד החינוך שם סבורים שממדי האנלפבתיות מקרבים ל־70 אחוז.

למרות העובדה שבסין חיים עדיין 200 מיליון אנשים, שאינם יודעים קרוא וכתוב, גילה פירסום רשמי בחודש פברואר כי במהלך 37 השנים האחרונות הצטמצמה האנלפבתיות מ־80 ל־20 אחוז מכלל תושבי המדינה.

אתיופיה, שבה צומצמה האנלפבתיות מ־93 אחוז ב־1976 ל־34 אחוז בשנה זו, היא אחד מסיפורי ההצלחה ביבשת אפריקה.

סיפור הצלחה נוסף הוא זימבאבווה, שם לימדו חצי מיליון אנשים לקרוא ולכתוב מאז 1983.

דו"ח אמנסטי מרחיב הטיפול בפגיעות בזכויות האדם בכל המדינות הערביות

מאות הוצאו להורג בעיראק, באיראן ובדרום אפריקה

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

הדו"ח השנתי של ארגון "אמנסטי" מאשים את ישראל בעינויי אסירים פוליטיים בשטחים ובתחומי הקו הירוק, אולם הוא מרחיב יותר את הדיבור על הפגיעה בזכויות האדם במדינות הערביות.

הדו"ח, המתפרסם הבוקר, טוען כי כ־200 איש בשטחים המוחזקים כפופים למאסרים או להגבלות בכוח צווים אדמיניסטרטיביים.

הדו"ח מאשים את עיראק בהוצאתם להורג של מאות אסירים, כולל חיילים עיראקים, חברים במפלגות אשר הוצאו אל מחוץ לחוק, מתנגדי משטר וסטודנטים, רבים מהם ללא משפט. באיראן ידוע לפחות על הריגת 115 איש אשר השתייכו לקבוצות אופוזיציה שונות, אף כי המספר האמיתי גבוה יותר. 8 מן המוצאים להורג נסקלו למוות באבנים.

24 הוצאות להורג נרשמו בסעודיה, 18 בתוניסיה, והריגות היו גם במספר לא ידוע באלג'יריה, כוויית, ירדן, מצרים, לבנון וסוריה. בלבנון הוצאו להורג ללא משפט באופן טריטוריאלי לפחות 200 איש על־ידי הכוחות השונים המוצבים במדינה ועל־ידי מיליציות הנתמכות על־ידי דמשק. גם בתימן פעלו כיתות היורים.

באלג'יריה ובבחריין מתו אסירים מעינויים, וכך גם באיראן ובעיראק. בסעודיה ממשיכים לכרות אברים בהוראת מערכת המשפט.

המדינות המענות

מלבד ישראל נמנות על המדינות העושות שימוש בעינויים גם מצרים, ירדן, כוויית, לבנון, סוריה, ירדן, לוב, מרוקו, תימן הדמוקראטית, ולמעשה כל המדינות המזרח־תיכוניות.

"אמנסטי" מוסיף כי בסוריה מוחזקים בבתי הכלא אלפי אסירי מצפון ללא משפט ובכוח חוקי החירום. גם במצרים עושים זאת, אבל לטווח קצר בלבד.

"אמנסטי" בחר השנה להתרכז בדו"ח שלו ביחס השלילי של מדינות העולם לגורלם של פליטים ומתח ביקורת על הסגרת פליטים ממדינה למדינה, כה הם צפויים למאסרים ולעינויים.

הדו"ח בן 400 העמודים מתייחס גם למכת ה"היעלמויות" במדינות השונות ומתח ביקורת על עונשי המוות בארה"ב, אשר הגיעו אשתקד לשיא חדש.

באשר לאפריקה מצביע הארגון ההומניטארי על התקדמות קלה ב־1986, על אף העובדה שאלפי האסירים הפוליטיים עדיין כלואים בבתי־הסוהר.

"אמנסטי אינטרנשנל" מביע דאגה לנוכח השימוש בעונש המוות ביבשת אפריקה. לפחות 121 אנשים הוצאו להורג בשנת 1986 בדרום־אפריקה, למעלה מ־60 בניגריה, 16 בגאנה ו־6 בבנין. על למעלה מ־500 אנשים נגזר עונש מוות ברואנדה ובקניה נידונו למוות 200 אנשים.

הדו"ח מצביע על שיפור ניכר בכיבוד זכויות האדם באוגנדה, שם החלה ועדה חדשה בחקירת הפרות זכויות האדם בעבר.

לא חל שיפור בבריה"מ

האסירים הפוליטיים בברית־המועצות סובלים מיחס אכזר ונאלצים לעבוד בתנאים מזעזעים במחנות ובבתי־סוהר, על אף הבהרותיו של מיכאיל גורבאצ'וב על רפורמות חברתיות במדינה — נאמר בדו"ח.

עם זאת, מקדם אמנסטי בברכה צעדים שננקטו בבריה"מ ושמעידים על נוהגת ליברלית יותר. בהקשר זה מוזכרת ההחלטה לשחרר את אנדריי סחרוב מגלות בגורקי.

אמנסטי מאשים את השלטונות הסובייטיים באספקת מנות־מזון דלות וחורגניות לאסירים, הזוכים רק בטיפול רפואי בסיסי ומטילים עליהם עבודות קשות, הקשורות לעתים קרובות במאמץ פיסי רב.

בארה"ב, נאמר בדו"ח, כלואים לפחות 32 אנשים שנידונו למוות באשמת רציחות שבוצעו כאשר היו מתחת לגיל 18.

גם על סין מותח הדו"ח ביקורת, בציינו כי שם מפעילים במידה נרחבת את עונש המוות. פקידים סיניים מקומיים מענים ומתאכזרים לאסירים, קובע הדו"ח. אסירים שדינם נגזר מובלים ברחובות כשלצוארם כרזה, שעה שהם מועברים למקום הוצאתם להורג.

טרור ימני בדרום אמריקה

בדרום־אמריקה פיתח הממשל הימני "אסטרטגיה חדשה של טרור". הוא משתמש ביחידות מתנדבות להוספתם והריגתם של מתנגדים פוליטיים.

בדרום־אפריקה כלואים ללא משפט למעלה מ־20 אלף אנשים, בגלל התנגדות או ביקורתם על משטר האפרטהייד. הארגון מציין כי קיבל מידע על מותם במאסר של אסירים, "בנסיבות חשודות". [illegible]

מת הנרי פורד הד"2; החזיק מניות בשווי של יותר מ־200 מיליון ד'

אחרי שני גירושים "התרושש" נכדו של מייסד מפעלי המכוניות ועושרו ירד עד לפחות מ־100 מיליון ד' ★ באחרונה עלה הונו, הודות לשיפור הישגי מפעליו

דטרויט (ע"ר וע"צ). הנרי פורד ה־2, נכדו של מייסד מפעלי המכוניות פורד ואחד התעשיינים הידועים ביותר בעולם, מת אתמול בבוקר אחרי דלקת ריאות קצרה. הוא היה בן 70 שנה.

לפורד היו בעבר בעיות לב. הוא פרש מכהונתו בראש מפעלי פורד, בסוף 1979, כשלוש שנים לפני גיל הפרישה המקובל. עם זאת, נשאר יו"ר ועדת הכספים של המפעל ואחד מבעלי המניות הראשיים.

הנרי פורד ה־2 ירש ב־1945 את מקום סבו בראש המפעל, על פי בקשתו המפורשת של הנשיא רוזוולט.

עושרו של פורד, שהוערך בזמנו במאות מיליוני דולרים, ירד לפחות מ־100 מיליון דולר אחרי שני גירושים. אולם, עם שיפור ההישגים של מפעלי פורד, סבורים כי באחרונה עלה הונו ליותר מ־200 מיליון דולר במניות פורד בלבד.

פורד, הבכור מבין ארבעה ילדים של אדזל ואלינור פורד, עבר לכנסיה הקאתולית כדי לשאת לאשה ב־1940 את היורשת אן מקדונל. היו להם שתי בנות ובן. הם התגרשו ב־1964. אותה שנה נשא פורד לאשה את כריסטינה אוסטין, גרושה איטלקית יפהפיה. גם נישואין אלה נסתיימו בגירושין. ב־1980 התחתן עם הדוגמנית לשעבר קאתרין דיורוס.

חברת פורד היא כיום היצרן השני בגודלו בעולם של מכוניות ומשאיות, והיא פועלת בשש יבשות.

הנרי פורד ה־2 נראה בתצלום זה — שצולם באוקטובר 1946 — כשהוא עומד ליד סבו, הנרי פורד, מייסד חברת המכוניות "פורד", שמינה אותו באותו חודש לנשיא החברה. הנכד היה אז בן 29 בלבד. (תצלום: אי־פי)

טורקיה תקבל מטוסי יירוט מדגם "אף־16"

אנקרה (עי"ת). טורקיה תקבל בחודש הבא משלוח ראשון של מטוסי יירוט "אף־16" מארה"ב, כדי לתגבר את מערך ההגנה באגף הדרומי־מזרחי של ברית נאט"ו.

טורקיה, הגובלת עם ברית־המועצות, בולגריה, איראן, עיראק וסוריה, הזמינה 160 מטוסים מדגם זה, במקום המטוסים המיושנים שברשותה מהדגמים "אף־4", "אף־5" ו"אף־104".

18 מטוסים ראשונים מדגם "אף־16" יסופקו מארה"ב, והשאר יגיעו לחיל־האוויר מבסיס מורטאד, מזרחית מאנקרה, שם הם מיוצרים על פי הסכם קו־פרודוקציה עם ארה"ב, עד 1994.

טורקיה, בעלת הכוחות הצבאיים הגדולים ביותר בברית נאט"ו, לאחר ארה"ב, ביקשה חברות זרות להשתתף במכרזים לייצור משותף של 700 מטוסים, תוך ניצול מיתקנים הקיימים בבסיס האוויר מורטאד.

הסנדיניסטים מוכנים לפגוש נציגי קונטראס

ניו־יורק (ע"צ). סגן שר־החוץ של ניקאראגואה, ויקטור הוגו טינוקו, הביע נכונות להיפגש עם מנהיג הקונטראס, הלוחמים האנטי־סנדיניסטים — נמסר ביום ב' ממקור מהימן.

דובר משרד החוץ האמריקאי, צ'רלס רדמן, גילה כי טינוקו מוכן להיפגש עם חבר בהנהלת הקונטראס, אריסטידס סאנשו.

בשנה שעברה דחתה הממשלה הרשמית של ניקאראגואה הצעה של שר־החוץ שולץ, שקרא לה להיפגש עם נציגים של הקונטראס, בהודיעה שהיא רוצה להימנע מכל מגע עם הלוחמים האנטי־סאנדיניסטים.

טינוקו אמר לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית, כי הוא מתכוון להיענות להזמנה ששלח לו שולץ לסעודה, על אף העובדה שידוע לו כי גם סאנשו ישתתף בסעודה זו.

עוד שלב ב"מלחמת ואלדהיים": ויזנטאל ופלמינג מכים בחזרה

ויזנטאל הראה מכתב של ג'פרי האו ובו כותב שר החוץ הבריטי: "לא מצאנו ראייה למעורבותו של ואלדהיים במשהו, החורג מתפקידו של קצין זוטר האחראי לחקירת שבויים"

וינה (אי־פי). פרשת ואלדהיים ממשיכה להכות גלים. ההיסטוריון פלמינג, המאשים בהעלמת מידע, שהגיע לידיו במסגרת מחקרו על "היטלר — הפיתרון הסופי" טען אתמול: "שטויות. אני היסטוריון ללא פניות ואני פועל בהיקפו של כבודו מהיסטוריון".

כזכור, האשם פלמינג בראשית השבוע על ידי השבועון האוסטרי "אפוקה" בהעלמת מידע, העוסק במעורבותו של ואלדהיים בחיסול שבויי־מלחמה באזור הבלקנים במלחמת־העולם השנייה.

עם זאת, לא ברור מדוע ביקש פלמינג, ב־7 בספטמבר, כשבוע לתגרון ממיפגש בוועדה של הוועדה בת שלושה היסטוריונים צבאיים, החוקרת את עברו הצבאי של ואלדהיים, כי ממשלת בריטניה תיתן לו לעיין מחדש, את מסמכי ואלדהיים שברשותה, חומר זה כבר נבדק אשתקד על־ידי השלטונות הבריטיים, לבקשת גרנויל ג'אנר, חבר הפרלמנט, שהגיש אותם לעיון לצוות הבדיקה.

שמעון ויזנטאל, חוקר פשעי הנאצים הוותיק, הראה שלשום לעיתונאים תצלום מכתב מה־1 באוגוסט אשתקד, שבו ענה שר־החוץ הבריטי ג'פרי האו על פנייתו של ג'אנר. במכתב זה נאמר: "לא מצאנו ראייה למעורבותו של ואלדהיים במשהו, שחורג מתפקידו של קצין זוטר האחראי לחקירת שבויים".

אך דוברו של ואלדהיים, גרולד כריסטיאן, אמר ביום ב': "ד"ר ואלדהיים מעולם לא חקר שבויי מלחמה. הוא לא ידע על טיפול מיוחד שניתן לשבויים".

בתום מסיבת־העיתונאים שערך ויזנטאל ביום ב', הוא הציע לקורט ואלדהיים להתפטר בתום עבודתה של ועדת החקירה, בלי להתחשב בתוצאותיה. לדבריו, נעשה ואלדהיים נטל למדינה קטנה כמו אוסטריה, שלא תוכל לשאתו לאורך ימים.

הוועדה אמורה לסיים את חקירותיה בסוף השנה.

מוק: ואלדהיים הוזמן לשתי מדינות מערביות

ואשינגטון (ע"צ). נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים, הוזמן לבקר בשתי מדינות מערביות, אמר אמש בוואשינגטון שר החוץ האוסטרי אלויס מוק.

מוק, שדיבר עם חברי "מכון היהודי האמריקאי", סירב לנקוב בשמות המדינות, בנימוק כי הדבר עלול לגרום להפגנות מצד ארגונים יהודיים. הוא הוסיף ואמר, כי ואלדהיים ידיע בקרוב אם ייענה להזמנות אלה.

10 שנים ניתח מוחות בהצלחה בלי תואר ברפואה

אלסנדריה, איטליה (ע"צ). פרופ' לואיג'י נגרו (40), ניתח חולים שלקו בגידולים במוחם, במשך 10 שנים, בבית החולים בצפון איטליה. הציבור היה מרוצה מטיפולו, אך בדיקה מינהלית גילתה שלא זכה לתואר ד"ר לרפואה, ואפילו לא למד שנה באוניברסיטה.

לאחר שלמד חודשים מספר בלבד בפקולטה לרפואה, הצטייד נגרו במיסמך מזוייף והציג את מועמדותו כרופא בבית החולים שבאלסנדריה, בצפון איטליה. משנתקבל לעבודה, השביע את רצונם של החולים וזכה להערכתם של עמיתיו הרופאים. הוא מונה לעוזר הרופא הראשי ובאחרונה כיהן כממלא מקום של הרופא הראשי במחלקה הנוירולוגית.

הפרשה הדהימה את החולים ואת ציבור הרופאים.

אין זו הפעם הראשונה שבית החולים באלסנדריה זוכה לפרסומת בגלל פרשת רופא מדומה. ב־1979 התברר, כי פסיכיאטר שהועסק בבית־חולים זה לא עבר כלל בחינות לתואר ד"ר לרפואה.

בצעד נדיר מלכת בריטניה מגנה ההפיכה בפיג'י

ראש הקושרים, ראבוקה, מינה עצמו כראש מדינה והכריז על המדינה כעל רפובליקה

מאת שאול צדקא
סופר "הארץ" בבריטניה

המלכה אליזבת החליטה להתערב אמש במשבר באיי פיג'י ופירסמה הודעה נדירה וחריפה בסגנונה, המאשימה את מנהיגי ההפיכה בחוסר נאמנות לכתר.

ארמון באקינגהאם גינה בשמה את קולונל סטיוני ראבוקה, שנטל את השלטון בכוח הזרוע, והדגיש, כי המושל הכללי הוא הנציג הלגיטימי היחיד באיים. המלכה הזהירה, כי מי שפוגע בסמכויותיו של המושל, עובר על החוק ועל החוקה.

אולם ההודעה חסרת התקדים של המלכה אינה יכולה לשנות את העובדות החדשות, שראבוקה יצר באיים. הוא מינה את עצמו כראש המדינה ועל המדינה הכריז כרפובליקה וביטל את החוקה, למרות שהביע נכונות להישאר בחבר העמים הבריטי.

בעוד שבועיים יתכנס בקנדה חבר־העמים הבריטי לועידתו השנתית. ההגרות בו יביעו את אמונן במושל אשר שוחרר ממעצר־הבית בו היה נתון.

בלונדון חוששים לעתידו של המיעוט ההודי הגדול במדינה, אך אין שוקלים לפי שעה התערבות צבאית באיים. בריטניה, וכמותה אוסטראליה וניו־זילנד, כבר הודיעו על השעיית הסיוע הכספי לפיג'י.

גם המועמדת הדמוקרטית פורשת מהמירוץ המוקדם

ואשינגטון (ע"צ וע"ד). מספר המועמדים הדמוקרטים לנשיאות שפרשו מהמירוץ משתווה כמעט למספר אלה הממשיכים, לאחר שפאטרישה שרודר הודיעה אמש, כי החליטה לפרוש מהמירוץ לנשיאות 1988.

שרודר, האשה היחידה שהציגה את מועמדותה לנשיאות מטעם מפלגה אמריקאית גדולה כלשהי, הודיעה על פרישתה ונימקה זאת בסלידה מהאילוצים של ניהול מערכת בחירות.

החלטתה של שרודר בת ה־47, חברת בית־הנבחרים מטעם מדינת קולוראדו, איכזבה פעילות פוליטיות רבות, שקיוו כי היא תהיה האשה הראשונה, שנילחם על המינוי לנשיאות מטעם מפלגה גדולה.

במהלך ארבעה חודשים של בדיקת דעת הקהל, חזרה והדגישה שרודר, כי תרוץ רק אם תראה סיכוי לזכות במינוי הדמוקרטי.

לפניה פרשו מהמירוץ הדמוקרטי הסנאטור לשעבר גרי הארט, והסנאטור ג'וזף ביידן, שגילה כי העתיק נאומים פוליטיים שהשמיעו אישים אחרים וכי שיקר לגבי הישגיו בלימודים אוניברסיטאיים.

ציפורים הפילו מפציץ אסטרטגי

פואבלו, קולוראדו (ע"ד). מפציץ אסטרטגי מדגם "בי־1־בי", התרסק בלהבות בדרום־מזרח קולוראדו ביום ב', לאחר ששאב ציפורים לשניים מארבעת מנועיו.

לפחות שלושה מבין 6 אנשי הצוות הצליחו לצנוח מהמטוס וקיבלו טיפול לאחר שסבלו מחתכים וחבורות. צוותות עורכים עתה חיפושים אחר שלושת אנשי הצוות האחרים וביניהם הטייס.

עורך את העמוד: יצחק לאור

חודש במתנה

טְפָחוֹת גֶּמֶל יוֹצֵאת בְּמִבְצָע מְיֻחָד חֹדֶשׁ בְּמַתָּנָה.
כָּל סְכוּם מֵעַל 1,000 ש"ח שֶׁיֻּפְקַד מֵהַיּוֹם וְעַד 3.11.87, יֵרָשֵׁם כְּאִלּוּ הֻפְקַד חֹדֶשׁ יָמִים לִפְנֵי כֵן.
כָּךְ תִּזְכֶּה בְּהַצְמָדָה וּרְוָחִים שֶׁל חֹדֶשׁ נוֹסָף בְּקֻפַּת גֶּמֶל בַּעֲלַת רְוָחִיּוּת גְּבוֹהָה בְּיוֹתֵר. **אִם יֵשׁ לְךָ מְנָיוֹת הֶסְדֵּר הַמִּשְׁתַּחְרְרוֹת בְּקָרוֹב מֵחֲסִימָה, זוֹהִי אוֹפְּצְיָה אַטְרַקְטִיבִית בִּשְׁבִילְךָ.**
פְּנֵה עוֹד הַיּוֹם לְסְנִיף **בַּנְק טְפָחוֹת** אוֹ טֶלֶפוֹנִית לְהַנְהָלַת טְפָחוֹת גֶּמֶל 219111–02.

טפחות גמל
קופת גמל רווחית ביותר

הודעה ללקוחות

החל מיום ב' 5.10.87 יחולו שינויים כדלקמן בשיעורי הריבית בבל"ל:
1. השיעור השנתי של הריבית הבסיסית לבעלי מסגרות אשראי בחח"ד יועלה ב־1.8% ויעמוד על 16.8%, דהיינו ריבית אפקטיבית של 18.1%.
2. לא חל שינוי בתוספת הריבית בגין חריגה והיא תמשיך להיות 12% לשנה.
3. שיעור הריבית שיקבע על מסגרות אשראי לבעלי זכות יתר יועלה אף הוא ב־1.8% לשנה ויסתכם כדלקמן:
א. מסגרת ראשונה של זכות יתר:
שיעור שנתי של 28.8%, דהיינו ריבית אפקטיבית של 32.6%.
ב. מסגרת שניה של זכות יתר:
שיעור שנתי של 31.8%, דהיינו ריבית אפקטיבית של 36.3%.
4. **חשבון יומי**
יתרה עד 2,000 ש"ח: ריבית דביטורית של 25.8% לשנה, דהיינו ריבית אפקטיבית של 28.8%.
יתרה 2,000 ש"ח – 5,000 ש"ח: ריבית דביטורית של 31.8% לשנה, דהיינו ריבית אפקטיבית של 36.3%.
5. **ויזה עדיף**
שיעור הריבית על אשראי במסגרת "ויזה עדיף" יועלה ב־1.8% לשנה ויהיה 31.8%, דהיינו ריבית אפקטיבית שנתית של 36.3%.

מודעה זו באה במקום משלוח הודעה ללקוחות.
בדבר פרטים נוספים תוכלו לפנות לסניף בו מתנהל החשבון.

בנק לאומי

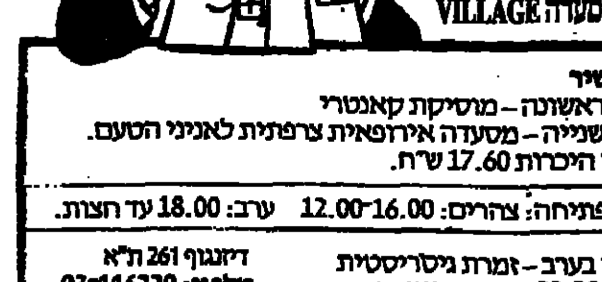

VILLAGE
VILLAGE פאב מסעדה
באר עשיר
קומה ראשונה – מוסיקת קאנטרי
קומה שנייה – מסעדה אירופאית צרפתית לאניני הטעם.
תפריט היכרות 17.60 ש"ח.
שעות פתיחה: צהרים: 12.00–16.00 ערב: 18.00 עד חצות.
בימי ו' בערב – זמרת גיטריסטית משעה 22.30 – קארין ווםרק.
דיזנגוף 261 ת"א
טלפון: 03-446220

רק אחד.

אלון דייד
דובי בן יהודה
יקי מולכו
איציק קידר
חנן פיין
תירצה פיין
רפי דייני
יעל כץ
ספי ממיוק
חיימי קיבקוביץ
תמיד להב
אורי שלזינגר
אופיר פז
עמנואל רפפורט
יוסי לנגל
אילן מולכו
אלדד שאו
חיים שקדי
שרי ארנון
פיליפ בולקיה
גלי הוס
זאב אלדד
יוני בן־שלום

אנחנו רוצים את הטוב ביותר איתנו.
הטוב ביותר שווה לנו יותר ממה שאתה מדמיין כרגע.
התפקיד: מנהל אמנותי ומעצב גראפי ראשי בסוכנות הפרסום ראובני פרידן.

בסוד, כולם מדברים על המודעה.
תאר לעצמך מה יהיה כשידעו שזה אתה.
למה שתעבור?
למה לא?
נכון, אתה רוצה לחשוב על זה.
צלצל, נשב, יהיה לך יותר חומר למחשבה.
השינויים הגדולים – דרך אגב – קורים תמיד בסתיו.

ראובני • פרידן
פרסומאים בע"מ
טל. 03-452199

שולץ לא ילחץ

(סוף מעמוד 1)

על סדר היום של הביקור יעלו, בנוסף לתהליך השלום, הנושאים הבאים: עיסקת־הנשק עם סעודיה (שישראל מתנגדת לה בתוקף), הפיצויים לישראל על ביטול הלביא (נושא שנתקל בקשיים במהלך הדיונים המתקיימים בימים אלה בוואשינגטון) וחילופי הערכות בנושא יהודי בריה"מ לקראת ביקורו של שולץ במוסקווה. כמו כן יידונו קשיי הביצוע האמריקאיים במימוש ההסכם להקמת משדרי "קול אמריקה".

בדיונות השוק יעקבו בדריכות אחר ביקור שולץ באזור, ויחליטו אם יש מקום שהקהילה תשתף פעולה בנושא תהליך השלום — אמר אתמול שר החוץ של דנמרק, האלמן יאנסן, המשמש נשיא תורן של מועצת שרי השוק, בפגישה עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין, המבקר בדנמרק.

פרס הופתע מהודעת שולץ

עד כמה הופתע מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, מהודעת דובר משרד החוץ האמריקאי על החלטת שולץ לבקר בארץ — אפשר ללמוד מדיווח שהגיע אתמול לירושלים על תוכן פגישתו של פרס עם עמיתו הקנדי, ג'ו קלרק.

פרס אמר: "ארה"ב מקבלת אומנם את הנוסחה הישראלית (לוועידה בינ"ל), אך יודעת עם זאת כי הנושא שנוי במחלוקת בישראל. ועל כן נמנע שולץ מלבקר בארץ, פן ייראה כמתערב בעניניה הפנימיים של ישראל". מתברר כי לפרס נודע על החלטת מזכיר המדינה לבקר בארץ רק יממה לאחר ששולץ בישר על כך טלפונית לראש הממשלה שמיר.

הפעם היה זה איפוא שמיר שפיצר בדיווח לממלא־מקומו.

שמיר: לא בנושא הוועידה

עמאללה מנצור, כותב "הארץ" בגליל, מוסר כי ראש הממשלה, יצחק שמיר, אמר אתמול כי "שולץ מגיע לישראל ולמזרח התיכון בדרכו לבריה"מ, כדי לדון ולהד תייעץ עם מנהיגי האזור לקראת דיונים חשובים עם בריה"מ על דרכים ושיטות שיקדמו את תהליך השלום באזור — אבל לא בנושא הוועידה הבינ"ל, כי זו לא תקדם את השלום".

שמיר, שסייר בבינרת, נשאל כיצד יגיב במקרה ששולץ ילחץ עליו שיסכים להשתתפות בוועידה בינלאומית, והשיב: "שולץ לא ילחץ, והוא יודע כי אינני נלחץ".

ביקור ראשון מאז '85

מרכז האו"ם, ניו־יורק (עי"ת). ביקורו של שולץ במזרח הראשון יהיה הראשון שלו באזור מאז 1985. הדעה הרווחת באו"ם שביקורו הוא מאמץ לשפר את מעמד ארה"ב באזור, לאחר פירסום פרשת "איראנגייט".

הביקור, שיימשך 3—4 ימים, ויכלול לפי התוכנית שיחות בין ישראל, ירדן ומצרים, נערך כחלקו לפי בקשת המנהיגים האזוריים, שפנו אליו "בבקשה לבוא למזרח התיכון ולדון במצב", מסר שלשום דובר מחלקת המדינה, צ'רלד רדמן.

שולץ הגיע לניו־יורק לרגל פתיחת דיוני עצרת האו"ם, במטרה להיפגש עם נציגים בכירים של שש מדינות מזרח־תיכוניות, וביניהן שר החוץ של סוריה פארוק שארע, ושר החוץ של עיראק טאריק עזיז.

סטיב עלה לבדו מהולנד

(סוף מעמוד 1)

בודד, ברחוב ז'בוטינסקי 38 בעכו. לדידה הוא לא הגיע לאחר שלא שב לבסיסו ביום ראשון, כפי שנדרש ממנו, התקשרו מהיחידה מספר פעמים לשכניו של החייל הנעדר, רינה וצבי אולשובסקי, שציינו כי לא ראו אותו בסוף שבוע.

ככל הידוע, כוחות הביטחון והמשטרה לא הודיעו באמצעי התקשורת על היעדרו של החייל, ולא ביקשו את עזרת הציבור בחיפושים אחריו.

השכן סיפר כי הם נהגו בימי שישי להתפלל יחדיו בבית הכנסת השכונתי. הנוך הקפיד הקפדה מלאה בשמירת שבת, ובביתו התקין שעון־שבת. הוא נהג לשמוע קלטות של דרשות רבנים בנושאי יהדות, ששאל מידיד שלו, איש חב"ד בעכו, בעל חנות לתשמישי קדושה.

צבי אולשובסקי סיפר עוד כי החזיק במפתחות ביתו של שכנו החייל, ואף שילם עבורו את חשבונות המים והחשמל שלו, כיודע שהוא בודד בארץ ואמצעיו דלים. זו דירת עמידר בת שלושה חדרים, שהושכרה לדנמן בתנאי שכירות סמליים בתיווך הצבא. בדירה מצאו החוקרים את שני דרכוניו של החייל — דרכון הולנדי ודרכון ישראלי.

עוד סיפר שכניו של החייל כי לפני כחודש הגיעו הוריו, דוד ורודתו מהולנד, והוא נטל לשם כך חופשה מיוחדת מהצבא כדי לטייל איתם ברחבי הארץ. ההורים רכשו עבורו באחרונה מקרר, מכונת כביסה ורהיטים. אחד השכנים, משה בקרדוש, אמר: "התמימות חיסלה אותו. הוא היה בן־אדם מלא אמונה ועדין נפש". הוא תיאר את דנמן כבחור גבוה, בלונדיני, מחונך ותרבותי.

בצער רב אנו מודיעים על מותו ללא עת של יקירנו

יעקב מְנֻזֶה

הלוויה תצא היום יום רביעי ז' בתשרי תשמ"ח 30.9.87 מבית הלוויות הדר דפנה בשעה 12.00 בצהרים לבית העלמין בחולון

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

המתאבלים:

אשתו, בנותיו, חתנו, נכדיו
אחיותיו ומשפחותיהן

הננו מודיעים בצער רב על פטירת
אשתי, אמנו וסבתנו

שרה גרייפמן (לבית לוי)

הלוויה תצא היום יום רביעי 30.9.87 ז' תשרי תשמ"ח בשעה 10.00 לפני הצהרים מבית החולים איכילוב ת"א, ותגיע בשעה 10.30 לשער החדש בבית העלמין בחולון.

המתאבלים:
בעלה: זאב גרייפמן
בתה וחתנה: אילנה ושלמה טל
בנה וכלתה: עמירם ומיכל גופר
הנכדים: אורי, מירב, יואב.

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים.

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
יקירנו ואהובנו

שלמה (שלוימה) חביליביצקי

בן ר' משה ז"ל

ההלוויה תצא היום, יום רביעי ז' בתשרי תשמ"ח 30.9.87
בשעה 4.00 אחר הצהרים

מתחנת "פורדור" ברחוב רזיאל 5 ברמת־השרון, בת"ים
לבית העלמין בחולון.

אוטובוס יועמד לרשות המלווים.

יושבים שבעה בבית הבן שראל
ברחוב סוקולוב 15, קרית אונו.

האבלים:
בנו וכלתו: שראל וטליה חביליביצקי
אחותו וגיסה: חנה ומשה אנטוקול
נכדיו וכל בני המשפחה

במלאת שבע שנים למות יקירנו

דב זליקין ז"ל

ובמלאת שתים עשרה שנה למות יקירנו

דן זליקין ז"ל

מתייחדים עם זכרם

המשפחה

משתתפים בצערה של חברתנו לעבודה

לואיז שימרון

על מות

אמה ז"ל

השגריר
וסגל השגרירות וושינגטון

במלאת שנתיים למותה של בתנו

נירה ארזי ז"ל

נפקוד את קברה בכפר יהושע ביום ששי 2.10.87
בשעה 10.30
יציאה מבית ההורים

עליזה וצבי ארזי

לאילנה ושלמה טל
ולכל בני המשפחה

אנו משתתפים באבלכם הכבד על מות האם

שרה ז"ל

המשפחה ברשפים

קואופרטיב דן
משתתף בצער החברים
ניסים שקדרי
ורחמים שקד והמשפחות
על מות **האב** ז"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

בקי מיכלס ז"ל

ההלוויה תצא היום, יום רביעי, ז' תשרי תשמ"ח, 30.9.87,
בשעה 2.15 אחה"צ, מבית ההלוויות העירוני ברח' דפנה 5, ת"א,
לבית העלמין בקרית שאול.

אבלים: פרידל בדט
דורית, מיקי, ירון ושרון כהן
ומשפחותיהם

משתתפים בצער משפחות
כהן, בדט, ומיכלס
על פטירתה של
הגב' **בקי מיכלס** ז"ל

נקה בע"מ
ההנהלה והעובדים

לדורית ומיקי כהן
לגב' פרידל בדט
ולכל עובדי חברת נורית בע"מ

אתכם באבלכם הכבד בהילקח מכם

בקי מיכלס ז"ל

אפרים אפטר
יוסף היילפרין
וכל ידידיכם בחברת בלמון בע"מ

בצער עמוק אנו מודיעים על פטירתה של
נשיאת ומייסדת חברתנו

בקי מיכלס ז"ל

חברת נורית בע"מ
ההנהלה והעובדים

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
אבלה על מות חברה
יעקב מנזה ז"ל
ומשתתפת בצער המשפחה

לידידנו **אהרון פס**
תנחומים על מות
האם ז"ל

החברה הישראלית לביטוח
סיכוני סחר חוץ בע"מ

לבית נורית

אבלים אתכם על מותה של

בקי מיכלס ז"ל

פרסום או.קי.

נפלה עטרת ראשנו

בצער רב ובכאב עמוק אנו מודיעים על פטירתו של בעלי ואבי היקר מכל אדם

ד"ר מוריס משה איסאיאס
בן יצחק ז"ל, וולוס־יוון

הרופא המכובד
מייסד וסגן יו"ר האגודה לידידות ישראל־יוון
מייסד ויו"ר האגודה לידידות ישראל־קפריסין
מייסד ויו"ר ארגון יוצאי יוון "אחווה"

הלוויה תצא היום, יום רביעי ז' בתשרי תשמ"ח (30.9.87) בשעה 2.00 אחה"צ מבית הלוויות העירוני ברחוב דפנה 5, תל־אביב,
לבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.

אבלים: אשתו: שרה־רינה
בתו: טילדה־מטילדה

נא להמנע מביקורי תנחומים

לפרידל, דורית ומיקי

כואבים אתכם את מותה
של אשה יקרה וידידה

בקי מיכלס ז"ל

מיקי קאופמן, דורית כהן
ומשפחותיהם.

מעבדות רפואיות בת"א מושבתות היום ומחר; נמשכת השבתת בתי"ח

בשל שביתה במעבדות צפויים שיבושים בכמה בתי חולים ומירפאות באיזור תל אביב; היום פועלים ב"מתכונת שבת" בתי החולים מאיר, גהה, שלוותה וטלביה

מאת עינה אירוני סופרת "הארץ"

מחריפים העיצומים במערכת הבריאות – היום ומחר צפויים שיבושים בבתי החולים באיזור תל אביב בשל שביתת עובדי המעבדות הרפואיות, ורופאי בתי החולים של קופת־חולים ממשיכים בעיצומים. היום ישבתו בתי החולים "מאיר" בכפר סבא ובתי החולים הפסיכיאטריים "גהה", "שלוותה" ו"טלביה". בתי חולים אלו יופעלו היום במתכונת שבת ומרפאות החוץ של בתי החולים ישארו סגורות.

בתי החולים "סורוקה" בבאר־שבע ו"העמק" בעפולה עבדו אתמול במתכונת שבת. בבתי־חולים אלה בוצעו אתמול רק 10 ניתוחים דחופים לעומת עשרות ניתוחים המבוצעים בהם מדי יום.

מעבדות בת"א מושבתות

עובדי המעבדות, המיקרוביולוגים והביוכימאים, משביתים היום למשך 48 שעות את המעבדות הרפואיות בבתי החולים "איכילוב", "רוקח", "יולדות הקריה", ראשונה. כמו כן ישבתו המעבדות במרפאות באיזור תל־אביב של קופת־חולים כולל מרפאת "זמנהוף", המעבדות למרפאות הציבור של משרד הבריאות ומעבדות למחקר ופיתוח באוניברסיטת תל־אביב.

מטה השביתה שיחרר מהשביתה ביצוע בדיקות של הפריות מבחנה בבית־חולים הקריה, ואת בנק הדם. במעבדות בתי־חולים יבוצעו רק בדיקות דחופות. מטר מתכבסים עובדי המעבדות של קופת־חולים "מכבי" ביפו עם ראשי הארגון. כפי גישה זו יוחלט עם עובדים אלה מצטרפים לשביתה באות סולידריות. ההסתדרות של המיקרוביולוגים והביוכימאים דורשים משא־ומתן ידי־דחי. בתחילת שבוע הבא, ישבתו המעבדות בבתי החולים ובמרפאות בגוש דן, בבתי החולים "תל השומר", "בילינסון" והמעבדות במרפאות האיזוריות.

הדיונים בין הנהלת הקופה לבין הרופאים נמצאים עדיין במבוי סתום. הרופאים לא נענו לפניית מ"מ יו"ר הנהלת קופת־חולים, ד"ר אשר פורת, לשוב לשולחן הדיונים. הם ממשיכים לדרוש לחתום איתם על הסכם שיבטיח הפעלת חדרי ניתוח ומרפאות במשמרת שניה, וההתחייבות על מועד הפעלת ההסכם.

ד"ר פורת אמר כי הסכסוך נובע מדרישת הרופאים להפוך הסכם לחיסול תורים של 9,000 ניתוחים אלקטיביים להסכם שכר חדש. קופת־חולים סיכמה עם הרופאים על תשלום עבור ניתוח שיעשה בשעות אחר־הצהרים כעבודה נוספת במטרה לחסל את התורים לניתוחים האלקטיביים.

לא יהיה הסכם חדש

לדבריו, הרופאים רוצים לחתום איתם על הסכם לעבודה קבועה במשמרת שניה של ניתוחים והפעלת מרפאות החוץ כדי להבטיח תוספת שכר לכל הרופאים בכל המקצועות.

"הסכם כזה", מציין ד"ר פורת, "חורג מכל מינהל תקין וקופת החולים לא מסוגלת ולא מורשת לחתום עם רופאים או כל סקטור אחר על הסכם שכר חדש."

ד"ר פורת הוסיף כי הרופאים עושים טעות בכך שהם מחריפים את העיצומים. "יש הסכם שפותר בעיות ומבטיח השתכרות חד־פעמית מכובדת. אם הם ימשיכו בעיצומים הם יכניסו גורמים נוספים שיתחילו לבחוש במערכת ויגרום אי־נעימות לרופאים."

שני קצינים של שירות בתי הסוהר הותקפו על ידי עצורים ונפצעו

אחד מהם נדקר בחפץ חד; השירות לא פירסם התקרית עד שעיתונאים פנו בעניין

מאת ראובן שפירא סופר "הארץ"

התפרעות אלימה נוספת בשורת של התפרעויות אלימות בבתי־הכלא, היתה אתמול לפני הצהריים בבית המעצר המרכזי של שירות בתי־הסוהר ברמלה. שני קצינים מבית המעצר נפצעו: אחד מהם נדקר, והם נזקקו לטיפול רפואי.

דובר שירות בתי הסוהר לא פירסם את הידיעה על התקרית החמורה במשך שעות רבות, ורק לאחר שהדבר נודע לעיתונאים שפנו אליו, ניאות לפרסם אמש פרטים על התקרית. על־פי הודעת הדובר, אתמול ב־10:30 בבוקר ערך מפקד אגף העצורים בבית המעצר על־שם רוני ניצן ביקורת שיגרתית. המפקד, בישר־משנה רפי לויאשווילי, הגיע לאחד התאים שבו נמצאים שבעה עצירים. הוא ביקש מהם לקום ולהתפקד, אך אלה סרבו. הקצין קרא לעזרתו את קצין הביטחון, כלאי יצחק שביצקי, וכשזה ביקש מהעצירים לקום מהמיטות, הם התנפלו עליו לפתע, והחלו להכות בו בפניו באגרופים.

הם גם השליכו כיסא על גבו של הקצין לויאשווילי. הסיבה להתפרעות אינה ידועה. אך הקצין נדקר ביד, כפי הנראה על־ידי פיגיון או חוקן שהיה בידי אחד האסירים.

אל מקום התקרית חשו מפקד בית המעצר, סגן גונדר שלמה טוויזר, וכוח סוהרים. על־פי גירסה מוקדמת של הדובר, שהוחלפה מאוחר יותר ב"שימוש בכוח", הם השתמשו בגז מדמיע לפני שעלה בידם לדכא את המהומות. הסוהר שנדקר הועבר מיד לקבלת טיפול רפואי במרפאת הכלא. בבית המעצר הוכרז מצב חרום; העצירים המתפרעים בודדו בצינוק. המשטרה נקראה למקום ונגד המתפרעים נפתחו תיקים פליליים.

באחרונה היו מספר פעמים מהומות אלימות בכמה בתי־כלא, ובשני מקרים בכלא באר־שבע דקרו אסירים סוהרים. לפני כמה שבועות הוכה מפקד בית המעצר ברמלה, סגן גונדר טוויזר, על־ידי עציר, במהלך התפרעות אלימה באחד האגפים, שבמהלכה דקרו עצירים עציר אחר.

המשטרה: דרוויש הטיח ראשו בכביש ולא הוכה על ידינו; דרוויש מכחיש

דוברת המשטרה: גירסת המתלונן פורסמה בעיתונות בסיוע מתווכים שפעלו ממניעים מסוימים ★ ידידו טוענים: לא נחקרו כל העדים לאירוע והופעלו לחצים על עדים; המשטרה פינתה אותו מדירה שפלש אליה כלחץ נגדי לתלונתו נגדה

מאת ראובן שפירא סופר "הארץ"

בתום בדיקה של יום וחצי הודיעה משטרת תל־אביב כי אין שחר לטענותיו של אחמד דרוויש, נגר מיפו, הטוען כי הוכה באכזריות על־ידי שוטר מתחנת יפו בליל שבת האחרון, וכתוצאה מהמכות נגרם שבר בצלעותיו. דרוויש עומד על גירסתו, למרות הודעת המשטרה.

אתמול מסרה דוברת המשטרה בתל־אביב: "דרוויש אותר בגינת [illegible] נלקח לכיוון רכב המשטרה. בהגיעו לרחוב זרק עצמו לארץ בנוכחות עדים, אחרים, והטיח ראשו בכביש. השוטרים השתלטו עליו והוא נלקח לתחנת המשטרה ביפו. במטרה להאשימו כחוק, לאחר שגרושתו התלוננה כי תקף את בתה. בשלב זה, לאחר התערבות ידיד משפחה, ביקשה האשה שלא למסור תלונה בכתב, ולהסתפק באזהרת החשוד. לנוכח זאת הוא הוזהר ושוחרר לביתו. מבדיקה שנערכה מתברר שאין יסוד לטענת דרוויש שהופעל נגדו כוח או איום כלשהו ברכב המשטרה או בתחנת המשטרה ביפו.

"לפי המידע שבידי המשטרה נולדה גירסתו של דרוויש, כפי שהוצגה בעיתונים, בתיווכם של אנשים מסויימים הפועלים כיום כמתווכים בין נוכים בפוטנציה לעיתונאים ומתוך טעמים מסויימים מאוד. בגמר הבדיקה יועבר כל החומר [illegible] דרוויש, בגין תקיפה בנסיבות מחמירות כלפי בתו."

"חלמיש" פינתה מדירתו

מקורבי דרוויש אמרו אתמול בתגובה כי חקירת המשטרה בתלונה לא היתה ממצה, לא נחקרו כל העדים ואף הופעלו לחצים על אנשים שגבו מהם עדויות על־ידי קצינת המשטרה שחקרה את התלונה. לדבריהם, דרוויש מוכן להיחקר בפוליגרף על אמיתות טענתו שהוכה.

אתמול בבוקר הגיעו לביתו של דרוויש ברחוב עבודת ישראל 7 ביפו אנשי חברת "חלמיש", מלווים בשוטרים, פינו אותו מהדירה ואטמו אותה, בטענה שדרוויש פלש אליה שלא כחוק. דרוויש טוען כי פינויו מהדירה היה התנכלות מכוונת של השוטרים, בשל תלונתו על המכות, וכי בידיו אישורים שהוא מתגורר בדירה כחוק, ואף שילם דמי [illegible] חלמיש, דרוויש התגורר אמנם בדירה במשך כמה שנים, אולם לפני שש שנים מצאו רופא ומהנדס, שנשלחו מטעם החברה, כי הדירה אינה ראויה למגורים. לאחר החלטתם פונו דרוויש ואשתו לשעבר מהדירה, ולאשה אף ניתנה דירה באזור הרחובות הסמוכים. לדבריו, לפני זמן קצר פלש דרוויש לדירה ללא אישור, ואנשי החברה אף פינו אותו לפני כחודש, אולם הוא חזר לשם שנית.

דרוויש הועבר לחקירה למשך כמה שעות אתמול בתחנת המשטרה ביפו בעניין הפלישה.

בעניין זה מסרה דוברת המשטרה בתל־אביב כי חברת חלמיש הגישה תלונה בתחנת המשטרה ביפו נגד דרוויש, בגין השגת גבול ופלישה לדירה שבבעלות החברה. הדירה היתה פנויה ואטומה עד לפלישה, [illegible] המשטרה רק סייעה [illegible] לפינוי. נגד דרוויש נפתח תיק בחשד של השגת גבול וגניבת חשמל.

מקורביו של דרוויש טענו אמש כי הפעלת חברת חלמיש נגדו נעשתה לאחר שקצין משטרה בכיר ממשטרת יפו איים שלשום על דרוויש שהוא יפעיל את חברת חלמיש לפנותו מדירה, בעקבות תלונתו שהגיש נגד השוטרים.

"גיל פרישה קבוע הוא אבסורד שיש להעבירו מהעולם" טוען השר יעקבי

מציע גיל פרישה גמיש ותשלום שכר לקשישים תוך קיזוז גימלת הזיקנה שלהם ★ מנכ"ל מישען: מאות קשישים ממתינים להיכנס למוסדותינו ויש לנו 120 מקומות פנויים אך איננו יכולים לקלטם בגלל מחסור באנשי צוות

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ"

שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, יתבע לאפשר גיל פרישה גמיש ואחיד לגבר ולאשה – תוך קביעת הגיל המינימלי והמקסימלי לפרישה, כשלעובד הזכות לבחור את מועד יציאתו לגימלאות.

יעקבי משמש יו"ר המועצה הציבורית ליד המטה לייעול המשק הציבורי במשרד הכלכלה, בנושא הערכות הגורמים לטיפול באוכלוסיית הקשישים בישראל. לדבריו, גיל פרישה קבוע הוא אבסורד שיש להעבירו מן העולם, שכן הוא גורם לבזבוז אדיר של משאבי כוח־אדם, בעלי מיומנות, יכולת וניסיון מצטברים.

הוא הציע להגמיש את חוק הפנסיה, ולאפשר את המשך העסקתם של עובדים שהגיעו לגיל פרישה, ומחורים להמשיך בעבודתם. עובדים אלה יקבלו את דמי הביטוח הלאומי, ואילו המעסיק ישלים את הכנסתם עד לשכר שהשתכרו ערב הפרישה.

גידול מהיר של קשישים

מנהל מכון "ברוקדייל", ד"ר ז'אק חביב, אמר כי מספר הגימלאים בני 65 ומעלה הוא כ־400 אלף איש ואישה. קצב גידול אוכלוסיה בגיל 75 ומעלה בישראל הוא המהיר ביותר בעולם המערבי.

משה יהודה, מנכ"ל "משען", העריך כי בעוד שלוש שנים תזדקק אוכלוסיית הקשישים הסיעודיים ותשושי הנפש לכ־20 אלף מיטות. היום יש בנמצא 8,800 מיטות בלבד. לדבריו, לא ברור מאין ניתן יהיה לענות על הביקוש למיטות.

הוא ציין כי ב"משען" מצויות 120 מיטות פנויות, שלהן יש ביקוש של מאות קשישים, אך לא ניתן לאייש מיטות אלה בשל המחסור החמור באחיות ובמטפלות.

בסיכום הדיון המליצה המועצה כי עקב המחסור החמור בכוח אדם סיעודי, יגויסו השירות הלאומי בנות כוחות עזר לטיפול באוכלוסיית הקשישים. המועצה גם המליצה להגביר שיתוף הפעולה בין הגורמים הסיעודיים השונים לגופי הגימלאים, לשם טיפול בגימלאים עצמם.

כן סוכם כי הרשות לתכנון לאומי וכלכלי במשרד הכלכלה תגבש המלצות בתחומי המדיניות הלאומית, ההכוונה, הפיקוח והמבנה הארגוני של מסגרות הטיפול באוכלוסיה המבוגרת. ההמלצות יובאו לדיון בממשלה.

נגנב כסף מקופת צדקה בבית כנסת

מאת סופרת "הארץ" בשרון

400 שקל נגנבו אתמול לפנות־בוקר מקופת צדקה בבית כנסת ברמת השרון.

אלמונים פרצו לבית הכנסת ברחוב רבנו תם. הם חדרו למקום דרך חלון לא נעול, וגנבו כסף מקופת צדקה במקום.

יהי אור!
"אגד"
קורא לכל הנהגים
להדליק מחר את אורות הרכב
בין 7 ל־9 בבוקר

union bank בנק אגוד

הודעה ללקוחות

החל מיום א' ה־4 באוקטובר 1987, תועלה הריבית הבסיסית במוסדנו בשעור שנתי של 2.4%.
לאחר ההעלאה האמורה תגיע הריבית הבסיסית הדביטורית במוסדנו החל מ־22.4% על בסיס שנתי דהיינו ריבית אפקטיבית שנתית של 24.72%.

עיריית הרצליה

הודעה

עירית הרצליה מודיעה בזאת על הארכת מכרז מס' 87 28 אחזקת 8 רמזורים במרחב הרצליה לחודש ימים. התאריך האחרון להגשה 30.10.87.

אלי לנדאו ראש העיר

רופאים מנו למי אסור לצום

מאת עינה אירוני סופרת "הארץ"

הצום ביום הכיפורים אסור על חולי סכרת, חולי לב אחרי ניתוח, אנשים הסובלים מהפרעות קצב, או מקבלים תרופות נגד קרישת דם, חולי כבד, כליות או מושתלי כליות וכבד וחולים הסובלים מלחץ דם גבוה – כך קבע צוות מומחים של קופת־חולים הכללית במסגרת הקו הפתוח שקיימה אתמול הקופה בנושא תרופות וצום.

הצוות ציין כי לקיחת תרופות עם רבע כוס מים אינה נחשבת לשבירת צום. ד"ר יאיר ירושלמי, רופא משפחה בקופה, ציין כי הפסקת תרופות כמו תרופות לייצוב לחץ דם, עשויה לגרום לתהליך הפך ולכן לא מומלץ להפסיק את השימוש בה. לעומת זאת יש תרופות שניתן להפסיק ליום אחד, אך רצוי להתייעץ ברופא המטפל.

הצוות יעץ לשתות בארוחה המפסקת ליטר וחצי נוזלים. רצוי שהארוחה המפסקת תהיה מאוזנת בשומנים, חלבונים וסוכרים. בתום הצום רצוי להתחיל לאכול בהדרגה.

צוות מומחים המליצו לחולי אולקוס לאכול במקרה של כאבים כדי לסתור חומצות או לחילופין לשתות במקרה של צרבת.

לנשים בהריון בחודשים האחרונים, החשופות יותר למצבים של ירידת סוכר ודופק מואץ, המליץ הצוות לא לצום.

ילדים טובים באמצע הכביש

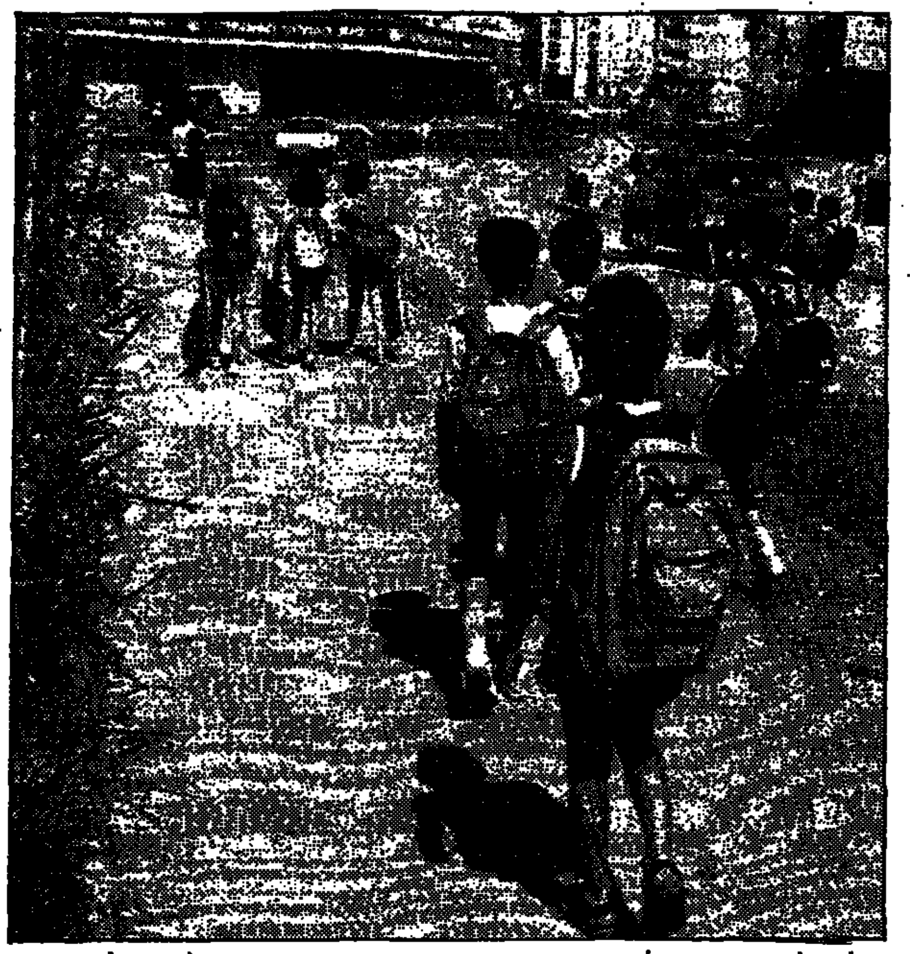

הולכים לבית הספר – על הכביש. זה קורה בוקר בוקר וצהריים צהריים, למאות ילדים – אך לא באשמתם. פשוט, אין מדרכות. המקום: פתח תקוה. רחוב הלוי בדרך המובילה לבית הספר הדר ולחטיבת הביניים והתיכון ישורון. כך קורה גם ברחוב המקביל, זליג בס. שאינו סלול, ובימי הגשם הוא ביצה. התלמידים צועדים בינות לגלי רכב רבים הנוסעים ברחובות אלה ומסכנים לא פעם את חייהם בכך. תושבים מהסביבה התריעו בעירייה על התופעה כבר לפני שבועות ארוכים, אך טרם קיבלו תשובה כלשהי. לפנייה שלי הגיב דובר העירייה: ברחוב זליג בס מתכננים לסלול כביש, אך לא ברור אם השנה או בשנה הבאה. לגבי רחוב הלוי, הנראה בצילום, הציע הדובר שנמתין לתשובה עד שהממונה על הנושא יחזור ממילואים. בינתיים, כל הרוצה לראות במו עיניו כיצד ילדים הולכים בכביש – מוזמן סמוך לשמונה בבוקר לרחוב הלוי בפתח תקוה. (כתבה: נורית אמיתי, צילום: עוזי קרן).

הרוגי תאונות הדרכים אתמול: אשה ושני פועלים מהשטחים

14 נפצעו בארבע תאונות ★ שר התחבורה: יש ריפיון של נהגי אוטובוסים לגבי הבטיחות

מאת איתן רבין ונורית אמיתי סופרי "הארץ"

בארבע תאונות דרכים נהרגו אתמול שלושה בני־אדם וארבעה עשר נפצעו.

אשה בת 50 נהרגה אתמול בתאונת דרכים בפתח־תקווה. התאונה ארעה בסביבות השעה 17:00 בדרך ז'בוטינסקי סמוך לקריית־מטלון ואזור התעשיה בפתח־תקוה. משאית פגעה בהולכת הרגל, ששמה עדיין לא נמסר לפרסום.

בתאונה שארעה בצומת גבעתי [illegible] אשקלון, בשמשאית [illegible] נהג בידי בן 48, ממושב עוצם. [illegible] רכב מסחרי פרטי [illegible] פועלים מהשטחים, נהרגו שני אנשים וארבעה נפצעו קשה.

באשקלון התנגש רכב פרטי עם רכב חונה, וכתוצאה מכך נפצעו ארבעה בני־אדם. מהמשטרה נמסר כי לנהג הרכב שהתנגש ערכו בדיקות דם, בחשד שהיה שיכור. ורוכב אופניים נפצע קשה

(ע). רוכב אופניים נפצע שלשום בצהריים באורח קשה בתאונת "פגע וברח" בצומת הרחובות חיל השריון וקיבוץ גלויות בתל־אביב.

ברוכב האופניים פגע רכב מסחרי, שנמלט מהמקום, בטרם היתה שהות לעדי הראייה לרשום את הפרטים. רוכב האופניים אושפז בבית החולים "וולפסון" בחולון.

המשטרה פונה לנהג רכב מסוג פולקסוואגן "טרנספורטר", שהיה עד לתאונה, להתקשר לפקד עידית חיי מענף התנועה, טלפון 5124666, ולמסור עדות.

[illegible]

(ע). נהג צבאי שהיה מעורב [illegible] בתאונת "פגע וברח", נידון אתמול בבית הדין הצבאי המחוזי צפון לשלושה חודשי מאסר בפועל ולשלושה חודשי מאסר על־תנאי למשך שנתיים, ורישיון נהיגתו נפסל לשנה אחת בפועל ולשנתיים על־תנאי.

הנאשם הובא לדין לאחר שבתחילת נובמבר אשתקד, באחד מרחובותיה הצרים של נהריה, היה מעורב בתאונת־דרכים, פגע ברוכבת אופניים שהגיחה מבין מכוניות חונות, ונמלט מהמקום.

קורפו קורא לאגד ודן להגביר הבטיחות בדרכים

(עש"ת). הקואופרטיבים "אגד" ו"דן" נקראו היום על־ידי שר התחבורה חיים קורפו לפעול להגברת מודעות הבטיחות של הנהגים באוטובוסים, במאמץ לצמצם את התאונות הנגרמות על־ידי אוטובוסים.

בפגישה שקיים השר עם יו"ר מזכירות אגד שלמה [illegible] מזכירות דן, יוסי הורוביץ, [illegible] האוטובוסים. אמר קורפו כי ניתן להבחין לאחרונה בהתפרקות ובריפיון כללי של נהגים בתחום הבטיחות, הפוקדים גם את נהגי האוטובוסים. "יש לפעול לנהגים לצאת מן השיגרה, ולהרבות במבצעים שידרבנו את הנהגים לעירנות רבה יותר", אמר.

עוכב צו הגירוש נגד ההונגרי רז'ו רץ; בינתיים – במעצר

אשתו, נגה דרומירץ, מבקשת להשהות גירושו כי בכוונתה להגיש תביעה להתרת נישואין ולתבוע ממנו מזונות

(ע). צו הגירוש מהארץ של ההונגרי רז'ו רץ עוכב אתמול למספר ימים נוספים, בשלב זה, מאחר שהיועץ המשפטי לממשלה טרם הספיק להגיב על צו הגירוש הזמני שהוצא נגד האיש שלשום.

רץ נמצא עתה במעצר, לאחר שהפר את תנאי השחרור שניתנו לו לפני מספר חודשים. רץ, ההונגרי הנחשב ל"עבריין בינלאומי", שישב בארץ במאסר בשל עבירות שביצע, שוחרר לפני מספר חודשים, אחרי שהתחתן עם בת נהלל, נגה דרומי־רץ, ונולדה להם בת, כיום בת חצי שנה.

התנאי לשחרורו מהכלא היה שלא יעזוב את מושב נהלל, שם מצא את ביתו, ליד אשתו והבת; אלא שכעבור מספר חודשים הוא עקר לתל־אביב. בעקבות זאת נעצר רץ לפני ימים מספר, והוצא נגדו צו גירוש מן הארץ.

פרקליטי אשתו ביקשו לעכב את גירושו, בטענה כי נוגה דרומירץ מתכוונת להגיש תביעה להתרת נישואין מבעלה, והיא חוששת שאם יסולק מהארץ לא תוכל לעלות על עקבותיו. כמו כן, בדעתה לתבוע מזונות ממנו.

שופטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב, רות שטרנברג־אליעז, הוציאה צו עיכוב זמני והעידה את כל הצדדים לדיון אתמול בצהרים. בסיומו נענתה לבקשת היועץ המשפטי לממשלה לדחות את מתן ההחלטה עד שיספיק להכין את נימוקיו להתנגדותו לעיכוב הגירוש, ולקבוע דיון מחודש.

בתשובה לשאלת השופטת, אמר רז'ו רץ (שדיבר אנגלית) כי אינו רוצה לעזוב את המדינה. לטענתו, הוא לא הפר את תנאי שחרורו מהכלא, אלא עזב את תחומי מושב נהלל, רק כשקיבל אישור לכך מצד אשתו.

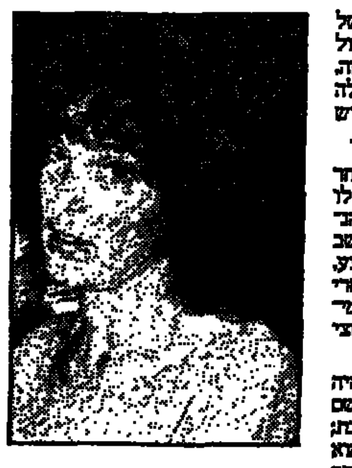

נגה דרומירץ בבית המשפט אתמול (צילום: עוזי קרן)

הוכשל ניסיון להבריח מטוס לחו"ל על רקע סכסוך עסקי

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

נסיון להבריח מטוס מישראל לבריטניה, לאחר פריצה למשרדי חברת תעופה בהרצליה וגניבת ספרי המטוס שלשום בלילה, עומדים במרכזו של סכסוך בין חברת התעופה "שחף" לחברת "יורו־אייר" מבריטניה. "יורו־אייר" מאיימת לקרקע מהלילה כחוצות את אחד משני מטוסיה הגדולים מסוג "בנדר־נטה" של חברת "שחף" אותם חכרה מהחברה הבריטית. שני המטוסים משמשים לביצוע טיסות שכר פנים־ארציות של "שחף" לאילת.

היום אמור לפוג תוקף הארכת אישור ההפעלה של אחד משני המטוסים – מתוצרת ברזיל ובעלי 18 מושבים – שניתן ל"שחף" על־ידי מנהל התעופה האזרחית במשרד התחבורה.

שלשום בלילה הגיע לשדה התעופה דב בתל־אביב נציג של החברה מבריטניה, שביקש להטיס מישראל את אחד משני המטוסים הנתונים במחלוקת. מודיעין שדה התעופה לא אישר את ביצוע הטיסה המבוקשת לנמל התעופה בקפריסין, ומשם ללונדון – מתוך ידיעה שהמטוס שייך לחברת "שחף".

המחלוקת המשפטית בין החברה בעלת המטוס לחברת התעופה בישראל היא על רקע עסקי.

אתמול בבוקר גילה מנכ"ל "שחף", יוסף הדרי, כי משרדי חברתו בהרצליה נפרצו, ונגנבו מהם ספרי התחזוקה של המטוס, שניסו להוציא בלילה הקודם מישראל.

אתמול הוגשה על כך תלונה רשמית למשטרת הרצליה, והדרי אף ביקש מהמשטרה להוציא צו עיכוב יציאה מהארץ נגד נציגי החברה מבריטניה. מנכ"ל "שחף" האשים אתמול בגלוי את חברת התעופה "ארקיע", כמי שעומדת מאחורי צעדי החברה מבריטניה, שנועדו לדבריו לפגוע בעסקיו.

מנכ"ל "ארקיע", יוסף רזה, מסר בתגובה כי "מנכ"ל שחף מחפש בכל לו אשמים לקשיים שאליהם נקלעה חברתו". לדבריו מדובר בהאשמה חמורה, שעליה יצטרך הדרי לתת את הדין בבית המשפט.

עורך את העמוד: אוריאל רייכנלד

החוק מחייב מורי נהיגה להגיש תלמידים למיבחן

(ע). מורי בתי־ספר לנהיגה חייבים על פי צו פיקוח על מצרכים ושירותים להגיש תלמידים למבחני נהיגה. מי שלא עושה כן עובר על החוק – כך הודיע דובר משרד התחבורה בתגובה על הודעת מורי הנהיגה כי לא יגישו תלמידים למבחנים.

"פעולה זו היא על גבם ועל חשבונם של תלמידים הממתינים לתורם להיבחן ששילמו במיטב כספם עבור לימודיהם בבתי הספר לנהיגה. התלמידים יפגעו על לא עוול בכפם על־ידי פעולה זו של מורי בתי הספר לנהיגה", הדגיש הדובר.

בעניין המבחנים עצמם, הודיע דובר משרד התחבורה, כי למרות הפגרה המאורגנת של כל משרדי הממשלה בחול המועד סוכות יתקיימו בתקופה זו מבחני נהיגה מעשיים ויסייעו לכך גם 20 בודקים נוספים.

יוקדמו תשלומי הביטוח הלאומי בגלל סוכות

מאת מנחם הורוביץ סופר "הארץ" בצפון

תשלומי הביטוח הלאומי ישולמו כבר בתחילת שבוע הבא לאחר שכל עובדי הביטוח הלאומי יצאו לחופשת חג הסוכות.

מנכ"ל הביטוח לאומי, מרדכי ציפורי, הודיע כי הוא נענה לפניית נכבדים דרוזים ומוסלמים ומעתה לא יהיו יותר פעולות אכיפה לחייבים כספים בתקופת החגים בדיוק כפי שהדבר מתבצע במיגזר היהודי.

חריש ביקש להאריך תוקף הסגרת נקש כדי לסיים ההליכים בביה"ד הרבני

(ע). היועץ המשפטי לממשלה ביקש אתמול מבית המשפט העליון להאריך בעוד 30 יום את תוקף ההכרזה על ויליאם נקש כבר־הסגרה.

היועץ המשפטי, יוסף חריש, קובע בפנייתו לבית המשפט העליון כי תוקף ההכרזה על נקש כבר־הסגרה יפוג ב־4.10, והוא מבקש להאריך את תוקפה עד 3 בנובמבר.

הארכה זו דרושה, לטענת חריש, כדי לסיים את ההליכים בבית הדין הרבני.

העציר הובא לבדיקה רפואית וברח בקפצו מקומה שלישית

(ע). אורזאד כרים (20), החשוד בהתפרצויות, חמק אתמול ונמלט לאחר שהערים על שוטר שליווה אותו לבדיקה רפואית במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה.

העציר הובא בשעות הצהרים לבית החולים לבדיקה רפואית כשהוא כבול באזיקים. השוטר הצמיד את אחד מכבלי היד של העציר לשולחן אוכל בקומה החמישית של בית החולים על־מנת להתקשר ליחידתו. העציר ניצל את "פסק הזמן", הצליח להשתחרר מכבליו, ירד בגרם המדרגות של בית החולים לקומה השלישית ומשם קפץ לקרקע בלי שנפגע.

משטרת חיפה פתחה במצוד אחר העציר הנמלט, ומינתה קצין בודק לחקור את נסיבות הבריחה.

אשה ועוברי אורח לכדו בהרצליה חוטף ארנק משכם

מאת סופרת "הארץ" בשרון

תושב שכם כבן 20 נעצר כחשוד בחטיפת תיק. העציר ניגש לתושבת הרצליה בת 35 שהמתינה בתחנת אוטובוס ברחוב יהושע בן־נון בעיר. הוא חטף את ארנקה ונמלט.

האשה רדפה אחר חוטף ארנקה. תוך כדי כך הצטרפו אליה שני צעירים נוספים שלכדו, בסופו של דבר, את החוטף. המשטרה שהגיעה למקום עצרה אותו. התיק הכיל 80 שקל ומסמכים.

תיירת השתוללה בהגיעה לנתב"ג ואושפזה בבי"ח

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תעופה

תיירת יהודיה כבת 40, בעלת דרכון קנדי, החלה להשתולל בנמל התעופה בן־גוריון בלוד זמן קצר אחרי שבאה ארצה, ואושפזה שלשום בלילה בבית החולים לחולי־נפש בבאר־יעקב.

התיירת הגיעה לישראל בטיסה של חברת התעופה "קל־ים" מהולנד. היא ירדה מכבש המטוס, עברה את ביקורת הדרכונים, יצאה אל מחוץ לאולם הנוסעים והחלה פתאום להתפרע: היא נטפלה לאנשים שהלכו סביבה [illegible] עליהם בדלי סגריות.

כוח משטרה הוזעק למקום ונאלץ להשתלט על האשה המשתוללת. היא הועברה להסתכלות בבית החולים לחולי־נפש בבאר־יעקב. שם הוחלט לאשפזה.

המשטרה תפעל בתוקף נגד "פנטזיות" בישובי ערבים

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ" בשרון

משטרת מרחב השרון תפעל בחומרה נגד "פנטזיות" בחתונות בכפרים ערביים. באחרונה ארעו מספר מקרי ירי במהלך חתונות בכפרים ערביים בשרון. באחד המקרים, בראשית השבוע, נפצע באורח קשה נער מכפר סירה, סמי בישרה, ואושפז במחלקה לטיפול נמרץ בבית החולים בילינסון בפתח־תקוה, לאחר שנורה בראשו.

לאחר מקרה זה נערך חיפוש נרחב באזור הכפר ואותרו כמה כלי נשק, שלושה מהם הודו בחקירה בירי במהלך החתונה.

קצינים בכירים במרחב השרון הזהירו בימים האחרונים את אוכלוסיית הכפרים באזור השרון מפני הישנות מקרים של ירי במהלך שמחות, ירי הידוע בשם "פנטזיה". החשודים בירי שגרם לפגיעה בנער ישפטו במסגרת שיפוט מהיר, לאחר שיוודעו תוצאות הבדיקה הבליסטית.

(ע). אין זה המקרה הראשון שתושבים תמימים נפגעים באורח אגב מיריות שמחה בחתונות. בשנה האחרונה נורו באזור המשולש בדרך זו שלושה אנשים, שניים מהם נפצעו קשה ואחד מהם נפטר.

סטודנט פנה לבג"צ: לשנות סדרי בחינה בראיית חשבון

(ע). סטודנט לראיית חשבון מבקש מבג"צ להורות למועצת רואי החשבון להקים ועדת בוחנים עצמאית הבלתי תלויה שתבדוק את הבחינות לקבלת רשיון לראיית חשבון.

הסטודנט, שמואל אוזמן מתל־אביב טוען בעתירתו, כי בחינות המועצה נועדו להגביל את מספר הנכנסים למקצוע דבר הנוגד כללי מינהל תקין.

הסטודנט טוען כי אם תעבור בדיקת הבחינות לגוף עצמאי לא תוכל המועצה לנהוג בצורה כזו. העותר מבקש מבג"צ שיורה למועצת רואי החשבון לפנות לראשי מוסדות אקדמיים בארץ שיהיו חברים באותו גוף עצמאי.

כמו כן, מבקש העותר לבטל את החלטת מועצת רואי החשבון שהגבילה את הגשת העירעורים על תוצאות הבחינות לשני ערעורים בלבד. העתירה הועברה לעיונו של שופט תורן והוא הוציא החלטת ביניים.

מגוון – קרן נאמנות

דיקלה
חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ
מנהל הקרן

בנק כללי לישראל בע"מ
נאמן של הקרן

הודעה

בהתאם לסעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח–1968 ניתנת בזה הודעה כי ביום 30.9.87 פורסם תשקיף בדבר הנפקת מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 0.001 שקל חדש ע.נ. כל יחידה בתעודות השתתפות על שם בנות 1000 יחידות או כפולה של 1000 יחידות לתעודה המוצעות תמורת תשלום מחירן היסודי בתוספת שיעור הוספה של 0.5% כמפורט בפרק 1 לתשקיף החל מיום 1.10.87 ועד ליום 30.9.88.

עותקים מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, הבנקים הסוחרים בניירות־ערך ואצל סוכני ניירות־ערך החברים בבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

את הבקשות לרכישת היחידות המוצעות יש להגיש למנהל הקרן באמצעות הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, סניף ראשי תל־אביב, רחוב אחד העם 9 תל־אביב.

עותק מהתשקיף והעותק מההיתר לפרסומו נמסרו לרישום אצל רשם החברות.

הודעה זו איננה מהווה הזמנה לציבור

صبكنا من الاجل

חדשות כלכלה

מפעל שימורים שפשט רגל התגלה כ"תרנגולת המטילה ביצי זהב"

לאחר שהופעל על ידי כונס נכסים במשך שנה הרוויח מיליון דולר

מאת אברם צדר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מפעל "פריניר" לייצור שימורי עגבניות, המופעל זה שנה על ידי כונס נכסים, יסיים שנה זו — להפתעת כולם, ובעיקר להפתעת הנושים — עם רווח שוטף של למעלה ממיליון דולר, כך עולה מהדו"חות הכספיים השוטפים של המפעל.

מחזור העסקים של המפעל פושט הרגל יגיע השנה לקצת למעלה מ־11 מיליון דולר, מהם כשמונה מיליון דולר יצוא.

מפעל פריניר, ליד צומת גולני, הוא אחד ממפעלי אירגון הקניות של מושבי הצפון, ונמסר לפני למעלה כשנה לידי כונס נכסים, לאחר שהארגון והמפעל הסתבכו בחובות שלא היו מסוגלים לפרוע. בית המשפט מינה אז, לפי בקשת בנק לאומי, שהיה הנושה העיקרי של פריניר, את עו"ד אפרים בנודליץ ככונס הנכסים. באותו זמן היה המפעל צפוי לסגירה, ו־400 עובדיו לפיטורין.

לאחר לבטים רבים הוחלט, על־פי הצעתו של עו"ד ישראל גפני, שהבנק הטיל עליו לפקח על כינוס הנכסים, להמשיך ולהפעיל את פריניר ולמכור אותו, בבוא הזמן, "כעסק חי ופעיל". בעקבות הצעה זו בנה למפעל מנכ"ל חדש, ונמשכה הפעלתו כ"ג'וינט ונצ'ר", עם מפעלי הדס (העוס־קים באותו תחום) שבדרום הארץ. עתה, שנה לאחר כינוס הנכסים, מתברר כי המפעל כ"עסק חי" הוא עסק רווחי מאד.

למכור את המפעל

אולם למרות זאת, הנושים אינם מעוניינים להחזיק בו, ומנסים למכרו לכל המרבה במחיר. עו"ד גפני אישר שיש עניין למכור את המפעל, אך סירב למסור פרטים נוספים.

על־פי אומדנים, אירגון הקניות שפשט רגל השקיע בזמנו במפעל — בערכים ריאליים — כ־15 מיליון דולר. הנושים מקווים לקבל עתה "כסף" עבור המפעל לפחות מחצית סכום זה.

חוגים שונים, הקשורים לפריניר, הגדירו את המפעל "כתרנגולת המטילה ביצי זהב"; אולם למרות זאת, גם הרווחים שיצבור המפעל בשנה הנוכחית וגם הרווחים העתידיים, לא יספיקו לכסות אפילו חלק קטן מסך כל החובות של אירגון מושבי הצפון.

לטענת אותם חוגים, היקף החובות של אירגון הקניות של מושבי הצפון מגיע כיום ל־220 מיליון דולר לפחות. סכום זה כפול מהאומדנים ששימשו בזמנו את ועדת רביד לקביעת היקף הסיוע הדרוש למושבים שבמצוקה.

אלי כהן, מנכ"ל אי.די.בי ויו"ר בנק דיסקונט לשעבר:

בנק ישראל היה צריך להתערב כדי למנוע העלאת הריבית במשק

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

בנק ישראל היה צריך להתערב כדי למנוע את הצורך בהעלאת שיעור הריבית במשק — אמר אתמול אלי כהן מנכ"ל משותף בחברת אי.די.בי. שהיא חברת האם של בנק דיסקונט.

זו הפעם הראשונה שכהן מתבטא בנושאים בנקאיים מאז פרש מראשות בנק קבוצת דיסקונט ביחד עם בני משפחת רקנאטי בעקבות המלצות ועדת בייסקי.

מנכ"ל חברת אי.די.בי. התייחס בחומרה להעלאה הצפויה בשיעורי הריבית הדביטורית בעקבות החלטת בנק לאומי להעלות את הריבית. להערכתו תיאלץ מערכת הבנקאות להעלות את הריבית בגלל גרעונות נזילות זמניים של 300 מיליון שקל, שהם שוליים ביחס לכלל האשראי במשק המתקרב ל־10 מיליארד שקל. לדעתו, בנק ישראל חייב למצוא מקורות חלופיים. העלאת שיעור הריבית מסוכנת דווקא כעת שכן המדינה נמצאת במצב שבו היא צריכה למחזר חובות בעקבות פדיון המניות הבנקאיות בסוף אוקטובר.

שמירה על שערי ריבית, אמר כהן, מסטלת את היציבות במשק וגם אם ההעלאה היא מוצדקת אין לאפשר זאת מאחר שהיא מייקרת את עלות מיחזור ההון. לדבריו המדינה תמצא שהיא ממחזרת חוב בריבית גבוהה. העלאת הריבית גם מקשה על החזר חובות ואין בכך כדי למנוע את הגידול באשראי.

בגלל אשראי ללקוחות

גורמים בבנק ישראל הביעו אתמול את תקוותם ששאר הבנקים לא ילכו בעקבות בנק לאומי שהעלה את ריבית החובה על מש־כות היתר ב־0.15 אחוז, וכן הם מקווים שבנק לאומי עצמו, לאחר תקופת זמן קצרה ושיפור מה בגר־עונות הנזילות שלו, יבטל את ההעלאה ויגבה ריבית כפי שהיתה עד היום (העלאה של שיעור הריבית הבסיסית, "פריים" ב־0.15 אחוז לחודש תעלה את הריבית מ־1.25 אחוז ל־1.4 אחוז, ובמונחים שנתיים — מ־15 אחוזים לשנה ל־16.8 אחוזים).

בבנק ישראל אומרים שגרעונות הנזילות אליהם נקלע בנק לאומי ושאר הבנקים נובעים מהגדלה יתרה של האשראי שמוענק ללקו־חות דבר שהגדיל את עלות המקורות של הבנקים.

תעשיינים נגד הריבית

(עו). חזי . גוטמן, מנהל אגף הכלכלה בהתאחדות התעשיינים, פנה לבנק ישראל בבקשה לנקוט צעדים שימנעו מהבנקים להעלות את הריבית במשק.

גוטמן טוען כי הנתונים הכלכליים במשק אינם מצדיקים העלאת שיעורי רבית מכיוון שלא חל שינוי במגמת הביקוש לאשראי, לא חל שינוי במדיניות המוניטארית של בנק ישראל אשר ממנה מתחייבת העלאת הריבית, ואין שינוי בציפיות האינפלציוניות בציבור.

"כל העלאה בשיעורי הריבית במשק בתנאים הקיימים", טוען גוטמן, "נובעת כנראה משיקולי ריווחיות של המערכת הבנקאית, הפוגעת בתיפקוד המערכת העיס־קית". לדבריו העלאת ריבית שאינה נובעת מכוחות ביקוש והיצע בשוק יכולה לשמש מאיץ לאינפלציה ויש בתופעה זו סכנה רבה.

עלייה בריווחי בנק דיסקונט גרמה עלייה של 577% בריווחי אי.די.בי.

רפאל רקנאטי צופה שבקרוב ייפתח מו"מ על מיבנה השליטה על מערכת הבנקאות

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הרווח הנקי של חברת ההשקעות "אי.די.בי.", שהיא חברת האם של בנק "דיסקונט", גדל קרוב לפי שישה במחצית הראשונה של 1987, והסתכם ב־30.5 מיליון ש"ח לעומת ארבעה מיליון ש"ח וחצי בתקופה המקבילה בשנה שעברה, עלייה של 577%.

השיפור ברווחיות נבע משיפור בתוצאות העיסקיות של בנק "דיס־קונט". הבנק תרם לקבוצה 68% מרווח שלה לעומת 28% בתקופה המקבילה אשתקד. 25% מרווחי "אי.די.בי" נובעים מרווח ההשקעות הלא בנקאיות "אי.די.בי. פיתוח" והיתרה 7% מרווחי "אי.די.בי" עצמה.

ההון העצמי של החברה גדל והסתכם ב־939 מיליון ש"ח לעומת 907 מיליון ש"ח בסוף 1986. למרות השיפור בתוצאות התשואה על ההון על בסיס שנתי עדיין נמוכה ומגיעה ל־6.7%.

רקנאטי משבח הממשלה

יו"ר מועצת המנהלים של החברה, רפאל רקנאטי, כותב בדו"ח שהוא מצפה כי "בקרוב יפתח מו"מ בעניין מבנה השליטה על מערכת הבנקאות לקראת פדיון מניות ההסדר".

רקנאטי מחמיא למדיניות הממ־שלה בתחום הכלכלי ואומר ש"הש־מירה על איזון תקציבי תוך הפעלת רפורמה בשוק ההון תרמו לשמירת היציבות במשק וסימנים ראשונים של צמיחה עולים מנתונים שפור־סמו לאחרונה על־ידי בנק ישראל".

הרווח הנקי של חברת "אי.די.בי. פיתוח" הסתכם במחצית הראשונה של השנה ב־11.3 מיליון ש"ח לעומת 5.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

המרוויחה המרכזית של "אי.די.בי. פיתוח" היא חברת "כלל ישראל" שתרמה 31% מרווחי החברה. 29% ניתרמו על־ידי חברת פי.אי.סי. 19% על־ידי השקעות דיסקונט ושיעור דומה על־ידי "אי.די.בי. פיתוח" עצמה.

ההון העצמי גדל והסתכם ב־486 מיליון ש"ח לעומת 477 מיליון ש"ח בסוף 1986. התשואה על ההון העצמי בחישוב שנתי הגיעה ל־4.73% לעומת 2.3% בתקופה המקבילה בשנה שעברה.

הסנה מכרה למשקיע חוץ חצי ממניות מנורה שהיו בידיה

מאת אריה לביא
סופר "הארץ"

חברת הביטוח "הסנה" מכרה מחצית ממניותיה בחברת הביטוח "מנורה" בסכום של 2.45 מיליון דולר. "הסנה" רכשה לפני כמה שנים כ־22% אחוז ממניות חברת "מנורה" הנמצאת בשליטת משפחת הירשפלד. לאחרונה הגיעה "הסנה" למסקנה שעדיף לה לממש חלק ממניות אלה במטרה לשפר את נזי־לות החברה.

החברה מכרה מחצית ממניות "מנורה" שברשותה, להרברט כהן, איש עסקים מהולנד. כהן, המתגורר לסרוגין בהולנד ובישראל, הוא בע־ליה של חברת ההשקעות "סטוקס", וברשותו חברות נוספות בענף המחשבים הפועלות בהולנד ובאיטליה.

המפקח על הביטוח במשרד האוצר, יהודה דרורי, אישר את העיסקה על־פי מוזרי הבורסה. יצוין שכהן הוא ידיד אישי של יו"ר מועצת המנהלים של "מנורה", דוד הירשפלד, עימו התייעץ לפני ביצוע העיסקה. בעבר כבר רכש כהן מיקצת ממניות "מנורה".

אלפי עובדים חסרים לקטיף ולטקסטיל

מאת סופר "הארץ"

אלף עובדים חסרים במפעלי הטקסטיל, ועיקר המחסור הוא בקרי־ית־גת, יבנה, דימונה, תל־אביב ומגדל העמק — כך מתברר מסקר שערכה חברת "אראראס".

החברה מציינת כי ענף זה מעסיק כבר היום כ־300 עובדים זרים. כן נמצא כי קיים מחסור של כאלפיים עובדים לעונת הקטיף השנה.

כמה מאות עובדים חסרים גם בענף הדפוס וענף היהלומים.

עובדי אל על: יחסי העבודה בחברה מעורערים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

בפגישה בין נציגות עובדי החברה לבין השר קורפו אתמול בירושלים התריעו נציגי העובדים על מצב יחסי העבודה המעורערים בין ההנה־לה לעובדים, יחסים העלולים להביא להידרדרותה.

לטענתם, התקשורת בין ההנהלה לעובדים עוברת דרך בית המשפט ובודדים, ואם יימשך מצב זה תקלע החברה למצב חמור.

שר התחבורה השיב כי הוא מנוע מלהתערב אישית בנושא יחסי העבודה בחברה ואמר שלא יחסוך מאמץ לקדם ולפתח את החברה, אולם היא חייבת להיות אמינה כאשר הראגה לנוסע חייבת להיות בעדיפות עליונה.

המשא־ומתן על הסכם עבודה חדש בין הטייסים להנהלה נקלע למבוי סתום.

ערך את העמוד: אוריאל רייכנר?

האוצר: סירוב איגודים לחתום על הסכמי שכר — בעייה של ההסתדרות

מאת דן מגיד סופר "הארץ"

במשרד האוצר רואים בסירובם של איגודים והסתדרויות המסתפחות להסתדרות הכללית בעייה שעל ההסתדרות לפתור בעצמה, כמי שחתומה על הסכם בשם האיגודים הללו בפני המעסיקים הציבוריים.

אחד מסעיפי ההסכם שנחתם ביום ראשון קובע שהמעסיקים לא ייענו לתביעות שחורגות מההסכם, וההסתדרות מצידה מתחייבת שלא לתמוך בתביעות כאלו מצד איר־גונים שחתמו על ההסכם, ואף מאלה שלא חתמו עליו.

מבחינה זו, סגורה הדרך בפני האיגודים למשא־ומתן ישיר עם המעסיקים עד לתום מועד תחולת הסכם זה, 31.3.88. באוצר מקווים שבדומה למקרים רבים בעבר, תצי־ליח ההסתדרות לשכנע איגודים ממורמרים להצטרף בסופו של דבר להסכם, וכך ייחסכו שיבושים והשב־תות במשק.

מכירת המזגנים עלתה ב־35% השנה

מאת יונתן שרמן

מכירות המזגנים בישראל גדלו השנה בכ־35% ומספר היח־ידות שנמכרו הגיע לשיא של 50 אלף יחידות ובשווי כולל של כ־65 מיליון דולר. חצי מכלל המכירות היה במהלך ארבעת חודשי הקיץ.

נא רשמו לפניכם:
החל מהיום
מספר
הפקסימיליה
של שופר-סל:
03-9241227
שופר-סל ההיפרכל

הנבחרים!

Regata.Duna.Uno '88

רגאטה:
1300 - 5 הילוכים/אוטומטית - סלון וסטיישן
1500 - אוטומטית - סלון
1600 - 5 הילוכים - סלון וסטיישן

במבצע
רגאטה 1600 - 5 הילוכים
27,354.- ש"ח

חדש!

דונה:
ההצלחה החדשה של המכוניות המשפחתיות.
קומפקטית, אלגנטית, מודרנית, מהודרת וחסכונית.
פיאט דונה - 60 1100 סמ"ק (סלון)
פיאט דונה - 60W.E. 1100 סמ"ק (סטיישן)
פיאט דונה - 70 1300 סמ"ק (סלון)
פיאט דונה - 70W.E. 1300 סמ"ק (סטיישן)

במחיר היכרות
החל מ- 22,470.- ש"ח

אונו:
903 • 1000 • 1100 • 1300 וכן אונו טורבו 1300 סמ"ק.

במבצע
אונו 903 - סטינג
19,115.- ש"ח

פיאט. מילת מפתח

FIAT

הנבחרים של פיאט 1988
מכוניות המבצע באספקה מיידית

המחירים כוללים מע"מ. ללא הובלה ואביזרי רישוי, לפי מחירון החברה מס' 4/88 מיום 6.9.1987

חברת התעופה האמריקאית
NORTHWEST
מציעה כרטיסי טיסה
מסביב לעולם
ב- 1150 £*

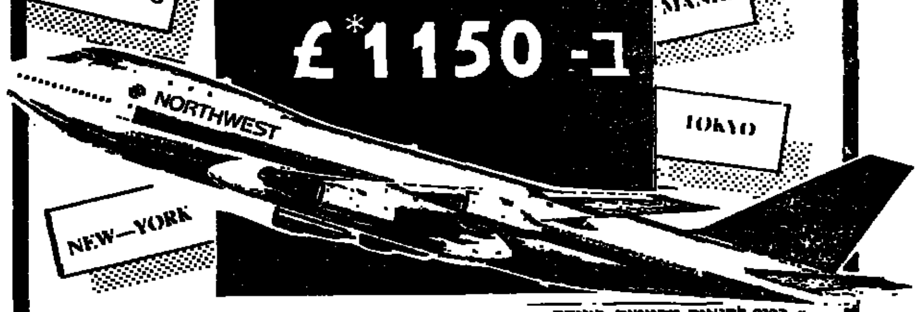

* כפוף לתנאים מסוימים, בינהם:
● הכרטיס מתחיל ומסתיים בלונדון (אינו כולל את הקטע תל-אביב/לונדון/תל-אביב)
● הכרטיס כולל את אירופה, אסיה, המזרח הרחוק וארה"ב.
● **מסביב לעולם כולל ניו־זילנד ואוסטרליה: 1540 £**
● הטיסה מסביב לעולם היא בחברת נורתווסט ובשיתוף אחת מ־16 חברות תעופה נבחרות
● מספר התחנות בלתי מוגבל (תחנה אחת בכל יעד מכסימום 4 תחנות בתוך ארה"ב)
● תוקף הכרטיס מ־6 חודשים ועד 12 חודשים בהתאם לחברות התעופה שנבחרו.
● מחיר הכרטיס יתורגם לדולר ארה"ב ביום הכירטוס.
● על הכרטיס חלים דמי ביטול.

פרטים בכל משרדי הנסיעות או במשרד החברה
NORTHWEST
תל־אביב, רח' בן־יהודה 17? טל. 295153, 03־201718 ● חיפה, רח' משה אהרן 1, טל. 04־661543.

פרסום לאור

פוליטיקה
עתון פוליטי ישראלי

הזמנה

שולמית אלוני
יצחק גורן גורמזאנו
ירון לונדון
יורם קניוק
בהנחיית
גדעון סאמט
דנים בנושא

מיהו ישראלי

עם הופעת הגיליון החדש של "פוליטיקה"

הדיון יתקיים בגלריה "בוגרשוב", רח' בוגרשוב 60, ביום ה', 1 אוקטובר 1987, בשעה 20.30.

יהי אור!
"אגד"
קורא לכל הנהגים
להדליק מחר את אורות הרכב
בין 7 ל־9 בבוקר!
פרטים בעמוד 16

האיגוד העולמי ליהדות מתקדמת
בית שמואל
Beit Shmuel

מפגש ספרותי עם הסופר דן סרי
על ספרו "ציפורי הצל"
מנחה: שלי אלקיים.
הערב, יום רביעי 30.9.87 שעה 20:30 ב"בית־שמואל" (מאחורי בנין היברו יוניון קולג') רח' ולנברג 7 ירושלים.
טל: 203456־9
— הציבור מוזמן —

הארץ

יום ד' ז' באלול תשמ"ח
30 בספטמבר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212, מקס' 810012 – טלקס 33748
ירושלים: רחוב החבצלת 2 טל' 02־224245־6 ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב גורדאו 20 טל' 04־661166־8 ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן עורך המשנה: מתי גלן
סגני עורך: משה ורדי, מיעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

תהליך השלום אינו בגניזה עמוקה

אם מזכיר המדינה של ארה"ב רוצה לדון בביקורו במוסקווה על צעדים הכרוכים בפיקוח על החימוש האסטרטגי וצמצומו – אין לו מה לחפש בירושלים, קהיר ורבת־עמון. אולי נודע משקל מסוים לדיעותיהם של ישראלים, מצרים וירדנים בעניין מלחמת איראן־עיראק, אבל ספק רב אם כדי לשמוע אותן יטרח ג'ורג' שולץ לבקר בשלוש בירות באזורנו. אפשר להסביר ביקור זה בכוונה כי מזכיר המדינה מעוניין להיוודע ממגע אישי עם מנהיגי שלוש המדינות – ולא רק מדיווחי השגרירים – אם יש סיכוי לפעילות למען פתרון הסכסוך הערבי־הישראלי, ומה הדרך המבטיחה את מירב ההצלחה.

ראש הממשלה מיהר להצהיר כי גם ביקורו של מזכיר המדינה האמריקאי לא ירכך את התנגדותו לרעיון הוועידה הבין־לאומית. כלומר, אין ספק ליצחק שמיר כי שולץ מבקש להשפיע עליו שיחדל להרעיש עולמות נגד רעיון זה. אם ישאל השואל, למה חותר שולץ בביקורו בארץ, בא שמיר והקדים לו תשובה: שולץ רוצה בוועידה בין־לאומית, ואין השעה מוקדמת בעיני שמיר להבהיר לו כי את היעד הזה לא ישיג מידיו.

יתכן כי שולץ ינצל את שהותו גם כדי להחליש את התנגדות הממשלה לעסקת־הנשק שמתכננת ארה"ב עם סעודיה. אבל בראש מעייניו תעמוד השאלה, כיצד לקדם את תהליך השלום. שולץ יאזין לדיעותיו של שמיר בדבר ועידה אזורית, אוטונומיה נוסח קמפ דייוויד וכל דבר אחר שראש הממשלה ישטח לפניו. ואולם על ליבנו של רעיון הוועידה הבין־לאומית אין להאמין כי יוותר.

ראש הממשלה הרגיש בנוח מאז עלה בידי ח"כ משה ארנס להניא את מזכיר המדינה האמריקאי מכוונתו לבקר באזור, לפני חודשים אחדים. החלטת שולץ לבוא לארץ, והדווקא לפני צאתו לביקור בברית־המועצות, השביתה את שלוותו ומכאן תגובתו העצבנית. בעקבות מנהיגם, התעודדו גם תומכי הליכוד מהערכת המצב שעל־פיה אין ההנהגה האמריקאית צפויה להתפנות לטיפול רציני בבעיה הערבית־הישראלית, שעתיד הפלשתינאים תופס בה מקום בולט מאד. התחושה כי אין לליכוד סיבה לדאגה, עד לבחירת הנשיא האמריקאי הבא, השפיעה במידת־מה גם על אורחים אחרים והחלישה את נכונותם לתמוך ביוזמתו של שמעון פרס. תמונה זו עשויה להשתנות עתה. נראה כי המשימה לקדם את השלום באזור אינה נשמרת בגניזה כה עמוקה בוואשינגטון, כפי ששיוו לעצמם אנשי הליכוד בחודשים האחרונים.

משבר שלזוויג הולשטיין

התפטרותו של אווה ברשל, ראש ממשלתה הנוצרי־הדמוקראטי של מדינת שלזוויג־הולשטיין, מעמידה במשבר את מפלגתו. גם במישור הרפובליקה הפדראלית. שר האוצר הפדראלי, גרהארד שטולטנברג, קודמו של ברשל בשלזוויג הולשטיין, הוזעק מוועידת קרן המטבע העולמית בוואשינגטון כדי לנסות ולטפל במשבר העשוי להשפיע גם על היחסים בין המפלגה הנוצרית־הדמוקראטית לבין המפלגה הליבראלית.

ברשל התפטר בעקבות גילוייו של מי שהיה יועץ עיתונות שלו, שהאשים את ראש המפלגה ב"טריקים מלוכלכים" ובהפצת השמצות־כזב נגד ביורן אנגהולם, ראש המפלגה הסוציאל־דמוקרטית המתחרה. ההשמצות נסבו על חיי המין של אנגהולם ועל התחמקותו מתשלום מס [illegible]

הנוצרים־הדמוקראטים איבדו את הרוב בפרלמנט המדינה וירדו ל־33 מושבים כנגד 36 מושבים לסוציאל־דמוקראטים. הם הביעו כי עם ארבעת קולות הליבראלים והימנעותו (לפחות) של קרל־אוטו מאייר, הציר היחיד של המפלגה הדנית, ישמרו על ראשות הממשלה. בפרוץ שערוריית ברשל, מעכבים הליבראלים את תמיכתם בנוצרים־הדמוקראטים, ועתה, משהתפטר ברשל, גברה סכנת הקיפאון, כאשר יצטרכו לבחור בראש ממשלה חדש, בימים הקרובים.

מוכיחים מחויבות

ביקורו של ג'ורג' שולץ במזרח התיכון אינו בעל תכלית מעשית אלא נועד יותר להמחיש את נחישותה של ארה"ב לתרום לתהליך השלום. הסובייטים הנושפים בעורפה ושנת הבחירות המתקרבת אינם מנותקים מהמחווה

מאת צבי בראל

ואשינגטון

ההודעה על ביקורו של שולץ במזרח התיכון והמיוחד בישראל מונחת זה כמה חודשים במגירות מחלקת המדינה ללא שימוש. כמה פעמים המליץ ריצ'ארד מרפי לשולץ לנסוע לישראל. שולץ עצמו חכך בדעתו לא פעם מתי יגיע המועד המתאים ביותר, ואילו הדוברים הרשמיים הסתפקו בהודעה הבלתי מחייבת שלפיה "שר החוץ מוכן תמיד לנסוע למזרח התיכון, אם יסתבר שהביקור יתרום לתהליך השלום". שעה קלה לאחר ההודעה הרשמית על הביקור שאלתי את אחד הפקידים במחלקת המדינה אם הוא צופה לפריצת דרך. אם חל איזה שהוא מפנה. האיש השתהה מעט בטרם ענה ולבסוף שאל: "איך אתה מאיית בדיוק את המלים פריצת דרך?"

ובכל זאת מדוע עכשיו? את שולץ הרי אפשר פחות מכולם להאשים בחוסר ריאליזם או באופטימיות־יתר, ולכן אין לחשוד בו כי הוא מצפה שעצם הופעתו בישראל תשנה את דעתו של ראש הממשלה נגד רעיון הוועידה הבין־לאומית. מה גם שיועצו האישי ועוזרו המיוחד צ'ארלי היל לא הסתיר ממנו היכן עומד שמיר. היה מי שגרס כי שיחותיו של שר החוץ פרס עם עמיתו הסובייטי אדוארד שוורדנאדזה והפרסום הרב סביב מה שהוגדר שינוי עמדותיה של בריה"מ, הם שהאיצו את הביקור. אבל עמדות אלה אינן שונות ממה ששמע מרפי בחודש יוני מעמיתו ולאדימיר פוליאקוב, כמה שאמרו דיפלומטים סובייטיים בכירים לעמיתיהם האמריקאיים בהזדמנויות אחרות, וממה שדיפלומט סובייטי בכיר אמר ל"הארץ" לפני כשלושה שבועות.

העובדה שהסובייטים נכונים להסתפק בייצוג פלשתיני שאינו אש"ף אך מוכר על־ידי אש"ף, שהם לא יטרפדו או יטילו וטו על ההחלטות של הוועידות הבין־מדינתיות, ושהם נכונים לקבל משלחת ירדנית שתכלול גם פלשתינאים כנציגת "העניין הפלשתיני", איננה חדשה. החידוש נמצא אולי בכך, שבפעם הראשונה מועברת עמדה זו פורמלית משר חוץ סובייטי לשר חוץ ישראלי.

לאן מקדם חידוש זה את התנועה כולה? "לשום מקום" אומרים האמריקאים. "כל עוד אין שמיר מוכן לסטות מעיקשותו וכל עוד אין הסובייטים עונים על תנאיה של ישראל, המקובלים על ארה"ב: יציאת יהודים וחידוש יחסים דיפלומטיים – אנו נמשיך להסתובב סביב זנבותנו".

לצבור יוזמות חיוביות

אם משב רוח סובייטי חדש איננו מה שמריץ את שולץ, מציעים פקידים אמריקאים בתור תשובה לבחון מה שקורה במזרח התיכון בכלל. ארה"ב שקועה עמוק במפרץ הפרסי, בריה"מ זוכה בשל כך להישגים מדיניים באזור, היא קושרת קשרים חדשים עם עומן, ירדן ומצרים ומתחילה אף לארוג קשר חדש עם ישראל; באו"ם סופגת ארה"ב מפלה מידי הסובייטים שהתנגדו להחלטה להטיל אמברגו על איראן, התחושה היא שכל ידייה הנוספת מהנוכחות האמריקאית במפרץ פוגעת דווקא בוואשינגטון. גם מכירות הנשק למדינות ערב ידידותיות, המהווה המסורתית של קשרי אינטרסים, עולות עתה על שרטון לנוכח התנגדות שכ־לים ישראל וידידיה על גבעת הקפיטול. המוצא הכמעט יחיד לשפר תדמית אמריקאית זו הוא לשלוח אישיות רמת־דרג, כדי "להוכיח מחויבות ותמיכה".

"הוכחת המחויבות" היתה בימים האחרונים לסיסמה, שהממשל משתמש בה ברוחב לב. שר ההגנה קאספר ויינברגר יצא לסיור במדינות המפרץ ובמצרים "כדי להוכיח את מחויבותה של ארה"ב להגנת המדינות". הנשיא רייגן אמר באו"ם כי "ארה"ב ממשיכה להיות מחויבת לתהליך השלום", ושר החוץ שולץ יוצא לישראל, לירדן ולמצרים כדי להוכיח בגופו מחויבות זו.

אם אמנם תרמו הסובייטים במשהו לביקורו של שולץ דווקא עכשיו, הרי זו אותה נשיפה של "הוכחת מחויבות" בעורפם של האמריקאים. גורם מדרבן אחר נעוץ בצורך של ממשל רייגן להתחיל לצבור מלאי של יוזמות חיוביות, שאותן יוכלו הרפובליקאים להציג בפני הבוחר בעוד חמישה־עשר חודש. המלאי לפי שעה דל. ההאשמות על אוזלת־ידו של הממשל ועל מחדליו רק הולכות ומצטברות. לפיכך, כאשר אין אפשרות להשיג הישגים, חייב הממשל לפחות "לרשום" שנעשה ניסיון; ואת הרישום הזה יעשה שולץ באזור.

עיתוי נוח

שולץ, שנמנע מלבקר בישראל כאשר שמעון פרס היה ראש ממשלה ובכך מנע ממנו גיבוי נחוץ, שמשך ידו מרעיון הביקור בתחילת דרכה של ממשלת שמיר, כדי לא להתעמת עם המציאות הפוליטית הישראלית – מגיע דווקא בשעה ששמיר יושב איתן על כיסאו ובתוך עמדותיו, וכאשר הסיכוי להזיזו מהן שואף לאפס. אבל המועד מתאים לשולץ. עולה כמובן השאלה, באיזו מידה מסכן שולץ את מעמדו, אם ייצא בידיים ריקות מישראל. גם לעניין זה הקדיש הממשל מחשבה מעמיקה, ומועד הביקור מצביע על כך שהוא ייערך בעיתוי הנוח ביותר לממשל, גם אם לא יועיל במיוחד לתהליך השלום.

שולץ יבקר תחילה בישראל ורק אחר כך בירדן ובמצרים. כך יוכל להציג בפני מנהיגי ירדן ומצרים לפחות את המאמץ שהשקיע כדי לשכנע את ישראל, ויראה שהמחויבות המפורסמת עדיין בעינה. המשך יבקר בבריה"מ ומשם ייצא עם סיכום על הסכם לחיסול הטילים לטווח בינוני, הישגו הגדול של ממשל רייגן אשר ימקד אליו את כל כלי התקשורת העולמיים וידחוק את הביקור במזרח התיכון לקרן זווית. כישלון בישראל לא יהיה נושא מרכזי, ובכל מקרה מובטחת לשולץ הצלחה בהמשך מסעו.

למרות זאת, אין הנימוקים האמריקאיים וסיבותיו של שולץ לביקור צריכים להיות גורם בהתייחסות לביקור. הוא ראוי להאזנה לדעותיו והצעותיו, לפחות באותה מידה של רצינות שבה האזין לנימוקי סירובו של שמיר כאשר זה ביקר אצלו בוואשינגטון. הוא מטריח עצמו לישראל לא כדי לבקש מישראל לעשות לו טובה, אלא כדי לנסות לשכנע אותה לקבל את עזרת ארה"ב בתהליך השלום. השאלה איננה, אם כן, באיזו מידה זקוקה ארה"ב להצלחתו של שולץ, אלא באיזו מידה זקוקה לה ישראל.

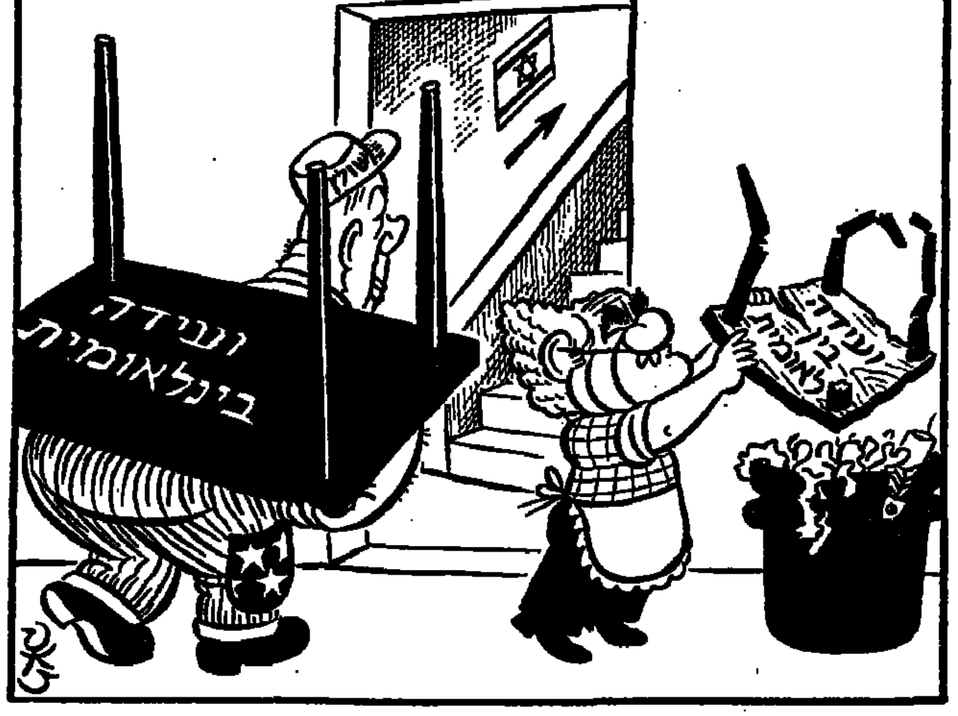

שרון, שור מועד

מאת גדעון סאמט

הוא כליכוד נרעש, אריק שרון, מסגנון הדיבור כלפיו בממשלה. הייתי כמעט אומר רחמנות עליו, אלמלא דווקא בו התעוררה מידת הרחמים: על עזר וייצמן "אשר פרס לדבר, ולא בעדינות. לא נותר בו מאומה, חבל". בשרון נותר עוד הרבה. מלבד זה.

בין השאר, יש בו התכונה של שור מועד, אותו בעל־חיים משתולל, לפי המשנה, שנגח פעם אחר פעם ובעליו הוזהר כבר שלוש פעמים. מועד בריבוע, שרון. הוא הוזהר פעמים רבות יותר. ויש בו גם תכונתו המובהקת של הדמאגוג, שזיוף בפיו נשען תמיד על זיכרונם הקצר של מאזיניו.

לכן, כאשר שרון מדבר, עצה טובה היא לחזור מיד את הזיכרון.

הוא כליכוד נעלב כשוייצמן איים לגנוף אותו מהממשלה. רגע, רגע, מה זה מזכיר לנו? את ממשלת בגין וסגנו יגאל ידין. את שרון צועק לידין: היום אני אפשיט אותך ערום ועריה על שולחן הממשלה. וזה עוד לא כלום: הוא העלה לפסגות בלתי־נודעות את גסות־הרוח־והדיבור בממשלה. לבן התכוון על שקראו לו רוצח, בגלל לבנון. אבל שיח־הדמים לא סר מעל שפתיו. בישיבת השבוע חזר אליו שוב. הוא צרח אל וייצמן: אתה נותן חיפוי לרצח.

* * *

קמטו את המצח, מה זה מזכיר לכם? את שרון, מזיע ועצבני, מאשים את שמעון פרס ומפלגתו בעידוד לרצח יהודים. לפי הגיונו המיוחד של אביר המלחמה הקלוקלת, ניסיון להשכנת שלום מצד אישים נמהרים כפרס כמוהו כהזמנה לרצח.

לפני שנתיים אמר על פרס שעמדתו רופסת וחסרת כבוד עצמי. הוא התכוון למאמציו הבלתי נלאים לקדם את תהליך השלום; אבל אם, כניגוד למנהגו, לא פרש או את תוצאות־הדמים, הוא עשה זאת כעבור שנה, לפני שנה בדיוק.

אתם זוכרים את דברי האיש הזה, דברי־פיגולים ממש? הפוגרום בבית הכנסת באיסטנבול, הסביר שרון, הוא התשובה לפלשתינאים ותומכיהם לתהליכי־השלום, לתוכניות שלום מפוקפקות ולוויתורים ישראליים, שהתפרשו כחולשה של ישראל והזמינו – הזמינו, אתם מבינים – תוקפנות של הטרור הפלשתיני. הוא נדרש להתנצל, אותה ינופף מן הממשלה, ולאחר שהתחמק [illegible] העורך שלו. כי הרי יש לנו עניין עם שור מועד.

יש סביבו הרבה רוצחים, עבריינים וסתם חלאות. יוסי שריד, כמובן. לפני כשנתיים אמר עליו שהוא רוצה להביא את האויב ללב תל־אביב. לא רק יגרום את הדבר הנורא, אלא ממש רוצה בו. מה זה אם לא כוונת רצח, רצח המוני. על מוטה גור אמר "שריף". על אבא אבן אמר: תמיד חיפש רווחים אישיים מהאסונות שלנו. ספסר מלחמות שעושה בספריו כסף מדם חללים.

גם העיתונות לא יצאה נקייה מהלהג המופקר שלו ואף מאשמת רצח. היא רעל, אמר עליה. ושוב חזר דימוי הירי־בים כקטלנים נפשעים בדמיונו הקודח של אדם שמוחו מלא תמונות הריגה ודם. ומי שמע על סכנתה הנוראה הזאת של העיתונות? לא תאמינו, ודאי שכחתם: החיילים בלבנון אמרו לו. אבל כנראה לא אלה ששרו שם "רד אלינו אווירון/ קח אותנו ללבנון/ נילחם בשביל שרון/ ונחזור בתוך ארון". ואת הנסיגה הנפשעת מלבנון תיאר כסיבה להריגת שלושת החיילים בלבנון החודש. ומי אשם בנסיגה אם לא תוקעי הסכין בגב – באופוזיציה ובתקשורת.

ולא רק דימויי־מוות יש במחסן הביטויים שלו. כתבו מפיו שאמר על הממשלה שהיא רצה ברגליים פתוחות אל הערבים, הוא תיקן: בזרועות פתוחות, אמר, לא ברגליים. כך או אחרת, כל צעד שמאלה מפנו לקראת הסדר מדיני מביא אל מול עיניו תמונות מוות ורצח, תיאורי רפיון ודלדול איברים. גם הכנסת סוף בשב"כ לאחר מסע של זיופים והסתרת־עדויות התגלגל לו ברפיון ובמחיר־דמים.

זהו עולם רוחני חולני כמעט אשר בו ממלאים תפקיד מרכזי יסודות מסוכנים: עירוב האמת בשלטון, [illegible] עיוות דמאגוגי של עובדות, יצירת הקשרים סותרי־דגנות בין דעות יריביו ובין טרגדיות אנושיות, תיאור גורלם הנורא של קורבנות טרור כתוצאה של מחדלי הממשלה. הסתה וליבוי יצרים. שרון הוא מבטאו הראשי של אותו כיוון מחשבה נחות ברחוב הישראלי המתרגם את חוויותינו הקשות לשנאה עיוורת: לערבים, לפוליטיקאים, לעיתונאים, לאנשי שמאל, אשר אצלו הוא כל מה שמצדה מהאגף הימני והניצי ביותר של חרות.

* * *

הדבר הנורא הוא לא רק שדברים האלה יוצאים מפיו של פוליטיקאי ישראלי בכיר, אלא שיש להם אוזניים כרויות לא מעטות. ולאו דווקא בסמטאות האפלות ביותר של שוקי־הדעות הישראלי. הנה אהוד אולמרט, לכאורה קצת מיושב יותר, מזדרז לומר השבוע שיש "גרעין של אמת" בדברי שרון. איפה הגרעין? בטענה שרוצחים יהודים בחוצות ולא נעשה דבר? שרק מחדל ביטחוני יכול היה להביא את המדינה "למצב השורר היום"? שזרועות הביטחון לא נוקטות את כל הפעולות המתבקשות? ואולי יסיר אולמרט את המסווה הדיבוני שלו ויאמר לאילו פעולות בדיוק הוא מתכוון. כי רפאל איתן כבר אמר: "לירות במקום" בכל ערבי שבכביש נמצא אפילו מקל.

איש מסוכן, שרון, בעיקר כיוון שלא רק על אוזניים ערלות נופלות מלותיו. ולכן צריך לתפוס אותו במלים, כל פעם מחדש, לבחון אותן טוב־טוב ולהיזכר בקודמותיהן. ולחשוב מה היה קורה אילו, עוד לפני מלחמת לבנון, מנחם בגין היה עומד מאחורי הוראתו הנשכחת לשרון: "שבעתי איומים... עכשיו אני מדבר ואתה תשתוק".

ירושלים: אחת, שתיים או שלוש

סטאטוס קוו יתקיים בין החרדים לערבים, אך לא בין החרדים לחילוניים

מאת אלישע אפרת

בלהט הוויכוח הציבורי על אופיה ובצביונה של ירושלים, כפי שהתנהל בשבועות האחרונים בפורומים שונים ובכלי התקשורת, הושם הדגש במיוחד ביחסי חילונים־דתיים בעיר. משום־מה נשכח פן נוסף במכלול זה, הוא ירושלים הערבית. בירושלים האחת, השלמה והמאוחדת כביכול, קיימות בעצם שלוש אוכלוסיות דומיננטיות, הן היהודית־החילונית, היהודית־חרדית והלא־יהודית, שהיא ברובה ערבית. לאוכלוסיות אלה אורח חיים שונה לחלוטין, אינטרסים חברתיים ותרבותיים שונים, אף שליטתה על טריטוריה [illegible] שלוש־מיני ירושלים. מן הראוי איפוא לבחון את אירועי השבועות האחרונים על רקע הנרחב העירוני כולו.

אוכלוסייה ושטח

על־פי מיפקד האוכלוסין 1983 ואומדנים מאוחרים יותר, מונה אוכלוסיית ירושלים כ־446,500 נפש. בדיקת ריכוזי החרדים, החילוניים והערבים ב־84 התת־רבעים שבעיר מעלה, שהאוכלוסייה החרדית מונה כ־114,000 נפש, שהם 25% מכלל אוכלוסיית העיר או 35.6% מן האוכלוסייה היהודית. האוכלוסייה החילונית מונה כ־206,000 נפש, שהם 46.1% מכלל אוכלוסיית העיר או 64.4% מן האוכלוסייה היהודית, ואילו האוכלוסייה הערבית מונה כ־126,500 נפש, שהם 28.3% מכלל האוכלוסייה שבעיר.

נמצא איפוא שהאוכלוסייה החרדית קרובה בשיעורה לזו הערבית – כל אחת מהן מהווה כרבע מן האוכלוסייה הכללית – ואילו החילונית מהווה עדיין כמחצית מאוכלוסיית העיר. אולם יש לזכור, שבקרב האוכלוסייה היהודית היחס בין חרדים לחילוניים הגיע כבר ל־36:64. גם נמצא, שבשטח המוניציפאלי של העיר, המשתרע על פני 108,572 דונם, תופסים החרדים באותם תת־רבעים שבהם הם מהווים רוב, 14,082 דונם או 13% משטח העיר; החילוניים תופסים 44,836 דונם או 41.3% משטח העיר, ואילו לערבים 49,654 דונם, שהם 45.7% מן השטח. מכאן, שלחילוניים ולערבים שטחים דומים בהיקפם ואילו לחרדים טריטוריה מועטת יחסית.

שוה המעורבה

כאשר בוחנים את ההתפרסות המרחבית של שלוש אוכלוסיות אלה מתברר, שהן תפוסות בפסיפס מורכב של יחידות־שכנות. גוש חרדי־דתי דומיננטי נמשך בצפון העיר, בין הר נוף במערב ושכונת מעלות דפנה במזרח. מובלעות נוספות קיימות ברמות שבצפון ובגוש בית וגן – גבעת מרדכי בדרום. גוש חילוני דומיננטי נמצא במרכז העיר, בדרומה ובמערבה. "קו החזית" בין החרדים לחילוניים הוא הציר של רחוב יפו, בין בנייני האומה לבין שער יפו. לשתי אוכלוסיות אלה גם שלוחות טריטוריאליות מרוחקות יותר: לחרדים – שלוחות ברמות וברובע היהודי, לחילוניים שלוחות בנווה יעקב, בציר גבעת המבתר – הגבעה הצרפתית, בחלק מרמות ובגילה. לערבים יש רצף טריטוריאלי התובק את העיר מקלנדיה בצפון, הר הזיתים ממזרח ובית צפפא ושרפאת מדרום.

בקונפליקט הטריטוריאלי המשולש בירושלים נראות איפוא האפשרויות הסבירות הבאות: א. הרצף הטריטוריאלי הערבי הינו מוצק למדי וכל שינוי בו עלול לגרום לתגובות פוליטיות בעולם הרחב, ולכן לא ייפגע בדרך כלל, לא על־ידי החרדים ולא על־ידי החילוניים. גם אם החרדים ינסו לקחו בו, כפי שניסו זאת ברובע המוסלמי שבעיר העתיקה, ימנעו זאת מהם השלטונות בכוח. ב. המאבק הטריטוריאלי יתרכז בעיקר בין החרדים לחילוניים, או בין "הצפון" לבין "הדרום המערבי". ג. צירי ההשתלטות החרדית יהיו לעבר רמות על מנת לכבוש את השכונה כולה, וכן לעבר נווה יעקב, שהוא מובלעת חילונית ללא רצף. ד. "תיקוני גבול" חרדיים ייעשו לכיוון השכונה מסורה. ה. האחוזות חדשות בקודות־זוד חרדיות צפויות בין גילה לבין בית צפפא.

הסכנה לחילוניים

החרדים והערבים שונים, פחות או יותר, במספרם, דומים בשיעור הריבוי הטבעי, מקיימים אורח חיים נבדל, מסורתי, דתי ותרבותי ואף קיצוני במידה שווה בהגנה על זכויותיהם. אין לצפות שעיקר הקונפליקט בעתיד יתמקד בין שתי אוכלוסיות אלה. שאיפת ההתפשטות הטריטוריאלית של האוכלוסייה החרדית, הזקוקה לשטחים רבים לשם קיום אורח חייה, תופנה על כן לעבר האוכלוסייה החילונית, הדחוקה בין החרדים מצפון ובין הערבים ממזרח ומדרום. חולשתה של האוכלוסייה החילונית היא בכך, שאינה הומוגנית דיה בתוכה. קיים בה שיעור גבוה של דתיים־לאומיים־ציוניים וכן אוכלוסייה של יוצאי ארצות אסיה־אפריקה וספרדים, שאינה חרדית אך בהולט דתית־מסורתית.

הסכנה הרובצת לפתחם של החילוניים היא איפוא הן מחוץ והן מפנים. אם החילוניים עדיין רוצים לשרוד בעיר, הם חייבים לרכז את מאבקם על השליטה הטריטוריאלית, והחברתית התרבותית במתחם שבין רחוב יפו מצפון, גילה מדרום, עין כרם ממערב ותלפיות־מזרח ממזרח.

כאשר המדובר על סטטוס־קוו הוא יתקיים, ללא ספק, בין החרדים לערבים, אך לא בין החרדים לחילוניים. אם החילוניים לא ישכילו להגן על מעמדם בעיר, ירושלים אחת ספק אם תהיה להם: אך גם לא שלוש, כי אם שתיים – של חרדים ושל ערבים.

המבנה הדמוגרפי של ירושלים כיום

עייני חולין / אליהו סלפטר

מוכים בנשקם שלהם

המשבר ביצוא תעשיית הנשק הישראלית, שסביבת "סולתם" היתה מביטוייה הבולטים, נובע מקשיים גוברים למצוא שווקים עבור התוצרת הישראלית. אין זו תופעה ישראלית בלעדית, כפי שמציין השנתון האחרון של "סיפרי" (מכון מחקר השלום הבין־לאומי של שטוקהולם): עסקי המכירות בעולם סחר הנשק הבינ"ל הופכים למלוכלכים יותר, משום שמספר גדל של יצרנים ויצואנים רודפים אחרי שוק שהיקפו מוקפא.

למרות המלחמה המתמשכת בין איראן ועיראק, נעשית התחרות בשוקי הנשק קשה יותר משלוש סיבות:

- לרוב המדינות המתפתחות, העמוסות חוב חיצוני, יש כיום פחות כסף לרכישת נשק.
- מדינות מתפתחות בעולם השלישי פיתחו תעשיות נשק, ומתחרות עם היצרנים הוותיקים.
- מעצמות מערביות ומדינות אירופאיות "מכובדות" אחרות מוכנות עתה לספק נשק ללקוחות מפוקפקים, ולשווקים שסוכם על איסור מכירה לגביהם.

בהכרח ישראל מתווספים לאלה עוד שני גורמים: עם הקיצוצים בתקציב הביטחון, צה"ל הוא לקוח פחות טוב של תעשיית הנשק המקומית; ולמרות מספר עיסקות שנעשו מאז, לרבות עיתונות־חוץ איבדה למעשה תעשיית הנשק הישראלית, עם נפילת השאה, את השוק האיראני החשוב.

היקף יצוא מערכות נשק עולמי גדל אשתקד במקצת, בחישוב של אספקה והזמנה, מ־30.2 מיליארד דולר ב־1985 ל־31.4 מיליארד ב־86'. מעצמות־העל עדיין דומיננטיות בשוק, אך חל שינוי בכיווני האספקה: מעצמות־העל הגדילו את מכירותיהן לבעלות־בריתן בנאט"ו ובברית־ורשה, המדינות בשתי הבריתות הגדילו את המכירות למדינות העולם השלישי.

בנתוני אספקה, צעדה אשתקד בראש ארה"ב עם 10.4 מיליארד דולר, ובריה"מ במקום השני עם 9.9 מיליארד דולר. ב־1985, לעומת זאת, היתה בריה"מ במקום הראשון עם 11.1 מיליארד דולר וארה"ב שניה עם 9.1 מיליארד. צרפת במקום השלישי עם 4.2 מיליארד, בריטניה רביעית עם 1.9 מיליארד. ב־1986 עלתה סין למקום החמישי עם 1.2 מיליארד (לעומת 863 מיליון ב־85'), אחריה מערב־גרמניה (870 מיליון), העולם השלישי (772 מיליון), איטליה (327 מיליון) וי"אר־ורות" שביצוא קפצו מ־938 מיליון ב־85' ל־1.8 מיליארד אשתקד. "שוק" למדינות נאט"ו, בריה"ורשה וסין, יצואני הנשק הגדולים הם ברזיל וישראל. שתיהן ביחד מכרו בשנים 82'–86' כמחצית מכל הנשק שנמכר ע"י מדינות מחוץ לנאט"ו, בריה"ורשה וסין, נאמר ב"סיפרי".

אחת התוצאות הלא־צפויות של הרדיפה אחר שוקי נשק עלולה להתגלות במפרץ הפרסי. חלק מהסירות המהירות, שהמשמרות המהפכניים חימשו במכונות ירייה ומטילי רקטות, מכרה לאיראן צרפת – והן עלולות לפגוע בספינות צרפתיות המאבטחות במפרץ. אחת השערוריות המרעישות עתה את איטליה, ששיגרה שולות מוקשים למפרץ, הוא הגילוי שהיא סיפקה לאיראן, בחשאי, כמות גדולה של מוקשים וחומרי־נפץ. אין להוציא שהאיראנים יהססו מלהשתמש בנשק אמריקאי מ"אירנגייט" בהתנגשות עם כוחות ארה"ב. וישראל לא תצטרך להיות מופתעת אם תגלה שלידי חיזבאללה בדרום־לבנון הגיע חלק מנשק, שלפי מקורות חוץ ישראל סיפקה לאיראנים במסגרת העיסקה המשולשת.

יהודי הקנאות החרדית

העליה בתביעות ובתוקפנות החרדים בישראל באחרונה אינה מקרית ובלתי־מוסברת. אף אם אפשר לסווגה כחלק מהתגברות הקנאות הדתית העוברת על חלקים גדולים של העולם המוסלמי, שחומייני הוא סמלם ונושא דגלם הבולט ביותר, יש לקנאות החרדית־היהודית גורמים משלה, שהם ישראליים בעיקרם. ניתוח גורמים אלה והכוונה להתעמת איתם, נותנים את התקווה היחידה להצלחת הניסיון לשמור הן על תופש הרוב החילוני בארץ ועל החלקים הציוניים ביהדות הדתית; והן על הקשר ההדוק בין ישראל ויהדות התפוצות, שהיא חילונית ברובה המכריע.

מספר מרכיבים הם לכאורה "אובייקטיביים", אם כי לא הכרחיים: החילוניים, ככל בני־האדם שאינם מחזיקים בדיעות קיצוניות, הם הרבה יותר פאסיביים מטבעם בהגנה על דעותיהם ואף על זכויותיהם, מאשר מיעוט קנאים דתיים או מכל סוג אחר. זה, כשלעצמו מעניק יתרון גדול לקנאים, ומעמיד במצב של חולשה את הרוב המתון, החילוני והשפוי. נדירים יחסית המקרים שהרוב החופשי, הליברלי והדמוקרטי, מתעורר בעוד מועד להתגייסות להגנה על זכויותיו. גורם "אובייקטיבי" שני שפועל לטובת הקנאים בארץ הוא העליה, שבשנים האחרונות מורכבת, במידה רבה, מדתיים ובחלקם הלא־קטן חרדים. הילודה החרדית גבוהה יותר, והם צוברים כוח דמוגרפי המתורגם הזול מדריסת רגלי החילונים מבתים סמוכים לשכונות החרדים, ועד לכוח אלקטורלי.

חשובים מאלה – השינויים שחלו במפה הפוליטית הישראלית בשנים האחרונות: מאז הנצחון במלחמת ששת הימים גבהו בעם ישראל, פוליטיקאים ו"עמך" כאחד, המשוקים את משושך "המעצמה האזורית", המגמות הבלתי־רציונאליות, והחזון המיסטי של אידיאולוגים ימניים אל הדת, והחזרה בתשובה של בודדים רבים, המבינים שאין מוצא הגיוני לדרך שבה מובילה ההנהגה הלאומנית את המדינה.

עם עלייתו לשלטון של הימין, שאימץ לו משיקולים אלקטוראליים ופרלמנטריים את הקנאים הדתיים כבני־ברית, היטשטש הגבול בין קנאות דתית וקנאות לאומנית. המטשטשים הם הלאומניים, הנוצצים – החרדים. (ז'בוטינסקי היה בוודאי מתהפך בקברו למראה חזיון זה).

אך התמורה העיקרית שחלה עם עליית הימין היא שכוח המיקוח הפוליטי של הקנאים הרקיע שחקים. ראשית, אמנם גם בתקופת שלטון השמאל הדמוקרטי היתה מפא"י ("העבודה") זקוקה לקולות הפרלמנטריים הדתיים, אבל היא היתה, למעשה, "הקונה" היחידה בשוק, וזה הבטיח גבולות וסייגים לדרישות הדתיים. כעת, כשכוחות הימין והשמאל מאוזנים, והכפל המשולש עוד קולות המאזניים, ועימו גדל התביעות שהם יכולים להציג.

שנית, כל עוד מדובר היה רק בעיסקה בין מפא"י והדתיים, השותפים המבוקשים העיקריים היו הדתיים הציוניים. התחרות בין הימין והשמאל הכשירה לשותפות לא רק את החרדים הלא־ציוניים, אלא גם חרדים אנטי־ציוניים.

אברכי המשרי היוצאים כעת להפגנות אלימות, ששום קבוצת בריונים חילוניים לא היתה צריכה להתבייש בהן, יודעים שנציגיהם יושבים בממשלה. טוב להאמין שגם עושים את דבר ה' שבשמיים; טוב עוד יותר לדעת שיש מי שמגן עליהם מקרוב יותר, בקואליציה.

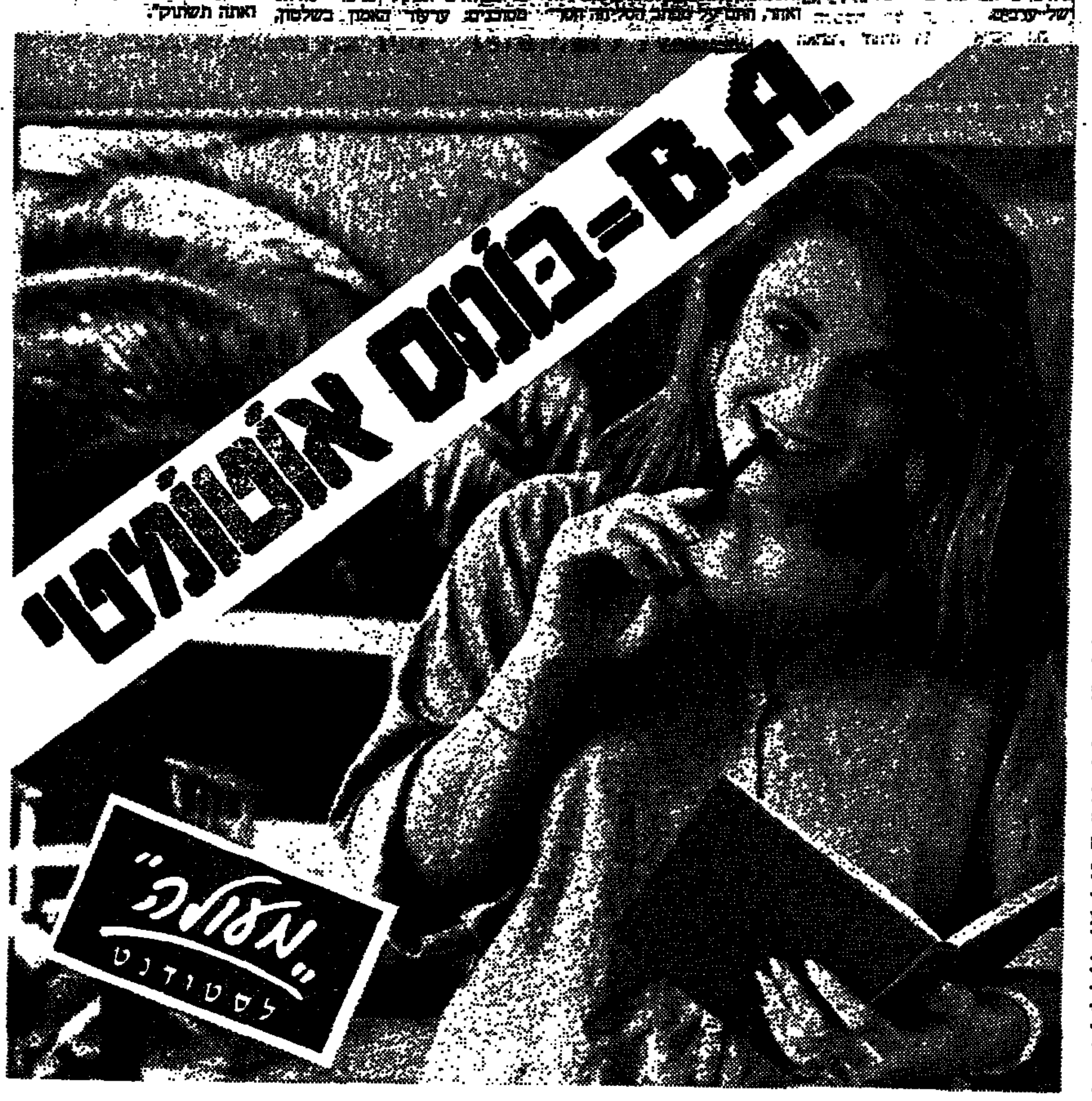

בנק דיסקונט מעניק לסטודנט בונוס אוטומטי: יותר אשראי, פחות עמלות... וגם ש'.

בונוס אוטומטי: הלוואה לכל מטרה עד 3,000 ש"ח במשך תקופת הלימודים. ובסיום הלימודים – הלוואה מיוחדת, עד 6,000 ש"ח, בריבית מועדפת ובתנאי החזר נוחים.

בונוס במשיכת יתר: כל סטודנט יכול לקבל בדיסקונט משיכת יתר של עד 600 ש"ח (לסטודנטים שכירים, אפשרות למשיכת יתר מוגדלת, בריבית מועדפת).

בונוס בעמלות: עמלות מופחתות של פעולות בני"ע ובמט"ח.

בונוס למגורים: ערבות לתשלום שכר דירה, בחצי עמלה.

בונוס בשיקים: פנקסי שיקים בחצי מחיר.

בונוס באשראי: אשראית ויזה ודיינרס קלאב, בחצי מחיר למקבלי משכורת באמצעות הבנק.

בונוס במתנה: בוא לדיסקונט, פתח חשבון "מעולה" לסטודנט, ותקבל ש' מהבנק: תיק סטודנט ועוד הנחות בעשרות בתי עסק ובמופעי בידור.

יותר קרוב אליך **בנק דיסקונט**

صكذا من الاهل

הוג בית / בעריכת לאה פורת

אספנות כהפרעה כפייתית

מאת אסתר בלווה

איסוף כפייתי של חפצים שונים, לרוב נטולי ערך, נובע מן הצורך לאושר וחום שהחפצים מעניקים ★ מחקר שנעשה בנושא מוכיח שלעתים מזניחים האספנים בית, משפחה ועבודה בשל ההתמסרות לאספנות

ד"ר דוד גרינברג, מנהל המרכז הקהילתי לבריאות הנפש בצפון ירושלים, פסיכיאטר במקצועו, פירסם באחרונה בכתב־עת אמריקאי לפסיכותראפיה מחקר נדיר מסוגו בנושא האספנות. המחקר מתבסס על טיפול בארבעה אספנים, שתי נשים ושני גברים, בשנות ה־20־30 לחייהם. הם השתייכו לקבוצה בת 25 מטופלים, שסבלו מהפרעות כפייתיות שונות. הגברים — רווקים, הנשים — נשואות ואמהות לילדים, כולו מתפקד לקוי. שלושה מהם יוצאי איראן, אחת ילידת מרוקו. אוכלוסיית השכונה רובה אשכנזית. הרקע הסוציו־אקונומי של הארבעה שונה ולא ידוע דבר על חסך רגשי בילדותו. שניים מהם אספו מטבעות בילדותם. אחת הנשים, אם לארבעה ילדים, היתה מה שנוהג לכנות "ילדת שבנת". אחותה אספה כפ־בעות. היא לא הרגישה שייכות לחפצים ונהגה להיפטר מהם לאחר שימוש קצר. את הסוד הסגירו בני משפחה ושכנים שהתלוננו על ערימות גרוטאות בחצר, צחנה חריפה של זבל וריח טחב שנדפו מהדירה או מן החדר של האספנים. אם אחת סיפרה שבנה, לאחר גירושיו, חזר הביתה ומילא חדר אחד באוספיו השונים. אלה כללו כפיסי עץ, ברגים למיניהם, אביזרי חשמל שבורים, בקבוקים, מזוודות מרופטות וחלקי מטריות. ביקור בבתיהם של הארבעה העיד על ניסיון התחלתי מצדם לארגן את האוספים על גבי מדפים.

"זהו תהליך של סדר", אומר ד"ר גרינברג, "אך בהמשך הלך האוסף ותפח והבלגן חגג. באחד המקרים, פרץ האוסף שהכיל בגדים ישנים, שקיות פלסטיק ונעליים משומשות בן הבית וחסם את הכניסה לבניין הדירות שבו גר האספן. הארבעה הכחישו כמובן שמשהו לא תקין באספנות שלהם. אף אחד מן המטופלים לא הגיע אלינו בגלל האספנות הכפייתית שלו. אלה אנשים די חמים, נעימים לשיחה ולא נראו כדיכאוניים. לבטח היה כרטסל והניקיון לא היה הצד החזק שלהם".

הפקת רווחים

האספנות, לדברי ד"ר גרינברג, מוגדרת כרצון לשמור לעצמך חפצים שמעניקים אושר וחום או כקושי להיפרד מחפצים. האספנות שבה מדובר היא של חפצים שערכם פעוט או שאין להם ערך כלל. בעטיה מזניחים האספנים בית, משפחה, עבודה וקשרים חברתיים. כמעט שלא מוכרת ספרות מקצועית בנושא, מאחר שתופעה זו מתוארת בדרך כלל כקו באישיות. האספנים שראינו במחקר אינם חולי נפש, אלא לוקים באספנות כפייתית. מתוך זה נגזר להפריך את המחשבה שכל אספנות היא בחזקת אובססיה. אספנים כפייתיים, אומר ד"ר גרינברג, אוספים כל דבר מפני שהם מאמינים שהוא בר־שימוש. בעיניהם יש הצדקה הגיונית לאוספיהם. אחת ההצדקות — הפקת רווחים ממכירת החפצים. כל ניסיון מצד בני המשפחה לזרוק חפצים מן האוסף נתקל בהתנגדות עזה, כמו נעילת חדר האוסף והפעלת אלימות פיזית. אחד המטופלים איים על אמו בסכין וטען: "זה חלק ממני. זה חשוב לי רגשית".

בעיקרון, מדגיש ד"ר גרינברג, אם יש כאן הפרעה כפייתית בסיסית, אפשר לטפל בה בשתי דרכים: טיפול תרופתי, שהוא אפקטיבי לגבי 50% מן הסובלים מכך, וטיפול התנהגותי — חשיפה לאספנות ומניעת תגובה. המטופל לומד לשלוט על יצר האספנות. הוא מתבקש ליד חפצים שהם בעלי כוח־משיכה רב לגביו, ובהדרגה בגבול עצמו לאיסוף מספר חפצים מצומצם. בד בבד מלמדים אותו לזרוק חפצים, מן הפחות חשובים ועד היותר חשובים לו. כך בתיאוריה. במציאות אף אחד מן המטופלים לא היה מוכן לכך. אחד הסכים לטיפול תרופתי ולא התמיד בו. הטיפול ביתר האספנים הצריך התערבות בני משפחה ולחץ חברתי של שכנים וחברים. הם הסובלים העיקריים מן הבעיה, והם לוחצים להציב גבולות לאספן בנוסח "עד כאן ולא יותר". במקרה אחד סייע דו"ח עירוני להגבלת האוסף ולארגונו. גישה התנהגותית זו שיפרה את המצב. אחת האספניות הקפידה על הניקיון וצימצמה את האוסף.

לאספנות אצל קשישים לא התייחס ד"ר גרינברג. אצלם התופעה יכולה להיות, לדעתו, תוצאה של פאראנויה או של מחלת אלצהיימר.

הארוך והקצר

כאשר זה נוגע למזג האוויר, האנגלים תמיד מוכנים להפתעות. למשל, בתצוגת האופנה לאביב 1988 שהיתה בשבוע שעבר בלונדון, הציג הרדי אמיס מכנסיים לבנים לגברים בשתי גירסאות. כנראה מתוך תקווה שלא ירד גשם בשילובשו אותם. מעל המכנסיים הקצרים והארוכים — בלייזר קלאסי בצבע כחול וכפתורי זהב

שנה ריחנית

מאת שולמית קיסרי

מבול של בשמים מצרפת, מוצרי טיפוח מארה"ב, תכשירי יופי מאירופה וגם מישראל, מאיים להציף אותנו בשנה החדשה הבאה עלינו לטובה. לפחות זו תהיה שנה ריחנית. יש תיאוריות שונות על הפרוספריטי בתחום הזה. אחת מהן גורסת שהישראלים (גם נשים וגם גברים) נעשו יותר מודעים לגופם. אבל ייתכן שההסבר הפשוט הוא שבמסגרת הגידול הכללי בקניות יש גם יותר דרישה למוצרי יופי. לפניכם לקט מתוך המוצרים החדשים שיצאו לשוק בימים אלה.

מוצרים ישראליים: חברת קרליין, שהחלה את דרכה כחברת בת של חברת התרופות "אגיס" בשיווק מוצרי טיפול וטיפוח לשיער ומוצרי איפור, מציגה עתה מבחר גדול של מוצרים חדשים באריזות נאות ואסתטיות. החברה מתמחה במוצרים המיועדים לבנות הנעורים במחירים עממיים. תחליב הגוף החדש, "סור פטלי", עולה 8.60 שקל.

בושם חדש לגברים בשם "ג'ירתימר", שזכה למסע פרסום מרשים בפוסטרים, הוא בעל ריח נעים. החברה הוציאה לשוק שני קיטים מהודרים לאיפור: קיט של שפתונים המונחים בתוך מיכלים שטוחים לשימוש עם מכחול. לשפתונים אלה חסר פיגמנט והם דורשים עבודת מריחה ממושכת. הקיט השני הוא של איפור עיניים ו"חיים" משופע בשפע של גוונים ומחירו לפי כמות הצבעים בין 18 שקל ל־32 שקל.

מוצרים גרמניים: "פרי אויל", שמן גוף המכיל ויטמינים א.ו.ב., ועשיר בתמצות צמחיות. היפו־אלרגי, מיובא על ידי חברת "צוריית". מומלץ לשימוש תוך עיסוי אחרי אמבטיה. להשיג בבתי המרקחת במחיר 38 שקל.

מוצרים אמריקאיים: "נייטרוג'ינה" הוא שם מוכר לכל אמריקאי, שכן 15 מיליון אמריקאים משתמשים בסבון השקוף בצבע קוניאק, למעלה מ־25 שנה. סבון נייטרוג'ינה משווק בשלושה סוגים: לעור רגיל, לעור שמן ולעור עם אקנה. הסבון מכיל חלב בקר, שמן קיק, שמן אגוזים, טריטנולמין (מה זה?) וגליצרין. בגלל היעדר חומרים מקשים אין הסבון מייבש את העור ואינו משפיע על חומציות העור. מוצרי נייטרוג'ינה נוספים ישווקו מעתה לבתי המרקחת, רשתות השיווק והסופר־פארם: ג'ל רחצה, קרם ידיים, קרם גוף, קרם לחות, שמפו ושמן גוף. המוצרים מיובאים על ידי חברת "לפידות", יבואני תרופות, המייבאים לארץ בין השאר אינסולין, תרופות לפריון, תרופות נגד סרטן וקיטים לבדיקות איידס (איזה צירוף!). מחירים לדוגמא: סבון נייטרוג'ינה — 12 שקל, קרם ידיים — 19 שקל, שמן גוף — 43 שקל.

מוצרים צרפתיים: "נינה" — בושם יוקרתי מבית נינה ריצ'י, הבית הוותיק מכולם ובעל המוניטין הרב ביותר. בית האופנה הוקם על ידי נינה ריצ'י בפאריס לפני 55 שנה. [illegible] והשאירה בית אופנה פעיל. כיום מכובב כמעצב הבית ז'אק פיפארד, אשר זכה השנה בפרס אצבעון הזהב המחולק מדי שנה לאופנאי העילית המצטיין של פאריס. הבן של נינה, רוברט ריצ'י, התרכז בתעשיית הבשמים משנת 1949. מבית אופנה זה יצאו בשמים פופולאריים ומעודנים ביותר כמו "ל'אר דו טאן" ואחרים. עבודת חייו של רוברט ריצ'י, כיום בן 82, הוא הבושם "נינה" שיצא לשווקים בפאריס לפני שישה חודשים. כבושם בעל ניסיון, החי בתקופה הנוכחית בה ציבור ענק בעולם צורך בשמים, החליט ריצ'י להתמקד בבושם קלאסי מעודן מאוד, כניגוד לבשמים היוצאים כיום לשוק בסגנון "אגרסיווי", חושני, מגרה, המיועדים לאשת הקריירה האשה המודרנית. ריצ'י התמקד בבושם בעל ריחות פרחים ו"נינה", לאחר עבודת הכנה ממושכת קפדנית ומעמיקה, מכיל 103 תמציות פרחים ועלים. התוצאה: בושם עדין מאוד, ענוג ורומנטי. הבקבוק עוצב על ידי הפסלת הצרפתית, אמנית הזכוכית, מארי קלוד לאליק, והוא יצירת אמנות כפני עצמה, המשולבת במשחקי טקסטורה של זכוכית עמומה ושקופה בבקבוק אריסטוקרטי ההולם את הקונספציה. בשמי נינה מיובאים על ידי חברת "צוריית" במחירים מ־60 שקל ועד 130 שקל, לפי הגודל והכמות.

ה"רולס רויס של הטיפוח" הוא התואר שהוצמד למוצרי הטיפוח של חברת "סיסלי" השייכת לרוזן ד'אורנו הצרפתי ומשפחתו, מי שהיה המייסד והבעלים של הבושם [illegible]

גם בישראל יודעים לעצב בקבוקים יפים כמו זה שעיצבה תלמידת "בצלאל" ג'ודי פינס

הצעקה האחרונה

"הלן" ו"לנקום". מוצרי "סיסלי" עשו להם שם בקרב הלקוחות במהירות הברק. כיום, זמן קצר לאחר שיצאו המוצרים לשוק באירופה, משתמשים במוצרים כל הרוזנות, נשות חברה, שחקניות ונשים אליטיות המעידות על כך שהופתעו מהתוצאות המהירות. חומרי "סיסלי" מבוססים על צמחים, פירות וירקות וצבעי מאכל. הצמחים הם בחלקם צמחים מרגיעים שהתרכובות בינם לבין מרכיבים אחרים נותנות תוצאות מיידיות. אחת ההמצאות של סיסלי: קרם פיטו־ארומט המורכב מכמות גדולה של צמחים מרגיעים והטיפול בו מבוסס על הרגעת המוצר ומריחה על הפנים והצוואר יחד עם מוצר נוסף הנקרא קונדישנר. הרעיון להרגיע את העור המכווץ ממתח, רוח, שמש וכדומה, פועל במקרה זה ביעילות כמו גם בשאר המוצרים המכילים בין השאר חומרים פעילים מצדפות, מלפפונים, רוזמרין, קמומיל, קמח תירס, אשכוליות, ליים ועוד. בקיצור, כל מה שיעצו לנו להשתמש במסכות ביתיות והתעצלנו לעשות, נמצא עתה, בדרך מרעית, בשפופרות וצנצנות. את מוצרי סיסלי מוכרים רק באמצעות דיילות ב־20 פרפומריות בישראל. הדיילות מציעות מוצרים ונותנות לניסוי בבית ללא תשלום. זוהי גישה מהפכנית וכל אחת יכולה להחליט אם המוצר התאים לה ואם היא מוכנה להוציא סכומים לא מבוטלים למען יופיה ומראה המטופח.

מוצרים איטלקיים: ג'יאני ורסאצ'ה, אחד משורת המעצבים הראשונה של איטליה ומי שכובש לו מקום בשורה הראשונה של המעצבים הבינלאומיים עוסק בין השאר בייצור בשמים. הבשמים לדברי האופנאים משלימים את מעגל המלתחה. ורסאצ'ה מעצב ומייצר בגדי גברים ונשים, בגדים תחתונים, אביזרים, נעליים, חולצות נשים וגברים וטבעי שישלים את המלתחה גם בבשמים המשלימים את הקונספציה. שני בשמים לאשה ולגבר מיובאים על ידי חברת "ללית". המחירים: 47 ש"ח, 75 ש"ח ו־63 שקל לפי הגודל והאריזה.

לא מכרת
לא שילמת
רק לוח העיר
קבלת מודעות
20.00-8.00 מ'
03-371261

אדניות פורחות לרחובות משופצים

סיירת איכות הסביבה בשכונת התקווה הוקמה בעקבות פניות של תושבים אל היחידה לעבודה קהילתית לעזור להם לפתור את בעיית העזובה בשכונה

מאת יהודית קנולר

תוך כדי סיורים בשכונת התקווה גילו חברי הסיירת לאיכות הסביבה קשישה בודדה כבת 80, החיה בתנאי דיור מחפירים, בדירה מלאה רטיבות וטחב, כאשר ה"מטבח" וה"שירותים" ממוקמים במחסן סמוך מתחת למדרגות השכנים. חצר הבית היתה מוצפת מי ביוב. שניים מחברי הסיירת קיבלו עליהם לראות להסבת תנאי הדיור של הקשישה. הם פנו לגורמים טיפוליים שונים: נציג משרד הבריאות ונציג חברת חלמיש הזדעזעו למראה עיניהם. בשלב ראשון תוקנה מערכת הביוב ושטח החצר יובש. בשלב השני הוחל בסידורים לפינוי הקשישה לבית אבות בשכונה. תוך ארבעה חודשים, שבהם התמידו חברי הסיירת בלחצם על הגורמים המוסמכים, הועברה הקשישה לבית האבות.

אין כמו הקהילה הקרובה לשיפור פני איכות החיים שלנו — זו המסקנה של מאמר, שתוכנו צוטט לעיל, ושנכתב בידי נעמי שמריה, עובדת קהילתית בשכונת התקווה, מטעם הלשכה לשרותים חברתיים של עיריית תל־אביב. המאמר הופיע ב"פרסומים", סדרת רשימות ומאמרים בנושאי עבודה סוציאלית, שיצאה באחרונה, לקראת הכנס העשירי של העובדים הסוציאליים.

סיירת איכות הסביבה בשכונת התקווה הוקמה בעקבות פניות של תושבים למשרד היחידה לעבודה קהילתית, במרכז השכונה, בבקשה לסייע להם בפתרון בעיות העזובה במקום. עד ינואר 1986 היתה ההתייחסות למפגעים פיזיים בשכונה, במסגרת הפעילות העירונית, שגרתית ובלתי מספקת. בשל העזובה, בעיות הניקיון, הצפיפות, הבנייה הארעית ובעיות התחבורה הנובעות מריבוי המסעדות והמיקום השוק במרכזה של השכונה, לא היה בכך די. לאחר מבצעים שעשו העובדים הקהילתיים, בהם מבצע ניקיון כללי וסילוק מפגעים, גיוס תושבים מתנדבים והכנת תשתית לקשר עם בעלי התפקידים בעירייה, הוקמה סדנה משותפת לתושבים ולעובדים. בסדנה לימדו טיפול במפגעים, ערכו היכרויות בין תושבי השכונה הפעילים לפקידי העירייה המטפלים בנושאים שונים, [illegible] אתם ולמדו לאתר מפגעים. שלושים ושמונה תושבים סיימו את הסדנה ומהם נבחרו חמישה עשר שנאותו להקדיש מזמנם ומרצם לטפל בבעיות שונות הקשורות לאיכות הסביבה.

מאתיים מפגעים

חברי הסיירת, הגרים באיזורים שונים בשכונה, עורכים סיורים לאיתור מפגעים ובמשך שנה אחת אותרו למעלה מ־200 מפגעים, שטיפולם בקידום טופל בידי העירייה. חברי הסיירת, המפקחים עליהם לבתי התושבים ומזמינים אותם לסייע, נפגשים לפחות אחת לשבוע לישיבת מטה ולעיתים הם מזמינים לישיבות אלה גם פקידי עירייה. העוזרים במשרדי העובדים הקהילתיים בעיקר לצרכים ארגוניים, כמו כתיבת מכתבים.

חלק מסיורי הסיירת נעשים בשיתוף עובדי העירייה, על פי הזמנת התושבים. בסיורים הללו נבדקו התדירות והעומס של קווי האוטובוס העוברים בשכונה, התמרורים, וכן אותרו מגרשי משחקים פוטנציאליים ופינות נוי. במהלך הסיורים אותרו קשישים החיים בתנאי דיור קשים ובתיהם סידרו וצבעו. אנשי הסיירת פיזרו אדניות פורחות ברחובות המשופצים בשכונה, חילקו שי לקשישים בשיתוף עם תושבים אחרים והפעילו תחרות "העסק הנבחר" בחלק מן השוק.

שנה לאחר תחילת פעילותה, כותבת מחברת המאמר, סיירת איכות הסביבה היא קבוצה מגובשת, המסוגלת לתרום הן לתקשורת הפנים־שכונתית והן לקשר בין השכונה וסביבתה, ולהוות חוליה מקשרת בין התושבים לעובדים הקהילתיים.

אם דרושים לך עובדים בתל-אביב, גוש דן והשרון

איפה כדאי לפרסם מודעת דרושים?

בדוק והשווה

מחיר — המחיר לאינץ' ביום ו'

העיר	ידיעות	מעריב
105 ש"ח	160 ש"ח	160 ש"ח

מחיר - הזול ביותר

קוראים — אחוז קוראי העיתונים (מבוגרים ביום ו')

העיר	ידיעות	מעריב
71%	64%	24%

לפי סקר חשיפה לאמצעי התקשורת שנערך עבור איגוד המפרסמים בישראל 1986

תפוצה - הגדולה ביותר

יעילות — מס' העתונים שבהם מתפרסמת המודעה

העיר	ידיעות	מעריב
העיר הארץ חדשות צומת-השרון	ידיעות דבר בלבד	מעריב בלבד

יעילות - הגדולה ביותר

מודעות דרושים ב"לוח העיר" עולה הרבה פחות ומגיעה להרבה יותר קוראים בדיוק באזור שבו נמצאים העובדים הדרושים לך.
לכן לוח העיר הוא היום הלוח הגדל ביותר במדינה!

מסקנה
מודעות דרושים כדאי לפרסם ב:
לוח העיר
זה עובד!

ילדים: אושר או מטרד?

מחקר ראשון מסוגו בקנדה מגלה שה"נורמאליים" מאושרים פחות

מאת גלעד דותן
סופר "הארץ" בקנדה

על־פי סקר האוכלוסיה האחרון חיות בקנדה 920.000 נשים נשואות שאינן אמהות. מספר הזוגות ללא ילדים בגילים 20–34 גדל פי שניים בין השנים 1971 ל־1981, כלומר תוך עשור אחד בלבד. לכן מוזר שרק בשנה האחרונה פורסמו תוצאותיו של המחקר הקנדי הראשון בנושא. זהו מחקר שעשתה קרן קאסידי, במסגרת לימודי המוסמך שלה בבית הספר לעבודה סוציאלית.

היא ראיינה וערכה מבחנים פסיכולוגיים לשלושים זוגות שהביאו ילדים לעולם, ולשלושים נוספים שהחליטו לוותר על התענוג. נמצא כי לאחרונים חיי נישואין מוצלחים יותר, הכנסה כספית גבוהה יותר ועיסוק שבו רמת הסיפוק גבוהה יותר. ממצאים אלה עולים בקנה אחד עם מחקרים דומים בארה"ב שהצביעו על הבדלים ברורים באורח החיים, באישיות ובעמדות, בין הורים ובין נשואים שויתרו על ילדים.

במבחן הפסיכולוגי למדידת שביעות הרצון בנישואין, המתבסס על שאלון מפורט, השיגו הזוגות ללא ילדים ציון ממוצע הגבוה ב־25% מזה של ההורים. הם גם דיווחו על סיפוק רב יותר במקצועם. קאסידי קבעה כי להורים יש "עבודה" ואילו חסרי הילדים נוטים יותר לפתח קריירה. העיסוק בעבודה הוא לצורך פרנסה ובדרך כלל הוא מסתיים בסוף יום העבודה. בקריירה הדגש הוא על מימוש אישי, הכרוך בהשקעת זמן וכוחות הרבה מעבר לשעות העבודה הרגילות. אין לנו ספק שההבדל כאן בולט במיוחד בקרב נשים.

ההבדל הדרמאטי ביותר הוא ברמת ההכנסה. הכנסתם המשותפת של יותר ממחצית הזוגות ללא ילדים עלתה על 50.000 דולרים קנדיים לשנה. אצל ההורים פחות מרבע כזה. בקרב זוגות חסרי ילדים מסתמנת נטייה ברורה לחילוניות, להשכלה גבוהה יותר ולנישואין שניים ושלישיים.

החוקרת מציינת כי תמונה מהימנה יותר מצריכה מחקר מעקב לטווח ארוך. לא ברור, למשל, אם אין חסרי הילדים נוטים להצטער על החלטתם ככל שהם הולכים ומזדקנים. מצד שני חשוב לבדוק איך מרגישים ההורים, לאחר שילדיהם בגרו ועזבו את הבית. חבל רק כי כאשר יודעים את כל התשובות, כבר אי אפשר לעשות הרבה לשינוי המצב...

לירושלים יריד משלה

מאת עדנה לוינשטיין

ירידי הקניות המרוכזים, שקנו להם אחיזה מסורתית בגוש דן בעיקר, הוכיחו עצמם כשיטת שיווק יעילה מאוד והמונים נוהרים אליהם, הן כדי להתעדכן והן כדי לרכוש רכישות של ממש. ריכוז המוצרים תחת גג אחד מאפשר לקונה הפוטנציאלי לראות בעיניו מגוון של ריהוט, כלי בית וגינה, מוצרי חשמל, מחשבים, ספרים וקוסמטיקה, ולחסוך ממנו את הצורך לכתת רגליים מחנות לחנות ומעיר לעיר.

השנה ייערך, בפעם ה־11, יריד "אדם וביתו". הפעם בירושלים, בבנייני האומה, בחול המועד סוכות. ראש העיר טדי קולק כבר נתן את חסותו לאירוע. ביריד יוצעו למכירה, בשיטת השיווק הישיר, כל אותם מוצרים שאותם כבר מנינו לעיל, בתוספת מוצרי אופנה, מזון ומשקאות. וגם חברות הביטוח יצטרפו להילולה הכללית ויציגו תכניות ביטוח שונות לבאי היריד. במהלך השבוע יתקיימו מדי ערב הופעות בידור, תצוגות אופנה ומכירות פומביות בהנחיית איש הרדיו יעקב ברזהר. כן תתקיים ביריד, לראשונה בירושלים, תצוגה מיוחדת של מוזיאון עתיקות הגולן ובה תמונות ומוצגים מן המוזיאון ומבית הכנסת העתיק שנחשף בקצרין.

בחנות ובשוק

יד ענוגה היתה לה

חברת "הלן קרטיס" מייצרת את "אקסר", נוזל המונע זיעה בידיים למשך שעות ארוכות. הנוזל מיועד לידיים מזיעות, לחות ודביקות. יש לטפטף מספר טיפות לתוך כף היד ולעסות בעדינות. להשיג בבתי המרקחת ובחנויות למוצרי ניקיון וטיפוח בבקבוקים בני 50 מ"ל במחיר 8.90 שקל.

לא עוד חרקים

חברת "כ.צ.ט." מייבאת מאנגליה תכשיר הדברה חדש הקרוי "פייקס". התכשיר הוא ללא ריח ומגיע בפורמולציה אבקתית. הוא נשאר לאורך זמן ואינו מכתים ואין צורך להיעדר ממקום הריסוס לתקופה ארוכה, אלא רק בעת פעולת הריסוס. התכשיר מותר בריסוס רק למדבירים מוסמכים. המחיר להדברת דירה בת 3 חדרים — 45־50 שקל, האחריות היא לשנה עד שנתיים.

כמו קופסת גפרורים

מחשבון כיס חדש, המיוצר בהונג־קונג מיובא באחרונה ארצה על ידי "הדים מוצרי פרסום". המחשבון עשוי כקופסת גפרורים מתקפלת ומחירו לנודדים בחנויות כ־19 שקל. במכירות מרוכזות ניתן להשיגו ב־12.50 שקל.

מערכת שולחן למחשב

מערכת שולחן למחשב, שתוכננה במיוחד לבני הנעורים על־ידי "דים" והקרויה "קומביפיוטר", זכתה להצלחה גדולה בארה"ב. אף כי חברות שונות משווקות בישראל שולחנות מסוג זה כבר שנים מספר, מסתבר שהמוצר הוא חידוש בשוק האמריקאי, שם הוא נמכר תחת השם "מוביליה" ב־$895 למערכת. בארץ ניתן לרכשו במחיר 175 שקל ועד 500 שקל — תלוי במספר הפריטים.

סוף עונת הרחצה

סוף ספטמבר, אך השמש עדיין לוהטת והים קורץ למתרחצים. החברה "אקסטרה פלסט" מייבאת תיק־כרית־סוכך לים ביחידה אחת, צבעונית ומתקפלת. התיק מתאים לאיחסון הפריטים שלוקחים לים, הכרית משמשת להנחת הראש בזמן השכיבה על החול והסוכך מגן על הפנים מפני השמש. היחידה עשויה מבד המורכב מסיבי ניילון בצבעים אדום, כחול וצהוב. מחיר היחידה — 49 שקל וניתן להשיגה ברשת הדרכים של קניון רמת־גן.

הלאה השומן

בין שפע ההצעות להרזיה, הצטרף גם קרם ושמו "ג'י.סי.10", המסלק, לדברי יצרניו, מן הגוף ריכוזי שומן קשים ו"מעניק למשתמשים בו גיזרה חטובה". התכשיר מיוצר על ידי חברת פרמאגיס עבור חברת אלפהפרמה על פי הסכם ידע עם מפעל תרופות וקוסמטיקה מצרפת. עד כמה שידוע לנו הדרך הבטוחה להרזיה, כפי שהוכחה עד כה, היא הימנעות מאכילה. אבל במקרה זה טוענת החברה כי מריחתו של הקרם על הגוף מחדירה חומר פעיל לתאי השומן המצטברים מתחת לעור וגורמת לפירוקם, פיזורם וסילוקם. הקרם אושר גם על ידי משרד הבריאות והוא מוצע למכירה בשפופרת בת 112 מ"ל שמחירה 42 שקל.

מיגוון בן 26 קבוצות

סידרת "משחקים" חדשה בשם "גיגור", המורכבת מאביזרי חיבור פלסטיים, מיובאת באחרונה ארצה מטייוואן על ידי מור השקעות בע"מ. המוצרים כוללים מיגוון בן 26 קבוצות של מערכות משחק, החל ממערכות בסיסיות פשוטות לפעוטות ועד מערכות מורכבות הכוללות 550 חלקים שבהם גם מנועים חשמליים, אביזרים נלווים והפעלה על ידי שלט רחוק. אל חוליות הסדר מצטרפים גם משטחי הרכבה, בובות, גלגלי שיניים, כפתורים, עצים, מכבים, ועוד. החלקים עשויים מפלסטיק בלתי רעיל. מחירים לדוגמא — רובוט 148 חלקים — 19.50 שקל, גן שעשועים 115 חלקים — 34 שקל. להשיג בחנויות הצעצועים וברשתות השיווק.

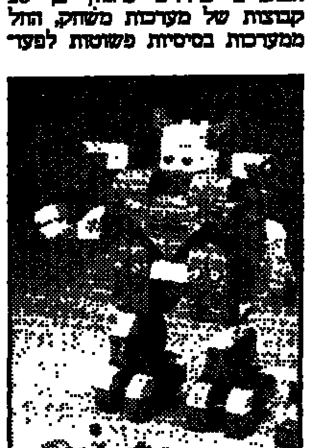

קולאגן — גם לגברים

הקולאגן, ששולב עד כה בתכשירי טיפול וטיפוח קוסמטיים לנשים, מופיע לראשונה כמרכיב מרכזי במוצר לגברים בסידרת "ברוט 33" החדשה מתוצרת "פברז'ה", שהחל להיות משווק בישראל. "ברוט 33 עם קולאגן" נועד לגילוח ולטיפול לאחר הגילוח ומטרתו לשמור על לחות הפנים ולמנוע קמטים ובקיעים בעור. מחירו של המוצר, המשווק במיכל בן 200 מ"ל — 15.80 שקל.

שמור לי ואשמור לך

ה"דמיינדר" או "שמור לי" כפי שהוא מכונה בארץ, הוא מכשיר אלקטרוני רב שימושי מצפצף, המיועד לשכחנים, למפוזרים ולהורים המבקשים לשמור על ילדיהם בטווח קרוב. המכשיר המיוצר בטייוואן ומיובא ארצה על ידי חברת "טיב אילון — יבואני ציוד אלקטרוני", מורכב משתי יחידות. היחידה המתריעה מוצמדת לכיס או לחגורה ואילו את היחידה השנייה ניתן לחבר למחזיק מפתחות, להכניס לתיק או לתלות על צוואר הילד. כשהילד מתרחק מעל 10 מטר — משמיעה היחידה המתריעה צפצוף. המכשיר פועל על סוללות ונמכר בחנויות האלקטרוניקה במחיר 44 שקל.

לרקוד על שתי חתונות

חברת "אורפנור סחר" בע"מ, המתמחה ביבוא טלוויזיות וידיאו, הביאה לארץ יחידה אלקטרונית הכוללת טלוויזיה ווידיאו במכשיר אחד. המסך הוא בגודל 14 אינטש. המכשיר הוא קל ונייד, משקלו 16 ק"ג והוא בעל ידית מתאימה לנשיאה.

להכנה ביתית

חברת "סודה פופ", יבואנית סודה־סטרים בישראל פיתחה באחרונה שני מוצרים חדשים העולים בקנה אחד עם מטרת החברה לספק לצרכן את מירב הכלים להכנה ביתית של משקאות תוססים. המוצר האחד הוא "דלקלף" — תרכיז ממתק דל קלוריות להמתקת משקאות בבקבוקים החדשים של סודה סטרים בני ליטר כל אחד, והשני הוא סודנית — צידנית מיוחדת שתוכננה לנשיאה ולשימור הקור של המשקאות. המחיר — "דלקלף": אריזה של 6 שקיות להכנת 6 ליטר — 3 שקל, "סודנית" — 21 שקל, בקבוק פלסטי — 4.20 שקל.

סעודה בשניים עם ברכת המזון

חברת "יואב נתיבי רעיון" המפעילה את מועדון "סעודה בשניים" החלה בימים אלה בשיווק כרטיס "סעודה בשניים — כשר", המיועד בעיקר לציבור שומרי המסורת והכשרות. הכרטיס כולל עשרות מסעדות ובתי קפה המחזיקים בתעודת כשרות, כפרי נופש ואירועים מיוחדים והוא מאפשר 50 אחוז הנחה בכל בתי העסק המשתתפים, לפי המתכונת של הכרטיס הקודם — סעודה בשניים. תוקף הכרטיס לשנה ומחיר מנוי שנתי לזוג — 36 שקל.

קול אורלוגין

שעוני "לה קליף" הם שעונים מיוחדים, שאינם שעוני יד. נועצים אותם בחולצה או בחגורה, מצמידים אותם לכובע, לשולחן העבודה או למיכל הדלק של האופנוע. אפשר גם לתלותם בשרשרת מהצוואר. השעון עצמו הוא שעון קווארץ שווייצרי, עמיד במים ומעוצב כמצבט (קליפס) בסגנונות שונים ובמגוון צבעים. בארץ נמכר השעון בתוך אריזת מתנה מהודרת ב־20 דגמים שונים, במחיר שבין 100 ל־200 שקל.

ולקואופ' בית קפה משלו

אימפריית הקואופ' תל אביב־דן השרון, שהשתלטה באחרונה גם על אגף המזון של כלבו שלום, פתחה בית קפה משלה, צמוד למסעדת בית ליסין, המנוהל על ידי קבוצת קואופ'. המקום עוצב בסגנון כפרי וייחודו בכך שהוא מגיש ארוחת בוקר כפרית ותפנוקית, הכוללת מגוון גבינות, סלטים של ירקות, דגים מלוחים, ביצים, לחם כפרי ושתייה הכל במחיר שבעה שקלים. מהתפריט הלבי ניתן להזמין מרקים, פשטידות, כריכים, גבינות מלוחות ומתוקות, עוגות ומנות אחרונות. הקפה פועל משמונה בבוקר ועד אחת עשרה בלילה. שירות מיוחד ללקוחות — ניתן לקחת הביתה ממבחר העוגות והתפריט.

לאחר מינטוף

למרות חילופי השלטון במלטה, יחסיה עם לוב ימשיכו להיות קרובים, מכורח המציאות הגיאוגרפית. אך ראש הממשלה אדאמי מאותת לישראל שברצונו לשפר את הקשרים

מאת שאול צדקא

האלמה

בחודש יוני האחרון נפל דבר במלטה. המדינה הקטנה השוכנת במרכזו של הים התיכון, בין סיציליה ללוב, החליפה שלטון. המאלטיסים הדיחו מן הממשלה את מפלגת הלייבור אשר שלטה באי ללא מצרים מאז 1971, בעיקר בהנהגתו של דום מינטוף, והמליכו תחתה את המפלגה הלאומית אשר ראתה ימים טובים יותר רק בשנות ה–60, לאחר קבלת העצמאות מבריטניה.

ד"ר אדי פנק אדאמי, מנהיג האופוזיציה בעשור האחרון, הוא איפוא ראש הממשלה החדש. אולם הוא נבחר לתפקידו רק לאחר שהוכנסו שינויים בחוקה הנוגעים לסדר חלוקת הקולות וניצחונו בבחירות האחרונות אינו ניצחון גדול, שכן בסך הכל הוא נהנה מרוב של מושב אחד בפרלמנט המאלטזי. אדאמי נחוש בדעתו לשקם בחמש השנים הבאות את כלכלתה הכושלת של ארצו ולפתור את בעיית האבטלה. עם זאת, הוא מבקש לשנות את מדיניות החוץ הפרו-לובית של מלטה ובתוך כך רוצה לשקם את יחסיה הרעועים של ארצו עם ישראל. בראיון ראשון של מנהיג מאלטזי לעיתון ישראלי הוא מודה, כי מן המיטה המשותפת עם קדאפי — כורח נסיבותיה של המציאות הגיאוגרפית — לא יוכל להיחלץ. אבל לירושלים הוא מאותת גם מאותת.

בישראל מזהים את מלטה עם מינטוף ואת מינטוף עם קדאפי.

אדאמי: זוהי בוודאי התרשמות מוטעית. כאשר מפלגתי היתה בשלטון רגילה מלטה ביחסי ידידות עם כל המדינות. אבל מאז 1971 היא נקלעה למצב של אנדרלמוסיה ומילאה בעולם תפקיד של סוס חסר זהות. זו לא היתה מדיניות שניתן להזדהות עמה. הממשלה הנוכחית, אני מאמין, תמחק רושם זה ותנהל מדיניות צודקת יותר.

באמת לסגל הדיפלומטי, לאחר בחירתך לתפקיד ראש הממשלה, מבטאת לנכון להתייחס לצורך לפתור את הבעיה הפלשתינית. האם גם אותך ינחו שיקולים אינטרסנטיים בעולם הערבי?

מיקומנו על המפה הוא עובדה של חיים וגיאוגרפיה. עלינו לשמור על יחסים טובים עם כל מדינות הים התיכון. מעתה ואילך לא נאמץ מדיניות חד-צדדית. מלטה היתה מזוהה עם אישיותו של מינטוף, ואחר כך עם יחסיו הקרובים עם לוב. במשך שנים היא הופיעה בעולם כמדינה המתרפסת בפני לוב. את זאת לא תוכל ממשלתי לסבול, אבל אין זה אומר כי נפנה עורף ללובים. אנו מצויים במרכז הים התיכון, ויש להביא זאת בחשבון. יחסינו עם לוב היו מאז ומתמיד יחסי שכנות ומסחר קרובים. לוב היא אחת המדינות הבודדות שעמה יש לנו מאזן מסחרי חיובי. אבל מדיניותנו תהיה מבוססת על כנות. נאמר מה שנתכוון ונתכוון למה שנאמר. היחסים הטובים עם לוב אינם צריכים להפריע לנו לקיים יחסים טובים עם מדינות אחרות, ובכללן ישראל.

בכל זאת ביטלת את חוזה 1980 המחייב את מלטה להעביר ללוב כל מידע המגיע לרשותה.

המונח "ביטול" אינו מדויק. לא ביטלנו את ההסכם באופן רשמי, אבל מיד אחרי הבחירות קיבלתי משלחת מלוב והבהרתי להם על מה תתבסס מדיניותנו. אמרתי להם גם שמלטה מבקשת להתקבל לשוק המשותף. הדגשתי בפני המשלחת כי הממשלה המאלטזית תקבע את מדיניות החוץ שלה ולא תרשה לשום ממשלה אחרת להתערב בענייניה.

תהליכי הריאל-פוליטיק

אתה מספר לי על רצונך בשיפור האווירה עם ישראל. הנה כאשר הגעתי אתמול לשדה התעופה התרימה משטרת הגבולות את דרכוני במטענה כי היא פועלת על-פי הוראות המחייבות כל ישראלי להפקיד את דרכונו בנמל עד ליציאתו מן המדינה.

אני יודע דבר על תקנות אלה, אבל אני מניח שאין המדובר בחוק אלא במדיניות. עליך להבין שהממשלה הזאת נבחרה רק לפני ארבעה חודשים ואיננו יכולים בזמן כה קצר לרדת לכל הפרטים ולתקן את כל העוולות. זוהי החלטה שקיבלה הממשלה הקודמת, ואם היינו יודעים עליה היינו מטפלים בה בהקדם.

אתן לך דוגמא נוספת. התברר לי היום כי אנשי עסקים וחברות אינם מורשים לייבא למלטה מוצרים ישראליים.

אני יודע שהיה איסור כזה לפני זמן מה, אבל איני חושב שהוא יושם.

האין זה מוכיח כי למלטה חלק פעיל בבעיתה לחרם הערבי?

עליך להבין את הנסיבות המיוחדות שבהן פועל האי ולהביא בחשבון את יחסי המסחר המוכתבים על-ידי הריאל-פוליטיק. לעתים אנו נוקטים צעדים מסוימים כדי להגן על האינטרסים שלנו, בלא כוונה לפגוע במדינה אחרת.

האם תעניק רשיון למשרות שגרירות בין מלטה לישראל?

אנו רוצים לקיים יחסים טובים עם ישראל. למעשה, היתה זו מפלגתי אשר כוננה בשנות ה–60 יחסים דיפלומטיים עם ישראל. אך אלה, לרוע המזל, לא נותרו על כנם בצורה של נציגות דיפלומטית לאחר שישראל הורידה את הציר תושב שהיה לה כאן. אבל אני מבין שיש אפשרות שישראל תשנה את דעתה ותמנה שגריר במאלטה.

לעניין זכויות הנחיתה של מטוסים ישראליים: האם תיאות להעניק להם היתר?

ההחלטה על זכויות נחיתה צריכה להתקבל לגופו של עניין. יש לבדוק אם הבקשה מוצדקת. אם קו התעופה יהיה כדאי.

האין היחס הפוליטי?

גם הוא יובא בחשבון.

האם תיענה להזמנה לבקר בישראל?

קשה לי להשיב על כך. קודם כל צריך לבדוק מתי, ואם בכלל דבר כזה אפשרי. שנית, עלי להתוודות: יש שיקולים פוליטיים שעלי להעמיד לנגד עיני.

הצעת תיווך

האם לא קשה לך לבטל או לשנות החלטות שכבר נתקבלו על ידי ממשלות קודמות?

את העבר אי אפשר לשנות. יש להסתגל אליו, להתחשב במציאות הפוליטית הנתונה, לקבל החלטות סבירות ולשקול את האינטרסים שלך ושל האחרים.

רק לפני כמה חודשים הבריז קודמך בתפקיד, ראש הממשלה כרמלו מיפסוד בונניצ'י, כי המגישה שהותה לו בוועידת האינטרנציונל הסוציאליסטי ברומא, ביקש ממנו שמעון פרס להפגיש אותו עם יאסר ערפאת. מדוע נזקק בונניצ'י להבריה זו?

האמת היא שהוא ופרס אכן נפגשו, אבל היתה זו שנת בחירות ובונניצ'י קיווה שאמירה כזאת תעזור לו לקבל עוד כמה קולות.

מדוע שדבר כזה יעזור לו במערכת הבחירות?

משום שאפילו במלטה נוצר הרושם שממשלת הלייבור משתעבדת למדיניות החוץ של לוב. המפלגה רצתה להוכיח שאין זה נכון. היא חשבה שדיבור על תיווך למען ישראל יוכל להשפיע על הבוחרים.

האם האמנת לו?

לא, ואיני חושב שמישהו אחר האמין לו.

לישראל זכות קיום

האם לא יהיה זה נבון לומר, כי מדיניותו של מינטוף התבססה על ריאל-פוליטיק פשוט. המצוקה הכלכלית הכתיבה את החיבוק הבטוחני של הערבים. מדוע, אם כן, לאמץ מדיניות מאוזנת יותר העלולה לקלוע את מלטה לשדה מוקשים פוליטיים?

מדיניותו של מינטוף השתנתה לאחר שנבחר לשלטון. בשנות ה–50 וה–60 היו למפלגת הלייבור שלו קשרים הדוקים עם מפלגת העבודה הישראלית, אשר אפילו [illegible] לאחר חילופי השלטון הפגינו שאלתה בפרלמנט בעניין היחסים עם ישראל ואמרו לנו כי הממשלה תאמץ ניטרליות מוחלטת. אחר כך התברר לנו כי יחס זה השתנה בקיצוניות.

ובכל זאת, אם העניין בה עדין, מדוע תרצה בכלל מדינה קטנה כמו מלטה לשפר את יחסיה עם ישראל, מהלך העלול להחריד מעדר מגיותיה בעולם הערבי?

משום שממשלתי מכירה בעובדה שלישראל יש זכות קיום והיינו רוצים לתרום להשרשתה של אמונה זו בעולם הערבי; כשם שהיינו רוצים לראות ביישוב בעייתם של הפלשתינאים בדרך של הקמת מדינה למענם. אני משוכנע שאם לא יושג למענם פתרון, לא יהיה שלום במזה"ת.

אבל אתה עצמך יודע שזכותה של ישראל להתקיים אינה מקובלת על מדינות ערביות לא מעטות, כמו לוב.

כולנו יודעים כמה קשה המצב, אבל אל תשכח כמה מעטים חשבו על שלום עם מצרים לפני יוזמת סאדאת. הבעיה היא: לדעתי, אמון הדדי. כפי שאתה אומר, אכן לא כל המדינות הערביות מוכנות להכיר בקיומה של ישראל.

קדאפי, למשל, רוצה בחיסולה.

אני חושב שכל אחד יודע מה קדאפי חושב על ישראל.

אולי יחס זה הוא אבן הנגף העיקרית?

אבן הנגף העיקרית היא, כפי שאמרתי, חוסר האמון בין שני הצדדים. הנה, יאסר ערפאת, לעתים הוא מדבר בתבונה ולעתים לא. הערבים צריכים להבין שישראל היא עובדה קיימת, וכך יהיה תמיד. אבל מדינה אינה יכולה לחיות כל הזמן במצור.

אולי בגלל מיקומה המיוחד, מלטה נראית לי תמיד כזירה האידיאלית לקיומה של ועידת שלום ישראלית-ערבית.

כבר היו ניסיונות כאלה בעבר. מפלגתי ניסתה את כוחה כאשר היתה בשלטון בשנות ה–60, אבל מלטה היא מדינה קטנה ואיני רוצה שמישהו יתרשם שיש ביכולתה לחולל נפלאות. הבעיה אינה היכן לארח ועידת שלום.

תדמית מוטעית

האם תשנה את הסטאטוס של אש"ף, הנהנה במלטה ממעמד [illegible]?

איני רואה מדוע עלי לעשות זאת. אנשי אש"ף התנהגו עד כה כיאות ויש לנו יחסים טובים עמם. הם יכולים לומר תמיד מלה טובה, ואני מאמין להם. מצב יחסים זה משרת את כולם.

מלטה היתה הראשונה בעולם המערבי שפתחה בעבודה שגרירות. מדוע שגרירות, הרי אין המדובר במדינה?

אני רואה מה רע בכך. תמיד ניתן להשתמש בייצוג שיש להם לצרכים שונים. מלבד זאת, אין ארגון אחר המייצג את הפלשתינאים. לא כך?

אתה אומר שאש"ף מתנהג למופת, אבל מלטה הרי ידועה בזירה של פעילות טרור פלשתינית.

התדמית של מלטה הוכפשה בגלל הגומה חוסר הבנה לבעיותיה. אני ער לפעילות טרוריסטית כזאת ובוודאי שלא ארשה שהיא תתרחש. העובדה שזוהו עד כה את מדיניות החוץ של מלטה עם זו של לוב הובילה למסקנה זו.

האינך סבור כי בימיה של מלטה נתון תחת איום תמידי מצדה של מדינה שהתנהגותה אינה צפויה, הנושפת כל העת בעורפה?

לא. איני סבור כי יש סיבה כלשהי לסכנת אלימות מצדה של המדינה שבה מדובר.

אבל יחסים קרובים אלה לא עזרו למלטה ב–1980, כאשר היא עמדה לקדוח נפט בתופיה וקדאפי שיגר מיד ספינת תותחים כדי להפסיק את פעולות הקידוח.

כן, זו היתה פעולה מאד עוינת נגד העם המאלטזי. היינו אז באופוזיציה ומתחנו ביקורת על כך שפעולות הקידוח אינן מתבצעות. העניין הועבר לבסוף לבית-הדין הבינלאומי וכיום אנו יודעים היכן מצוי גבול המים בינינו לבין הלובים. קיבלנו מעט ממה שתבענו, אבל הלובים נתנו הרבה יותר ממה שרצו.

האם תתחילו בקידוחים?

כן, בקרוב. יתרה מזאת, גם בצפון, מדרום לסיציליה, יש סימנים מעודדים לשדות נפט גדולים.

אם אתה אומר שמלוב אין נשקפת סכנה, כיצד תסביר אותה פעולה אלימה של קדאפי?

מהלכו אמנם היה עוין ומנע מאתנו להמשיך בקידוח, אבל זה שנה מאיום על שלמותה הטריטוריאלית של מלטה.

מי בכלל יודע, שמציאות נפט יכולה לשנות את פני הכלכליים של האי. אתה, למשל, תוכל להיות ראש ממשלה לנצח...

בכלל לא. נפט או לא נפט, הציבור יכול למאוס בכל ממשלה ולהחליפה.

אדאמי לאחר ניצחונו: נסיבות מיוחדות לגבי הקשרים עם ישראל

הטור שלי / נתן דונביץ

בעזרת השם

איני מוכן, ואינני רוצה, להזדעק על כך שקצין בצה"ל הקדים את מכתבו בראשי-התיבות ב"ה (בעזרת השם). לא מפריע לי בכלל. מה גם, שלדעתי זו זכותו. כך לימדוהו מילדות, כיהודי, לפתוח מכתב. כשם שלימדו אותו לחבוש כיפה. איש לא יורה לו ללכת בגילוי ראש, ומאחר שכך גם איש אינו יכול להורות לו להשמיט את שתי האותיות. הן אינן מזיקות לאיש. יתר על כן, הן מעידות, כבר בפתח המכתב, שהאיש שומר מסורת.

כאשר הגיע נשיא מצרים אנואר סאדאת לביקורו ההיסטורי בישראל, למד כל ילד לחקות את אורח דיבורו של סאדאת, ולפתוח את החיקוי ב"ביסמילה". כאדם שומר מסורת, גם בהיותו ראש המדינה, ואולי במיוחד משום הכהונה, פתח את נאומיו ומכתביו בפתיח המסורתי.

לעתים רחוקות אני מסכים עם דבריו של זבולון המר. אבל הפעם הסכמתי עמו בכל. שומרי זכויות האזרח, אלה העוטים על עצמם גלימה זאת, אינם חייבים להגיב תמיד תגובות פאראנואידיות. לא נגרם שום נזק מכך שאדם שומר מסורת, גם בהיותו קצין בצבא, שומר מה שלימדו אותו ומה שהוא מכבד, בלי לפגוע בזולת.

אני זוכר, שכאשר הייתי תלמיד בבית-ספר חילוני בתל-אביב בא אלינו תלמיד חדש, עולה מאיטליה. בא מבית ששמרו בו מסורת. לא אדוק במיוחד, אך לימדו אותו שבני-הקודש מעיינים וקוראים בראש מכוסה. כך הגיע גם לשיעור בתנ"ך ולראשו כומתה. נכנס המורה הזקן, רע-לב ומר-נפש כדרכו, ראה את התלמיד החדש ומיד שאל מי זה. אמרו לו. ללא הקדמות "מיותרות" פנה אליו בשאלה בוטה: "קור לך בראשך?" הנער נבוך. "לא אוריד", השיב. "אז זרוק את הסמרטוט הזה מהראש", ציווה עליו המורה, "כאן לא בית-כנסת". הנער ניסה להתגונן, ראה שלא ישכנע את המורה, ובעיניים דומעות הסיר את הכומתה. האפיזודה הזאת זכורה לי גם לאחר כמעט יובל שנים. גם אם הנוהג בבית-הספר היה ללמוד תנ"ך ללא כיסוי ראש, יכול היה המורה לשוחח עם התלמיד, להסביר לו. לא להנחית עליו פקודה, ובלשון פוגעת.

כארבעים שנה לאחר מכן קראתי על כך שעיתונאים באיטליה לעגו למנצח הישראלי דניאל אורן. הוא חובש כיפה גם כשהוא מנצח, ונמצא מי שראה בכך "אופנה", בלי להבין את המשמעות. אורן, מנצח-אופרות מקובל מאוד באיטליה. הוא בן למשפחה בעלת היסטוריה לא-רגילה. חשוב לו, ככל הנראה, להדגיש שהוא יהודי. עיתונאים איטלקיים, מיעוט זעיר, "נחתו" עליו בלי לבדוק, ובלי לנסות להבין את המשמעות.

אני מתקומם כל כולי נגד הממסד הדתי, תעלוליו, נבליו העסקנות שהוא עושה. אבל, חובה לדעת להפריד בין המסורת לבין מה שאלה מנסים להשליט ולכפות בשמה. דעות קדומות יש בשני המחנות, ואלה מנסים לתבל באלה.

השם בנימין שליט ידוע לכל משפטן וסטודנט למשפטים. רב-סרן בחיל הים שיצא למאבק משפטי, אולי הגדול ביותר בקורות המשפט בארץ, בשאלה מיהו-יהודי. אישתו לא היתה יהודייה. הילדים? זה היה נושא המאבק. בית-המשפט העליון, בהרכבו הגדול ביותר, ישב על המדוכה. שליט טען לעצמו, זכה.

כי שליט היה הפסיכולוג של הקומנדו הימי, של השייטת. אילו הסתפק במאבקו על זכות ילדיו להיחשב יהודים, היה עושה מעל ומעבר ממה שאחרים עושים. אבל שליט — בעל הדעות האנטי-דתיות הקיצוניות — פיתח גם תיאוריה: שום צעיר דתי לא יוכל להתקבל לקומנדו הימי. אינו מתאים. לא בגלל הצורך להפעיל ציוד בשבת, או לצאת לאימונים. לא בגלל אלה. שליט טען שברגע קריטי, כאשר אותו צעיר דתי יישאר לבדו או עם בן-זוג במעמקיו של נמל זר, לצורך פעולה, הוא עשוי להיקלע למצב קשה. פצצות-עומק ואמצעים אחרים יופעלו נגדו. אם יתגלה, ברגע כזה, אמר, יישים מבטחו בכוחות עליונים ולא יפעיל את מלוא תושייתו. הוא יפקיד את עצמו ויפגע בכך בחברו. כך אמר.

הרב הצבאי הראשי שמע על התיאוריה של שליט, ויצא למאבק בה. הגיעו הדברים אל ראש הממשלה ושר הביטחון. לוחם דתי, אמר הרב, גם יפעיל תושייתו וגם יזכה להגנת ריבון עולם. על כל פנים, לא יהיה נחות מחבריו. הרב ניצח. לוחמים דתיים שירתו בקרב מגנן הימי, גם הצטיינו. ה"תיאוריה" של שליט נתגלתה כחסרת בסיס.

אגב, שליט עצמו עזב את הארץ עם משפחתו לשוודיה. הלך לעבוד בשביל הצבא השוודי. אינני יודע מה עושים ילדיו. מאישתו נפרד. אבל כל זה אינו מענייננו של טור זה היום.

אזהרת הארגים: לדעתי לא ייגרם שום רע אם חייל שומר מסורת — טוראי או אלוף — יפתח את מכתבו בצמד האותיות, שנודעת להן משמעות כה גדולה בעיניו. זה אינו תשדיר-שירות, אלא אמונה שבלב. ואמונה נפעמת גם כשהיא לבושה מדי קרב ונושאת תגור.

בדין ובצדק / צבי הראל

להעלים ראיות מהנאשם

כל נאשם, בכל עבירה פלילית, רשאי לקבל לידיו את כל חומר הראיות שאספה נגדו המשטרה, לרבות יומן החקירה של החוקרים. יומן החקירה כולל לעתים פרטים מהחיים העשויים להכריע במשפטו של הנאשם. על התביעה לגלות את ראיותיה לנאשם, עם הגשת כתב האישום. חובה זו קבועה בחוק.

השבוע הגיש מסעד זקאק, צעיר מיפו, תביעת נזיקין (אזרחית) נגד המדינה, לאחר שריצה שנה וחצי בכלא חוכה. שני הנתבעים האחרים בכתב-התביעה, שהוגש השבוע, הם פרקליטות מחוז תל-אביב ועו"ד ריקי שפייזר, שהיתה התובעת במשפטו.

הנאשם הורשע בבית-המשפט המחוזי בעבירות של אחזקת רימון רסס וניסיון לתקוף שוטרים באותו רימון שנצרתו לא שוחררה. השופט אריה סגלסון דן אותו לחמש שנות מאסר בפועל (ב–8.3.87) וכעבור שבועות מספר זיכה אותו בית-המשפט העליון, בהרכב הפרופ' אהרן ברק, דב לוין וגבריאל בך.

תביעת הנזיקין שהגיש הצעיר מתבססת על ממצאיו של בית-המשפט העליון.

גם בסיפורו של נאשם זה חולל יומן החקירות תפנית משמעותית מאד: גילויו של היומן הביא לזיכוי בבית-המשפט העליון. השופט דב לוין שכתב את פסק-הדין, קבע כי "עוד בטרם החל הדיון, בפני סגלסון, העלה סניגורו של הנאשם, עו"ד הייק, טענה מקדימה באופיה: אין ביכולתו למלא את תפקידו למען מרשו ולייצגו כהלכה, כשהתביעה אינה מעמידה לעיונו את חומר הראיות, לרבות יומן החקירות.

הסניגור אמר בטיעוניו, כי יש לנאשם טענת אליבי ושאלות של זמן אפשר לפתור באמצעות יומן החקירות. לוין קבע כי בידי התובעת, עו"ד שפייזר, היה יומן החקירות, אך "משום מה" (כלשון השופט) לא הבחינה בו ולא העמידה אותו לעיונו של הנאשם. לוין קבע עוד, כי עתה, לאחר עיון ביומן החקירות, מגיעים למסקנה כי אי-אפשר לאשר את הרשעת השופט סגלסון. השופט מציין עוד, כי אף אחד מהממצאים שקבע סגלסון אינו מדויק. לוין מציין עוד, כי עדותו של איש משטרה, שהופיע כעד הגנה והשופט לא אימץ אותה, היא התואמת את ההתאשרות ביומן החקירות. לסיום כתב השופט, כי הצגת יומן החקירות היתה עשויה לשכנע את סגלסון כי עד ההגנה דובר אמת.

חוסר האונים של התביעה

בר-גרא: היתר יציאה תמורת ערבות

לפני כשנתיים הוגש כתב אישום נגד יעקב בר-גרא (בן 62), לשעבר מנכ"ל מרכז הדיירים בתל-אביב שהואשם במתן שוחד למיכאל סרג'יו (בן 51), כתב בטלוויזיה הישראלית בשפה הערבית. סרג'יו מואשם בקבלת שוחד — שני כרטיסי-טיסה לחו"ל. לטענת התובע, עו"ד אמנון רודה, קיבל הכתב שני כרטיסי טיסה לאירופה והפעיל את השפעתו להפיק סרט על מרכז הדיירים (חברה-בת של עיריית תל-אביב).

במשפט התקיימו ישיבות-תזכורת אחדות. פרקליטו של בר-גרא עו"ד אורי סלונים אמר בשעתו כי הנאשם, השוהה בארצות-הברית, אינו יכול לחזור לארץ מטעמי בריאות (נגד בר-גרא תלוי ועומד עוד כתב-אישום). הטיסה בחזרה מארצות-הברית לישראל, אמר הסנגור, עלולה להחריף את מצב בריאותו של הנאשם. מצד שני, הנאשם השני בכתב-אישום זה, מיכאל סרג'יו, מעוניין להתחיל במשפט ולסיימו מהר ככל האפשר. על כך הצהיר לא פעם סניגורו, עו"ד גיורא אדרת.

השופטת ויקטוריה אוסטרובסקי-כהן הביעה מורת-רוח מהעובדה שהפרקליטות לא עשתה די בהבאת בר-גרא לארץ. בהחלטה מלפני שבועיים, השופטת כי אם לא תשוכנע שהפרקליטות עשתה די להביא את בר-גרא, תיאלץ לזכות את הנאשם השני בתיק (כתב הטלוויזיה).

כך כתבה השופטת: "תיק זה נמשך כבר ללא כל פרופורציה, על ידי דחיות חוזרות ונשנות ואין לי ספק כי עלולים להיגרם עיוותים לנאשם המיוצג על-ידי עו"ד אדרת, הנמצא בארץ וממתין לסיום הטיפול בפרשה זו. הדבר אינו מתאפשר בגלל מה שנראה לבית משפט זה, לכאורה, כחוסר-אונים של הפרקליטות מול טענות חוזרות, כי הנאשם אינו יכול לחזור ארצה בגלל מצב בריאותו. בוודאי שהפרקליטות לא תמצא דרך משפטית נאותה להביא לטיפול סביר בתיק ולא תודיע לבית-המשפט על הצעדים שנקטו לצורך הבאתו של הנאשם ארצה, או לצורך אפשרויות אחרות של טיפול בפרשת הנאשם האחר (סרג'יו צ.ה.) יתקשה בית-המשפט את זיכוי הנאשם מהאשמות המיוחסות לו בתיק זה".

הישיבה הבאה בתיק זה נקבעה לעוד חודשיים ואז יורה לעו"ד רודה, כיצד פעלה התביעה לאור הערותיה של השופטת.

ובשולי העניין: את ההיתר לעזוב את הארץ, תמורת ערבות, כמובן, הוציא אחד בעמיתיה של השופטת אוסטרובסקי-כהן.

התנצלותו של השופט בייזר

שלושה עובדי אל-על זוכו בתחילת חודש זה על-ידי שופט בית-משפט השלום ברמלה, אברהם בייזר. שלושת הנאשמים — בנימין ענבר, יצחק אודי ומשה עקירי — היו בצוות שעסק בתיקון תקלות במטוסים. התובעת, עו"ד עופרה אורנשטיין, טענה נגדם כי ביולי 1984 קשרו ביניהם קשר לקבל כספים במרמה מאל-על. במסגרת הקשר, טענה התובעת, היה אחד הנאשמים מגיע ראשון לעבודה ומחתים את כרטיסי העבודה של שני חבריו. שני החברים הגיעו לעבודה בשעה מאוחרת או שלא הגיעו לעבודה כלל.

השופט כתב בנימוקיו, כי הוא מקבל את גרסת שלושת הנאשמים. בשולי הכרעת-הדין, כתב השופט כי לא קיבל הסבר מניח את הדעת מדוע לא נעשה ניסיון לתפוס את הנאשמים "על-חם" (כאשר היה חשד שהם אינם במקום עבודתם); הרי שמע מאחד מעדי התביעה כי היתה כוונה לעשות זאת.

עוד כתב השופט, כי הוא שולל את טענת הנאשמים, כי החקירה והמשפט הוגשו בחוסר תום-לב ועקב התנכלות ההנהלה לנאשם. בנימין ענבר, שהיה חבר ועד. בנסיבות שנוצרו, חקירה משטרתית של העניין טובה מבירור בהליכים משמעתיים.

בסוף הכרעת-הדין, התנצל השופט לפני כל הצדדים "על השיהוי במתן הכרעת-הדין" — כלשונו. דומה כי במקרה זה אכן הרחיק השופט לכת. ראשית, מהטעם הפורמלי: על-פי ההוראות המנהליות של השופטים, פסקי-דין ינתנו עד חודש מאז הגשת הסיכומים. במקרה הזה הוגשו הסיכומים האחרונים על-ידי הסניגור, עו"ד דוד חוטורינסקי, בדצמבר 1986. הטעם האחר, המחריף את עינוי הדין, הוא ששני הנאשמים הושעו מעבודתם כבר בפברואר 1985 כאשר הוגש נגדם כתב-האישום וציפו להכרעת-הדין שתביאם לשובם לעבודה.

מדינה בתוך מדינה בדנמרק

מאת אליהו זהבי

קופנהאגן

לפני קרוב ל–145 שנה, בשנת 1843, הוליס הצבא הדני לפנות מחנה שהיה בגבול העיר באותם ימים. יזם בשם גיאורג קרסטנסן קיבל רשות לנצל את מחנה הצבא הנטוש ללונה-פארק קייצי, שישעשע את תושבי קופנהאגן. בחוזה שנחתם בין הצבא, עיריית קופנהאגן היום, הותנה כי לאחר שייתם תוקף האגרת המתנה כבעבור חמש שנים, יתחייב היזם לסלק את כל המבנים הארעיים שהוקמו, ולהחזיר את שטח האדמה לבעליו — צבא דנמרק — בדיוק באותו מצב כפי שקיבלוהו.

מאז חלפו 144 שנים. הלונה פארק זכה למוניטין עולמי, וכיום לא ניתן לתאר את קופנהאגן בלא גן השעשועים המוכר, טיבולי.

פיסלו של קרסטנסן מוצב על כן גבוה בחזית אולם הקונצרטים של טיבולי, ואיש אינו תובע להפוך את הלונה-פארק למחנה צבא.

לפני 16 שנים, בספטמבר 1971, נטש הצבא בסיס גדול בלב ליבה של קופנהאגן, במקום המרוחק עשר דקות הליכה מבניין הפרלמנט. חבורת נוער ללא בית מגורים קבוע החליטה לפלוש אל הבניינים העזובים שנטש הצבא, ובתוך מספר שבועות פלשו למחנה כמה מאות צעירים והעניקו למקום שם: "כריסטיאניה", על-שם הרובע שבו מצוי המחנה: נמל כריסטיאן.

"כריסטיאניה", שהכריזה על עצמה כ"מדינה" אנטי-ממסדית, שבה אין תוקף לחוקי דנמרק, היתה בשתיים-שלוש השנים הראשונות לקיומה קוריוז שאיש לא התייחס לקיומו כאל בעיה התובעת פתרון.

משרד הסעד, המחויב בהתאם לחוק להושיט סעד כלכלי לכל אזרח, קיבל על עצמו, כמובן מאליו, לדאוג למאות בני-נוער שעזבו את בתיהם ומשפחותיהם מסיבה זו או אחרת, וחיפשו לעצמם שיכון כל שהו בבתים נטושים.

ריכוזם של בני נוער אלה במחנה הצבא הנטוש שהפך ל"כריסטיאניה" הקל לכאורה על הטיפול הסיעודי. שלטונות הצבא, שהתייחסו בשלבי הפלישה הראשונים לכיבוש המחנה כאל ארוע חולף, לא תבעו מאת המשטרה לפנות את המחנה, ומשהתעורר הקיבוץ קול זעקה — אחרי את הנוער. "כריסטיאניה" הפכה לעובדה שקשה לעקרה.

על שטח אדמה של כאלף דונם, בלב-ליבה של העיר, בין שתי תעלות מים, הלכה והוקמה חברה חדשה שדגלה באידיאולוגיה אנארכיסטית אנטי-ממסדית. למקום הגיעו בני-נוער משולי החברה, נרקומנים, וכן אידיאליסטים החולמים על תיקון החברה האנושית.

שנה אחר שנה הלכה "כריסטיאניה" והתבססה. לאחר שלא נמצאו עוד חדרים במבנים שנטש הצבא, הוסיפו אנשי כריסטיאניה בורים קרוונות קרקס, קרוונות רכבת שהושלכו לגרוטאות, עצים שנכרתו ושהובאו למחנה כדי להקים מהם צריפים — כל איש כיד הדמיון הטובה עליו.

שיקום הנוער ויצוא חשיש

בעוד משרד הסעד דואג לסיעודם הכלכלי של בני הנוער, תבעו כל יתר משרדי הממשלה את חיסולו של הנגע החברתי-תברואתי.

בדיון בפרלמנט התגלה כי מפלגות השמאל אימצו לעצמן את תושבי כריסטיאניה. והשאלה אם להורות למשטרה לפנות בכוח את הפולשים — הפכה לבעיה פוליטית. החלטות הפרלמנט והחלטת בית המשפט העליון הפכו לפיסת נייר ולא בוצעו, משהתברר כי תושבי כריסטיאניה, שמספרם עלה מעל לאלף, התבצרו כשהם נעזרים באלפי אוהדים. הוראות הפינוי וצווי בית-משפט עוכבו כדי למנוע שפיכות-דמים.

16 שנים לאחר הקמתה, כריסטיאניה היא כיום מדינה בפני עצמה, הפועלת כמוסד חברתי המוליס על גיהול המדינה. בלא שים לב לחוקי דנמרק, חשיש נמכר בראש חוצות; המסעדות הרבות פועלות ללא רישיון וללא תשלום מסים או מע"מ.

"שוק הפישפשים" הגדול ביותר בדנמרק מצוי באחד המיבנים הגדולים שנטש הצבא. המקלחות והסאונה של כריסטיאניה, המעורבת לבני שני המינים, פתוחה לכל אדם בין אם הוא תושב המקום או אורח מזדמן המבקש לשבת על קורות העץ החמים של הסאונה ולהזין את עיניו בתמונותיהן של בנות דנמרק. אחד המפעלים שזכה למוניטין באירופה, הוא מפעל לשיקום תנורים עתיקים. גרוטאות מן המאה הקודמת הפכו לאחר ליטוש לכוצר נוצץ, הנחטף על-ידי תיירים בחפשי עתיקות. עשרות המסעדות והמפעלים בכריסטיאניה פועלים על בסיס קואופרטיבי.

האולם הגדול ביותר של כריסטיאניה, אולם ענק המסוגל להכיל עד 5,000 איש, הופך ערב חג המולד ל"בית פתוח" לכל אדם שאין לו משפחה או אינו מוזמן לסעודת חג המולד. כל תושבי כריסטיאניה מתגייסים ערב חג המולד כדי להכין צלי בשר והרבה אורז כבוש לכל הגלמודים בעיר הגדולה שאין להם בית לחוג בו את ערב חג המולד (בסקנדינביה איבד החג כל משמעות דתית או קשר להולדת ישו — החג הוא במהותו הראשונית פאגאני, לציון יום הולדת השמש השבה לזרוח).

כל העוסקים מתחלקים ברווחים. למרות העזרה שמשרד הסעד תומך כספית במאות מתושבי כריסטיאניה, העיר מפרנסת את עצמה, כאשר הענף הרווחי ביותר הוא — מכירת חשיש. לא רק תושבי דנמרק, גם משוודיה, פינלנד ונורווגיה באים לכריסטיאניה לרכוש את המוצר האסור במכירה גלויה במדינות סקנדינאוויה. לבנון ומרוקו הן ספקיות החשיש הנמכר בחוצות המדינה שבתוך מדינה.

לעולם אינה מזדקנת

למרות המראה החיצוני של בלגן ואידיאולוגיה אנטי-מימסדית, קיימת אסיפה כללית של כל תושבי כריסטיאניה, המתכנסת לדיון בעניינים משותפים. רבים מתושבי המקום מתגוררים בבתים שבהם קיימת קומונה חלקית: מטבח משותף ואכילה בצוותא. קיים גן ילדים לילדי המקום. בגיל בית-ספר נשלחים הילדים לבתי הספר העירוניים.

מרבית תושבי המקום הם בגילאי 18–30. כרגיל נמשכת שהות "תושב" המקום חמש עד עשר שנים. בגיל 30 מחליטים רבים לפרוש ולהקים לעצמם בית מבלות. כאשר שאין בעלות פרטית על המבנים שהקימו במו ידיהם, מוסר "בעל הבית" את דירתו לחבר או מכר. הדור שהתבגר מוסר את ביתו לדור חדש. כריסטיאניה תמיד מתחדשת ולעולם אינה מזדקנת.

ראשית חל איסור על "בכיות" זכות דיור. למרות מצוקת הדיור הקשה בקופנהאגן. בימי הקיץ 'נופחת' כריסטיאניה — באות נוודים מכל חלקי תבל המוצאים במקום פינה ללינה. כריסטיאניה הפכה לשם דבר ומתובת לכל צעיר, וכבפי — גם לישראלי הנודד.

עצם קיומה של כריסטיאניה מעיד על סובלנותה של החברה הדנית. לא בשוודיה או בכל אחת מיתר המדינות הגובלות עם דנמרק היו השלטונות מניחים לחבורת נוער להקים מדינה בתוך מדינה.

16 שנה לאחר הקמתה, הפכה כריסטיאניה לאתר תיירות שאין להחמיצו, בעלת עניין לא פחות מטיבולי.

חיים בתל אביב / חיים הנדוורקר

מחדל הניקיון

אין כל ספק: שלמה להט היה שמח מאוד אילו רחובות העיר היו נקיים ומצוחצחים. אולם עובדה היא, כי תל-אביב מלוכלכת והפתרון לבעיה כלל אינו נראה באופק. אולי אין זה המועד הנבון לבקר את להט בנושא זה שעה שהוא נתון בסכסוך עבודה עם נהגי התברואה, מהעובדים המעטים מקופחים בעירייה. די לזכור כי ראשי ארגון העובדים התנגדו להכרזת סכסוך העבודה בעניין תביעות השכר של הנהגים, אבל כאשר הנהגים, שאליהם הצטרפו הכבאים, כלאו אותם בחדרם תוך השמעת איומים, פיזור אשפה והתזת מים לעברם, נבעתו ראשי הארגון ובראשם אריה ניצן היו"ר.

כאשר התריע בישיבת מועצת העירייה חבר המועצה אברהם פורז כי הלכלוך ברחוב דיזנגוף עובר כל גבול, אמר לו להט, ברוב המיוחדת, כי פורז אינו יודע אבל המצב אף חמור הרבה יותר. אולם הוא שכח כי הוא עצמו אחראי למתרחש בתחום זה.

הפתרונות ידועים היטב אך אין זה פשוט ליישמם. הציוד לאיסוף האשפה מיושן, שיטות העבודה בלתי יעילות ולמעט שאין פעולות פיקוח ואכיפת החוק על הציבור המלכלך. באשר לציוד המיושן, נראה כי אם אם נרכש ציוד חדש יותר, לרבות כלי רכב חדישים לפינוי אשפה. ועדי העובדים של עובדי התברואה, ובעיקר אלה של הנהגים, מתנגדים לשינויים הארגוניים בשיטות העבודה והעולם עומדת העירייה כמעט נואשת. מנגד ממשיך הציבור ללכלך, מוציא גם הזבלה בכמויות אדירות, ובעלי עסקים אינם מהססים ללכלך את רשות הרבים.

כאן יכלה העירייה לפעול בעזרת מערכת פיקוח יעילה. דוגמת זו המדביקה דוחות חניה לחונים ללא כרטיסי חניה או במקומות אסורים. גם כאן אפשר היה להכות את המלכלך בכיסו ולהגדיל את הכנסות העירייה, אולי לטובת המשך המאמצים לניקוי העיר. אבל זה לא נעשה. גם איומו הישן-נושן של להט לנקות את העיר בעזרת קבלנים, כפי שהדבר נעשה בערים רבות, למגינת לבם ואיומיהם-נגד של עובדי התברואה, נשאר לפי שעה ריק מתוכן מעשי.

ומה על חלונות הראווה

במוקדי הקניות בעולם, בניו יורק, פאריס, לונדון ועוד ערים מרכזיות, מקפידים על עיצובו של חלון הראווה. כך מושכים את הקונה לחנות ובעקיפין מייפים את פני העיר ומגדילים את כוח משיכתה.

בתל-אביב נראים לא אחת חלונות הראווה כמחסן של החנות, המציג ערב-רב של פריטים בעירבוביה הבחוסר טעם. מראה זה משפיע כמובן על התדמית הכללית של המהלך ברחוב. אלא שבעת האחרונה ניכרים סימנים ראשונים לכך שבעלי עסקים נותנים לבם יותר ויותר למראה חלון הראווה. כך למשל, נאים במיוחד חלונות הראווה של "מים לאנטי" ברחוב דיזנגוף, "משכית" בפרישמן, "לאמפר" בכיכר המדינה וגם "דניש" המתמוטטת המסוגה. במשכיר-לצרכן בדיזנגוף סנטר מקפידים להחליף את התצוגה בחלון הראווה אחת לכמה שבועות. אמנם התצוגה אינה מתעלה לרמה של רשתות בינ"ל מהיוקרתיות בעולם, ואולם תשומת הלב ראויה לציון.

בעת האחרונה קיימו המועצה לארץ ישראל יפה, עיריית תל-אביב וחברת עזרה הבצרון תחרות חלונות ראווה במדרחוב נחלת בנימין, מתוך כוונה לשפר את חזותו. בתחרות זכו החנות "יפית" לחלילונות, משפחות ומפיות, וחנות התכשיטים "פינגולד". יש להדגיש כי בעיר יש חלונות ראווה נאים יותר, אך בהשוואה לנעשה במדרחוב וברחוב אלנבי הסמוך, הן היו משכמן ומעלה. בד בבד יזם אריה פילץ, מבעלי דיזנגוף סנטר, תחרות ויטרינות מגובלת במרתף סנטר, שבה זכתה גלריית "מגהטון". בעתיד מתכנן פילץ לקיים תחרות בין כל חלונות הראווה בדיזנגוף סנטר, במטרה לשפר את חזותו.

תחייתו של אבן גבירול

רחוב אבן גבירול היה מאז ומתמיד מוקד עסקי. בשעות הלילה היה הרחוב שקט ואת מנוחתו הפריעו רק כלי רכב שהשתמשו בו כציר כניסה ויציאה חשוב לעיר וממנה. ואולם בשנה האחרונה מתעורר הרחוב בשעות הלילה. אל פאב "השופטים" המצליח זה שנים אחדות, הצטרפו שני פאבים בצפון, "אחת שתיים שלוש" ו"משמרת לילה". בסמוך עושים אנשי גלידת "קארלו" עסקים טובים בלילה וכך גם מסעדת "פונדו" בצפון ו"קרך" בדרום. אפשר גם להוסיף פלאפל או חומוס אצל חמשוש. ישנו כמובן הלהודרמינימס, אלא שהוא נחשב מקום בילוי יותר לאלה הבאים מחוץ לעיר מאשר לתל-אביבים.

באים לכאן הרבה צעירים. יש מוסיקה, גם רעש. השכנים בסביבה לא כל-כך מרוצים מתוספת הרעש, אבל אלה פני הדברים — הרחוב מתעורר. מי שמבקש להבין מה קרה לרחוב יכול להסביר זאת בפריחה של מקומות הבילוי בעיר. ואולם בכל זאת יש כאן יוצא דופן. מקומות הבילוי מרוכזים בעיר בציר הסמוך לאורך הים. אבן גבירול מרוחק יחסית מהם. כאן גרים הרבה צעירים, בדרך כלל בשכירות, המבקשים לבלות בסמוך לביתם ולאו דווקא באותן המוני לאורך רחוב הירקון. אבן גבירול משמש איפוא מקום בילוי תל-אביבי לתל-אביבים.

אכסניה כהלכה

סוף-סוף יש לתל-אביב אכסניית נוער ראויה לשמה. לא מכבר נחנכה האכסניה ברחוב בני דן סמוך לפארק הירקון.

האכסניה המקורית ששכנה במקום היתה מיושנת, כבת 50, ואולי התאימה בזמנה ליעדה: מקום מגורים לפועלים שהקימו את נמל תל-אביב; אך ודאי שלא לסטנדרדים של התיירות הצעירה היום.

באכסניה החדשה יהיו 300 מיטות, מהן 120 בחדרים חדשים והשאר בחדרים המקוריים של האכסניה הישנה, ששופצה גם היא. כן הוקמו במקום אודיטוריום המכיל 300 מקומות, חדר אוכל מודרני, חדרי חוגים ועוד.

מאחורי הפרויקט עומדת קרן תל-אביב לפיתוח. הקרן גייסה את עיריית מינכן, משרד התיירות, עיריית תל-אביב, הארגון האכסניות הישראלי, 2.7 מיליוני דולר, מחיר ההקמה השיפוץ. חנן בן יהודה מנכ"ל הקרן מעריך, כי מדי שנה יבואו להתאכסן כאן כ–50 אלף צעירים. בעיר שבה התיירות מתבססת על מלונות חמישה כוכבים ומתעלמת כמעט לחלוטין מתיירות עממית — האכסניה היא בהחלט חידוש מרענן.

בעמק ובהר / עטאללה מנצור

מזגנים והחינוך

האם בגליל עלינו לשבות כדי לזכות במזגנים לחדרי הלימוד בישובים שלנו, דוגמת בית שאן? שאל יגאל ביבי את שר החינוך והתרבות יצחק נבון לפני כשבועיים בפגישה של השר עם נציגי "מועצת הגליל" — שהוא פורום ראשי הציבור היהודי בגליל.

שאול עמור, ראש המועצה המקומית מגדל העמק שאל את השר לגבי "דבר מה נוסף" שמשרדו מעניק לישובי הגליל כדי לעודד אותם להישאר באיזור. עמור אינו מאושר מזאת שהתושבים בשכונה החדשה בעיירה שלו הולו שולחים את בניהם ללמוד בבתי הספר של הקיבוצים באיזור.

קודם הם קראו לשכונה שלהם, נוף העמק, כדי להתרחק מהדימוי של עיירת הפיתוח שהם חלק ממנה. עתה הם רושמים את בניהם לבתי ספר המעניקים "חינוך אפור" לתלמידים — ורק בני העניים נשארים ללמוד בגבול העמק.

גם נציגת מחלקת החינוך בנצרת עילית, ובישובים אחרים מתלוננים. הם דורשים "דבר מה נוסף" ומחזקים את ידי שר החינוך בהתנגדותו העיקשת נגד כל קיצוץ נוסף בתקציב החינוך. נבון קרן בראותו חזית אחידה של אנשי הליכוד-העבודה-המפד"ל המביעים תמיכה גלויה בדרישותיו. ראש המועצה של יקנעם אמר לחבריו: היה עלינו להשמיע את קולנו ברמה בזכות השר נבון ונגד הקיצוץ בתקציבי החינוך.

נבון אומר כי הקיצוצים בתקציבו מגבילים את יכולתו להיענות לדרישות בית שאן וסביה. וישובי ים המלח ועמק בית שאן לקבלת מזגנים לחדרי הלימוד. הוא התחייב לראש מועצת בית שאן כי יציע בממשלה לאשר תקציב מיוחד להתקנת מיזוג אוויר בישובים שבהם החום מפריע ללימודים, ולא רק בבית שאן.

פגישת נבון ונציגי "מועצת הגליל" התקיימה בתוך מסגרת הזמן שייעד השר לפגישה עם סופרים ערבים בנצרת, והדבר בלט מתוכן התשובות שלו לראשי הציבור היהודי. במספר מקרים חזר וציין את המחסור החמור בחדרי כיתות לבית הספר הערבי ומצוקת התקציב שאינה מאפשרת לו להיענות לצרכים שלהם.

לגבי נושא איכות כלל ההוראה ומצוקת האבטלה של מורי הסמינרים היהודים אמר השר כי משרדו קלט השנה כ–2500 מורים חדשים למילוי התקנים של המורים הפורשים לגימלאות, ושאלה המורים בתנאים מועדפים לפנסיה מוקדמת. ובכל זאת נפתרה בעייתם של רק כשישים אחוז מכלל הבוגרים. בעתיד ינסו לפתור את הבעיה על ידי צמצום מספר התלמידים. רק תלמידים עם ממוצע ציון של 8 נקודות ויותר בבחינות הבגרות יתקבלו ללימודים בסמינרים למורים. הדבר יצמצם את מספר הבוגרים שלא יקלטו בעבודה.

כדורי — להחזיר את הכתר

"כדורי", בית הספר החקלאי הוותיק היה עד לקום המדינה מעין אגדה. מאז הפך לעוד בית-ספר כאשר רבים מהבאים בשעריו הגיעו משכונות מצוקה. האגדה של כדורי נאהה בספרי ההיסטוריה. לפני מספר שנים ניסתה מנהלת בית הספר רחל לפידות לנער את בית הספר ולנצל את המסורת סביב המוסד. היא הזמינה את שר הביטחון יצחק רבין, המפורסם מבין בוגרי המוסד, ורבים מאישי ציבור אחרים כדי להחזיר את כדורי למרכז ההתעניינות.

אבל לפידות נתקלה בקשיים, שלא הצליחה לגבור עליהם ונאלצה לצאת לחופשה שלא הסתיימה. עתה מונה לכדורי מנהל חדש, ישי אלון, חבר קיבוץ אילון לשעבר וסגן מפקד הנח"ל. הוא מנסה להביא את כדורי לעידן הטכנולוגיה המתקדמת. כבר השנה צוידה החטיבה העליונה של בית הספר (המונה 520 תלמידים) במכשור אלקטרוני חדיש הבא להדגיש את שילוב החקלאות והטכנולוגיה. האגדה מנסה להדביק את העתיד.

صكنا من الاصل

صكنا من الاهل

בימה חופשית

חמצן ישראלי לערפאת

מאת ח"כ אליהו בן־אלישר

בעניין אש"ף אנו נוהגים כאילו נטרפה עלינו דעתנו. במדיניותנו אנו מעניקים לערפאת הישגים דיפלומטיים ופסיכולוגיים ומערערים את יסודות המדיניות הלאומית שלנו ואת מה שנותר עדיין מן הקונסנסוס הלאומי.

מה רוצה היום ערפאת? ראשית, לשרוד כמנהיג וכבעל מעמד. מאז הפסיד את הבסיס הטריטוריאלי שהיה לו בלבנון, איבד ערפאת במידה רבה מהשפעתו המדינית. אם תלך השפעתו ותתמעט, יאבד ערפאת את מעמדו כליל. ייתכן שיישאר רק כסמל. לא הרבה מעבר לכך; ייתכן שיישאר סמל לתבוסה.

לערפאת אין היום אופציות ואין לו מה להפסיד. כאשר הוא מדבר על אופציה צבאית, הוא מעורר גיחוך, לא רק בקרב ישראלים, גם בין ערבים. עדיין הוא מסוגל להכאיב. כל מי שמניח חומר נפץ בשוק או בחוף רוצה, מסוגל להכאיב בכך. השאלה היא, מה הוא מרוויח בכך. התשובה היא, שכמצבנו היום, ערפאת יכול כנראה להרוויח יותר מאי־שימוש בטרור ממה שהוא עשוי להרוויח מהשימוש בו.

חומת הדחייה

אבל גם אופציה מדינית אין לערפאת. די להשוות את מעמדו הבינלאומי בשנות ה־70 ותחילת שנות ה־80, עם מעמדו היום, כדי להבין שהוא לוחם על עצם קיומו. מוגבל בתנועותיו אפילו במטהו בטוניסיה וממנו. נע ונד בין בירות ערב בלי ליהנות מן המהומה שידע לעורר סביבו. מוקע, לפחות בשלב זה, על־ידי המשטר הירדני, ערפאת זקוק לתמרונים ולתרגילים, לפרסומת וליחסי ציבור, ל"הכמלדגיה" כדי להבליט את נוכחותו. כמה ישראלים העניקו לו את המרחב הזה בדיוק.

מי שחושב שכיום יש לערפאת מה להפסיד, עקב נכונותו־כאילו להיכנס למו"מ למשא ומתן עם ישראלים ציונים — אינו אלא טועה. מי שנלחם על חייו, אין לו מה להפסיד. ובמקרה דנן, מכל מגע כי־היה לו עם ישראלים, ערפאת יכול רק להרוויח, וישראל תוכל רק להפסיד.

מי שמוכן היום לשוחח אם אש"ף, בתנאי שארגון זה יתחייב להפסיק פעילות טרור ויכיר בזכות קיומה של ישראל, מכניס את אש"ף לוואשינגטון ושומט את הקרקע מתחת לרגליו של חוסיין

היום, היעד המדיני החשוב ביותר של ערפאת הוא להבקיע את חומת הדחייה שבה הוא נתקל בוואשינגטון. אילו הצליח בכך, לא זו בלבד שהיה מעלה לפתע את קרנו בעיני ערבים, אלא גם נוחל ניצחון מדיני גדול. ניצחון כזה היה מרפד לו גם את דרכו הנגעה באירופה המערבית ובארצות אחרות.

האמריקאים לא יעלו על מתרסים נגד ערפאת, אם הישראלים לא יגיילו לעשות יותר מהם. לא תמיד דחו ממשלים אמריקאיים בתוקף כל מגע עם אש"ף. אין איש מבטיח לנו שבעתיד לא יחפש איזה אמריקאי רשמי קשר בלשון אל אש"ף, אפילו תראה בכך ישראל הפרת התחייבות נשיאותית. מגעים בין אש"ף לאנשים כמו הממסד הפוליטי הישראלי יכשירו ארגון זה בעיני ארה"ב לשיחות, לאט אך לבטח. זה מה שערפאת רוצה. זה מה שלנו אסור לרצות.

יפים בעיני העולם

בהקשר זה, אפשר להיווכח בקוצר־ראותם של אישים שונים ממפלגת העבודה ואחרים, שבהצהרותיהם עלולים, אפילו שלא במתכוון, להכשיר את הקרקע לאש"ף, להתקבל בעתיד כבן־שיח בחוגים מסוימים בוואשינגטון.

במקביל, אנו עלולים לעזור לערפאת לנחול הישג בזירה שנייה, חשובה לנו וחשובה גם לו: ירדן. כל עוד מסרבת ישראל לשוחח עם אש"ף, היא מעניקה לחוסיין תפקיד בסכסוך. מי שמוכן לדבר עם ערפאת, אינו זקוק לחוסיין אלא שולל ממלך ירדן כל תפקיד ואף מוסיף נופך להחלטת הפסגה הערבית ברבאט משנת 1974, המכירה באש"ף כנציגם הבלעדי של הפלשתינאים. המלך יודע זאת, וזה פשר העצבנות שהדגישה ברבת־עמון, כאשר פקידי־ממשל ישראלים נפגשו עם ח"כ צדלי ביטון, אחרי שערפאת קיבלו בדיונה.

כמו שמדינאי ישראלי רציני אינו יכול להיות מעוניין בהתקרבות בין אש"ף לארצות־הברית, כך אין הוא יכול לרצות שראש אש"ף יחליף את שליט ירדן כבן־שיחו לישראל. אסור להפסיד את חוסיין על־ידי נפנוף בערפאת. וזה בדיוק מה שעושים ברגע שהוקמנו סביב ביטון. כי הצהרות שהשמיעו אנשי מפלגת העבודה בבריסל, בפגישת המנהיגים הסוציאליסטיים ועוד.

יש להחזיר את נוסחת "ריב־כש"ם טוב, למקום שהיא נועדה לו: לארכיון. מי שמוכן היום לשוחח אם אש"ף בתנאי שארגון זה יתחייב להפסיק פעילות טרור ויכיר בזכות קיומה של ישראל, מכניס את אש"ף לוואשינגטון ושומט את הקרקע מתחת לרגליו של חוסיין. מי שעושה זאת, שובר את מה שנותר מן הקונסנסוס הלאומי שלנו המבוסס, כזכור, על ההתנגדות להקמתה של מדינה פלשתינית ממערב לירדן ולניהול שיחות כלשהן עם אש"ף. לא כל שכן, שהוא מתחייב מראש לסגת לקווי 67, שהרי אין מי שמניח שאש"ף יסתפק בפחות מירושלים, יהודה, שומרון ועזה.

מוטב שנבין כי כדי להיראות יפים בעיני העולם, אין אנו חייבים לספק לאש"ף המצן שהוא כה זקוק לו. אין מצפה מישראל כי תתן לערפאת הנשמה מפה אל פה.

אחרי חתימת ההזדהות

מאת משה קול

בטקס בפאר במשכן נשיאי ישראל הכריז נשיא המדינה חיים הרצוג על פתיחת חגיגות שנת הארבעים למדינה. המעמד של הנשיא היה יפה ורב תוכן. על הבמה ישבו ראשי המדינה וראשי הדתות. אחרי שחתם הנשיא על תעודת ההזדהות עם מגילת העצמאות, שאותה קרא יוסי ידין, נתבקשו הנכבדים על הבמה לחתום עליה. כך גם קהל המוזמנים.

שאלתי היא: איזו משמעות נודעת לחתימה על הזדהות עם מגילת העצמאות? האם הרבנים הראשיים שחתמו על תעודת ההזדהות ישנו את יחסם אל רבני היהדות המסורתית המתקדמת? הרי כתוב במגילה כי אנו מבטיחים "חופש דת, חופש מצפון ושיווי זכויות לכל האזרחים". האם יתירו עתה לרבני שני הזרמים הגדולים ביהדות שעלו לישראל ומכהנים בקודש בקהילות גדולות וחשובות, לערוך קידושין? האם תיפסק ההפליה בין יהודים ליהודים? ואת השרים ובעיקר את ראש הממשלה, אשאל: האם ישתנה היחס לערבים ולדרוזים? האם נתחיל לשלב את האינטליגנציה שלהם בחיי הכלכלה והחברה? האם ממשלתנו תתחיל לפעול למען קידום תהליך השלום באזורנו?

ישבתי בהגיגה יחד עם עוד חמישה חותמים על מגילת העצמאות. האחרים מאתנו שאלה: למה טקס הזדהות עם המגילה, כאשר אין ודאות שההזדהות תהיה ממשית? הרבה התחייבויות והחלטות יפות נתקבלו בכנסת במשך 40 שנה. מה הוגשם מהן? אם החותמים לא התכוונו להגשים את חלקי המגילה שאותם הם מחללים יום־יום, אפשר היה להכריז על טקס פתיחת החגיגות לציון שנת הארבעים בלי חתימת ההזדהות.

ליברלים למען יהודי בריה"מ

באוטווה בירת קנדה הסתיים זה עתה הקונגרס השנתי של האינטרנציונל הליברלי. השתתפו 33 מדינות שיוצגו על־ידי 41 מפלגות. היה זה קונגרס מרשים שהתנהל ברוח טובה. בנאומי בקונגרס, שנושאו המרכזי היה זכויות האדם, שאלתי איך ייתכן שאחרי 42 שנה מאז גמר מלחמת העולם השנייה שוב מתפשטת האנטישמיות במערב ובמזרח. מעלילים על היהודים שקרים נוראים בבריה"מ ואף במדינות מערב אירופה. הנה ישנה פרשה חדשה עם לה־פן בצרפת. הפיצו את דינת היהודים ביפן, שבה אין כמעט יהודים, כאילו היהודים הורסים את הכלכלה היפנית... הופיעו מאות ספרים המכחישים את השואה, חלקם בחסות אוניברסיטאות. לאחר מכן דיברתי על מצבם של יהודי בריה"מ.

לכל המיעוטים הלאומיים בארץ גדולה זו מותר ללמוד את שפתם ולפתח את תרבותם. כך כתוב בחוקת בריה"מ. על היהודים נאסר הדבר ורודפים את המלמדים עברית ואידיש. עתה שיחררו אסירי ציון, בזכות מדיניותו של גורבאצ'וב. אולם לרוב היהודים הרוצים להתאחד עם משפחותיהם מחוץ לבריה"מ טרם ניתן הרשיון.

קראתי להגביר את לחצה של דעת הקהל בעולם המערבי למען מתן רשות יציאה ליהודים הרוצים בכך. דיברתי על הטרגדיה של אידה נודל שהוחזקה במחנה יחד עם פושעים, ועתה אחרי ששוחררה אין מתירים לה לגור במוסקווה, והחמור מכל — אין מרשים לה לחיות עם אחותה בישראל. מדוע נגזר סבל על אישה זו, שלא היתה קשורה בשום תפקידים ביטחוניים ולא חטאה? ולבסוף עמדתי על הטרגדיה של יהודי אתיופיה וקראתי להשפיע על ממשלת אתיופיה להתיר לשארית הפליטה, המונה עשרת אלפים יהודים שנפרדו ממשפחותיהם בישראל, לעלות לישראל.

גם צירים אחרים במשלחת ישראל של שתי המפלגות הליברליות דיברו באותו נושא טרגי. חבר הכנסת ארצי נאם בנושא יחסי מזרח־מערב ואמר שיש להתייחס בתקווה להצהרות תנועת הגלאסנוסט, אולם אין להיות בטוחים בקיום ההבטחות עד להתגשמותן. לכן חשוב לחץ של המפלגות הליברליות בעולם על השגרירים הסובייטיים ועל דעת הקהל.

ואמנם נתקבלו החלטות ברוח פניותנו. הנשיא מלגודי וסגנו שוטלי תמכו בהצעותינו. מחווה היתה התנגדותה של המשלחת הבריטית, שנשארה מבודדת. היחסים בין שתי המשלחות הליברליות מישראל היו תקינים. בפעם הראשונה השתתף בקונגרס הפרופ' אמנון רובינשטיין, ראש תנועת שינוי, ונאומו עשה רושם גדול.

משיחות עם יהודים מתקבל הרושם, שהעלייה מארצות המערב תהיה מועטית. ישראל אינה מושכת. לכל היותר תורמים לישראל, או נוסעים לבקר בה. בשנת הארבעים למדינה הגיעה השעה לחשבון נפש אמיתי, מדוע יהודים אינם רוצים לבוא לחיות אתנו. זוהי אולי השאלה המרכזית שצריכה להעסיקנו בשנה הקרובה. אולם הדבר אינו סודר את מנוחתם של היהודים בישראל.

איך להיחלץ מהיפוך מארקס

מאת צבי כסה

ב"ניו־יורק טיימס" נכתב כי לפני 15 שנה, אחוז אחד של המשפחות בארה"ב החזיק כ־27 אחוז מהעושר הלאומי, וכיום — כ־36 אחוז; הכנסתם הריאלית השנתית של 20 אחוז מהמשפחות העניות קטנה בשליש מאשר לפני 15 שנה. קרוב למחצית מהתעסוקות שנוצרו מ־1979 עד 1985 משלמות לעובדים הכנסה שמתחת לקו העוני. וכנגד כל אלה, במה עוסק עולם העסקים? — במיזוגים.

בשלוש השנים האחרונות עברו 9000 חברות מיד ליד וגילגלו חצי טריליון דולר. לא למפעלים חדשים, אלא לניירות — מניות, ערבונים, ברוקרים ובנקאים. אלה הרוויחו מיליארדים בלי ליצור שום דבר חדש. באנגליה, 50 אחוז מהחברה הם בעלים של 93 אחוזים מהעושר הלאומי. את התהליך הזה אני מכנה "היפוך מארקס". מארקס חזה ש־10 אחוזים עשירי הארץ ישעבדו את החברה לעוני שיוליך מרד, ואז ישלוט צדק בעולם. מה שקורה במדינות התעשייתיות הוא, ש־40—50 אחוז החזקים עושים יד אחת לשגשג על חשבון 50 או 60 אחוז החלשים. בדמוקרטיה, מי שמקבץ לקואליציה את העשירונים העליונים מגיע לשלטון. כך יכולים להיבחר רייגן, קוהל, שיראק ותאצ'ר.

מאז 1977 חשופה החברה הישראלית לתהליכים דומים לאלה שבארה"ב ובאירופה. הפערים בהכנסה בין העשירונים השונים הוכפלו. מה המשותף לכל המדינות האלה? בכולן התחולל תהליך של העברת הבכורה לכסף. ועיקר הבעיה היא איך לשמור עליו ואיך להרבות אותו.

בעבר השקיעו בטכנולוגיות שעושות הון. כיום עושים כסף מכסף. בישראל התהליך דומה: עושים כסף מכסף ולא מטכנולוגיה, ורווחה מתקציבים ולא מעבודה. התוצאה היא תלות מוחלטת בחסדי זרים. לעומת אלה, בשוודיה הוקמו חמש חברות אוצריות ציבוריות. כל חברה שם מפרישה 20 אחוז מרווחיה לחברה האוצרית, וזו רוכשת מניות תעשייה. כך נחלצה שוודיה ממשבר שנות ה־70 והגיעה לידי שגשוג, מבלי לפגוע בשוויון ובשירותים. גם יפן אינה מניחה לטכנולוגיות להיות טרף להון, והיא כיום המדינה השוויונית ביותר במערב.

הדוגמאות הללו מעלות את השאלה, איך לחלץ את ישראל מהגורל, שהפערים הכלכליים ינפצו את הסולידריות החברתית, והרי זו אצלנו היא מרכיב אסטרטגי. זה מחייב שינוי קונצפציות ומדיניות.

בזמנו, ל"יישוב" היתה בעיה: איך מתקציב מוגבל לקלוט יותר עולים. התשובה — שכר נמוך. אותה תפיסה הולכנו אל המדינה, ומשום שידענו כי אי אפשר לקיים משכר כזה רמת מחיה סבירה, בנינו מנגנוני תקציב להשלמה. כך הפרדנו, למעשה, בין מדיניות הרווחה למדיניות העבודה. זו לא רק שגיאה קשה, אלא גם סילוף של תפיסת העולם הסוציאליסטית, שעיקר עיקריה הוא שאדם מפיק את רווחתו מעבודתו. וכאשר החליפו הפופוליסטים את הסוציאליסטים־כביכול בשלטון, אך החמיר התהליך. הדוגמאות הבולטות הן פרויקט שיקום השכונות וההשקעות בגדה.

בשיקום השכונות השקיעו למעלה ממיליארד דולר. ודאי עשו דברים יפים, אבל לו, למשל, השקיעו רבע מזה בחינוך מקצועי לבני השכונות, היו הם מגדילים את הכנסתם ממקצועותם העולה, ואת היתרה היינו משקיעים בטכנולוגיות שיקלטו אותם, והיינו כיום ברמה אחרת של תפוקה לאומית. כך גם השקעות המיליארדים ביו"ש. לו השקענו אותן בטכנולוגיות, היינו נחלצים ממעגל הקסמים: 50 אחוז השקעות לעובד בתעשייה, 50 אחוז תפוקה ו־40 אחוז שכר — לעומת מדינות מערב רלוונטיות.

בלי לשבור את מעגל הקסמים הזה אי אפשר להבריא את המשק והחברה. אומרים הכלכלנים, יש עצה לצמצם את התקציב ולייקר את הכסף. כך תיבלם האינפלציה והכסף יזרום להשקעות. אך לכסף יש חלופות: חלק יברח לחו"ל, חלק ישקע בחו"ל וחלק ימשיך לעשות כסף מכסף.

מהו איפוא הפתרון? נדרש שילוב של כללי שוק תחרותי וכללי הערפה. כללי שוק — כדי שהמערכות יתייעלו, וכללי הערפה כדי להחזיר את הבכורה לטכנולוגיות — תעשייה, חקלאות, שירותי יצוא, שיווק, תיירות וכו'.

את משאבי הסיוע שאנחנו מקבלים יש לייעד בעיקרם לא להשקעות־סרק ציבוריות או פרטיות אלא להשקעות בטכנולוגיות. התפיסה התקפה לישראל: רווחה דרך טכנולוגיה. אנחנו מגפדים שירותים כדי למנוע אבטלה. אולי נבון יותר לסבסד טכנולוגיות שיקלטו את אותם העובדים. אנחנו מסבסדים את הדירה; לו היה השטח הממוצע של דירה קטן ב־10 מ"ר, היינו יכולים להשקיע את המיליארדים הנחסכים בטכנולוגיה. ההשקעה בפרויקטים שאינם תורמים ליצוא או לחסכון מט"ח, היא השקעה חסרת אחריות. כל מיליארד דולר שהפנינו לשטחים הוא בגדר השקעה לא פטריוטית. פירושה — פחות 56,000 מקומות פרנסה בכבוד.

כדי לסגור את הפער במט"ח יש להגדיל את ההשקעות בתעשייה במיליארד דולר לשנה מעבר להשקעות העכשוויות. מאין יבוא הכסף הזה? אם תקטן הכדאיות לעשות כסף מכסף, יחזרו להשקיע בטכנולוגיות. ולבד מזאת, בעולם יש הון שמחפש השקעות. כדי להשקיע בישראל הרחוקה ובעלת הסיכונים, יש לשלם למשקיע פרמיה. זוהי הערפה הדרושה ואותה — ורק אותה — יש לממן מכספי הסיוע הכלכלי היהודי.

החזרת הבכורה לטכנולוגיה דרושה לא רק משיקולים כלכליים, אלא גם משיקולים חברתיים, כי זו הדרך למנוע את הקיטוב בהכנסות ואת הרס הסולידריות החברתית. אבל כדי שהשקעות בטכנולוגיה יניבו את המשאבים הדרושים — לרווחה חברתית ולשיווי־המשקל האסטרטגי — צריכים העובדים להסכים שהפריון והיעילות הם עניינם שלהם יותר משל המנהלים.

במציאות הפוליטית כיום, ה"הון" וה"עבודה" מהסקטור העסקי צריכים לשלב כוח כדי להביא לשינוי המדיניות: ראשית, להחזיר את הטכנולוגיות המט"חיות לראש הסולם, כלומר למצב שבו הכסף משרת את הטכנולוגיות ולא להיפך. שנית, להתאים לסקטור תנאי תשתית פיננסית, שירותית, תקשורתית, תחבורתית ומיסויית — כמו במדינות המתחרות. שלישית, ליצור "אקלים תומך־מאמץ", שבו העובדים והמנהלים ירצו לעבוד ולהרוויח.

אלה תנאים לאסטרטגיה כלכלית וחברתית אחרת, לשלוש הרמות: ברמה הלאומית — לאחד את מדיניות הרווחה עם מדיניות העבודה. הפרוגרמה: בתוך 15 שנה להביא לכך ששכר העובדים ישווה לזה שבחו"ל. ברמה המפעלית — לאחד את העבודה עם המחשבה. הפרוגרמה: עובד חושב, מעורב ומשתתף — זו תוכנת הניהול המודרני. ברמת היחיד — לשתף את העובד בפירות עבודתו. הפרוגרמה: לאפשר הסדר משולש בין המפעלים, העובדים והממשלה: העובדים יסכימו להמיר תוספות שכר בהשתתפות ברווחים, והממשלה תשחרר את הכנסתם זאת ממס.

יש להחזיר את הבכורה לטכנולוגיה. זו הדרך למנוע את "היפוך מארקס" אצלנו.

אלימות חרדית: הסברים חלופיים

מאת ד"ר גבריאל וימן

הכותב הוא מרצה בכיר בחוג לסוציולוגיה, אוניברסיטת חיפה

לאלימות החרדית בירושלים ניתנת לרוב פרשנות אחידה ופשטנית, הרואה בהפגנות תגובה גרידא לצעדים "חילוניים" כסרטי שבת. ניתוח מעמיק יותר של תופעה זו ומשמעותה החברתית עשוי להעלות הסברים חלופיים. ניתוח סוציולוגי של הפונקציות הסמויות אשר ממלאת האלימות החרדית לגבי הקהילה החרדית עצמה, יאיר ממדים נוספים של התועלת שמפיקות הקהילה החרדית והנהגתה מתופעות אלה. להלן כמה הסברים חלופיים, אשר במשולב עשויים להציע הסבר מציאותי ומלא יותר לתופעת האלימות החרדית.

למי שעוקב באופן שיטתי ולאורך זמן אחרי המגמות העונתיות בגילויי האלימות החרדית, תתגלה מחזוריות שיטתית מפתיעה למדי. הפיזור הזמני של ההפגנות ומעשי המהומה מתרכז בנקודות שיא החוזרות ונשנות מדי שנה. בעקביות מתרכזות נקודות השיא בעונת הקיץ, לפני תקופת החגים. העיתוי אינו מקרי: אלה נקודות זמן הסמוכות לתקופות של מסעי התרומות וגיוס כספים שעורכות "מגביות" שונות מטעם פלגי הקהילה החרדית. הפעלתנות המוגברת של הקהילה החרדית לקראת ה"מגביות" משרתת את מאמץ התרומה.

הנה מעיד הרב משה הירש, "שר החוץ" של נטורי קרתא, בסדרת ראיונות שהתפרסמה ב"ידיעות אחרונות" וב"הארץ": "לארגן הפגנה זה לא סתם. זו אמנות גדולה, צריך ידע בתקשורת. שנית, צריך לחשוב על גימיקים". והוא מעיד כי סוכנות לקטעי עיתונות בירושלים מלקטת בעבורו כל מידע שפורסם עליו ועל נטורי קרתא ויש גם מי שמקליט בשבילו שידורים ברדיו הציוני ובטלוויזיה הציונית. וכל זאת, הוא מעיד, כחלק מתוכנן ממסע התרומה.

הטכניקה התקשורתית מוכרת היטב לרב הירש. הוא מבהיר: "אתה חושב שהעיתונות קונה כל דבר? צריך לשבור את הראש ובזה אני טוב. אני חושב על כל התפתחות. אם זו הפגנה ברשיון המשטרה נותנת לנו לעבור, אני מציע למפגינים לעשות משהו יוצא דופן כמו ללבוש שקים ולזרוק תהילים בבכי גדול, ואז הטלוויזיה באה ומצלמת — הם אוהבים פיקצ'רס כאלה — ואנחנו ניצחנו. יכולה להיות גם אפשרות אחרת: שאנחנו מפגינים ללא רשיון, המשטרתיים המבולבלים עוצרים אותנו, לא נותנים לנו לעבור, ומתחילות מכות. כן, זה מתוכנן. אחד דוחף את השני, אחד מרביץ ואחד מקבל מכות. ויש בלגן ובאים צלמים וטלוויזיה, וברגע כזה (...) ניצחנו".

תכלית נוספת לאלימות החרדית קשורה למאבקי כוח פנימיים בתוך קהילה זו. המידע המועט יחסית שיש לנו על המבנה הפוליטי בקהילה החרדית מונע הבנת תהליכים פוליטיים פנימיים ומאבקים פנימיים על עמדות־מפתח, יוקרה וכוח מנהיגות. גם כאן ניתן לגלות קשר סמוי אך עקבי בין מאבקי כוח פנימיים לבין שכיחות של הפגנות ומעשי אלימות. אחד מהאמצעים להפגנת כוח בקבוצה זו הוא היכולת לארגן הפגנות המוניות, להסעיר ולהתסיס. כך, יש המועצים, הצליח הרב אורי בלוי לבצר לעצמו מעמד מחוזק יותר של יורש ראוי לאביו בזכות פעולות ראווה כאירגון (צביעת תחנות אוטובוס, הפגנות אלימות). ושוב, מדבריו של הרב הירש על ארגון הפגנות בימיו של הרב עמרם בלוי, בעת הפגנה המונית נגד ניתוחי מתים בכיכר השבת בירושלים: "המשטרתיים היכו מפגינים ולא עצרו אף אחד ואז אמרתי לר' עמרם: מוטב נישט אויסן קיינעם — לא עוצרים אף אחד, וזה לא בסדר. בוא נלך, אחרת לא יהיה פיקצ'ר ולא כותרת ואין תכלית להפגנה. לקחתי אותו ביד, צעדנו קדימה, ככה במרכז של ההפגנה ונעצרנו".

לבסוף, גורם שלישי המונח ביסוד האלימות החרדית הוא תרומתה של התארגנות זו לגיבוש סולידריות פנימית. למאבק משותף באויב חיצוני יש תמיד השפעות־לוואי של התלכדות, גיבוש פנימי וסולידריות גוברת עם הנהגת הקבוצה המסורתית. אנו מרבים לשמוע ולקרוא על החוזרים בתשובה. לעומת זאת, אין נתונים או מידע רב על המגמה ההפוכה — "חוזרה בשאלה". התנועה היא דו־סיטורית: הקהילה החרדית אינה רק "קולטת" חוזרים בתשובה אלא גם מאבדת את אלה שנטשו את אורח החיים החרדי ועברו חילון מלא או חלקי.

מכמה ראיונות שהתפרסמו עם "חוזרים בשאלה" עולה, כי זו מגמה קיימת המטרידה לא מעט את אנשי הקהילה החרדית. אחת הדרכים לבלום נסיגה, יסבירו הסוציולוגים, היא הגברת ההזדהות והרגשת ההשתייכות לקבוצה. לצורך זה, פעילות משותפת למען מטרה אחת ברורה (חילול שבת, ניתוחי מתים, כביש רמות, שילוט פרסומת) נגד אויב משותף (משטרה, חילוניים) מביאה לליכוד השורות.

הסברים החלופיים שלעיל עשויים לפרש רק חלק מהמורכבות של תהליכים וגורמים הפועלים מאחורי הקלעים בקהילה החרדית. אך גם ניתוח חלקי שכזה מאיר את מורכבות התופעה ואת הצורך לדחות הסברים פשטניים וחד־ממדיים. הניסיון הקונוונציונלי לראות באלימות החרדית התנהגות של גירוי־תגובה לצעדי החילוניים, אינו משקף את התמונה המלאה. האלימות החרדית קשורה וכרוכה בצרכים סוציולוגיים ופוליטיים של קהילה זו, במאבקי כוח פנימיים, בקידום תרומה אישית וקבוצתית, בתרגום של פעלתנות למוניטין תורמות ובפונקציונליות של האלימות המוגנת לגיבוש הקבוצתי ולייצוב מעמדה של ההנהגה.

אוניברסיטת תל־אביב

הרישום לקורסים ביחידה ללימודי חוץ יסתיים ב־6.10.87

הקורסים מיועדים לקהל הרחב ומתקיימים בשעות הבוקר והערב.
בין נושאי הקורסים:

★ אנגלית — שיחה, כתיבה, קריאה.
★ שפות אחרות — צרפתית, ספרדית, איטלקית, גרמנית.
★ קורסים לדוברי ספרית — ספרות, אמנות, פסיכולוגיה.

★ ניהול כללי ★ תיכנון פיננסי ★ ספרות
★ ניהול כח אדם ★ משפט ★ פילוסופיה
★ התנהגות אירגונית ★ מדעי החיים ★ יהדות
★ הכרת מחשב ★ פסיכולוגיה ★ תיאטרון
★ הבאה לדפוס ★ יחסי אנוש ★ אמנות
★ חשבונאות ★ המשפחה ★ מוסיקה

פרטים והרשמה:
אוניברסיטת תל־אביב — היחידה ללימודי חוץ, קריית האוניברסיטה, רמת־אביב, רח' קלאוזנר 8 (ליד בנין וולפסון להנדסה), טל: 425452, 420388, בשעות 10־13, 17.30־19; אוטובוסים: 24, 25, 49, 74, 86, 274, 572.

הערה: בערב יום הכיפורים משרדי האוניברסיטה סגורים.

נ.נ.

ניקוב מחשבים (ישראל) בע"מ

הודעה על פרסום תוצאות ההצעה שבתשקיף מיום 31 באוגוסט 1987

החברה מודיעה בזאת כי בעלי המניות של החברה ניצלו את כל הזכויות שהוצעו להם בהתאם לתשקיף מיום 31 באוגוסט 1987 ולפיכך הוקצו כל ניירות הערך שהוצעו — 148,720 מניות רגילות, רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע.נ. כ"א במחיר של 4 ש"ח לכל מניה ו־29,744 כתבי אופציה (סדרה 2) במחיר של 50 ש"ח לכל כתב אופציה.

עובדי החברה רכשו את כל כתבי האופציה (סדרה 2) שהוצעו להם במסגרת התשקיף ולפיכך הוקצו להם 2,256 כתבי אופציה (סדרה 2) במחיר רכישה של 50 ש"ח לכל כתב אופציה.

החברה יצאה בהנפקה זו ללא חתם.

החברה מודה לעובדיה ולציבור המשקיעים.

מה פיש
Ma Fish
דגים ואנשים

מתחת לכיפת השמיים המהודרים של יפו שוכנת "מה פיש" — מסעדת דגים מיוחדת בצורתה ובטעמה. התפריט הייחודי פורש לפניך מגוון עשיר של מאכלי דגים ופירות ים, העשויים על־פי המטבח הצרפתי החדש — "NOUVELLE CUISINE".

* חשוב: מעתה "מה פיש" פתוחה גם לארוחות צהריים, בשעות 12.00-15.00.

* "מה פיש פלוס": יין חינם לסועדים בין השעות 19.00-21.00.

מה פיש - דגים ואנשים
יפו, רח' רזיאל 1 (?) / רח' וכמגנוב 1.
פינת שד' ירושלים 127
טלפון: 839794

המרכז הישראלי לניהול

למנהלי ארגונים ומפעלים

הזמנה להצגת נושאים

בכנס החמישי ליישום חידושים בניהול

מתוך שאיפה להרחיב את מגוון העבודות שיוצגו בכנס ולהבטיח רמה איכותית נאותה, החליטה ועדת השיפוט לאפשר ליותר מנהלים ואנשי מדעי הניהול להשתתף בכנס החמישי ליישום חידושים בניהול.
ניתנת האפשרות להגיש הצעת נושא עד 30 באוקטובר 1987.

תוגשנה עבודות בתחומים הבאים:

★ פיתוח ושינויים ארגוניים ★ התחדשות ארגונית ★ מערכות מידע ומיחשוב ככלי ניהולי ★ תכניות יישומיות וחדשניות בתחום הניהול ★ גישות בניהול פעילות עסקית ★ מימון וניהול פיננסי בתנאי אי ודאות ★ הבראת מפעלים כושלים ★ ניהול תעשייתי; ניהול בנקים; ניהול ייצור; מסחר בינלאומי; תכנון בקרה ופיקוח ★

פרסים לחברי הצוותים הזוכים:

★ פרס ראשון: מלגת השתלמות בחו"ל הכוללת 2 כרטיסי טיסה לאירופה (ללא מסים) ומענק בסך 1000 ש"ח.
★ פרס שני: כרטיס טיסה לאירופה (ללא מסים)
★ פרס שלישי: מלגת השתתפות בפעולות הדרכה של המרכז הישראלי לניהול בערך של 500 ש"ח

כרטיסי הטיסה באדיבות ארקיע קווי תעופה ישראליים בע"מ

לפרטים נוספים, הנחיות וייעוץ נא לפנות ל: המרכז הישראלי לניהול, ת.ד. 33033 ת"א 61330 טל. 03-257202

בחסות בנק לאומי ועיתון הארץ

קבלת מודעות
ללוח העיר
מ־08.00 — 21.00
פרסום פון
אשראי מיוחד!!!
03—735588/9, 03—738707
03—735590, 03—727630

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב מטה יהודה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965 (להלן החוק)
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי: יוסי גולדשטיין הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב מטה יהודה (להלן הוועדה) בקשה להקלה באחוזי בנייה דהיינו 3.15% משטח המגרש במוצא עלית גוש 30316 חלקה 172.
את ההתנגדויות למתן ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית ברחוב אהליאב 29 רוממה, ירושלים ולמועצה המקומית מבשרת ציון.
ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרדי הוועדה המוצעה בכל יום שני ושישי בשעות הרגילות.
דוד דוד
יו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 100/87. מוגש ע"י מר סהיל דהש מרגיה מישוב יפיע בשטח בנוי מחוץ להקלה: מס קומות מגורים מעל למותר.
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הוועדה המקומית רח' כרמל 2/5 נצרת עילית. תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ישראל קיסר
יו"ר הוועדה

חוק התכנון והבניה 1965
מרחב תכנון מקומי עירון — ואדי עארה
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה־1965, כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה מס' 87/69/9 בגוש 12152, חלקה 26, ע"ש סאמי ע"י אלבאף מכפר קרע, שבאישורה יש הקלה/סטיה מהוראות תוכנית מתאר מס' 569/3/א. מהות ההקלה: לעניין קו בנין 333, 2.70 מטר במקום 3.0 מטר. ניתן לעיין בבקשה הנ"ל בוועדה בימים ובשעות קבלת קהל. כל המעוניין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לוועדה האמורה תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.
26.9.87 ממדוח דרוויש
יו"ר הוועדה המקומית עירון

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04־640775
פר־405
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
קצב עינת ושמעון * לאשר תוספת בניה לדירה ברח' רוחות 7 וחלקה 173 בגוש 11280, רמות־רמז.
הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ב', ה', בין השעות 08.00־11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יעבץ
מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי אילות
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 146/03/12
עיקרי הוראותיה: יעוד שטח בגודל 4,000 מטר למתקן הנדסי תחנת טרנספורמציה וסביבתה עבור חברת החשמל וקביעת דרך הגישה לשטח.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית כ־13.306 מ"ר
גוש: 39112
חלקות: חלק מ־ין ד'2
אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה בילקוט הפרסומים, מס' 3293 מיום 19.1.86 עמוד 1230.
התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילות וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
שלום דניאל
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

רק ב"לוח העיר" תקבל
מודעה באחריות
לא מכות־לא שילמת
קבלת מודעות
מ־8:00-20:00
03-371261

מפעלי תחנות בע"מ
רח' המסגר 38 ת"א
מכרז 12/87
בדבר הקמת מוסך לצביעת אוטובוסים בעיר גנים — קרית אונו
ניתנת בזה דחייה במועד הגשת ההצעות למכרז הנ"ל. ההצעות תוגשנה עד 29.10.87 בשעה 12.00 בצהריים.

תקציב ירוק — תקציב מערבי

מאת ד"ר אליהו בורוכוב

* הכותב הוא מרצה לכלכלה עירונית במרכז ללימודים ארבניים באוניברסיטת תל־אביב.

תקציב הפיתוח של מע"ץ לכבישים בין־עירוניים לשנת התקציב הנוכחית מגיע ל־28.9 מיליון ש"ח. מתקציב זה מוקצאים כספים גם לטיפול ב"כבישים האדומים". משרד השיכון, שמע"ץ היא אחת ממחלקותיו, השקיע בכבישי הגדה המערבית 72 מיליון ש"ח בשנת 1983, ואילו ב־1984/5 הוקצו 52.5 אחוז מתקציב הפיתוח לסלילת כבישים של משרד השיכון לצרכי הגדה המערבית.

נתונים אלה מעניינים על רקע היחס המשונה בין מספר המכוניות לבין הקצאת המשאבים. בעשר השנים האחרונות, המספרים מלמדים כי בעשור האחרון גדל צי הרכב בארץ פי שניים, מ־432 אלף ליותר מ־850 אלף כלי רכב. באותו פרק זמן גדלה מערכת הכבישים ב־12 אחוז בלבד. יתרה מזאת, ההשקעות בכבישים ירדו, ובשנים האחרונות הגיעו, בממוצע, לרמה של כמחצית מזו שהיתה לפני עשור.

תאונות הדרכים הקטלניות שארעו באחרונה בכבישינו, מחריפות על רקע זה את הצורך לבחון, כיצד מנצלת הממשלה את המשאבים המצומצמים שהואילה להקציב לשיפור מערכת הכבישים. המשימה אינה פשוטה, ולא רק משום שהטיפול בכך מפוצל בין משרדי התחבורה, השיכון (מע"ץ) והרשויות המקומיות. בתוך ספר התקציב של משרד השיכון יש תקציב למע"ץ בסך 28.9 מיליון ש"ח, ויש תקציב פיתוח של המשרד ובו סעיף לפיתוח כבישים בסך 32 מיליון ש"ח, שהוא אף גדול מזה של מע"ץ. ומה על הגדה המערבית? על כך אין נתונים מפורסמים, אולם בחנוכת כביש חוצה שומרון, שנעשה רק באחרונה, אמר מנכ"ל מע"ץ כי בקטע כביש זה, מכפר קאסם עד מודשה, הושקעו 23 מיליון ש"ח, סכום השווה לזה שהוקצב למע"ץ לכל הכבישים האדומים בתחום הקו הירוק, לכביש גהה ולצומת הכפר הירוק גם יחד.

מי שעובר בכבישי יהודה ושומרון יכול להיווכח במו עיניו, כי שם מתרחשת פעילות אינטנסיבית של סלילת כבישים. לא זו תמונת המצב למי שנוסע בכבישי ישראל בתחומי הקו הירוק. דוגמאות לא חסרות:

כביש קרית מלאכי־פלוגות. כביש מסוכן בדרך לבאר־שבע, שתבע קורבנות רבים בתאונות המחרידות שארעו בו. עבודות ההרחבה והשיפוץ הוחלו עוד ב־1981. האם הרחבת קטע כביש באורך 35 ק"מ צריכה להימשך שש שנים? כמה אנשים נפגעו בתאונות, בקטע זה במשך שנים אלה, רק משום שהעבודות לא נסתיימו שם?

כביש אשקלון־אשדוד. לשיפוצו הוקצבו 2.9 מיליון ש"ח. היקף התנועה החולפת בו ליממה מגיע ל־13,000 כלי רכב. גם בו מרובות תאונות דרכים נוראות. הסכום הנ"ל צריך להספיק להרחבת 7 ק"מ, שסיום סלילתם טרם נהגג.

כביש ראש־פינה — מטולה. לשיפוץ קטע של 5 ק"מ הוקצבו 1.9 מליון ש"ח. הכביש במצב גרוע ביותר ונפח התנועה בו ביממה מגיע ל־10,000 כלי רכב. בקצב התיקצוב והעבודה הנוכחיים יחלפו שנים רבות עד שהכביש יורחב לכל אורכו.

צומת הכפר הירוק. הוקצבו לו 2.3 מיליון ש"ח, סכום שיספיק רק לביצוע עבודות הסטת התנועה, כך שאפשר יהיה בעתיד להתחיל לבנות במקום מחלף. תוך שלוש עד שמונה שנים יש סיכוי שייבנה שם מחלף.

כביש בית ליד — חדרה. עוברים בו 15,000 כלי רכב ביממה. בהרחבתו עוסקים כבר שש שנים. השנה הוקצבו לו 1.2 מיליון ש"ח. תקציב זה אמור להספיק לתפיסת שטחים בקטע שבין בית ליד עד מדרשת רופין. בקצב זה צריכים הנזקקים לכביש להתאזר בסבלנות, להימנע מעקיפות משאיות איטיות ולהימנע מלהתקרב לפס מפריד לבן, שמא תעלה להם עקיפה כזו בחייהם.

כביש גהה. נחשב לכביש העמוס ביותר במדינה. היקף התנועה בו נאמד כ־70,000 כלי רכב. לפתרון הכביש הבעייתי ביותר במדינה הוקצבו בסך הכל 7 מיליון ש"ח, וזאת לביצוע מספר מסויים בלבד של שיפורים, אשר אף הם אינם מתבצעים. הגדול והחשוב שבהם הוא מחלף גבעת שמואל. בניסוח הלאקוני של דברי ההסבר להצעת התקציב נאמר, כי "בשנת 1985 פורסם מכרז לבניית מחלף. התקציב לשנת 1987 מיועד לביצוע כמחצית הפרויקט. מסיבות סטאטוטוריות לא בוצע דבר". מאחורי הניסוח היובשני הזה מסתתר וטו של עירית בני־ברק, הרוצה למנוע נסיעה בשבת במחלף.

מתקבל הרושם הברור, שחלק גדול מאד מתקציב ההשקעות בכבישים הוסט, במשך כל השנים, מהשקעות בכבישים ארוכים ובכבישים שהתנועה בהם רבה, להשקעות בכבישים פוליטיים, כלומר: להשקעות בכבישים שמטרתם קביעת עובדות. ובעוד פירוט התקציב של מע"ץ מלמד על מצוקה תקציבית נוראה, נספגים כספים בסכומי עתק בתחומי הגדה המערבית. דוגמה טובה לכך ניתן למצוא באותו סעיף לכבישים מתוך תקציב הפיתוח של משרד השיכון, בסך 32 מיליון ש"ח. אמנם נכתב בספר התקציב, כי כספים אלה מיועדים לפרויקטים בתחום ההתיישבות ופיזור האוכלוסין, אבל פירוש מדויק של התקציב אין גם רשימה מלאה של אותם פרויקטים. אבל ידוע, כי בין אותם פרויקטים נמנים (1) עוקף שומרון ואבן מנחם, (2) כביש עוספיה־דלית אל כרמל, (3) צומת העמקים־יגור, (4) כביש חוצה שומרון, (5) כביש מכמש־עטרות, (6) כביש מס' 9 בירושלים. ניתן להבין, כי מתוך תקציב של 32 מיליון ש"ח, 23 מיליון הלכו לכביש חוצה שומרון.

מצב דומה קיים גם בתקצוב הנושא במשרד התחבורה. לפי ספר התקציב, הוקצבו בשנת 1986 במשרד זה 20 מיליון ש"ח לפיתוח כבישים בעלי רמת בטיחות נמוכה. תקציב זה הותנה בקבלת הכנסות מרשות הנמלים. גם לשנת 1987 הוקצבו כ־20 מיליון ש"ח באותו אופן. בין הפרויקטים האמורים ליהנות מתקציב זה: מחלף בית ינאי, מחלף צומת כפר ויתקין, הוספת מסלול לכביש יגור, בקטע שבין מחלף מסובים למלון אוויה.

אם באמת תוקצבו כבר ממקור זה 40 מיליון ש"ח, נשאלת השאלה — היכן התוצאות? שמא נמצאות אף הן בגדה המערבית?

חגורות־בטיחות כאינטרס ציבורי

מאת ד"ר זאב סגל

"אין לשום אדם זכות" — נאמר בהחלטת בית־המשפט העליון של מדינת ויסקונסין בארה"ב — "לבחור בדרך ציבורית כמקום נאות לביצוע התאבדות". פסיקה זו, שאישרה את חוקתיותו של חוק, שחייב רוכבי אופנועים בחבישת קסדות־מגן, היתה מוקדו של ויכוח שנמשך בארה"ב תקופה ארוכה. לא־מעטים עתרו שם לבתי־המשפט נגד חוקים שחייבו רוכבי אופנועים בחבישת הקסדות ונגד החובה בחוק לחגור חגורות־בטיחות. ארגונים שעניינם שמירת חירויות הפרט, טענו לזכותם, שהמדינה תעזבם לנפשם ותימנע מלהגן על אזרחיה מפני עצמם.

החובה לחגור חגורות־בטיחות — אפילו יש בה להגן על אינטרס הזולת שלא להיפגע מתאונות — באה גם להגן על הפרט מפני תוצאות רשלנותו־שלו. הואיל וכך, לא יפלא שחובה זו היתה מאז ומתמיד נושא לוויכוח בין חכמי משפט ומוסר. באנגליה ובמדינת ניו־יורק, לדוגמה, לא נקבעה חובת חגורות־הבטיחות אלא לאחר ויכוחים רבים ונוקבים. הסלתה מבטאה את ההכרה ההכרתית, כי למדינה יש עניין לגיטימי בשלומם הפיסי של אזרחיה, אפילו מגיע עניין זה לכדי פאטרנליזם, כאשר המדינה כמוה כאב המגן על "ילדיו" מפני הנזק שהם עלולים לגרום לעצמם.

הטיעון שיסודו בארה"ב ולפיו אל־לה למדינה להגן על האזרח על אפו ועל חמתו, לא היה זר למשפט בישראל. משהחליט שר התחבורה, בתוקף סמכותו הכללית על־פי פקודת התעבורה, לחייב רוכבי אופנועים בחבישת קסדות־מגן גם בדרכים עירוניות, קמצה עליו חמתם של אזרחים שעתרו נגדו לבית־המשפט הגבוה לצדק. בג"ץ דחה בשעתו את העתירה וקבע כי "הרוצה להתאבד אינו חייב לשם כך לבחור ברכיבת אופנוע בלי קסדת מגן דווקא" (בג"ץ 332/71). "הטענה" — קבע בית־המשפט — "שהמדינה חייבת לעזוב את האזרח ולהימנע מלדאוג לשלומו גופו כל אימת שהוא חפץ להסתכן, מופרכת מעיקרה".

כאשר הכנסת דנה בחובה לחגור חגורות־בטיחות ברכב, היתה ערנות לכך, שמן הראוי שחובה זו תיקבע במפורש בחקיקת הכנסת: הן מן הטעם העקרוני שחירות לרשות הפרט ראוי לה שתיעשה על־ידי המחוקק הראשי, והן בשל הרצון למנוע עתירות לבג"ץ נגד עצם החובה. שהרי עם חוק הכנסת אין להתווכח, אך אפשר להתווכח עם תקנות שתיקן השר. חוק חגורות־הבטיחות, שהוחק בשנת 1973, קבע את החובה הכללית ביחס לכל נוהג "בדרך", ורק תקנות שהתקין שר התחבורה בשנת 1975 צימצמו, למעשה, את תחולת החוק על הנוהג "בדרך שאינה דרך עירונית". לפנים היה מקום לתהות על התקנות המצמצמות. במשך השנים, התהייה התבקשה עוד יותר הואיל ומדינות רבות הוילו בינתיים חובה זו גם על הנוהגים בדרכים עירוניות.

החלטתו של שר התחבורה עתה — על רקע הממצאים הרבים המוכיחים את התועלת הרבה שבחגורות להקטנת הפגיעות — באה במסגרת האמת היסודית, כי "לעולם לא מאוחר". בישראל אין הציבור שותף באופן פורמלי להליכי חקיקת המשנה (תקנות). עם זאת, יש לזקוף את חיוב חגורות־הבטיחות בעיר עתה לזכות הלחץ הציבורי הער והעקבי.

לעניין השינוי יש עוד היבט. כדי שהתקנות החדשות ייכנסו לתוקף, דורש החוק את אישורה של ועדת הכלכלה של הכנסת. מאחר שהד שינוי בתקנות היה ראוי להיקבע מזמן, חזקה על הועדה שתיתן את אישורה ללא עיכובים. אלא שהד שינוי המבצע מדבר על תקופת־ניסיון של חצי־שנה בלבד. תקופה כה קצרה כמוה כמיטת סדום. מוטב לשקול את הגישה שאומצה באנגליה. שם נקבעה תקופת־ניסיון לשלוש שנים. המסקנות שהוסקו לאחר פרק־זמן זה היה בהן כוח להצדיק את הפעלת ההסדר. [illegible]

על פני הדברים, כפי שהם נראים היום אצלנו, יש להניח כי אלה שייצאו להיאבק נגד החובה לחגור את חגורות־הבטיחות בעיר, יתברר עליהם עתה גמל הזכות כבר, שיהיה בו לסתור מה שכבר השתרר ברוב הארצות המתוקנות.

פורשה לילדים ופראריי לעשירים

בתערוכת המכוניות הבין־לאומית שנערכה החודש בפראנקפורט, גרמניה, הוצגה הפראריי F-40 החדשה, בעלת מנוע שהספקו 478 כ"ס ומהירות של 324 קמ"ש. מחירה של פראריי זו מגיע ל־228 אלף דולר.

באותה תערוכה ישב טימו בלויש בן ה־7 בדגם פורשה לילדים, שמחירה "רק" 2000 דולר, ומהירותה מגיעה ל־25 קמ"ש בלבד.

בארץ חלם

רשיון נהיגה ברוורס

בארץ חלם אמנם קורים דברים רבים — כולם על טהרת ההיגיון הצרוף. אבל נראה שתקרת ההיגיון נפרצה הפעם, בדומה לעיקרון המתמטי האומר שאין קיום ל"מספר הכי גדול", משום שלאותו מספר תמיד ניתן להוסיף 1. כך גם לגבי הניסיון המועשר שלי: מגבלת ההיגיון החלמית נפרצה, ולא במספר אחד, אלא בשניים:

המעשה שהיה כך היה: לפני שבועות מספר נסעתי ברחוב קטן, צר וחד סיטרי בתל־אביב — רחוב פייכל. ברחוב הנ"ל מותרת החניה משני צדיה. והנה, אני מוצאת את עצמי עומדת וממתינה זמן רב, משום שהרחוב היה חסום. יצאתי מהמכונית כדי לראות מה קרה. ההתרחשות היתה מרתקת. צעירה, שנהגה באותו מרגע 70 SL מס' רישוי 41"424"87, ניסתה להיכנס לחניה תוך נסיעה קדימה, במקום לעשות זאת תוך שימוש בהילוך לאחור, כמקובל. כל אזרח מיומן יודע, כי כניסה לחניה בהילוך קדמי מצריכה מקום נרחב מאוד, אם מדובר בחניה בצד המדרכה, ואילו במקרה זה היה מקום למכונית אחת בלבד.

מכוניתה עמדה באלכסון, ואילו היא עצמה עמדה לידה חסרת אונים. לבסוף התעשתה, וביקשה מנהג, שאחריה להיכנס למכוניתה ולהחנותה. לשאלתי, מדוע אינה מחנה את מכוניתה תוך הילוך לאחור, הסבירה במבוכה "קיבלתי את הרשיון רק לפני שבוע ואני לא יודעת להחנות ככה".

איך קיבלה הגברת הזאת את רשיון הנהיגה שלה? במשרד התחבורה ניסו לבדוק את העניין, אבל לא הגיעו רחוק. התברר כי הרכב שייך לגבר ולא לגברת. וזה: אולי היא אישתו? בתוך אין שם כלים לבדיקה כזאת.

ועוד סיפור: ימים מעטים לאחר מכן, כאילו ביקש הגורל להיות מסודר למהדרין, אני נתקלת בגברת נוספת. הפעם, היא נסעה בסובארו שנשאה לוחית רישוי מס' 80"357"33. ליתר דיוק: היא עמדה ליד המכונית. ולא סתם עמדה. היות והמדובר במיזנסצנה תיאטרלית של ממש, מן הראוי להתחיל בראשיתם של דברים. האירוע התרחש כולו ברחוב הלסינקי בתל־אביב. זהו רחוב רחב מאוד, שבו מותרת הנסיעה בשני הכיוונים, ויש אף חניה מותרת בצד שתי המדרכות. לנסיעה נטו נותרים שלושה נתיבים, לא מסומנים. גיבורת סיפורנו נעצרה בנתיב הנסיעה, אף שבאותו מקום ממש היתה חניה פנויה. מחוץ למכונית הסתובבו גם כמה ילדים, והגברת שוחחה לה בניחותא עם חברתה. ולא סתם עמדה, אלא עשתה זאת תוך שהיא משאירה את דלת הנהג פתוחה, לכיוון נתיבי הנסיעה, והיא ליד הדלת. כך קרה, שמבין שלושה נתיבים פנויים לנסיעה, נטלה לעצמה הגברת נתיב וחצי: אחד למכונית ועוד חצי לדלת ולעצמה.

כל זה עוד היה נסבל, אלמלא הושלם המחזה מן הכיוון ההפוך לכדי פיקוק טוטאלי. בדיוק באותו קו־רוחב של הרחוב חנתה מכונית נוספת, גם היא בחניה כפולה. מה שנותר לנוסע היה ניסיון להידחק במחצית הנתיב, ולמחוץ בעדינות מרבית את הגברת המפטפטת עם חברתה.

משימה כזאת, המכונה בסלנג העולמי "ג'ימיק", יאה רק לפקיריסטים והיא בבחינת בל־תיעשה אצל אחרים. אזרתי בתרבות יומתין, בתקווה שהגברת תתחשב או, לחלופין, תסיים את שיחתה לאותה שעה. מאחר שזה לא קרה, ביקשתי ממנה שתואיל להתחשב בעובדה כי הכביש נועד לנסיעה ולא לעמידת־דרים, ושתחנה, במחילה מכבודה, במקום הפנוי סמוך למדרכה ולא באמצע הכביש. אראו נסע לו בעל המכונית ממול, והגברת נזעקה: את יכולה לעקוף משם: כלומר: היא יעצה לי לנסוע בנתיב הנגדי, תוך סיכון שאתנגש על־ידי מכונית הבאה ממול.

לפתע נזכרתי בגברת הקודמת, ושאלתי אם, אולי, אינה יודעת להחנות. את הספק המוסר הקולות מצרה הצלחתי להפסיק רק באמצעות האיום, כי אבקש שתיקרא לטסט חוזר.

מבירורים עם דובר משרד התחבורה עולה, כי לא ניתן לזמן אנשים סתם כך לטסט חוזר. אפילו לא את אלה שמודים מרצונם החופשי כי אינם יודעים להחנות רכב בהילוך אחורי. זאת, משום שהדבר יכול לשמש פתח לנקמנות ותרסור במקרים שאין לכך הצדקה. יפה. ומה על המקרים המוצדקים, המקרים שראויים לחקירה של ממש: מי הוא הבוחן שנתן רשיון לעלמה מבלי שזו תדע להחנות, ובכך תסכן מאות או אלפי מכוניות בנזקי־רכוש? ושאלה נוספת: אם אכן דילג אותו בוחן על פרט זה בבישורה, שמא דילג על פרטים נוספים? ואם כן — מדוע?

יש בכך אולי בעיות משפטיות. אבל לשם מה יש למשרד זה ולמשרד המשפטים יועצים משפטיים? האם הענקת רשיונות נהיגה לבעלי ידע חלקי, תוך סיכון חיים ורכוש, עדיפה מקודשות של חשיבה יצירתית, אפילו הדברים אמורים בחקיקה?

מסע האופניים של פז

ביום שלישי, 13 באוקטובר, חול המועד סוכות, יתקיים מסע האופניים המסורתי של חברת פז. המסע יתקיים זו הפעם החמישית, ברציפות, לאורך 50 ק"מ, מהפארק הלאומי ברמת־גן ליער בן־שמן, ובחזרה.

המסע נערך בחסות המינהל לבטיחות בדרכים במשרד התחבורה. והוא מיועד לבני 16־18. מטרת המסע להגביר את המודעות לבטיחות בקרב רוכבי האופניים. במסגרת זו אף ייערך חידון בנושא, שהפרס הראשון למנצח בו יהיה זוג אופניים.

שותף נוסף למסע האופניים הוא אגף הספורט לעם במרכז "הפועל", המארגן את האירוע.

הודעה בדבר הפסקה בזרם החשמל

חברת החשמל מחוז ירושלים מודיעה בזה על

הפסקה בזרם החשמל ביום חמישי 1.10.87 משעה 07.00 בבוקר עד שעה 2.00 אחה"צ מעל אזור דמות.

חברתנו מבקשת את סליחת ציבור צרכניה הנכבדים על ההפרעה שתגרם להם כתוצאה מהפסקה זו הנחוצה לשם ביצוע עבודות אחזקה בנקודת החיבור עם חברת החשמל הישראלית באזור.

ההנהלה

מבצע עדכון כתובות רשיונות נהיגה ורכב

רשיונות נהיגה ורכב רבים אינם מגיעים ליעדם משום שבעלי הרשיונות אינם דואגים להודיע על שינוי בכתובתם לאגף הרישוי.

אגף הרישוי יוצא בימים אלה במבצע מיוחד לעדכון כתובות ברשיונות נהיגה ורכב.

עדכנו כתובתכם אם במשלוח הספח המצורף כאן או במשלוח גלויה (נא להקפיד על ציון המיקוד)

אל: משרד התחבורה אגף הרישוי ת.ד. 6 חולון.
שם פרטי:.......... שם משפחה:..........
מספר רשיון נהיגה:.......... מס' תעודת זהוי:..........
מס' רשיון רכב הרשום על שמך:..........
כתובת חדשה:.......... רח'.......... מס'..........
עיר/ישוב.......... מיקוד..........
..........גזור ושלח..........

ביום חמישי — תרגיל הג"א במרחב קצרין

(דובר צה"ל) ביום חמישי, 1 אוקטובר 87, יהיה תרגיל הג"א במרחב קצרין. בתרגיל ישולבו כוחות משטרה, מגן־דוד־אדום, כיבוי, מערך מל"ח ופס"ח, גדנ"ע והרשות המקומית ובמהלכו ישמעו צפירות.

אם תהיה אזעקת־אמת, ישמעו צפירות עולות־יורדות.

עיריית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק) בנ/87/656

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר רד ליניצקי משה הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת בנית קירות בגבס גוש 63 חלקה 170 ברחוב מאה שערים בירושלים והיינה בנית קירות משותפים ובנית מרפסת ברוחב של 1.00 מ' מעל המדרכה בהתאם למרפסות קיימות בבנינים השכנים. את ההתנגדויות להתרת בנית קירות הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים. ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200־1400.

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04"640775
פר"412

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:
בשם: גורי: דניאלה סטלקל — לאשר תוכנית לבניית 3 דירות ברחוב וינטל מגרש 237 בגוש 10749, רמת־אשכול.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. בליטות של 40 ס"מ בצדדי חדרים צדדיים.
2. עודף שטח בניה מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח הרישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00־11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יגיש אותה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

נסיעת מבחן — סיאט מלאגה

בתהליך השתפרות

ממש לא יאמן איזו תשומת־לב עשויה למשוך ספרה אחת בודדה על לוחית הרישוי של מכונית רגילה ביותר, הנוסעת ברחובות תל־אביב, באוגוסט 1987.

8. ספרה זו היתה מוטבעת בקצה לוחית הרישוי של הסיאט מלאגה בה נהגתי בשבוע האחרון של החודש הקודם. אותה סיאט מלגה, מדגם GL הבנפה מנוע של 1,460 סמ"ק, היתה המכונית הראשונה מדגם 88 שירדה לכביש הישראלי (בזמנו, שנת הדגם העולמית מקבילה דווקא לשנה היהודית והיא מתחילה באוגוסט־ספטמבר). נהגתי כבר, בישראל, כמה וכמה מכוניות שהיו להן כל הסיבות שבעולם למשוך תשומת־לב מוגברת. אך אף אחת מהן, אני משוכנע, לא מיקדה מבטי הערצה כה רבים כמו המלגה האפורה והפשוטה, שנפל בחלקה להשתחרר מהמכס חודש לפני מתחרותיה.

בדגם החדש של המלאגה לא נעשו שינויים בולטים. אולם דווקא השינוי הפחות גלוי לעין הוא המשמעותי יותר — זה שנעשה במערכת המתלים. דגמי מלאגה הראשונים היו ידועים במערכת הקפיצים המאד לא־מאוזנת שלהם. הנסיעה היתה קופצנית למדי, במיוחד בחלק האחורי, ולעומת זאת, המכונית לא היתה יציבה במיוחד. המהנדסים הספרדים עמלו רבות על שינויים קטנים רבים במתלים, שינויים שהוכחו כמוצלחים. נוחות הנסיעה היא עתה ברמה סבירה בהחלט, ומפתיע יותר: יציבות המכונית השתפרה לאין־שיעור. גם מי שרואה עצמו נהג ספורטיבי יוכל למצוא הנאה בנהיגת המלאגה. הדגם המפואר יותר, ה־GLX נהנה מיציבות טובה עוד יותר, בזכות צמיגים רחבים יותר בהם הוא מצויד.

אף שעל גבי מנועי סיאט מתנוסס השם "פורשה", אין זה מנוע המיועד למירוצים. למעשה, מבחינת תכונותיו, המנוע דומה מאד לאלה המותקנים במכוניות המקבילות, פיאט אונו, פולקסוואגן גולף, אופל קדט. וגם אינו נופל באיכותו מהן. 85 כוחות־הסוס, שהוא מספק הם בדיוק מה שדרוש למכונית בגודלה ובמשקלה של המלאגה. המכונית מאיצה כראוי, סוחבת בקלות בהילוך חמישי ובמהירות המותרות גם בעליות לירושלים, ומאפשרת עקיפות מהירות ובטוחות. כל האמור מעלה מתבטא במספרים אלה: מהירות מרבית — 166 קמ"ש; תאוצה מאפס למאה קמ"ש — תוך 10.9 שניות; צריכת דלק הסבירה: כמעט 14 ק"מ לליטר, בממוצע. כמובן, הפעלת המזגן (רועש מאד אבל יעיל באותה מידה, בתוספת דסקור) תבעה את חלקה הלא־קטן בצריכת הדלק.

המלאגה מצוידת בתיבת הילוכים ידנית בלבד, בעלת חמישה הילוכים. דגמים מוקדמים סבלו מקשיים בהחלפת הילוכים. שהמהנדסים הצליחו לגבור על קשיים אלה. שכן מוט ההילוכים מגיב גם לתנועת יד קלילה וכל ההילוכים, כולל האחורי, משתלבים ללא בעיה.

גם ההגה קל מאד לתפעול. מנגנון התמסורת בין גלגל ההגה לבין הגלגלים הקדמיים תוכנן באופן שבדורש תנועה ארוכה של ההגה כדי לבצע פניה. זה עלול להפריע לנהג המחפש תגובה מהירה, ספורטיבית, להפעלת ההגה בעת נהיגה נמרצת. אולם יש לכך פיצוי: תמרונים מפרכים הדוקים, כמו כניסה לחנייה צפופה, אינם דורשים מהנהג ידיים של מרים משקולות.

גלגל ההגה עצמו עשוי פלסטיק פשוט, ונדע מה מאחוריו חברים כל מיני מתגים להפעלת אורות, איתות ומגבים, מתגים קטנים ומאד לא נוחים להפעלה.

★ ★ ★

למרבה ההפתעה, שרשיה של הסיאט מלאגה (ובעצם, של כל דגמי סיאט) נעוצים דווקא בפיאט 128 הישנה. אותו דגם ותיק, מתחילת שנות השבעים, נהפך לבסוף לריתמו. הריתמו יוצרה גם במפעל הספרדי של פיאט, ואולם כשנותק הקשר המסחרי בין השתיים, בתחילת העשור הנוכחי, המשיכו הספרדים לייצר מכוניות מפיתוח עצמי. לצערם של הספרדים, הם נותרו עם קו ייצור של שלדת הריתמו, אולם ללא המנוע, שנגזר לקבלו מאיטליה. חיפוש זריז במחסנים העלה מלאי מאובק של מנועי פיאט 124. ניתוח השתלת הלב הישן בשלדה החדשה הוליד את המכונית הספרדית המקורית הראשונה, סיאט רונדה.

יצור הכלאיים הזה יוצר במשך שנה אחת בלבד (1983) ובה מכרה סיאט חלק ניכר ממניותיה לקונצרן פולקסוואגן־אודי־פורשה הגרמני. ההתקשרות כללה גם הסכם בדבר פיתוח גרמני של מנוע חדש, בנפחי 1.2 ו־1.5 ליטר, בשביל סיאט. מנועים אלה מותקנים היום בכל דגמי החברה. מלבד הרונדה, הציגה סיאט עוד שני דגמים בשלוש השנים האחרונות: איביזה הפופולארית, והמלאגה, שהיא למעשה רונדה בתוספת תא מטען.

עד היום יובאה לארץ בעיקר מלאגה 1.2, מאחר שהדגם בעל המנוע הגדול יותר (1.5) לא נכלל בקבוצת המיסוי הנוחה. השנה נהפך הפרש המחירים בין הדגמים לכמעט שולי. בכל מקרה, המלאגה עומדת ככל הנראה להיות המכונית המשפחתית — כלומר, ארבע דלתות ותא־מטען נפרד — הזולה ביותר בישראל, פרט לדלתא הרומבית.

★ ★ ★

חברת סיאט משתדלת מאד להעלות את רמת הגימור במכוניתיה, אולם מתברר שעוד נותר מה לשפר. השעון הדיגיטלי במכונית המבחן חדל לפעול לאחר כארבע מאות ק"מ ואילו הידיות הפנימיות לפתיחת הדלתות הקדמיות, הממוקמות מלכתחילה בנקודה נחבאת ומאד לא־נוחה לגישה, נטו להיתפס במצב פתוח, והשיטה היחידה לשחררן התגלתה בהטחה־טריקה פראית של הדלת. גם מכסה תא־המטען הגדול מאד הנוח להעמסה גילה סממני מרידה כשסירב להיסגר ללא הפעלת כוח רב מן הסביר.

ליקויים אלה כמובן אינם מהותיים ויש להניח כי הם ניתנים לתיקון. בסך הכל, המלאגה 1.5 היא מכונית משפחתית מרווחת ונוחה, שנעים להיות בה, במיוחד בהתחשב במחירה. מעניין לציין שהמכונית אשר תהיה ככל הנראה היריבה העיקרית של המלאגה על בתור המשפחתית הזולה, מגיעה השנה ממפעלי פיאט בברזיל. קוראים לה, פיאט דונה והיא מבוססת בעיקרון על — נכון, על פיאט 128 הזכורה לטוב.

מחירי המלאגה נעים בין 23,800 ש"ח לדגם 1.2 הפשוט ביותר, לבין 27,450 ש"ח לדגם 1.5 המפואר, כולל מע"מ.

יש לצפות לירידת מחירי הדגמים השונים של סיאט בכ־15 אחוז בחודשים הקרובים, בזכות ההסכם הקרוב להיחתם בין ישראל וספרד על הפחתת מכסים הדדית (ספרד לא נכללה בהסכם הקודם עם השוק המשותף).

הצדק מאחורי המשפט

מגבים — כן או לא?

מגבי המכונית, כידוע, מותקנים ומוסרים מן הרכב בקלות יחסית. זה מקל מאד את גניבתם, אבל קלות ההסרה וההתקנה מקלה גם על הנהג, הרוצה לשמור על גמישות הגומי מפני חום הקיץ המייבש, תוך אחסון המגבים בתא־המטען. לכאורה, הגיוני. למעשה — בלתי חוקי.

בפסק־דין של שופט בית משפט השלום לתעבורה בבאר־שבע, השופט משה מכליס, נקבע כי המגבים חייבים להיות במקומם — על שימשת המכונית — במשך כל עונות השנה, ללא תלות במזג האוויר או בכל גורם אחר. בהכרעת הדין מנומקת, המתפרסמת ב"פסקי־דין — תעבורה" של לשכת עורכי־הדין, בעריכתו של עו"ד עמיקם לויתן, קבע השופט, מעבר לפרשנות החוק, גם כמה סיבות הגיוניות לכך, בעלות היבטים בטיחותיים ראויים לציון.

העניין הועלה במשפטו של יצחק מריציאנו, שנאשם כי ביום 12.3.85 נהג את רכבו בדרך עירונית בבאר־שבע, בשעה 16.11, בעוד שני המגבים של השימשה הקדמית לא היו מורכבים על תושבותיהם אלא מונחים בתא־המטען.

התביעה טענה בכתב האישום, כי המגבים צריכים להיות מורכבים במקומם בכל עת. הנאשם, לעומת זאת, טען כי אין כל חובה לכך בחוק, אלא די שהרכב יהיה "מצויד" במגבים, וכי רכבו היה מצויד בהם, שהרי נמצאו בתא־המטען.

השופט מכליס מצא לנכון לערוך מחקר־זוטא בפירוש המלה "מצויד" והבחנתה מהמלה "מורכב". בהכרעת הדין המנומקת הוא מצטט את ההגדרות ממילון אבן־שושן ומגיע למסקנה, כי הן על־פי ההגדרות המילוניות והן על־פי השימוש התחיקתי במונחים אלה בסעיפי חוק אחרים, אין שוני בין שני המונחים.

אלא שהשופט מכליס הוליך לבסס את החלטתו תוך התבססות על נימוקים אחרים לחלוטין. "לו היתה נכונה טענת הנאשם", קובע השופט, "כי המגבים צריכים להיות מותקנים רק כשיש גשם, ערפל ושלג, היה צריך להיות כתוב בתקנה שיש להרכיבם כשאחד מאירועים אלה קורה, ממש כפי שכתוב בתקנות מתי צריך להדליק את אורות הרכב. יש גם לזכור, שנהג מפעיל את מגביו לא רק במקרים אלה, אלא גם כאשר נשפך נוזל מרכב לפניו, או שרכב לפניו מתיז מים משלוליות המצויות בכביש, או אפילו כאשר הרכב נוסע בדרכי עפר ואבק העולה מגלגלי הרכב נופל על שימשתו הקדמית. אין זה גם סביר שמגבים יוחזקו בתא־המטען. שאז יצטרך נוהג הרכב, בכל פעם שהוא נזקק להם, לעצור, לצאת מרכבו ולהתקין את המגבים". השופט דחה את טענות הנאשם, הרשיעו וקנס אותו ב־20,000 שקל (לפי ערך מטבע ליום מתן גזר הדין, ב־22.10.85) או שני ימי מאסר תמורתם.

בית המשפט המחוזי בירושלים

הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להוי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה, או למינוי מנהל עזבון, או לשלושתם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש תוך ארבעה־עשר יום מפרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו. שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

ירושות

מספר התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
983/87	צאלח מנצור	17.8.87	וילט נמרודי
985/87	אורי גרינברג	22.6.87	ברוריה רבינר
988/87	אליאס כהן	4.5.87	נסים כהן דורשב
1001/87	אביבה לוי	2.10.82	מרים ארמה
1004/87	אלפרד מגן	31.7.87	ויויאן כהן
1007/87	ד"ר אהרון דוד רוזנצקי	21.6.87	ד"ר רות רוזנצקי
1014/87	יעקב רובינשטיין	1.2.87	חנה רובינשטיין
1015/87	פוקס לודויג	1.3.74	אוליאנה פוקס
1021/87	שמואל יהושע	4.9.86	זאב שמואל
1025/87	בבאל אלבו	18.11.86	רחל אלבו
1027/87	רבקה שלמאי	16.9.84	איתן שלמאי
1031/87	ארמון גולהדי	2.3.82	מנירה גולהדי
1033/87	ראובן רבנו הי פפלה	9.8.87	רבקה פפלה
1035/87	נימן הינדה	30.11.67	פרידמן אהרון
1037/87	אברהם שהרבני	20.8.87	יער ניצה
971/87	צרפתי אהרון	29.6.87	צרפתי טפלה

צוואות

מספר התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
1012/87	משה גולדברג	18.7.87	יואל גילת
1013/87	גרשון כהן	18.6.87	יואל גילת
1017/87	יעקב הדר	13.5.87	אוריאל ישראל הדר
1020/87	הנריאטה בובביונד	8.2.87	ברק קפנים
1023/87	אסתר (קיאטו) כפיפר	6.1.74	אשר גולדברג
1024/87	אברהם קואטסקא	30.5.87	עו"ד יוסף הניק
1026/87	יגי פרידמן	7.7.87	יעקב יוחנן פרידמן
1028/87	חביב צדאקי	17.8.87	אליהו צדאקי
1029/87	דוד מרילי	29.8.87	מרדכי מרילי
1032/87	שושנה אורי (רובינשטיין)	4.6.85	אראלה בן אבר
1036/87	שרביט ציון	19.6.87	שרביט אברהם
1038/87	יעקב חי פינטו	31.7.87	משה פינטו
1041/87	רבקה הרצברג	28.2.82	אברהם הרצברג

ד"ר אליהו צ' בקרמרה
רשם

20.9.87

صكنا من الاصل

כלכלה ועסקים

חיפה כימיקלים: גנגר משך 23 מיליון דולר תוך שנתיים

מניה על הכוונת / אריה לביא

אריה גנגר, מהיורדים הישראליים המפורסמים ביותר, ביקש תמיד להוכיח את יכולתו וכישוריו – דווקא בישראל. הוא ניסה לקבל תפקיד בכיר במשרד הביטחון (בעזרת אריאל שרון), אך נדחה על־ידי הציבור ונאלץ לחזור לארה"ב.

שם נכנס לעסקים פרטיים, ובשי־תוף עם יורד מפורסם אחר משולם ריקליס רכש את השליטה בחיפה כימיקלים, יצרנית תנקת האשלג הגדולה בעולם, באמצעות כספים שגייס לקרן השקעות. לאחר שרכש את השליטה בחברה תמורת 19 מי־ליון דולר, הכריז על עצמו כמשקיע הזר הגדול בארץ ואיים למשוך את השקעותיו מישראל אם לא תתברר מדיניות הממשלה כלפי "המשקיעים הזרים".

כיום ניתן להיווכח שאריה גנגר יודע לעשות עסקים. מתברר שקבוצתם של גנגר וריקליס, ידידיו האישיים של שר התעשייה והמסחר אריאל שרון, הצליחה במשך פחות משנתיים למשוך בחזרה סכום גבוה יותר מההשקעה הבסיסית. במהלך תקופה זו הם משכו מהחברה רווחים שהצטברו בסך של 23 מיליון דולר – בעוד סך השקעתם בחברה היה בסך של 45 מיליון דולר.

באמצעות החברה־האם של חיפה כימיקלים הם גייסו בארה"ב 65 מי־ליון דולר באיגרות חוב והבטיחו בתשקיף למשקיעים מארה"ב, שישלמו את הריבית על איגרות אלה מהרווחים הבלתי מחולקים של חיפה כימיקלים. במשך הזמן הם רכשו קרוב ל־94 אחוז ממניות החברה (המניות האחרות מוחזקות על־ידי הציבור הרחב, בעיקר בקר־נות נאמנות).

משיכת הכספים מהחברה כמעט שלא פגעה בעלייה החדה במניות החברה, כפי שניתן לראות מהגרף של חברת "מיטב". בסוף 1986 הגיע שווי המניה ל־3 דולרים, היא עלתה לשיא של 7.8 דולרים בסוף מרס 1987 ומגיעה כיום ל־7 דולרים. שווי השוק מגיע כיום ל־114 מי־ליון דולר.

ימות המשיח:

חברות אמריקאיות מקדמות בברכה יבוא יפני בארה"ב

מאת עדה הודפלס
ניו יורק

בראשונה, מאז שתנועת מחאה עזה נגד היבוא היפני, הציפה את ארה"ב והמריצה גם חקיקת הגנה מיוחדת – התקבל יבוא יפני בזרועות פתוחות ברחבי ארה"ב חוכה לשבחו כל.

מדובר בציפס (שבבים) זיכרון למחשבים, שיפן הודיעה בסוף השבוע על החלטתה להכפיל את יצואו לארה"ב. חברות מטעם חברת אייטי־אנד־טי אף פירסמה הודעה המקדמת בברכה החלטה יפנית זו. גם ארגון תעשיות האלקטרוניקה המייצגת את יצרני הציפס בארה"ב, מברכת על התוכנית היפנית. הסיבה: יפן מייצרת מעל ל־90 אחוזים מהיצור העולמי של מתקן אלקטרוני זה, מגודש 1, ציפס זיכרון בגודל ציפורן היכול להכיל מיליון פיסות מידע ומסוגל להחזיק 100 עמודי ספר.

בעבר היו בארה"ב 16 חברות שייצרו ציפסים דומים המיועדים למחשבים אישיים ולכל מוצרי האלקטרוניקה. עתה רק שתי חברות מוכרות ציפסים כאלה. אומנם גם אייבי־אם מייצרת אותם אבל רק לצריכה עצמית, והביקוש בשוק עולה בהרבה על ההיצע.

"סכום, שאם יפן לא תגדיל את יצוא הציפס לארה"ב – תעמוד תעשיית המחשבים האמריקאית בפני מחסור העלול להאיט את קצב ייצור המחשבים."

אלדן־טק בע"מ Eldan Tech

ניתנת בזאת הודעה לפי סעיף 23 לחוק ניירות ערך תשכ"ח־1968

בדבר תשקיף הנפקה של

600,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 שקל חדש ערך נקוב כל אחת בערך נקוב כולל של 600,000 שקלים חדשים (להלן – "המניות").

המניות האמורות מוצעות כדלקמן –
הצעה לציבור בדרך של מכרז של –

600,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 שקל חדש ערך נקוב כל אחת במחיר מינימלי של 2.40 ש"ח לכל מניה. (להלן – "המחיר המינימלי"). מחיר המניות שיקבע במכרז יכול ויהיה גבוה מן המחיר המינימלי. יתרת המניות, שלא תמכר במסגרת המכרז תוצע לציבור בשלב־ב' של ההצעה, במחיר המינימלי (ראה לענין זה סעיף 2.3 בתשקיף).

רישום המניות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל־אביב מותנה בפיזור מינימלי של המניות, הכל כמפורט בסעיף 2.4.5 (ב) בתשקיף. אם לא יושג פיזור מינימלי תבוטל ההנפקה ויוחזר למזמינים כספם.

99% מכלל עסקיה של החברה מתבצעים באמצעות חברת הבת שנרכשה בסמוך לפרסום תשקיף זה.
82% ממכירות חברת הבת הם למוסדות ציבור התלויים בתקציב ציבורי וכן במענקים ותרומות.

החברה רכשה את חברת הבת בעיסקה שכללה החלפת מניות לפי סעיף 95 לפקודת מס־הכנסה, שנחתמה בסמוך לפרסום תשקיף זה. (ראה סעיפים 5.7 5.8 בתשקיף זה). לכן כלולים בתשקיף שלושה סוגי דוחו"ת כספיים: של אלדן־טק על בסיס פרופורמה המתייחסים למצב שהיה קיים לו בוצעה העיסקה ביום 30.6.87, דו"חות כספיים של אלדן־טק ללא התייחסות לחברות בנות ודו"חות כספיים מאוחדים של חברת הבת.

כל מוצרי החברה הם פרי פתוחו של פרופ' עמירם רז מדען ביוכימאי שהתחייב לעבוד בחברה לפחות חמש שנים נוספות ולעסוק בייצור, בשכלול ובפיתוח מוצרים. כן התחייב שלא להתחרות בחברה משך שנתיים נוספות לאחר תום העסקתו. על פרטי ההתקשרות ראה עמוד ד'־3.

הנפקה זו הינה הנפקה ראשונה לציבור על ידי החברה.
המניות תיסחרנה ב"רשימה המקבילה".

יו"ר הדירקטוריון משמש גם כמנכ"ל החברה ומנכ"ל בחברת הבת.

החברה תשלם בהנפקה זו עמלת חיתום, הפצה, וריכוז ההנפקה והוצאות נוספות בשיעור כולל של כ־13% מתמורת ההנפקה (ראה לענין זה סעיף 2.5.3 בתשקיף).

עותק מן התשקיף והעתק מההיתר לפרסומו נמסרו לרשם החברות.
עותקים נוספים מן התשקיף ניתן להשיג במחלקות לניירות ערך של סניפי בנק דיסקונט לישראל בע"מ, הבנקים האחרים וכן אצל סוחרי בורסה מורשים.

הזמנות למניות המוצעות ניתן להגיש באמצעות המחלקות לניירות ערך של סניפי בנק דיסקונט לישראל בע"מ, הבנקים האחרים וכן אצל סוכני ניירות ערך החברים בבורסה לניירות ערך בע"מ

המכרז יפתח ביום 4.10.87 בשעה 8.30 ויסגר באותו יום בשעה 12.30

החתמים:
בנק ברקליס דיסקונט בע"מ (מנהל הקונסורציום)
בנק למימון וסחר בע"מ
בנק כללי לישראל בע"מ
בנק הספנות לישראל בע"מ
בנק מרכנתיל לישראל בע"מ
עתרת ניירות ערך (2000) בע"מ
בטוחה ניירות ערך והשקעות בע"מ
סהר ניירות ערך בע"מ
מוריץ את טוכלר בע"מ
אי.בי.אי. שרותי בורסה והשקעות בע"מ
יוניטרסט חברה להשקעות בע"מ
"איל" אנגלו־ישראל להשקעות וניירות ערך בע"מ
החברה המרכזית לניירות ערך בע"מ

תאריך התשקיף: 27 בספטמבר 1987

קבלת מודעות
מודעות לוח ומשפחתיות
מ־8.00 עד 20.00
הלוח הארצי
הארץ חדשות
לוח העיר
עד 60 יום אשראי
03–738707
03–735588–9
לבעלי כרטיסי אשראי

הפחתת דמי ההפקדה מחר תוזיל מוצרי החשמל ב־1.2%

מאת דן סגיר

מחיריהם של מוצרי חשמל מיובאים יוזלו מחר בשיעור ממוצע של 1.2%, בעקבות הפחתה של דמי ההפקדה על היבוא מ־6% ל־3% שתיכנס לתוקף באחד באוקטובר. באחד בינואר 1988 יבוטלו כליל דמי ההפקדה על יבוא מוצרי חשמל ומכוניות.

על־פי תחשיבים פנימיים שערכו כלכלני משרד התעשייה והמסחר, הפחתת 3% מדמי ההפקדה על מוצרים כמו טלוויזיות, מכשירי וידאו, מערבלי מזון, מערכות סטריאו ומוצרי חשמל אחרים תביא להוזלה ממוצעת של 1.2% במחיר, משום שדמי ההפקדה היו כלולים עד כה במחיר הסופי לצרכן.

במשרד התעשייה והמסחר מוסרים שלקראת הפחתת דמי ההפקדה ייכנס לתוקף הסדר עם יבואני מוצרי החשמל, שמטרתו נוסחה לקביעת מנת רווחים קבוע לגבי כל מוצרי החשמל הביתיים. באופן זה מתכוון המשרד להבטיח שהצרכן אכן ייהנה מההוזלה בתחילת חודש אוקטובר ולאחר מכן בתחילת חודש ינואר.

במשרד מדגישים שההיטל על המכוניות יוזל ב־3%, משום שהיטל זה משולם בנפרד ממחיר המכונית.

קיבוץ כפר עזה החליט לצאת משותפותו בפרוטארום

מאת יונתן שרמן

מפעל "כפרית" של קיבוץ כפר עזה החליט לצאת לחלוטין משות־פותו בבעלות על מפעל "פרוטארום". באחרונה הקטין הקיבוץ את החזקותיו בחברה מ־10 אחוזים ל־4 אחוזים בלבד.

עמוס אפשטיין, מנכ"ל "כפרית" לשעבר המשמש כיום מרכז איגוד התעשייה הקיבוצית, מסר ל"הארץ" כי "כפרית" מתכוונת למכור את כל מניותיה ב"פרוטארום". לדבריו, ההחלטה על יציאה מ"פרוטארום" התקבלה לאחר שהתברר שקיבוץ כפר עזה אינו יכול להזרים כספים לחברה בעתות משבר, כפי שקרה במשבר שפקד את "פרוטארום" בשנתיים האחרונות.

כיום מצויה השליטה בחברה בידי חברת אי.סי.סי, הנשלטת על־ידי איש העסקים האמריקאי ג'ון פרבר. פרבר מחזיק קרוב ל־59 אחוזים ממניות החברה. חבילת מניות בת 4.5 אחוזים מוחזקת בידי מקס רטנר וקבוצת מארה"ב, וחבילת מניות בת 10 אחוזים נשלטת על־ידי גורם בלתי מזוהה, שאותו מייצג עו"ד רוזנצוויג.

חבילת מניות זו זוהתה בעבר עם "כפרית" בגלל אופי ההצבעה של שני הגופים, אבל עד עתה לא נמסר דיווח על מכירת מניות על־ידי עו"ד רוזנצוויג.

יצוין, כי בעבר התנהלו מאבקים עקשניים בין בעלי המניות של החברה, כאשר בעלי מניות המיעוט ניסו לחסום את תוכניות ההבראה של פרבר, מכיוון שחששו מדילול החזקותיהם. לפני כשלושה שבועות אישרה אסיפת בעלי המניות הקצאת מניות פרטית לפרבר, אשר תדלל את חלקם של יתר בעלי המניות. זאת ללא התנגדות של בעלי מניות המיעוט.

הבנקים טרם הגיבו על העלאת הריבית ע"י בל"ל

קרוב לוודאי שיצטרפו ויעלו את הריבית

מרבית הבנקים טרם החליטו כיצד להגיב על החלטת בנק לאומי להעלות את הריבית הבסיסית לשיעור של 1.4 אחוז לחודש החל מהשבוע הבא. בבנקים נערכו אתמול דיונים שימשכו גם היום, כדי לקבל החלטות בנושא זה.

רק בנק אחד, המזרחי, קיבל אתמול בבוקר החלטה לייקר את שיעור הריבית; אך גם בו טרם נקבע שיעור ההעלאה.

בראשית ספטמבר ביקש בנק הפועלים לגייס פיקדונות. לכן העלה את שיעורי הריבית המשול־מים על פיקדונות ג'אמבו לרמה של 20–21 אחוז לעומת 14–15 אחוז שהיתה מקובלת אז. בעקבות בנק הפועלים נאלצו שאר הבנקים להעלות את הריבית על פיקדונות הג'אמבו, מה שהניע אחר כך את בנק לאומי להעלות גם את ריבית החובה.

בחוגים בנקאיים טוענים שהצורך לייקר את הריבית נובע גם מהגידול החד בביקוש לאשראי שקלי, מול מקורות מוגבלים.

רווח והפסד / אריה לביא

גרעונות הנזילות עומדים להיעלם

מערכת הבנקאות, שהיתה לפני כשבוע בגירעונות נזילות של כ־250 מיליון שקל, עוברת כעת למצב של איזון, בעקבות הקדמת משכורות בגלל החגים ובגלל פירעונות של איגרות חוב. החל ממחר תהיה המערכת מאוזנת, או עם גרעונות נזילות קטנים, אך בבנקים אין צו־פים ירידה ברמת הריבית הקרדי־טורית.

הריבית על פיקדונות ג'אמבו לתקופה של חודש מגיעה כעת ל־21 אחוז, ול־20 אחוז לפיקדון על בסיס יומי.

מחריפה התחרות על כספי בעלי המניות ההסדר

התחרות בין הבנקים על כספיהם של בעלי המניות הבנקאיות שב־הסדר מחריפה. בנק לאומי ובנק מזרחי הצטרפו בראשית השבוע לבנק הפועלים ולבנק דיסקונט, שכבר הציעו אפיקי השקעה לבעלי המניות שבהסדר.

בנק דיסקונט מתכוון לפרסם היום תוכנית משופרת, המיועדת לבעלי מניות בנקאיות שמועד פירעון יגיע בסוף אוקטובר.

התוכנית הממשלתית הבסיסית מציעה שתי חלופות:

● המשך החזקת המניות הבנקאיות. כזכור, שיפר האוצר את תנאי המניות לאלה המעוניינים בהשקעה נזילה, בכך שהסב אותן לסחירות בבורסה. השקעה זו נושאת תשואה דולרית שנתית של 9.4 אחוזים, וכן "רצפה" בגובה עליית המדד.

● תוכנית החיסכון המשופרת "דולר מדד", המיועדת למעוניינים בחיסכון לא נזיל לטווח בינוני. האוצר שיפר, בתיאום עם הבנקים, את תנאי החיסכון בתוכנית "דולר מדד" על־ידי הוספת 1.25 אחוז לריבית השנתית במסלול הדולרי, הוספת אחוז עד 1.5 אחוז במסלול המדדי. במסלול הדולרי מגיעה הריבית ל־7 אחוזים, ובמדדי ל־3 אחוזים, לתקופת החיסכון. התוכנית מיועדת למצטרפים בין 1 באוקטובר ל־25 בנובמבר.

מרבית הבנקים הכניסו שיפורים בהצעות אלה:

● בל"ל החליט להוסיף לתוכנית זו הטבה של חצי אחוז לשנה, הן במס־לול הדולרי והן במסלול המדדי. התשואה הדולרית השנתית הכוללת תהיה איפוא, לפי שיעורי הריבית הקיימים כיום, 7.5 אחוזים לשנה, ותשולם מדי חצי שנה. התשואה המדדית הכוללת תגיע לכ־3.5 אחוז לשנה, לתקופה של 3–4.5 שנים, ול־4.5 אחוזים לשנה לחיסכון של שש שנים.

● בנק הפועלים מציע שער פדיון מוגדל למניות בתוכנית החיסכון "מטמון תשואה". החוסך יקבל בעבור 100 דולר של מניות בנקאיות (באוקטובר 1983) 114–117 דולר על־פי תקופת החיסכון, במקום 112 דולר שיקבלו כל מחזיקי המניות. כן ייהנה מנזי־לות משופרת אחרי 12 חודש.

● בנק המזרחי מציע במהלך אוקטובר הצטרפות לתוכנית "צמוד דולר מדד" ו"דו־מטבעי". במסלול המדדי מציע הבנק ריבית של 3 אחוזים לשנה, בתום 3 או 4.5 שנים, וריבית של 4 אחוזים לשנה לתקופת חיסכון של שש שנים. במסלול הדולרי מציע הבנק תוספת שנתית של 2.5 אחוזים בעבור מחצית השנה הראשונה בתוכנית החיסכון.

● הבנק הבינלאומי לא יצא בתוכ־נית מיוחדת לפודי המניות. הבנק מציע הלוואות בריבית הבסיסית לתקופה של שנה לפותחים תוכניות חיסכון. בתוכנית החיסכון עם תשואה לשנתיים, מציע הבנק 5 אחוזים תשואה לשנה, שהיא הגבוהה ביותר לתקופה זו.

המפעלים האזוריים יפעלו לסגירת משחטות ומפעל שימורים

מאת יונתן שרמן

ראשי ארגוני הקניות והמפעלים האזוריים של הסקטור הקיבוצי יפעלו לסגירת שתי משחטות ולמ־כירת מפעל שימורים אחד בעתיד הקרוב.

ישראל אפרת, מרכז הפעילות של ארגוני הקניות, מסר ל"הארץ" כי כיום כבר ברור שיש לפעול לסגירת שתי משחטות, כדי להקטין את עודף כושר הייצור הקיים בארץ.

משחטה אחת תיסגר בנגב, וטרם הוחלט אם זו תהיה משחטת שער הנגב או עוף הנגב. משחטה שנייה תיסגר באזור ירושלים. זאת נוסף על משחטת מירון שכבר נסגרה בשנה שעברה. עם סגירת שתי משחטות אלה יירד מספרן של המשחטות האזוריות הגדולות ל־עשר.

כן הושגה הסכמה על מכירת מפעל "פרי העמק", לשיווק ירקות מוקפאים. מגעים למכירת מפעל זה נערכים עם חברת "סנפרוסט", אך עיסקה תסוכם רק כאשר תימצא נוסחה להבטחת רכישות הירקות מהיישובים החקלאיים בסביבה על־ידי החברה שתקנה את המפעל.

יצוין, כי הדיונים בנושאים אלה נמשכים זה זמן רב, והעיכובים בס־גירת המשחטות נובעים בעיקר מהקושי להבטיח שלקוחות המ־משחטות שייסגרו ייקלטו על־ידי המשחטות האזוריות ולא על־ידי יז־מים פרטיים.

העורך: נחמיה שטרסלר

לא הסתיימו ההונאות בנושא המשכנתאות

המשטרה מנהלת חקירה מקיפה נגד בעלי אתר נופש בצפון הארץ בחשד של הונאת משרד ממשלתי. על־פי החשד, מכרו בעלי הפרויקט דירות בתנאים של זכאים בכל הקשור למתן משכנתאות. בפועל שימשו דירות אלה דירות נופש.

במסגרת החקירה נחקרו גם פקידי בנק וכן כל מי שהיו אחראים למכירת הדירות באתר זה. יצוין שבעבר כבר דיווח מבקר המדינה על מקרים שדירות של משרד הבינוי נמכרו כדירות נופש. במקרה זה מדובר בפרויקט פרטי ורק המש־כנתאות היו בתנאים של זכאים.

אריה לביא

שתי טעויות בתשקיף של "משאבות סלע"

חברת "משאבות סלע" אינה מקפידה כנראה על הגהה. עקב כך נפלו בתשקיף שפירסמה החברה באחרונה שתי טעויות.

רווח החברה במחצית הראשונה של שנת 87' הוא 50.264 שקלים. רווח זה מופיע על כריכת התשקיף, אך בד־מצית הדוחות הכספיים של החברה, בגוף התשקיף, מופיע סכום של 50.264 שקלים (עמוד 65). הסכום הנכון הוא כנראה זה המופיע על כריכת התשקיף.

באותו עמוד מצוין, כי כל הנ־תונים מותאמים לשקלים של יוני 86', אך בפועל הם מותאמים ליוני 87' – כפי שמצוין בכר־יכת התשקיף.

(יונתן שרמן)

מי ייצג את עובדי תדיראן

יצחק גלעדי, מזכיר הסתדרות עובדי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה, הודיע ביום ב' לוועד הארצי של עובדי "תדיראן" כי הוא מוכן להכיר בהם כגוף יציג של כלל עובדי הקבוצה.

גלעדי הוא הגורם ההסתדרותי הבכיר הראשון המוכן להכיר רשמית בקיומו של ועד זה, אשר הנהלת "תדיראן" מנסה למנוע את הקמתו. גלעדי התנה את הכרתו בשני סייגים – שהוועד הארצי יטפל אך ורק בנושאים במישור הגלובלי ולא בנושאים ייחודיים, ושפעולתו תתואם עם עשר מועצות הפועלים העוס־קות כיום בנושא יחסי העבודה של "תדיראן", כל אחת במפעל אחר של הקבוצה.

הנהלת "תדיראן" עדיין עומדת בסירובה להכיר בגוף יציג לכל 12 אלף עובדי הקבוצה, ובכוונתה להמשיך במ־געים נפרדים עם כל אחד מעשרת ועדי "תדיראן".

80% ממכירות "אלדן טק" תלויות בתקציב המדינה

מאת יונתן שרמן

"אלדן טק" תלויה כמעט בלעדית בתקציב המדינה בכל הקשור למכירותיה – כך מתברר מתשקיף ההנפקה של החברה, שפורסם השבוע. בתשקיף זה נמסר, כי 99 אחוזים ממכירות החברה מתבצעות באמצעות החברה־הבת "אלדן" ו־82 אחוזים מהמכירות הן לשוק המוסדי, התלוי בתקציב המדינה במישרין או בעקיפין.

עוד נמסר, כי באחרונה הודיעו שתי אוניברסיטאות באופן חד־צדדי על דחיית מועד הפירעון של חובו־תיהן, בשל קשיי תקציב. אך ביני־תיים פרעה אחת האוניברסיטאות את עיקר חובה.

חברת "אלדן טק" מייצרת מוצרים ביוכימיים, המשמשים בביוטכנולוגיה ובפרמקולוגיה, על פי פיתוחו של פרופ' עמירם רז, שייסד את החברה ומכרה לבעלי המניות הנוכחיים ביולי 86'.

התחלף מנכ"ל "מילואות"

מאת יונתן שרמן

אשי פרידמן, ששימש מנכ"ל "מילואות" במשך כשלושים שנה, הוחלף בימים אלה על־ידי תחיה הידלמן מקיבוץ רמת יוחנן.

פרידמן אשר היה בין מקימי "מילואות", שהוא ארגון־הגג של המפעלים האזוריים בגליל המערבי, כיהן בתפקידו כמנכ"ל "מי־לואות" יותר מכל בעל תפקיד אחר במערכת הכלכלית של הסקטור הקיבוצי. על פי רוב, בעלי תפקידים בארגונים האזוריים מתחלפים מדי שש שנים, ואילו בעלי תפקידים בתנועות הקיבוציות מתחלפים מדי ארבע־חמש שנים.

ארגון "מילואות" נחשב אחד הארגונים האזוריים הגדולים והח־סונים ביותר במערכת ההתיישבותית הכוללים בו כמה מפעלים, דוגמת "מילובר", "מילומור" ועוד.

עתידית

מערכת בנק המזרחי לעסקות עתידיות - שקל/דולר יציג

שערים שנקבעו ביום 299.87

שער יצא ליום 299.87 – 1.6055

שערי ביצוע-תכנית 'דצמבר' 31.12.87	קניה	1.668
	מכירה	1.659
שערי ביצוע-תכנית 'מרץ' 31.3.88	קניה	1.716
	מכירה	1.704

בנק המזרחי

מגיע לך גלובס בהוראת קבע

מבצע מוזיים עד 30/9/87

ומתנה אישית בהוראת גלובס.

מגיע לך גלובס בערב: הגיע הזמן שינוע. ■ יחד עם גלובס – העיתון הכלכלי לאנשי עסקים, יגיע לכל החותם עד 30/9/87, גם שי אישי יקר ערך: BUSINESS & PLEASURE – כרטיס הזהב של דיינרס, המעניק לך העדפות, הטבות ומבצעים בלעדיים, בחברות ובבתי עסק יוקרתיים. נוסף לו תקבל גם את כרטיס דיינרס המקומי. ■ גלובס מגיע לביתך מדי ערב ע"י רץ מיוחד. תמצא בו מידע כלכלי חיוני, שערי בורסה עדכניים לאותו ערב, הערכות, נתונים ומסקנות. הסדר חדש עם כל הבנקים, מאפשר לך חתימה בהוראת קבע. לקבלת טופס התחימה: חייג לגלובס/מדור המנויים, לרחל. ■ כל החותם עכשיו, נכנס גם להגרלה בת עשרות פרסים שתתקיים ב־15/11/87*. הפרס הראשון – כרטיס טיסה לארה"ב! ■

חייג 03-253211, 254227

והוא יגיע עוד הערב!

*כפוף לתקנון המבצע שנמצא במשרדי החברה.

אל על מטענים לכל השערים

שערי מטבע חוץ

29.9.87

המטבע	בנק לאומי – מזומנים – קניה	בנק לאומי – מזומנים – מכירה	בנק לאומי – העברות והמחאות – קניה	בנק לאומי – העברות והמחאות – מכירה	בנק הפועלים – מזומנים – קניה	בנק הפועלים – מזומנים – מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים – קניה	בנק דיסקונט – מזומנים – מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.56	1.63	1.5936	1.6134	1.56	1.64	1.5975	1.6175	1.56	1.63	1.5975	1.6176	1.6055	0.0005
1 לי"ש	2.53	2.64	2.5888	2.6210	2.55	2.67	2.5992	2.6316	2.55	2.67	2.5979	2.6305	2.6113	-0.0206
1 מארק גרמני	0.85	0.89	0.8670	0.8778	0.85	0.89	0.8682	0.8791	0.85	0.89	0.8686	0.8796	0.8726	-0.0068
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.2600	0.2632	0.25	0.27	0.2602	0.2634	0.25	0.27	0.2608	0.2641	0.2620	-0.0017
1 גולדן הולנדי	0.75	0.79	0.7704	0.7800	0.75	0.79	0.7718	0.7814	0.75	0.79	0.7721	0.7818	0.7757	-0.0056
1 פרנק שווייצרי	1.02	1.07	1.0416	1.0545	1.03	1.08	1.0471	1.0601	1.02	1.08	1.0448	1.0579	1.0504	-0.0092
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.2475	0.2506	0.24	0.26	0.2479	0.2510	0.24	0.26	0.2479	0.2511	0.2492	-0.0014
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.2371	0.2401	0.23	0.24	0.2379	0.2409	0.23	0.25	0.2376	0.2406	0.2390	-0.0015
1 כתר דני	0.22	0.23	0.2253	0.2281	0.22	0.23	0.2258	0.2286	0.22	0.23	0.2258	0.2287	0.2270	-0.0018
1 מרק פיני	0.35	0.37	0.3605	0.3650	0.35	0.37	0.3618	0.3663	0.35	0.38	0.3612	0.3658	0.3636	-0.0019
1 דולר קנדי	1.19	1.24	1.2165	1.2316	1.20	1.26	1.2205	1.2357	1.19	1.26	1.2199	1.2353	1.2266	0.0046
1 דולר אוסטרלי	1.08	1.19	1.1482	1.1625	1.11	1.20	1.1524	1.1668	1.12	1.20	1.1510	1.1655	1.1581	-0.0092
1 ראנד דרא"פ	0.50	0.60	0.7713	0.7809	0.46	0.78	0.7684	0.7780	0.49	0.68	0.7719	0.7816	0.7752	-0.0039
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4176	0.4228	–	–	0.4187	0.4240	–	–	0.4183	0.4235	0.4204	-0.0033
10 שילינג אוסטריים	1.20	1.26	1.2302	1.2455	1.21	1.27	1.2343	1.2497	1.21	1.27	1.2331	1.2486	1.2402	-0.0090
1000 לירות איטלקיות	1.17	1.24	1.2018	1.2167	1.18	1.26	1.2047	1.2197	1.18	1.26	1.2038	1.2190	1.2096	-0.0090
100 ינים יפאניים	1.07	1.12	1.0930	1.1066	1.08	1.13	1.0946	1.1082	1.07	1.13	1.0957	1.1094	1.1000	-0.0131

190 אנשי "אל על מטענים" בסניפי החברה בעולם –
יטפלו אישית במטעני היצוא והיבוא שלך.

EL AL אלעל

שערי המניות 29.9.87

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אוגוה ש	22300					
המנות 0.1	2015		3042	+15	+0.8	+304
המנות א 0.5	1349		2812	−5	−0.4	−1964
כללי לא בהסדר	18300		53	+200	+1.1	+14
בנק מזאמר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק מזאמר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
פ.יב.י. 0.5	9095		2641	−100	−1.1	−2825
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0						
אידיבי ב 100.0			—	הפסקת	מסחר	—
אידיבי בכ א			—	הפסקת	מסחר	—
אגוד 0.1	76900		—	הפסקת	מסחר	—
דיסקונט ב	131100		53	+600	+0.6	+66
דיסקונט א	151200		17	−200	−0.2	−15
דיסקונט שה ב	15280		98	−300	−0.2	−99
המזרחי ש	42510		24	+150	+1	+406
המזרחי מ	42500		140	−200	−0.5	−367
הפועלים מבכ	92500		16	+300	+0.7	+642
הפועלים ש	69750		640			+116
הפועלים מ	69630		98	−70	−0.1	−108
כללי א 1.0	178200		20	+1000	+0.6	+167
כללי שה 7	8500		7	+62	+0.7	+423
בלל 0.1	44350		640			
בלל שה 11	16461		185	+30	+0.2	+172
מימון ומסחר 1.0	58870			+200	+0.3	+20
מימון ומסחר 5.0	29750		11			+12
בנקים למשכנתאות						
ארנים 0.1	27000		46	−1116	−4	−48
לאומי משכ' ש	10150		208	−350	−3.3	−512
לאומי משכ' מ	10240					−7
כרמל ש	6263		150	+120	+2	+99
כרמל שה 1	4076		20	+1		+40
בנין ב' 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
פת מסב ש	2740		180	−50	−1.1	−249
מסבן ב ש	3747		392	−100	−2.6	−723
עצמאות 0.1	19000		30	−599	−2.1	−30
טפחות מבכ ש	21950			−100	−0.5	−7
טפחות רג ש	21950		100			+57
טפחות שה 1	10337	בה	20	+102	+1	+29
טפחות שה 2	5253		14			−14
יעסוד 1.0	3799		810			−390
יעסוד 5.0	3280		1460	+99	+3.1	+1685
מירב 1.0	8200		53	−100	−1.2	−74
מוסדות מימון						
שלמן אש	944		4489	−14	−1.5	−9010
החקלאות מבכ א	189089		24			−20
החקלאות מבכ ג	196080		3	+5000	+2.6	+10
לאומי תעש' א ש	14847		54			
פתוח תעש' מבכ	171400					
פת תעש' בכ ג	500580		1	+14580	+3	+1
פת תעש' בכ גג	302350		1	+8806	+5	+2
פת תעש' בכ גג1	289000			+9000	+3.2	+2
פת תעש' בכ ד	294000	שב				
פת תעש' בכ דד	68207	שב				
מרכז קבלנים 5.0	1170		3829	+3	+0.3	+3505
תיירות בכ	220080			+3000	+1.4	+10
כלל ליסינג א0.1	24800		2	+10		+2
כלל ליסינג ב0.5	21892		66	−20	−0.1	−88
כלל ליסינג אגח	20000		37	−51	−0.3	−37
ביטוח						
איילון	140		13180			+10180
איתן	148		3875	+1	+0.7	+3875
אררט 0.1	1150					
אררט א 0.5	815		280			+300
בטוח משנה 0.1	430		264	−12	−2.7	−2120
בטוח משנה 0.5	230		9000	−6	−2.5	−5903
משנה אפ	310		550			−250
משנה הס	104.5		52360			
הדר 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
הדר 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
הדר אפ סד 2			—	הפסקת	מסחר	—
הסניקס 0.1	749		600	+4	+0.5	+680
הסניקס 0.5	618		570	+23	+3.9	+724
המשמר-הראל 1.0	6488	תב	50	+588	+10	+33
המשמר-הראל 5.0	4930		210	−70	−1.4	−210
מנורה 1.0	1950		102			
מנורה 5.0	1550		127			−127
סהר ג 1.0	424		2527	+4	+1	+159
סקוריטס 0.1	1262		100			−85
צור ש	318		5261			−8922
ציון החזקות 1.0	6068					
ציון החזקות 5.0	1782		85	+82	+4.8	+220
מסחר						
אלגד באמבל 1 ש	1060		2616	−50	−4.5	−6016
אלגד באמבל 5 ש	457		16322			+8755
מאיר עזרא 1.0	2080		[illegible]			
מאיר עזרא אפ	630		1053	−10	−1.6	−1453
כלל אפ 4	374		12870	−5	−1.5	−32376
כלל אגח 2	162.5		8100	−4.5	−2.7	−26458
קריסטל 1.0	854		597	−30	−3.4	−1461
רפק 0.1	22000		9.6	+50	+0.2	+7.6
רפק 0.5	18500		1	+860	+4.9	+20
שופרסל א 2.0	15100		406			
שירותים						
אסותא ..	417		4732	−8	−1.9	−3484
ספנות החזקה 0.1	885		1445	+22	+2.6	+1610
ספנות החזקה 0.5	340		11255	−4	−1.2	−10142
קידר 0.1	1160		1957	−40	−3.3	−882
קידר 1.0	298		18392	−8	−2.6	−17776
מוס' ערבה 0.1	2275	תב	338	−150	−6.2	−481
מוס' ערבה 0.5	1145		1400	−55	−4.6	−2281
מלונות ושירותי תיירות						
גלי זהר 1.0	3294	תב	55	−366	−10	−107.5
גלי זהר 5.0	2308	תב	65	−256	−10	−86.4
מלונות דן 1.0	1630		7	−20	−1.2	−104
מלונות דן 5.0	1320		22	−18	−1.4	−153
חוף האלמוג 1.0	7600		72			−72
כנס מר 1 ש	3151		450	+1		+173
מלונות הירדן	2900	שב				
מחשבים ושירותי מחשבים						
איכות מחשבים	762	תב	1336	−60	−7.3	−2327
הילג 1.0	433		3041	−2	−0.5	−7204
יעקא 1.0	7451		124	+1		+153
מ.ל.ל. 1.0	14645		11	+145	+1	+14
מ.ל.ל. 5.0	3680		246	−60	−1.6	−252
ניקוב מחשבים 1	1017	תב	13119	−180	−15	−27789
ניקוב מחש' 5	418	תב	6748	−42	−9.1	−26614
ניקוב אפ סד 2	1142	תב	13742	−380	−20.8	−25515
תים מחשבים 1.0	695		215	−5	−0.7	−215
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אזרן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אזרן 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
אזורים אפ	830		2688	−40	−4.6	−1885
אזורים אגח	151		25167	−1	−0.7	−16588
אילנן 1.0	400		8523	−3	−0.7	−5372
אל-רוב 1.0	349		1213	+4	+1.2	+374
אפריקה 0.1	55980		20			−1
אפריקה אפ	34880		3	+300	+0.9	+6
אדנים	4549		148	−51	−1.1	−130
אילנן 0.1	4000		422			−584
אילנן 0.5	2820	תב	782	−250	−8.1	−1197
בונבריין 1.0	3229		157			−94
בונבריין 5.0	2700		92	−40	−1.5	−142
דנקור 1.0	6750		286	−20	−0.3	−206
הדר 0.1	195	תב	28	+10	+5.4	+5188
הדר 0.5	144		5007			−27
הטסלול 1.0	1048			+13	+1.3	+100
הטסלול 5.0	640		284	−11	−1.7	−284
תל.ב. 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
תל.ב. 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
חברה לירושלים	322		13682			−18242
ירושלים אפ	133.5		30277	−2	−1.5	−25909
נכיס 0.1	5410		856	−90	−1.6	−1156
נכיס 0.5	4220		91	−30	−0.7	−141
ישפרו 0.1	3630		280	+110	+5.1	+197
ישראלום 1.0	1388	תב	1380	+91	+7	+2416
ישרס 10.0	21800		207			−172
כנן פיתוח 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
לוסר 1.0	5244		145	−55	−1	−293
לוסר 5.0	2073		344	−2	−0.1	−544
מ.ת.מ. 1.0	400		4700	−1	−0.5	−5955
מ.ת.מ. אפ 2	259		4881	−9	−3.4	−6882
מ.ת.מ. אגח	115.5		17627			
מאורי בניה 1.0	650		1667			−1416
מיבנאל 5.0	339		4300			−3017
מיבנאל אפ	154		2215			−2215
מגרב 5.0	1810		130	−30	−1.6	−126
מילאו 1.0	1028	בה	1441	+40	+4.1	+2065
ליבשטין 1.0	475					
ליבשטין 5.0	192		8256			
ליפשיץ 1.0	486		3650	−2	−0.4	−4121
ליפשיץ 5.0	323		6916	−3	−0.9	−8236
ליפשיץ אפ 1	217		8847			−6142
ליפשיץ אגח	107		79175	−1	−0.9	−99500
נאות אביב 0.5	4745		144			+100
נכסי אזורים	337		1700	−1	−0.3	−5986
סהר החזקות 1.0	910		200	−20	−2.2	−1486
סוף 1.0	6175		350			+51
עמר וסלע מר 1 ש	437	בה	158	−5	−1.1	−814
קסריה 0.1	3509		207	−60	−1.7	−307
קסריה 0.5	1520		721	−10	−0.7	−1045
רומבין 1.0	456		5300			
רומבין 5.0	233		3100	−2	−0.9	−6108

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
רומבין אופ	1270		512	−20	−1.6	−512
רומבין אג"ח	128.5		1500	−0.5	−0.4	−1500
חקלאות						
כסעי הדר 0.1	3335		150	−10	−0.3	−428
כסעי הדר 0.5	2900		175	−50	−1.7	−175
מהדרין 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מהדרין אופ			—	הפסקת	מסחר	—
נכסי הדרים 1.0	1880		334			−434
פריאור 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
מזון וטבק						
אסאס	2635	בה	2082	−295	−10	−5720
גולדפרוסט 1.0	1943		484	−80	−4	−381
גולדפרוסט 5.0	1240	בה	212	−28	−2.2	−533
דובק מב ש	5800		365	−160	−2.7	−288
דובק מב ב	5870		300	−160	−2.7	−400
עלבל 1.0	579		710	+4	+0.7	+2029
עלבל 5.0	550		242	−10	−1.8	−242
עלבל אגח	108		10000	+0.5	+0.5	+14928
סכמ בירה 1.0	35298		19	−700	−1.9	−27
סכמ בירה 5.0	29000		30	−50	−0.2	−11
יצהר 1.0	1230					
יצהר א 5.0	809		320	+9	+1.1	+229
יצהר אפ 2	570					
מן 1.0	650	תב	860	−35	−5.1	−2815
מן 5.0	406	בה	1680	+20	+5.2	+2476
סנפרוסט 1.0	19700		55	+850	+4.5	+84
עסיס ב 0.5	375	תב	13082	−28	−7	−17375
אנגל שקל 1			—	הפסקת	מסחר	—
שמן מבב א	2100		405	−5	−0.2	−788
טכסטיל והלבשה						
ארגמן מר 1 ש	643		1801	+28	+4.6	+8581
ארגר אפ	405		1000			−2000
ארגר אגח	111		9207			
אופים 1.0	728			+10	+1.4	+350
אופנת ברוך 1.0	520		2500	+1	+0.2	+956
אופנת ברוך 5.0	380		710	+5	+1.3	+891
אופ א	385		375	+5	+1.5	+625
ארגמן רג ש	14247		10	−5		−80
דלתא-גליל 1.0	2950		699	−10	−0.3	−267
דלתא-גליל א 5.0	2535		926	+25	+1	+162
מטויות מאור 1	1590					
מטויות מאור 5	860					
ויטלנו 1.0	340		1208	−7	−2	−1208
ויטלנו 5.0	283	שב				
ורדינון 1.0	6050		50	−150	−2.4	−114
זיקית 1.0	2290	בה	700	−23	−1	−865
זיקית 5.0	1885		1000			+101
זיקית אפ	1120		370			−370
כותר	857		1275	−6	−1.7	−1766
כותר אפ	212		3721	−8	−3.6	−12418
לודזיה 0.1	3230		305	−110	−3.3	−255
לודזיה 0.4	2750		614	−100	−3.5	−1040
ליבנת 1.0	319		4945	+13	+4.3	+8052
מקס 0.1	6613		53			−78
מקס 0.5	3491		219	−30	−0.9	−277
עיט 1.0	495		2591	−1	−0.2	−122
עיט 5.0	282		5682	−6	−2.1	−5324
עיט אפ	262		3550			+2700
עיט אגח	124		3850			
עמק מרינה 1 ש'	338		3700			−654
עמק אפ	200		9851	−2	−1	−20848
פולגת א			—	הפסקת	מסחר	—
פולימן א 0.5	12000		8	+200	+1.7	+4
פרטר	830		158			
גיבור ספורט	11573		28			−6
תעש רהוטין 1.0	2610	בה	50	−26	−1	−25
מתכת ומוצריה						
אורדן 0.1	10400		267	−60	−0.6	−149
אורדן 0.5	8700		100	−50	−0.6	−115
אלומית 1.0	7600		7			−7
אלומית 5.0	6138		5			−5
כבלים ש	420		26438	−15	−3.5	−32111
התבף 1.0	750	בה	305	+12	+1.7	+124
התבף 5.0	426	בה	429	−10	−2.3	−941
התבף אפ	4002					
ויקה 1.0	[illegible]					
ויקה 5.0	[illegible]					
כבלי ציון 1.0	[illegible]					
כבלי ציון 5.0	1500		1615	−50	−2	−2500
כבלי ציון אפ	665		5432	−80	−10.7	−9560
מרכן 1.0	725		1418			−756
קרמר 1.0	308		3887	−3	−1	−2878
קרמר 5.0	186		3171	−2	−1.1	−1707
מושטן 0.1	38300		25			+25
מושטן 0.5	15550		14	+300	+2	+78
פקר פלדה 1.0	3280		1615	−40	−1.2	−2127
קינג 1.0	1040		675			−675
קינג 5.0	610		620			
קליל 1.0	2529		490			−262
קליל 5.0	2160		590			+590
קליל אפ	1150		600	−5	−0.4	−600
קליל אגח	117		10380	−0.5	−0.4	−8680
שלוות 5.0	8500		335	−50	−0.6	−95
תעשיות לכיש 1.0	1000		359	+46	+4.8	+1621
תעשיות לכיש 5.0	665		2400			−597
מוצרי בניה						
אלבים 5.0	486000		.23	−7000	−1.4	−27
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלקו 0.1	8050	שב				
אלקו ש 0.25	5000		270			−110
אלקו ב 0.25	4880	תב	204	−501	−5.8	−211
אלקטרה 0.1	2480	תב	1339	+205	+9	+1375
אלקטרה א 0.5	1750		1284			−426
אפ 5	1395		1193			−188
אגח 3	176		55200			−5200
אריג 1.0	24700		191			−131
כלל תעש אלק'	2420		507	−30	−1.2	−866
מסקטרוניקס 1.0	1575		572			−143
מסקטרוניקס 5.0	1215		2324	−25	−2	−2400
מיכטנגר 1.0	685		500	−5	−0.7	−500
מיכטנגר 5.0	500		650	−5	−1	−650
ציקלון 1.0	2127		125	−3	−0.1	−31
ציקלון 5.0	1050		907	−31	−2.9	−1098
קנבטטין אולד 1.	7500		82	+100	+1.4	+88
קנבטטין אולד 5.	3636					+2
ת.א.ת. 1.0	1375		255			−114
ת.א.ת. 5.0	746		1045	−10	−1.3	−1045
ת.א.ת. אפ 1	18968	שב				
תדיאה	850		856	−15	−1.7	−2154
אי.א. תעשיות 1.	191		36968	−2	−1	−52244
אי.א. אפ	731		2393	+15	+2.1	+7882
אי.א. אגח	133.5		9677	+0.5	+0.4	+12303
אקרשטיין 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אקרשטיין 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
אקרשטיין אפ'			—	הפסקת	מסחר	—
אקרשטיין אגח			—	הפסקת	מסחר	—
אבוים בלוס	170		37211	−4	−2.3	−11861
בלוס אפ	113		22706	−1	−0.9	−44237
בר-טון 1.0	1370	שב				
בר-טון 5.0	795		2368	−15	−1.9	−2368
מרומאטכטם 1.0	8265		8	−485	−5	−13
מרומאטכטם 5.0	3650		250	−47	−1.3	−268
מ.ל.ב. 1.0	1000		640	−3	−0.3	−760
מ.ל.ב. 5.0	699					
מודל השק בתעש	660		1600	−15	−2.2	−1887
מתאיקה ולמבן 1	22045	שב				
מתאיקה ולמבן 5	14800		3			
נגב קרמיקה	460		11620			+2944
נגב קרמיקה אפ	285	תב	13612	+40	+16.5	+9840
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	2132		2457	−40	−1.8	−1141
אליאנס ב	2153		440	−100	−4.4	−464
גל תעשיות 1.0	765		620			−98
גל תעשיות 5.0	535		1100			−138
גל אפ	549		4400	−10	−2.8	−6400
גל אגח	108		11988	−2	−1.9	−16060
דשנים 0.1	3750		160	−40	−1.1	−435
דשנים 0.5	1795		635	−25	−1.4	−594
חיפה כמ' 10.0	1050		6929	−15	−1.4	−5350
ליפסק 1.0	2689		60			
מקסימה 1.0	7890					−67
מקסימה 5.0	6500		141	−154	−2.4	−141
מז 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מז 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
פריקלאס	580		5946	−14	−2.4	−6089
פריקלאס אפ'	205		4619	−7	−3.3	−10930
קים ביניקל 1.0	5139		303	+10	+0.2	+478
קים אפ	3002		1062			−827
קים אגח	108		41800	−1	−0.9	−86800
תאא 5.0	4240		251	−12	−0.3	−257
מרוטרום 10.0	61137	תב	301	+5558	+10	+210
תוד א 5.0	9540		55	−200	−2.1	−112
עץ, נייר ודפוס						
כתר	254		4910	+10	+4.1	+2860
דפוון 1.0	9066		25	−40	−0.4	−25
דפוון 5.0	6140	שב				

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
תבנ. 1.0	9400		90			
יאה 1.0	1831		843	−30	−1.6	−925
לבידי אשקלון 1	680		1600			+880
מלט ב 0.5	48000	תב	3	−5000	−9.4	−3
סקאריה 1.0	3200					−200
רים 0.1	530		997			
רים 0.4	297		3607			−3107
תעל ב 0.2	21400		200	−200	−0.9	−63
תעשיות שונות						
אגרין 1.0	394		350	−1	−0.3	−700
אגרין 5.0	184		4548			+1704
הכינה יוד	3200		500	−100	−3	−554
הנמלפק 1.0	1749		268	−10	−0.6	−340
הנמלפק 5.0	1376		149			−299
השקעות בתעשיה						
כור בכ' ב	8820		556	−180	−2	−152
תעשיות אפ	190		24122			−13351
תעשיות אגח	112.5		29000	−0.5	−0.4	−22930
חברות השקעה						
אמיק ב	7948		68			−60
אמקטה 0.1	70		16280			+3244
אלגר ש	1611		731	+51	+3.3	+2601
אמיק 1.0	401		9285	+13	+3.4	+7192
אמיק 5.0	274		3765			−1725
גולות 1.0	1240		2	−4	−0.3	−85
גולות אפ	917			−3	−0.3	−126
גולות אגח	104	שב				
דנבאר 1.0	666		1796	−14	−2.1	−2056
דנבאר 5.0	468		892	−10	−2.1	−4311
חברה לישראל 5.0	4900		1190			−552
וולפסון 0.1	121000					
וולפסון ש 1.0	24850		21			
אטמא א 0.5	24900		30	−500	−2	−19
פעלים השק ש	1000		2555			−194
דיסקונט השק אפ	1499		10360	−53	−3.4	−18474
דיסקונט השק אגח	114		33829			
כנוזר השק ש	36700		38	−500	−1.3	−59
מר השקעות 124	15621	שב				
חירון 1.0	2200		283	−1	−0.1	−76
חירון 5.0	1477		405			−405
יצוא ש	12500		194	+235	+1.9	+214
ירדן א 0.1	1660	תב	259	−140	−7.8	−281
כלל 50.0	1440		1052	−40	−2.7	−1675
מגור 0.1	535		869			+131
מגור א 0.5	450		666			
מגור אפ	228		2500	−12	−5	−2008
מגור 1	123.5					−2000
פו השק ש	3165		412	−55	−1.1	−802
פכה א 0.1	9000		59			−29
פכה 0.5	7065		215	+140	+2	+200
פריון ב 2.5			—	הפסקת	מסחר	—
קרדן 1.0	105		20946			−17390
קרדן 5.0	72.5		12150	+1	+1.4	+10450
קרדן אפ	54.5		43450	+0.5	+0.9	+22967
קרדן אגח	103		10000	+1.5	+1.5	+60775
נסחורת במט"ח						
גית ם			—	הפסקת	מסחר	—

רשימה מקבילה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
מסחר שירותים מלונאות מחשבים						
הראל 1.0	1580		247			
יסקל	320		2013	+15	+4.9	+8843
קונסורטים 0.1	970	תב	1238	+58	+6.4	+1710
קונסורטים 0.5	536		2440	−15	−2.6	−1852
קפל 1.0	659	תב	74	−70	−9.6	−402
תגל	370		4163	+14	+3.9	+5310
גבי הדר	175.5		11255	−2.5	−1.4	−15855
גבי הדר אפ 1	131		8838			−10838
הפניה הישראלית	100		7959	+0.5	+0.5	+441
דנה מיכון 1.0	7880		21	−160	−2	−65
כלל מחשבים 1.0	8800	שב				
משב מחשבים 1.0	395		722			+118
משב אפ'	239	תב	60	−22	−8.4	−560
רשף	776		1201	−12	−1.5	−2760
נדל"ן בינוי חקלאות						
אטבנים 1.0	1664	תב	341.6	−185	−10	−2248.8
בן-יקיר גב 1.0	5080					−40
חוזק 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
חוזק 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
קד 5.0	2150		543	−50	−2.3	−82
רסקו מבכל	2404	תב	278	−170	−6.6	−450
רסקו רג	2137		319	−23	−1.1	−385
שגור	1894		987	−5	−0.3	−1398
שגור אפ	770		754	−38	−4.7	−1942
תעשיה						
[illegible]	487					−462
אקטנון 5.0	1562	שב		−83	−5.1	−884
מדם 1.0	87.5	בה	13562	−7.5	−7.9	−12198
אלקל	191	בה	7678	+2	+1.1	+5524
אלקל אפ 2	80		18470	−1	−1.2	−29440
דקספר 1.0	2440		125			−137
נקה כמיקל 1.0	5950	תב	17	−500	−7.8	−51
ת.ג.ל. 1.0	1863	בה	483	+18	+1	+815
ת.ג.ל. 5.0	2000		40	−40	−2	−40
גולן	689		1516			−2582
מו הן	421		2447			−2506
מאורי טכנולוגיה	160		22400	+5	+3.2	+13826
השקעה						
אמישר בכ'	1500		560	−22	−1.5	−1103
ישום החזקות	213		12685	−2	−0.9	−26184
ישום.אגח-אפ	140		30500	−5	−3.5	−54844
לנדק 0.1	2185	בה	344	−130	−5.6	−390
לנדק 0.5	621	בה	1850	−110	−15.1	−2314
פת השק ב 0.1	2900		50	−2	−0.1	−15
פת השק ב 0.5	1659		23	−21	−1.3	−25
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	4600		64	+199	+4.5	+219
דלק נפט 5	2595		200	−25	−1	−350
דלק חיפ אפ 2	1980		265	+50	+1.6	+170
מז חישטי נפט	27700		77	−800	−2.8	−125
יבנאל 5.0	684		9205			
מ.ע.ג. 1.0	6500		119			
מ.ע.ג. 5.0	3300		238	−50	−1.5	−380
פאזיל ב 0.3	6701	בה	221	+400	+6.4	+424
נפטא ש	2750000	תב	3	20000	−7.4	−4

משתנים

שם נייר ערך	סה"כ מחזור	שער קובע משתנים בנקודות	שער מרב בנקודות	שינוי יומי כלל %	מס' עסק כלל במשתנים
בנק בינלאומי 05	782.0	8932.00	8887.00	−2.88	1
תנה ש	9000.0	288.00	288.00	−.35	1
כלל סחר	16994.0	462.00	460.00	−1.92	6
שופרסל ב 10.0	1874.0	11921.00	11921.00		9
דלק ב ש	3904.0	2850.00	2850.00	−.25	5
אפריקה 1.0	492.0	46473.00	46473.00	−.50	12
אזורים 1.0	18769.0	1133.00	1133.00	−1.99	9
נכסים ובנין	1868.0	3553.00	3589.00	−.99	4
הכשרת הישוב ש	64.0	69103.00	68403.00	−2.25	3
כלל מקל	3892.0	772.00	778.00	−2.28	1
עלית	351.8	16658.00	16400.00	−.50	4
שלמה ב 4		1224.00	1224.00		
	1235.0	4577.00	4577.00		4
אלון 3.0	28.0	324751.00	324751.00	−1.00	4
טבע ש	1754.8	13358.00	13358.00	−.50	16
ים המלח	3380.0	3058.00	3058.00		5
פטרוכימיים 10.0	19218.0	919.00	919.00	−.76	9
מפעלי נייר 18.0	45.0	397769.00	397769.00	−.50	14
מרכזית ב 0.1	327.0	14530.00	14538.00	−2.00	5
כלל תעש' 1.0	102552.0	254.00	255.00	−1.56	12
אידיבי פתוח 2.0		10286.00	10286.00		
אלון ש	2583.0	1272.00	1282.00		3
חברה לישראל 1.0	3982.0	5041.00	5041.00	−1.75	9
דיסקונט השק ש	8589.0	2856.00	2856.00	−2.99	17
כלל 10.0	26653.0	1361.00	1361.00	−1.52	19

שערי מטבע בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 29.9.1987 באירופה

מסירה מידית (ספוט)

ל־1 שטרלינג	$ ארצות הברית	1.6252/1.6262
ל־1$ ארה"ב	מרקים גרמניים	1.8390/1.8400
"	פלורינים הולנדיים	2.0690/2.0700
"	פרנקים שוויצריים	1.5290/1.5300
"	פרנקים בלגיים	38.19/38.22
"	פרנקים צרפתיים	6.1250/6.1280
"	לירות איטלקיות	1327.00/1328.00
"	ינים יפניים	145.80/145.90
ל־ס.ד.ר.	$ ארצות הברית	1.2596/1.2601

שער הזהב $ ארה"ב אונקיה לונדון מקסימג 458.90

מסירה בעתידית (פורוארד)

	$/ליש	מרש/$	מרק/$
1 ח'	1.6219/1.6232	1.5237/1.5250	1.8330/1.8342
3 ח'	1.6163/1.6178	1.5141/1.5154	1.8218/1.8230
6 ח'	1.6085/1.6100	1.4990/1.5005	1.8058/1.8073

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

גלגל הבורסה / אריה לביא

מחזור מצומק

הרוצעים וירידות השערים בשוק המניות נמשכו גם אתמול. חוסר העניין במתרחש ממשיך לאפיין את הפעילות בבורסה. החלטת בנק ישראל להעלות את הריבית ריכזה יותר תשומת־לב מהמסחר עצמו. בקרב פעילי הבורסה היו חילוקי דעות בדבר השלכותיו של צעד זה על המסחר. כרגיל, היו אופטימיסטים שניסו לטעון כי התייקרות הריבית תביא שיפור במסחר במניות. ההסבר לטיעון היה קלוש והתבסס על הטענה שהאשראי יקטן ועקב כך גם ירדו שיעורי הריבית על אשראים.

ההערכה השנייה, לפיה יהיה בייקור הריבית כדי להביא להמשך השחיקה בשוק המניות, סבירה יותר. על־פי הערכה זו, הריבית השקלית תמשיך להיות גבוהה ויהיה בכך כדי לשכנע את הציבור להפקיד כספים בפיקדונות שקליים, כפי שהציבור נוהג ממילא גם עתה. "גיחות" קצרות לשוק המניות, על בסיס משיכת־יתר, בוודאי לא יתרחשו בעת ששערי הריבית גבוהים.

המחזור במניות ממשיך להצטמק

המחזור בשוק המניות המשיך גם אתמול בתהליך ההצטמקות והסתכם בכ־9.2 מיליוני שקל, לעומת כ־11 מיליון שקל ביום המסחר הקודם. שליש ממחזור זה התרחש בשלב המסחר במשתנים ובמר"ץ, שלבי מסחר שפעילותם דומה לפעילות בשלב המסחר המרכזי.

מנהלי קרנות־הנאמנות דיווחו שאין כמעט פריונות. מכל מקום, אם יש פריונות, הם מתקזזים בשיווק תעודות חדשות — טוענים מנהלי הקרנות.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	131.30	−0.35
כללי ללא בנקים	143.40	−0.70
מדד אג"ח כללי	118.95	−
אג"ח צמוד מדד	118.60	0.01
אג"ח צמוד מט"ח	119.42	−0.02

ירידות גם במניות המבטחות

מירידות שערים סבלו גם המניות הכבדות: כלל תעשיות ירדה ב־1.6 אחוז, כלל ב־1.5 אחוז, אפריקה בחצי האחוז.

במניות הספקולטיביות יותר נרשמו תנודות חזקות: ניקוב ולנרקו ירדו ב־15 אחוז, אסאס בעשרה אחוזים, אילרן ב־8.1 אחוזים. לעומת זאת, עלו מניות הראל המסחר בעשרה אחוזים.

בסך הכל, נרשמו ירידות שערים ב־208 ניירות־ערך, 20 מהם ירדו בשיעור יותר מחמישה אחוזים. 83 ניירות עלו ואילו 132 ניירות נותרו בלא שינוי.

תנודות קלות במניות ההסדר

במניות ההסדר נרשמו תנודות קלות לשני הכיוונים. המחזור הגיע לשפל של 1.1 מיליון שקל. במניות אי.די.בי. ואי.די.בי פיתוח לא התנהל אתמול מסחר עקב פרסום התוצאות העסקיות של שתי החברות.

	תשואה שנתית דולרית ב־%
בל"ל 0.1	12.08
הפועלים ש	12.14
אי.די.בי. רג	12.09
דיסקונט א	12.01
המזרחי ש	12.01

יציבות ברוב איגרות החוב

רוב הצמודים נהנו מיציבות, חוץ מירידות קלות בצמודי מט"ח. המחזור היה גם כאן נמוך: 7.6 מיליוני שקל. במק"ם היו אתמול החלפות סדרות ועקב כך, גדל המחזור יחסית לימים רגילים, עד ל־17 מיליון שקל. אך בעבר בימי ג', כאשר הוחלפו סדרות המחזור, היה מגיע לעשרות רבות של מיליוני שקלים.

הודעות בורסה

● סנו — הרווח הנקי גדל ל־1.7 מיליון שקל, במחצית 1987, לעומת 1.2 מיליון שקל בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

● פולגת — הרווח במחצית 1987 ירד ל־1.4 מיליון שקל, לעומת 3.7 מיליוני שקל בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

● הדר — הרווח הנקי הגיע במחצית 1987 — ל־1.28 מיליון שקל, לעומת פחות במיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד. האופציות של החברה מומשו.

● אנג'ל — הרווח הנקי ירד ל־66 אלף שקל במחצית 1987, לעומת 382 אלף שקל בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

● מירון — הרווח הנקי גדל במחצית 1987 — ל־3.1 מיליוני שקל, לעומת 742 אלף שקל בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

● אקרשטיין החליטה לשנות את מבנה ההנפקה בסך 14 מיליון שקל. המסחר בניירות החברה הופסק אתמול.

● בנק להשקעות שבבעלות אמפל יגייס הון על־ידי הנפקת איגרות חוב.

● מהדרין — הרווח הנקי גדל במחצית 1987 — לשלושה מיליוני שקל, לעומת 1.6 מיליון שקל בתקופה המקבילה בשנה הקודמת.

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

מיטב

הניהול באמצעות מקדונך בסניף הבנק שלך
יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע

מיטב יועצי השקעות וני"ע בע"מ בניהול צבי ספפק ושלמה סימונובסקי
רח' ביאליק 12 טל 727067, 750336 תל אביב (חמוי 9 מלפון 290251)

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5838.71	5817.50	−34.04	−0.58
אבוקה	565.75	554.69	−1.63	−0.29
אגוז	260.68	255.78	−0.19	−0.07
אדיר	1737.48	1703.29	−1.35	−0.08
אודם	2910.71	2890.29	−20.72	−0.71
אופיר	1970.92	1956.70	−2.02	−0.10
אור	443.45	439.62	1.04	0.24
אוריון	147.68	144.77	−0.22	−0.15
אורלי	283.77	281.71	−0.41	−0.15
אורן	837.55	821.18	−1.44	−0.18
אייל	4037.17	3959.50	1.52	0.04
אירים	5695.03	5569.90	−10.21	−0.18
איתן	773.80	758.32	−0.72	−0.09
אלון	623.55	610.73	0.98	0.16
אלמוג	680.56	667.30	−0.23	−0.03
אליפים	105.14	102.71	−0.20	−0.19
ארז	399.82	392.11	−2.20	−0.56
אש	194.30	190.05	−1.55	−0.81
אשל	186.92	183.28	−0.01	−0.01
אתרוג	257.83	255.39	−0.23	−0.09
בדולח	2776.30	2757.34	−14.39	−0.52
ברוש	584.28	573.03	−1.47	−0.26
ברק	584.91	573.49	−2.99	−0.52
ברקת	312.32	310.16	0.21	0.07
גביש	1605.15	1593.89	−3.18	−0.20
גבע	1131.44	1114.68	−1.44	−0.13
גורן	452.04	443.54	−0.32	−0.07
גיא	10367.03	10213.49	−7.04	−0.07
גיל	3485.22	3420.27	−9.59	−0.28
גלית	633.86	626.12	0.00	0.00
דובדבן	429.21	425.05	−1.67	−0.39
דוכיפת	535.05	524.57	−1.37	−0.26
דולב	251.36	246.20	−0.14	−0.06
דורון	1532.01	1502.39	−0.67	−0.04
דותן	269.79	264.72	0.14	0.05
דליה	604.39	594.28	−0.14	−0.02
דרור	383.97	377.03	−2.89	−0.55
הגל	482.3	473.17	−2.69	−0.57
הדס	442.55	438.35	−2.44	−0.55
הדר	549.84	540.52	−0.33	−0.06
הבית	2814.16	2750.58	−23.44	−0.84
זהר	21365.60	21050.15	−10.18	−0.05
זיו	19813.14	19520.55	2.93	0.02
זמיר	585.63	574.22	−2.80	−0.49
חדוה	166.88	163.23	−0.20	−0.12
חליפין	137.79	137.40	−0.03	−0.02
חלמיש	215.13	213.62	0.10	0.05
חן	146.61	146.32	−0.05	−0.03
טופז	1500.99	1487.06	1.22	0.08
טל	6297.93	6222.61	−0.46	−0.01
יובל	453.06	444.39	−0.19	−0.04
יהלום	2694.68	2676.22	−15.57	−0.58
יהודית	424.13	420.45	−3.69	−0.87
יקרה	446.21	436.72	−0.51	−0.12
כוכב	395.08	387.44	−2.15	−0.55
כחל	139.01	136.29	0.02	0.01
כלנית	665.70	654.58	−0.20	−0.03
כספית	264.04	261.47	0.26	0.10
כרמל	155.53	152.38	−0.45	−0.29
כתר	1255.62	1231.22	−2.46	−0.20
להב	4947.24	4854.42	−11.67	−0.24
למשקיע	124.18	122.21	0.05	0.04
לפיד	468.98	459.78	−1.82	−0.39
לקט	1889.36	1851.22	1.25	0.07
לשם	356.67	354.15	0.33	0.09
מבחר	1321.26	1295.87	−1.11	−0.09
מבטח	3863.97	3827.46	0.23	0.01
מגן	263.49	259.66	−0.27	−0.10
מגוון	3813.54	3777.49	−6.90	−0.18
מגל	414.43	410.74	−0.49	−0.12
מור	2133.33	2102.71	−13.91	−0.66
מורן	963.54	954.25	−2.12	−0.22
מטח	27585.94	27139.25	−185.67	−0.68
מימד	1016.01	996.14	−0.62	−0.06
מעוף	4990.57	4895.61	−16.28	−0.33
מעיין	776.33	761.39	0.06	0.01
מקשה	363.71	360.23	0.27	0.08
מרגלית	1576.92	1565.63	−10.36	−0.66
מרווח	122.15	121.69	−0.09	−0.07
מרום	1321.72	1295.99	0.60	0.05
נוחה	29696.87	29227.15	−65.86	−0.22
נביף	359.83	357.38	−2.71	−0.75
נטף	539.96	529.04	−3.35	−0.63
נילי	7150.95	7045.48	−43.88	−0.62
סביון	699.53	687.52	−0.90	−0.13
סגולה	139.56	138.50	−0.05	−0.04
סלע	354.71	352.19	0.17	0.05
סנונית	523.64	513.37	−0.31	−0.06
סער	424.99	417.15	−1.26	−0.30
ספיר	184.05	183.58	0.24	0.13
עיף	414.33	406.61	−1.54	−0.38
עידית	894.32	888.25	−7.04	−0.79
עידן	493.55	486.54	−1.23	−0.25
ענבר	1288.81	1278.08	2.30	0.18
ענת	2778.49	2756.11	−8.49	−0.31
עפרוני	491.86	481.03	0.04	0.01
ערמון	136.55	134.00	0.06	0.04
פיא	1789.81	1777.12	−6.35	−0.36
צבר	585.13	573.62	0.04	0.01
צופית	527.91	517.59	−1.62	−0.31
צוק	123.88	123.39	−0.10	−0.08
צמיר	1092.95	1084.08	0.13	0.01
צבירה	569.51	561.50	−2.52	−0.45
צמרת	1898.95	1885.90	−1.16	−0.06
קלע	2486.10	2479.84	−9.71	−0.39
קשת	101.24	100.85	−0.09	−0.09
רונית	20455.32	20286.12	−121.14	−0.59
רימון	130.89	130.65	−0.03	−0.02
רקפת	835.32	820.75	−2.10	−0.26
רשף	425.98	417.20	0.03	0.01
שביט	444.53	435.93	1.21	0.28
שחם	343.30	339.85	0.10	0.03
שירה	480.51	477.08	−1.46	−0.31
שמיר	395.93	393.02	−0.27	−0.07
שנהב	920.19	907.02	−4.88	−0.54
שסק	1014.65	990.26	−3.76	−0.38
שקד	185.33	181.68	−0.01	−0.01
תאנה	277.41	274.95	−0.92	−0.33
תדהר	624.54	621.43	−4.13	−0.66
תירוש	534.82	528.50	−0.20	−0.04
תנופה	102.98	102.31	−0.06	−0.06
תמר	234.10	232.64	0.42	0.18
תפוח	195.11	193.73	−1.29	−0.66
תרשיש	1475.00	1464.30	0.41	0.03
תשרי	524.23	522.34	−0.78	−0.15

שערי אגרות החוב

3% מלוה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	40531	−200
3602	37373	−186
3603	34755	−178
3604	31478	+371
3605	29299	+350
3606	27598	+338
3607	25439	+11
3608	24063	+10
3609	22911	+10
3610	20779	+105
3611	20068	+103
3612	19481	+103
3613	18281	−70
3614	17686	+8
3615	16314	+7
3616	14953	−108
3617	14596	+90
3618	13801	+97
3619	12585	+6
3620	11959	−102
3621	11461	+123
3622	10269	−113
3623	9644	−109
3624	9082	−104
3625	8341	+48
3626	7718	+45
3627	7160	+45
3628	6513	−59
3629	6226	−56
3630	5886	−54
3631	5387	−21
3632	5072	−20
3633	4791	−20
3634	4223	−18
3635	3994	−17
3636	3847	−16
3637	3609	−14
3638	3360	−13
3639	3077	−12
3640	2569	+30
3641	2271	+26
3642	2031	+15
3643	1765	+12
3644	1609	+47
3645	1452	+43
3701	1170	+3
3702	900.6	+0.4
3703	797.9	+0.8
3704	683.5	+0.7

סדרה	שער	שינוי
3751	571.3	+1.1
3752	143.6	+0.4
3753	137.8	+0.4
3901	133.4	+0.1
3902	130.9	+0.2
3903	129.9	+0.1
3904	127.9	+0.2
3754	129.2	+0.1
3755	124.5	+0.1
3756	120.2	+0.1
3757	118	+0.2
3758	115.4	+0.4
3759	115.1	+0.4
3760	113.6	+0.4
3761	111	+0.4
3762	111.3	+0.4
3763	107.9	+0.4
3764	105.7	+0.1
3765	103.2	+0.1
3766	102	+0.1
3791	108.8	+0.1
3792	106.8	— —
3826	129.4	+0.1
3827	127	+0.1
3828	122.6	— —
3829	120.3	— —
3830	118.2	−0.4
3831	117.9	−0.4
3832	116.3	−0.4
3833	113.7	−0.4
3834	113.9	−0.4
4.25% שגיא		
4101	385.3	+1.7
4102	150.7	+0.2
4103	144.7	+0.1
4104	140.2	+0.1
4301	140.2	+0.1
4302	157.4	+0.7
4303	136.5	+0.7
4304	134.4	+0.7
4105	117.3	— —
4106	117.5	+0.1
4107	113.9	— —
4108	112	+0.1
4109	109.3	+0.5
4110	108.1	+0.6
4201	135	— —
4204	125.7	— —
4205	123.4	— —
4206	120.6	+0.1
4207	120.3	+0.1
4208	118.7	+0.1

סדרה	שער	שינוי
4209	116	— —
4210	116.2	— —
4211	112.7	— —
4212	110.7	−0.4
4215	108.1	−0.4
3501	192850	+50
3502	191000	+290
3503	170100	+90
3504	166800	+390
3505	165100	— —
3521	161150	−100
3522	155500	— —
3523	149000	— —
3524	149400	— —
3525	144350	— —
3526	144200	+400
3527	141250	+300
3528	138250	+1000
3529	137750	— —
3530	134350	+300
3531	135600	−90
3532	129600	−500
3533	130990	— —
3534	122408	−1000
3535	123531	— —
3536	123400	−861
3537	129700	— —
3538	121968	— —
3539	122800	+800
3540	122000	— —
3541	118000	— —
3542	117110	— —
3543	111570	— —
3544	111310	— —
3545	108100	— —
3546	108060	— —
3547	108100	— —
3548	106050	— —
3549	100850	−1000
3550	102200	— —
3551	100850	−600
3552	95561	— —
3553	92500	−300
3554	92300	−900
3555	93030	— —
3556	88571	— —
3557	89400	— —
3558	88800	— —
3559	85110	−200
3560	80700	— —
3561	80600	— —
3571	80000	−180
3572	81100	— —
3573	80400	−300
3574	74400	— —
3575	72846	−1998

סדרה	שער	שינוי
3576	72680	−2008
3579	67062	−1945
3577	75860	−815
3578	70128	−760
3580	64586	+544
3581	61333	+520
3582	56630	+500
3583	55765	+21
3584	51222	+20
3585	48665	+19
3586	43362	−599
3588	43340	−619
3589	39578	−566
3587	45358	+308
3591	39555	+290
3592	39523	+290
3593	39475	+291
3590	39855	+588
3595	38042	+580
3594	36666	−815
5% מלוה פיתוח (ברירה כפולה)		
2001	160420	+100
2002	159510	−400
2003	154710	+100
2004	155700	+2000
2005	146100	+300
2006	145400	— —
2007	142110	— —
2008	142300	+440
2009	143200	— —
2010	142200	— —
2011	139800	— —
2012	139517	+417
2013	139090	−300
2014	135900	— —
2015	136200	+400
2016	136600	+300
2017	134320	— —
2018	133500	— —
2019	132200	+300
2020	128100	— —
2021	129100	+200
2022	121300	— —
2023	121601	+301
2024	117400	— —
2025	117800	+600
2026	117800	+600
2027	113300	+500
2028	114200	— —
2029	107500	+200
2030	107500	+300
2031	104600	+400
2032	104500	+300
2033	98900	+300

סדרה	שער	שינוי
2034	100500	— —
2035	91845	— —
2036	90601	+301
2037	86400	— —
2038	86400	+300
2039	88500	— —
2040	83000	— —
2041	79825	— —
2051	78600	+200
2052	72000	−1800
2053	73723	+17
2055	68150	+15
2054	69939	+26
2056	64848	+24
2057	69574	−1995
2059	65392	−1912
2058	64391	+1820
2060	59667	+1757
2061	41222	−185
2062	37623	−174
2063	35881	−172
רמון		
7006	203.4	−2.1
7007	187.4	−1.7
7008	178.1	−1.6
7009	173.5	−0.7
7010	169.3	−0.6
7011	160	−0.2
7012	154.5	−0.2
7013	145.2	+0.2
7014	127.1	+0.1
7015	106.1	+0.1
7016	108.7	+0.1
7017	108	+0.1
7018	107.8	+0.1
7019	108.3	+0.1
7020	108.1	+0.1
7021	107.1	+0.1
7201	106.7	+0.4
גלבוע		
6101	14205	+428
6102	8277	−81
6103	7526	+27
6104	7003	+32
6105	6639	+31
6106	6423	+85
6107	6186	+82
6108	4381	+4
6109	4171	+4
6110	4100	+5
6111	3402	−52
6112	3300	−51
6113	2217	−65
6151	876.6	+11.5
6152	839.6	+11.1

סדרה	שער	שינוי
6153	742.5	+7.6
6154	730.9	+7.5
6155	469.4	+0.5
6156	378.3	−5.6
6157	280.6	−3.5
6158	266.7	−3.3
6159	227.9	+0.2
6160	211.4	−4.1
6161	204	−4
6162	184.2	−3.9
6163	176.2	+1.4
6164	169.7	+1.3
6165	157.4	+2
6166	150.2	+1.4
6167	147	+1.4
6168	145.2	+1.4
6169	138.2	+0.1
6170	125.8	−3.1
6171	91.9	— —
6172	90.8	+0.1
6801	97	+0.7
ארמון		
2508	111.1	— —
צמודות זהב		
5 יזר	124.6	−0.2
100% מט"ח		
אל אופ	1329	+2
אלביט	217	— —
אלתא	1223	— —
אלסינט	2186	+10
סאיטקס	975	−7
תדר 84	102	−0.6
תדר 85	391	— —
חב היש	246	+4
ריס הש	202.5	— —
כור	175.2	— —
כלל	469.7	— —
מ'צם ד	198	— —
מ'צם ב	276	— —
מ'צם י	316	— —
רן	124.5	— —
טל בת	184.1	— —
תיעש	223.1	−0.2
מדד/מט"ח		
בל.ת.	144.7	+0.9
ריס הש	158.6	+1
כור	144.3	— —
כלל	192	+1.1
בב ריס	151.3	+0.8
כשא מ	142	— —
משא מ	136.5	−1.5
כשא מ	128.6	— —
לאומי	133.9	−1.7

שף נאמנות
בטחה
כלל

כשיש לך כרטיס דיינרס בינלאומי אתה V.I.P. בשדה התעופה

כל מה שעליך לעשות בהגיעך לשדה התעופה הוא לשלוף כרטיס דיינרס בינלאומי בפתח טרקלין השטיח האדום ומרגע זה, תהנה משורה של הטבות, פינוקים ושרותים המנעימים לך את הזמן עד הטיסה. אקסקלוסיבי לבעלי כרטיס דיינרס הבינלאומי.
השרות ניתן רק בשעות 18:00 – 06:00.

דיינרס קלוב
התשלום 18 ש"ח מחוייב ישירות באמצעות כרטיס דיינרס
טלפון 03-295858

טמיר כהן (מקבסון)

صكنا من الاحل

מכתבים למערכת הארץ

האם מפלה המשטרה ערבים?

בחלק השלישי בסדרת המאמרים "הם ואנחנו: ערבים בישראל" ("הארץ" 24.8) מספר רן כסלו כי באחד מערבי המהומות ברמת־עמידר מצא את קציני המשטרה יושבים בבית קפה ורבים מתושבי השכונה ואחרים פנו אליהם והשמיעו באזניהם את דעתם על האירועים, וניסו לדחוף את השוטרים ולערבם בוויכוח. שלא כפי שכתב כסלו, ענו אנשי המשטרה כי בהיותם שוטרים בתפקיד אין לדעותיהם הפרטיות כל חשיבות בהיותם אמונים על אכיפת החוק. אך תשובה עניינית זו קיבלה ביטוי גלעג ופרשנות כעוזות בכתבה שנכתבה ללא כל פנייה ללשכת דוברת המחוז לקבלת תגובתה.

ההפיכה רבה עוד יותר על איזכור פרשת קלנסואה והעלאתה מקברה. מדובר באירוע שהיה בדצמבר 1983 (מדוע לא ציין זאת כסלו?): כוח משטרה הגיע לכפר לביצוע פעילות נגד סוחרי סמים, וכשנתקל בהתנגדות תושבים, הפגנה בלתי חוקית ויידוי אבנים באנשי משטרה ורכבם, הזעיק כוחות נוספים של מג"ב. במשך הפגנה זו נעצרו החשודים בהפרת הסדר ותקיפת שוטרים, נפתחו נגדם תיקים והוגשו כתבי אישום.

פרשה זו נבדקה עד תום והיתה נושא לדיון בוועדת הפנים של הכנסת עוד בשנת 1984. ראש מועצת הכפר חזר בו לבסוף מדרישתו לטיפול נוסף בעניין, הדבר בא לידי ביטוי בפגישותיו עם מפקדים בכירים במשטרה וחקירתו בתחנת כפר־סבא. בשנת 1986 נגנזו התיקים בחוסר עניין לציבור, וכתבי האישום בוטלו נוכח היחסים הטובים והרגיעה שהושגו באיזור.

לשם מה היה צריך להחיות את הפרשה, ברבעון השלישי של שנת 1987, בלי לדייק בפרטים, בלי לציין מועדים, ועם עיוות העובדות?

סנ"צ דליה גלעד
דוברת משטרת מחוז ת"א
תל־אביב

* * *

רן כסלו מעיר: דוברת מחוז תל־אביב איננה מכחישה את העובדות המובאות בכתבה ואף מאשרת אותן, עם פירושים משלה. כך היא איננה מכחישה — וגם איננה יכולה להכחיש — את השיחה שניהל קצין בדרגת סגן־ניצב עם אחד מתושבי רמת־עמידר, שיחה שהשתמע ממנה כי הקצין תומך בהשקפותיו של התושב על ערבים אלא ש"הדברים מחייבים אותו". הייתי נוכח בשיחה הזאת, וכך אמנם כתבתי, וברור שלא היה כל טעם לשאול לתגובתה של הדוברת, שלא היתה נוכחת במקום.

גם באשר לאירוע בקלנסואה הדוברת לא מכחישה את פרטי תיאור המבצע שערכה המשטרה, שדמה למבצעים הנערכים במחנות פליטים בגדה אחרי פיגוע חבלני. ושוב — גם בכתבה נאמר שהיה זה מבצע לחיפוש סמים וכי האירוע היה לפני למעלה משלוש שנים. גם על מעצר החשודים ב"תקיפת שוטרים" יכולה היתה הדוברת לקרוא בכתבה, כמו גם על העובדה שבסופו של דבר, לאחר שהעניין התגלגל בכנסת ובמשרדי הממשלה, שוחררו העצורים ואף — וזוהי כבר התוספת של הדוברת — בוטלו כתבי האישום.

מה שחסר במכתבה של הדוברת הוא ההסבר איך בכלל ייתכנו "מבצעים צבאיים" כאלה, בכפר המאוכלס באזרחים ישראלים. נראה שלדוברת נראה המצב טבעי, כשמדובר בכפר ערבי. וזה בדיוק היה נושא הכתבה.

הצילו את הכינרת

ביוגוסלאוויה יש מאות אגמים ועל רובם אין מתירים להשיט סירות מנוע המופעלות בדלק נוזלי אלא במנועים חשמליים בלבד, מפני שהדלק ומערכת הקירור של הסירות מזהמים את מי האגם.

לנו יש רק כינרת אחת ויחידה, שהיא מקור המים היחיד והבלעדי שלנו ועליה מותר להשיט הכל, החל בסירות בירדן וכלה בספינות תיירים עמוסות לעייפה.

אם נותרה עוד טיפת שכל בקודקודם של אלה האחראים על העניין יכריזו נא מייד על הכינרת כעל אגם שאסור להשיט עליו סירות מנוע המופעלות בדלק נוזלי מכל סוג שהוא. אולי בכך יהיה אפשר להציל את הכינרת ולהשאיר משהו טוב לדורות הבאים.

אינג' יוסף הכמיר
אפקה

זוללי הקברים

אינני מבין את הביקורת החריפה שנמתחה על רחבעם זאבי בעקבות אירוע חברתי שנערך במוזיאון "הארץ" (כתבתו של חיים הנדוורקר, "הארץ", 16.9).

מדוע לאסור על מוזיאון הארץ להפוך למזללה ולאולם שמחות, כאשר באתר הלאומי של אחוזת גן וייצמן, סמוך לקברם של הד"ר וייצמן ורעייתו, מתקיימות מדי ערב חתונות ושמחות? אל נתפלא איפוא אם בקרוב נוזמן לחגוג גם "במזללת מנהיגי האומה" שעל הר הרצל.

רחובות — יצחק קוק

בהיר, נוקב, מדאיג

ברצוני להביע את הערכתי למאמרו של הפרופ' יהודה אלקנה על מצב האוניברסיטאות, שפורסם ב"הארץ" בגליון ערב ראש השנה. לא זכור לי מאמר כה בהיר, כה מדאיג, כה נוקב, בעניין חשוב זה, כמאמרו של אלקנה.

תל־אביב — גבריאל שטרסמן

התזמורת הקאמרית של ירושלים
מנהלת מוסיקלית: ארלט אברהם
מנצח: ז'ראר וילגוביץ', צרפת
סולן: גלעד מישורי, פסנתר
יצירות מאת: אלבינוני, מוצרט, אבני וגריג
ירושלים: אולם ימקא — יום ד', 30 לספטמבר 1987 בשעה 8.30
רחובות: אולם ויסק — יום ה' 1 לאוקטובר 1987 בשעה 8.30

תקליטים קלים / רפי קינן

כישופה של מריאן

"מג אוויר טהור" — מריאן פייתפול; מפיק: האל וילנר; נגנים: ביל פריזל, מייקל קמין (גיטרה), מאק רבנאק, שרון פרימן (פסנתר), פרנאנדו סונדרס (באס), ג'. ת. לואיס (תופים), מייקל לוין (כינור), קרייס האמבר (חליל וסקסופון), סטיב סליגל (סקסופון), לו סולוף (חצוצרה), גארת האדסון, ויליאם שימל (אקורדיאון); תקליט של חברת "איילנד", CIN 129874, מיוצר ומופץ על־ידי החברה הכללית למוסיקה.

טקסט:

מי היה מאמין שהיפהפיה של מיק ג'אגר בשנות השישים תהיה בשנות השמונים אחת הזמרות המרשימות והמעמיקות ביותר, וזה שוב מכך — אחת היחידות שיש אמירה אישית בשירתן ובקולן. אלבומה האחרון, מלפני כחמש שנים, "היכרויות מסוכנות", הצביע על התפנית — כמעט שינוי אישיות — שחלה בזמרת. תקליטה החדש "מג אוויר טהור" אך מחזק את התחושה שלפנינו אחת היוצרות המעניינות — לטעמי, המעניינות ביותר — בתחום הפופ.

על עטיפת התקליט משווים אותה ללוטה לניה ולמארלן דיטריך, אותן זמרות אגדיות מן העבר שקול שירתן — ואישיותן — נחרת בזיכרון של כל מי ששמע אותן ועדיין מהדהד בנוסטלגיה. מריאן פייתפול היא אבן המשך — אבל המשך של כאן ועכשיו, ואין שיעור לסיפוק ולנחת שמעניקה ההאזנה לשירתה. זה מתחיל מן הקול — עמוק, מחוספס, כמו קרוע בריקמתו הפנימית, המטיל עליך קסם — או יותר נכון כישוף. שירתה נובעת ממעמקים, עם אמת פנימית והרבה כאב וסבל חשופים, בתוספת קורטוב של ניכור אירוני.

בעזרתו של המפיק, האל וילנר, בחרה הזמרת לשיר 11 שירים נפלאים, שרק שניים מהם נכתבו במיוחד לתקליט, גם הם מלאכת מחשבת. גדולתה של מריאן פייתפול ניכרת בכך שהיא יוצרת מחדש את כל השירים, מהם שזכו לאין ספור ביצועים בעבר בפי זמרות כמו בילי הולידיי ודאינה ואשינגטון, וטובעת עליהם חותם אישי שאשר לא יימחה. בכל השירים בולט קולה מעל לליווי, שמצטמצם בכמה שירים לגיטרה אקוסטית ("זאת העיר") או פסנתר ("הלך נכרי"), ושיר אחד היא אף שרה בלי ליווי ("אני ארד כבר לבאר", של לד בלי הכלתי בשכח והאחים למואקס).

אשר להפקה ולעיבודים, אין די מלים לשבח אותם. קולה נותר חשוף, בלי הקוסמטיקה והצלופן שבהם עוטים כיום אנשי ה"פרודוקשן" את קולות הזמרים.

העיבודים פשוטים, חשופים, מושלמים בצורה מושלמת (ובביצוע יוצא מן הכלל של הנגנים) את שירתה של מריאן. ראוי במיוחד לציין ביל פריזל, שגם עיבד שני שירים בצורה מבריקה, שהוא גיטריסט ג'אז בריטי הזוכה להכרה גוברת והולכת בשנים האחרונות. בנגינתו מנסה פריזל להפיק צלילים חדשים מהגיטרה, שלעתים הם רחוקים מאוד מהצליל המקורי של הכלי. נגינתו הקשובה ורבת־הדמיון מוסיפה יופי רב לתקליט.

מומלץ מאוד.

מתי כספי סוחף בקצב הסמבה

(צילום: צ'יבי שיכמן)
בלי־גימיקים כספי

"ארץ טרופית משגעת" — מתי כספי בלוויית תזמורת גדולה של נגנים ישראליים ומברזאיל ומקהלת נשים; עיבודים והפקה מוסיקאלית: מתי כספי; נוסח עברי: אהוד מנור; מפיק: דודו אלהרר; תקליט סי־בי־אס 460153/1.

בלי מלות הקישור של המופע והגימיקים הראוותניים של הנגנים הברזילאים, מקבלים שירי מופעו של מתי כספי "ארץ טרופית משגעת" את ההארה שהם ראויים לה. בצמצום מספר השירים ל־11, כפי שמאלץ כושר קיבולו של תקליט, מבליט את שלושת השירים המצוינים שכתב כספי בעצמו. ואולי יותר מכל מבליט התקליט את מתי כספי המעבד.

אם אינני טועה, זה התקליט (והמופע) הראשון שבו עושה כספי עיבודים לתזמורת כה עשירה והגונה, והוא עושה זאת ביד רמה ובהצלחה רבה. כרגיל, הבדיחותיו מרומזות ונטולות ראוותנות ויש צורך באוזן קשובה כדי לקלוט אותן, כמו למשל בהרמוניה "נוסח רכבת" שבה הוא מלווה את המשפט "הרכבת יוצאת" בשיר "אפילו דקה". התחושה הכללית היא של שימוש נכון ומקצועי והפקה מרבית ממה שכלי התזמורת מעמידים לרשותו — בכל הקשור למקצבים, צבעים, צליל ונפח, עם הרבה דמיון אבל בלי חידושים מהפכניים.

התחושה הכללית היא של זרימה סוחפת והרבה שמחת חיים, ותורמת לכך שירתו המצוינת של כספי, אשר נוסף לווירטואוזיות בשליטה ולמוסיקאליות, הפעם היא גם רבת חיות ונובעת מבפנים, בלי הסטריליות שאפיינה אותה לעתים בעבר.

שלושה שירים חדשים של כספי נכללים בתקליט: "שיר ברואי", "בשביל דבר אחד אין כוח" ו"מאסר עולם", שלושתם למלים של אהוד מנור ושלושתם מצוינים, כמו (כמעט) כל שיריו של כספי. זה רק עוד תיאבון לתקליט שכולו כספי, או אולי כספי/מנור; תקליטו של כספי מלפני כמה שנים (כמה? הרבה מדי), שכולו נכתב למלים של מנור, הוא לדעתי הטוב שבתקליטיו. שלושת השירים האלה בולטים ביתר שאת על רקע כמה מהשירים הברזילאים המתורגמים (למופת, כרגיל, על־ידי אהוד מנור) שאהבנו אותם פעם אבל ששמענו בינתיים לעייפה, אם בגירסה העברית של כספי ושל אחרים או בגירסה המקורית.

עד לתקליט שבו ישיר כספי את שיריו, אפשר ליהנות (ואפילו מאוד) מתקליט שופע חיים זה, במיוחד אם השירים הברזילאים עדיין לא נמאסו עליכם.

הארץ ממליץ

האלמנה השחורה (תל־אביב, חיפה) — הוא סרט מתח פסיכולוגי של בוב רפלסון, על קשר ריגשי הנוצר בין רוצחת (תרזה ראסל) ובין חוקרת פדרלית היוצאת בעקבותיה (דברה וינגר).

בלוז לחופש הגדול (ת"א, ירושלים, חיפה) — "החופש הגדול" האחרון לפני גיוסם של בוגרי שמיניות בישראל של 1970. סרט צבוע ויפה של רנן שור.

ימי רדיו (ירושלים, ת"א) — קומדיה נוסטלגית של וודי אלן, על משפחה יהודית בברוקלין של 1940.

חנות מעבר לפינה (ת"א) — קומדיה רומנטית מ־1940, על זוג זבנים בחנות סידקית בבודפשט בבימויו של ארנסט לוביטש ("להיות או לא להיות").

ברדפי החוק (ת"א) — סרטו המקסים של ג'ים ג'ארמוש על שלישיה תמהונית בשולי החיים באמה"ב, הבורחת מבית הסוהר ומנסה לחיות את חייה בדרך הפשוטה ביותר, הנוחה ביותר האפשרית. קומדיה דרומית.

שם הוורד (תל אביב) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14, לפי ספרו של ההיסטוריון אומברטו אקו.

המשפחה (ת"א) — משפחה איטלקית במשך שמונים שנה, מאז ראשית המאה. אטורה סקולה ("יום מיוחד", "פאסיונה ד'אמורה") מביים, עם ויטוריו גסמן, סטפניה סנדרלי, ופאני ארדן.

ז'אן דה פלורט (תל אביב, חיפה) — הראשון בין שני סרטים על פי ספרו של מרסל פאניול "מהגבעות". מאבק על מקור מים בכפר בפרובאנס של 1920 עם ז'ראר דה פרדיה, איב מונטאן, ודניאל אוטיי.

פרטים מיוחדים

בית האמיצים (ת"א) — מיצג מרתק ויוצא דופן של מוסיקה, תנועה, מלים, צבעים וקולות. מופע של לורי אנדרסון.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 30.9
התיאטרון הבימה: מירלה אפרת: 20.30; בית־ספר לנשים: 20.30
התיאטרון הקאמרי: תבלי משיח — בקאמרי: 16.30, 20.30
רקוש בוש — בצוותא
אבא לא רפסודי — אולם ויקס, רחובות
התיאטרון העירוני חיפה: הלילות העליזים של פרנקנשטיין — לסודרה 02
מנשים קרויצר — (לסודרה 26)

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר במתנת מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום: ירושלים 523133; תל־אביב 5460111; חיפה 512233; גוש דן 781111; הרצליה 052־541333; נהריה 825333; רחובות 08־451333; בת־ים 5511111; חולון 803133; לוד־רמלה 08־221022; באר שבע 057־74767
מוקד סיוע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 8.00—20.00; ביום ו' — 8.00—15.00; טלפונים: 03־453500
"שירן" — שירות רפואי ביתי (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום 660585, 669531; מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן. תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898; מוקד לילה 651011 מנוי 5752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
"שקמ" — שירות רפואי לקט; שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24־19: טל' 03־7549111 "שקמ" קוד מנוי 222 מרפאות שלוחים לעזרה ראשונה תל־אביב: דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03־285822 המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי הצות מרפאה טלפונית בלבד. בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00

שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
קשב לבית — שרות מינימים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575
1500 איתורית 7549111
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה): ירושלים 227171; תל־אביב 5461111; ילדים ונוער 261113; חיפה 672222/3; נתניה 053־35316; באר־שבע 057־418111; מרכז רפואי באר־יעקב 08־223958
סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה): תל־אביב טל' 234819; ירושלים טל' 02־245554; חיפה טל' 04־382611
מרכז סיוע למכורי להזן מטעם "מכלול": א' ד' ה 11.00־13.00; ב' ג' 16.00־18.00; טל: 220031
רוז מאוש 13 תל־אביב
יד ביד — אתר קשבת לילד ולהורים תל אביב — "לילך" 226027 24 ש' ביממה להוריים, בימים ב', ה' מ־17.00־20.00, 222732
ירושלים — 245358
חיפה תרדיה — 229488 מ־11.00־20.00
הגליל המערבי — 04־922222
קו אליי — האגודה להגנת הילד עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 16.00־20.00
ארגון לשירות אם — חברה סיעודית לשירות הציבור בכוח דן 24 שעות ביממה 03־5461727/8
שה"ל — שירותי צירות טיפול נפרץ לחולי לב בגוש דן 330848
ויצו — 24 שעות קו אדום לנשים מוכות טל: 03־5461133, 08־550506
הוועד למלחמה באיידס — הסברה

וסיוע לחולים, מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 290101, 203121. קו פתוח בכל יום ב' 19.30—23.00 ת"ד 33602 ת"א

תורנות בתי־חולים

תל אביב רוקח — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, כירורגית, עיניים)
הדסה הר"צ — (אורתופדית, נשים)
בקור חולים — (א.א.ג.)
שערי צדק — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב לב העיר אחד העם 69 613862
קופ"ח כללית אמסטרדם 7 232383
ירושלים צרפתי גילה מול הפארק 766943
חיפה יבנה אבן סינא 7 672288
חולון אהרון הכריך 52 889153
קופ"ח עין יהב 4 884854
בת ים מור חנקין ד"ר 20 583360
רמת גן רסקו רש"י 13 7510971
נתניה קרניאל מ. מסחרי ק. גורדון 51774
הקריות ביאליק טל' ירושלים 15 ק. ביאליק 721230
רחובות קופ"ח כללית בני משה 452381
חדרה צליק בן הנשיא 522126

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא הכרות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' — 16.00־19.00 ותכ"ם 9 5101511/2
חיפה: ימים א' ו' 19.00־16.00 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02־304304 03־432777 04־549121

הסנה
מוגש כשירות לציבור על ידי
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

09.00 טלטקסט. חדשות
08.05 שעת כושר
08.15 ארץ מולדת. בין המגנים
08.40 אנגלית ו'
09.00 מדעי הטבע יסודי
09.20 אנגלית ד'
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'־ו'. השלד (ב)
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ו'. דרכון לעשרוני
11.15 אנגלית י"א—י"ב
11.30 מושגים ביהדות. במוצאת תשבו (ב)
12.00 אנגלית ח'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע על־יסודי. מקרוסקופיה אלקטרונית
13.30 גאוגרפיה של א"י. שלוש גבעות
14.00 טלטקסט. חדשות קול ישראל
14.05 האוניברסיטה הפתוחה. יוון הקלאסית: מוסיקה, כיתת אומן
15.00 סוב סוב הגמד
15.25 ישר ולעניין. עזרה מידידים
15.40 שעת כושר
15.50 מאתיים שנות לקופ"ה אירים
16.00 גברת פלפלת
16.10 שביל באמצע שביל כצר. רכסי הכרמל, הצמחייה חוף הים של נחל פולג
16.25 פיצוחים. שעשועון טלוויזיה
17.00 ערב חדש

כללית

16.30 היונה שהולידה נס
18.20 החתול והעכברוש הזקן
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) הקלאות היום
19.00 (ע) בקו הבריאות
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 משוש מהרוסים לקראת פסטיבל הזמרים בחיפה
20.30 תצפית. קופים לעצור גבים
21.00 חדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 מוקד
22.05 השוטר אזולאי. סרט קולנוע
00.15 פסוקים לחג וחדשות הלילה

ערוץ 2

19.00 שיישאר בינינו
19.30 "כרמונה" בדרכה
20.30 שירים עבריים
21.00 פופ 2

ירדן ערוץ 6

17.00 הרפתקאות פו (סדרה)
18.00 חדשות בצרפתית
18.15 ירדן כיום
18.30 חדשות בעברית
18.45 מגאזין ספורט
19.00 חדשות בערבית
19.30 אל תחכה לי (קומי)
20.10 דרך המשי (תיעודי)
21.00 חדשות באנגלית
21.20 מחלף רודמן (רב־סדרה)

לבנון ערוץ 12

13.30 חיים אחרים (סדרה)
14.00 מועדון 700
14.30 התעמלות
15.00 ילדי ההבטחה (מצויר)
15.30 סופרבוק (מצויר)
16.00 שובבי הסלעים (לילדים)
16.30 סרט. "מר לאקי"
18.00 תן לי הזדמנות (קומי)
18.30 משפחת קמבל (סדרה)
19.00 חדשות
20.00 רצח במשיכות קולמוס
21.00 המתנך (סדרה)
21.30 נירהארט (סדרה קומית)
22.00 המשחה (בלש)
23.00 מועדון 700
23.30 חיים אחרים (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
11.57 מיגת השיר
12.00 אבנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה ויותר
16.00 קונצרט מוקלטות התזמורת הסימפונית י־ם
18.00 שפה עם. פראנסיס פולאנק: מוסיקה קולית
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 אינטרלוד. רצף מוסיקאלי
20.30 אופרה. "אסקלרמונדה" מאת מסנה
23.00 מחזורי יצירות

רשת א'

22.05 ראומה אלדר אהובתי
23.05 שירים עבריים

רשת ב'

18.06 יש שאלות, שיחה חי מתלי השומר
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוסף לענייני צבא וביטחון
20.05 צימוקים ושקדים
22.05 מחפשים את המטמון
00.10 יומן חדשות
00.15 ג'אז ועוד

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה
20.05 סימני דרך. שירים עבריים
23.05 הלילה הזה שירים

גלי צה"ל

18.05 אבות ובנים
18.45 מסולם, עצמות יומי
19.05 שירים מכאן. שירים עבריים
20.05 גבול. "נפש יהודי"
21.00 מבט לחדשות
21.30 לילה לא שקט
22.05 על הדבש ועל העוקץ
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה
23.55 שירות הצות
00.05 ציפורי לילה
02.05 לא רצים לישון. מוסיקה
05.05 צלילי בוקר. שירים עבריים

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיו קל — עברית קלה
08.05 הזנה
09.05 סלודיה. שיחות מידע
10.05 שירותי. מתולת השירים
11.05 צנעי בוקר
12.05 מעורב ים תיכוני
14.06 בראש צעיר — מגאזין לילדים
15.30 האוניברסיטה המשודרת
19.30 שידורים לעולים

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 עושים עניין
09.05 מכבב הבוקר
10.05 כל צבעי הרשת — מגאזין יומי
12.10 אלו"אלך ב'ב'

רשת ג'

06.05 בחזרה לאורור־להיטים
07.05 שיר בבוקר בבוקר־פזמונים
09.05 מה כבר השעה עם אבי אתגר
10.05 דברים טובים. עם שמוליק אמסטר
11.05 שבעים מי יודע, שירי שמות השבטים
12.05 אהבה יומיומית
13.05 רק בימי חול
14.06 לי ולך שיר תבינה
15.05 חוף. תריס תמיד
16.05 הבגה יומית
13.05 בשבי היום־חדשות המזמונים
14.06 להזות לאן לא־תרבות ואמנות
14.30 בת צחוק־מדי החשוד
15.05 רגעי קסם
16.05 יומן כלכלה
16.30 על מספרים ואנשים
17.05 שירים ושיעורים
17.35 קוראי ספר. קוראים ממליצים

גלי צה"ל

17.05 משפטים — עם מיכל שבתאי
06.05 צלילי בוקר. שירים עבריים
06.30 פוקחים עין—חדשות
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אלהבוקר. עם אלי ישראלי
10.05 שעה עם אורלי יניב
11.05 נבון לעכשיו
13.05 אחד אחר — להיטים עבריים
14.05 רדרה יומי
15.05 מה אין. עם ארז טל
16.05 ארבע אחר־הצהריים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 מאבאבה בבסיס
22.05 הפסקת עשר
23.05 קול הבאו הזה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — משפחת פלורד 5.00, 7.15, 9.30
אסתר — הפורץ 5.00, 7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה — יומן האבות 7.15, 9.30
בית לסין — שומרי פיטון — צהב היש 23.15 בלילה
בן יהודה — מרדף להגו 5.00, 7.15, 9.30
גורדון — זה לא גן עדן 5.00, 7.30, 9.30
גת — המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.20, 9.45
דיזנגוף 1 — שם הוורד 11.00, 13.30, 4.30, 7.30, 9.45
דיזנגוף 2 — גבר מאוהב 11.00, 13.00, 5.00, 7.30, 9.45
דיזנגוף 3 — שיחות אישיים 11.00, 13.00, 5.15, 7.30, 9.45
דקל — האלמנה השחורה 7.15, 9.30
הדייב און — ילדים חורגים לאלוהים 7.30, 9.45, 12.15
הוד — השוטר מבברלי הילס מס' 2 5.00, 7.15, 9.30
התוויה הישראלית — ראסטי בייחס 9.50
חן 1 — פגישה עיוורת 5.00, 7.30, 9.50
חן 2 — לבן של אנג'ל 5.00, 7.25, 9.50
חן 3 — הגבול האהבה המסתפת 5.00, 7.35, 9.55
חן 4 — נשק קטלני 11.00—2, 5.00, 7.30, 9.40
חן 5 — אני האוהבת 11.00—2, 5.00, 7.35, 9.50
לימור — מעקב חשאי 5.00, 7.15, 9.30; שבוע חושים 12.00 חצות
לב 1 — המשחק 2.00, 4.40, 7.15, 9.50
לב 2 — גברים גברים 2, 5, 8, 10
לב 3 — ימי הרדיו 7.50, משמת המלוכלכים 2—5, 9.45
לב 4 — ברדפי החוק 2—5, 7.50, 10
בן המדואין — בית האמיצים 9.00
מוגרבי 1 — סוד ההצלחה 5.00, 7.30, 9.40
מוגרבי 2 — ילדים חורגים לאלוהים 5.00, 7.30, 9.40
מיון — בייבי אריזונה 5.00, 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי — זה דוף 7.00, צ'או פנצי 9.30
פאר — לא שם דין 5.00, 7.30, 9.30
פריז — לא יכולה בלי זה 12—2—4, 7.15, 9.30; להיות שם 11.30 בלילה
צפון המוכרטים — דאן האפלורה 4.30, 7, 9.30
שחף — השוטר מבברלי הילס 5.00, 7.15, 9.30
תמר — בלוטים 7.30, 9.40
תכלת — חנות מעבר לפינה 5.30, 7.40, 9.50
תל־אביב — רובוקופ 5.00, 7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1 — השוטר מבברלי הילס 2 5.00, 7.15, 9.30
היכל 2 — רובוקופ 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3 — משפחת פלורד 5, 7.15, 9.30

ירושלים

מוגרבי — אני האהבה 7.00, 9.15
אריזון — השוטר מבברלי הילס מס' 2 4.30, 7.00, 9.15
אורגיל — בייבי אריזונה 4.30, 7.15, 9.15
אור 1 — מעקב חשאי 4.30, 7.00, 9.00
אור 2 — לא שם דין 4.30, 7.00, 9.00
אור 3 — מרדף להגו 4.30, 7.00, 9.00, קרוח האש 11.15 בלילה
אור 4 — לא יכולה בלי זה 4.30, 7.00, 9.00; ליקויד סקאי 11.15 בלילה
ארנון — לוחם עם כבוד 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — בילבי 4.45, כמהון 6.15, 9.45
סמיר — סוד ההצלחה 4.30, 7.00, 9.15
סינמטק — המשפחה 7.00, 9.30
סינמטק 1 — מאלקולם 7.00
סינמטק 2 — הא עברה טרס צהב 7.00
רחוות נוסן אינליה 9.00
רון — האלמנה השחורה 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — מתוך של סוכן 7.00, 9.30
עדן — רובוקופ 4.30, 7.00, 9.15

רמת גן

אואזיס — פגישה עיוורת 7.30, 9.40
אורדע — השוטר מבברלי הילס מס' 2 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — הפורץ 5.00, 7.30, 9.45
הדר — רובוקופ 5.00, 7.15, 9.30
לילי — לא שם דין 7.15, 9.30
רב חן 1 — המכשפות מאיסטוויק 5.00, 7.25, 9.30
רב חן 2 — הגבול האהבה המסתפת 5.00, 7.30, 9.40
רב חן 3 — אני האהבה 5.00, 7.30, ליגו של אנג'ל 9.45
רב חן 4 — מעקב חשאי 5.00, 7.30, 9.45
שבוט — קרוקודיל דנדי 7.15, 9.30

נתניה

מגדיו — חוק אבריקאי 5—7, 9.15
שרון — רובוקופ 5—7, 9.15
חוד — מסי בלו 7.15, 9.30

עפולה

מוסמרין — חנות קטנה ונפרשה 9.00
היכל התרבות — תינג'ה האמריקאי 7, 9.15

חדרה

חדרה — ילדים חורגים לאלוהים 7.00, 9.15
חוף — סוד הכן 7.00, 9.15

קרית אונו

מרכז קוליסר — בנמי 4.30, נשק קטלני 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — זיכרונות אהבה בפינוצה 7.00, 9.30

רמלה

היכל התרבות — חורת לנערים 9.00

חיפה והסביבה

אורה — השוטר מבברלי הילס מס' 2 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — חנות מעבר לפינה 7.00, 9.15
אטמוספרה? אטמוסתאמרון — כלא הילמן 4.30, 7.00, 9.15
רון — האלמנה השחורה 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 1 — רובוקופ 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — גבר מאוהב 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3 — ילדים חורגים לאלוהים 4.15, 6.45, 9.10
קולנוע אור הכרמל — לא שם דין 4.30—7, 9.15
פאר — הפורץ 4.30—7, 9.15
רון — משפחת פלורד 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 1 — פגישה עיוורת 4.30, 7.00, 9.15
רב גת 2 — אני האהבה 4.30, 7.00, 9.15
אורות — סוד ההצלחה 7.00, 9.15
היובל — שומר הראש 9.15
ספיר — הפורץ 7.00, 9.15
סינמטק — אהבה באוקים 7.00, המדיקה זה או 9.30
פנורמה — בלוז לחופש הגדול 7.00, 9.15
אור 3 — צעיר מכדי למות 4.30—7—9, הגירות מטונות 11.15 בלילה

חולון

מגדל — הפורץ 4.30, 7.30, 9.30
ארמון — קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30
סבוי — רובוקופ 5.00, 7.15, 9.30
רינה — השוטר מבברלי הילס 2 4.30, 7.15, 9.30

בת־ים

אודיטוריום — קרוקודיל דנדי 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30

ראשל"צ

ג.ג. רחן 1 — השוטר מבברלי הילס 5.00, 7.15, 9.30
ג.ג. רחן 2 — משפחת פלורד 5, 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — לא שם דין 7.00, 9.15
בית ברל — שודדי הזמן 8—10
שבל — שם הורד 7.00, 9.30

בית שאן

ביכום — שומר הראש 9.15

טבריה

יד שמונה — חנות קטנה ומפרישה 7, 9.15

רחובות

בית העם — שם הורד 7.00, 9.30
הדר — סוד ההצלחה 7.15, 9.15
חן — אבא, תגי כבוד אוד המורץ 4.30, 7.15, 9.15

הרצליה

מלון דניאל — ספור מחיים 7.15, 9.30
דוד — לא שם דין 7.15, 9.30
היכל — השוטר מבברלי הילס 2 5, 7.15, 9.30
תפארת — בלוז לחופש הגדול 7.15, 9.15
דן אכדיה — ימי הרדיו 7.00, 9.30

אגד — התנועה של המדינה

יהי אור!

מחר, יום חמישי, ח' בתשרי התשמ"ח (1 באוקטובר 1987), משעה 7.00 עד שעה 9.00 בבוקר, יסעו כל האוטובוסים של "אגד" בכל רחבי המדינה כשאורותיהם דולקים.

אורות אלה נועדו לבטא את מחוייבותו של "אגד" למלחמה בלתי־מתפשרת בתאונות הדרכים, להצטרף אליה ולקבל על עצמו לעשות הכל למניעתן. אורות אלה הם מחווה של כבוד לנפגעי התאונות ושל חשבון־נפש לעתיד, בפרוס יום הכיפורים.

כל הנהגים בישראל נקראים להצטרף ולהדליק את אורות הרכב מ־7.00 עד 9.00 בבוקר.

הבה נחליט בשעות אלה להגביר כפל כפליים את ערנותנו, זהירותנו ואחריותנו. אסור לקטול בדרכים להמשך.
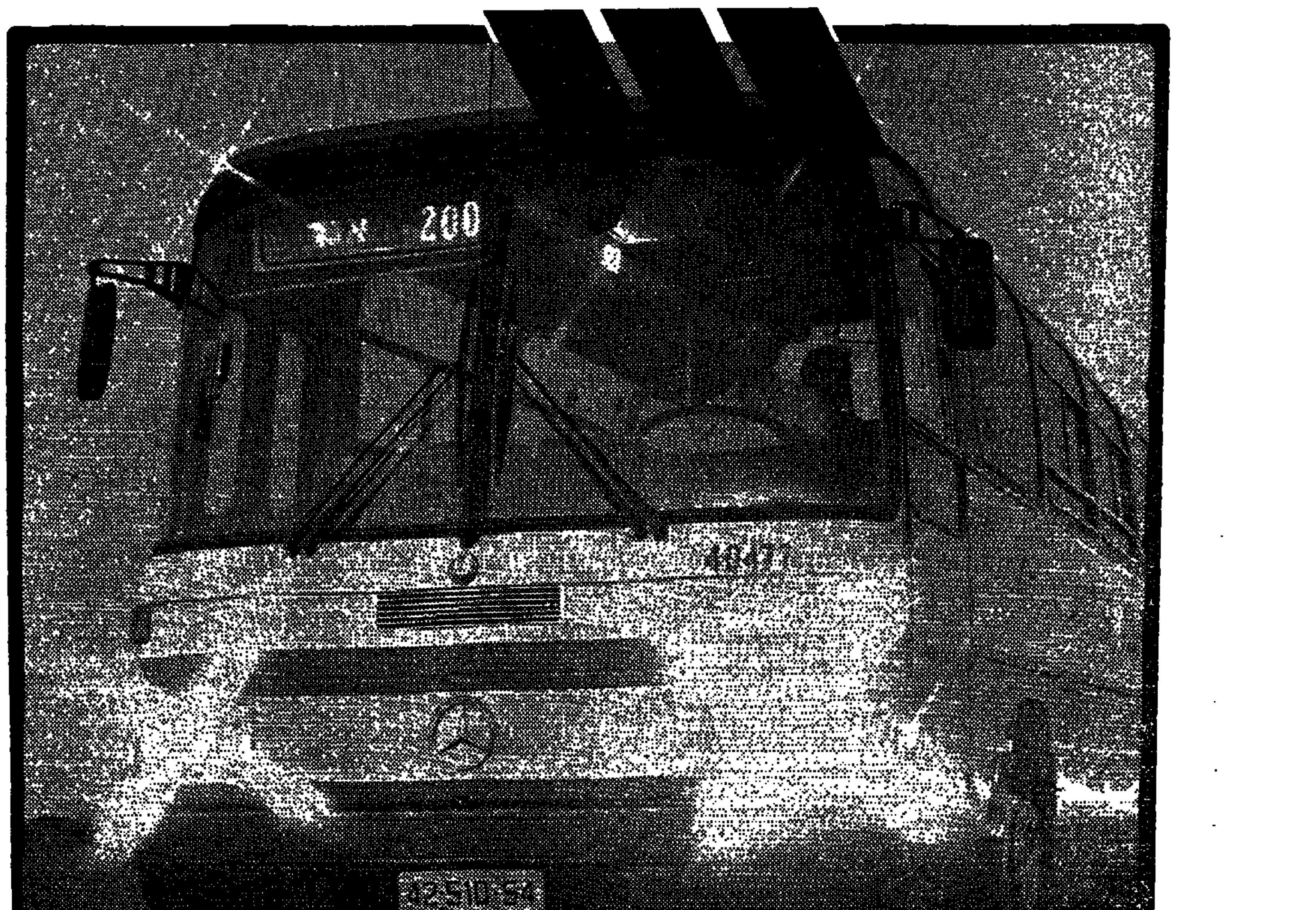
ותבוא על כולנו שנה טובה, שנה של בטיחות לך, לנו ולמדינה.